

REGIONALNA STRATEGIA INNOWACJI WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO NA LATA 2013 - 2020.

Roczny raport monitoringowy za rok 2018

Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego
Wydział Rozwoju Regionalnego
Jednostka Koordynująca Wdrażanie RIS

Katowice 2019

Opracowanie Raportu:

dr Bogumiła Kowalska

Jednostka Koordynująca Wdrażanie RIS

Wydział Rozwoju Regionalnego

Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego

Publikacja bezpłatna.

SPIS TREŚCI

1.	Monitoring Regionalnej Strategii Innowacji 2013-2020. Założenia Metodologiczne	6
2.	Realizacja rekomendacji z przeprowadzonych badań ewaluacyjnych	11
2.1.	Realizacja rekomendacji z badania pt. „Ewaluacja on-going wdrażania „Programu Rozwoju Technologii Województwa Śląskiego na lata 2010-2020” (2018)	11
2.2.	Realizacja rekomendacji z badania pt. „Ewaluacja on-going wdrażania „Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020” (2018).....	17
2.3.	Realizacja rekomendacji z badania ewaluacyjnego pt. „Branże przyszłości o potencjale pobudzenia rozwoju technologicznego województwa śląskiego, z uwzględnieniem potencjału innowacyjnego sektorów tradycyjnych – transport oraz przemysł maszynowy regionu” (2018)	26
3.	Profil statystyczny regionu	32
4.	Inteligentne specjalizacje województwa śląskiego	50
4.1.	Lista Inteligentnych specjalizacji województwa śląskiego (aktualizacja w 2018 r.).....	50
4.2.	Procesy Przedsiębiorczego Odkrywania - monitoring i ewaluacja inteligentnych specjalizacji województwa śląskiego.....	62
4.3.	Wskaźnik horyzontalny monitoringu wizji rozwoju (WH.1). SMART INDEX dla inteligentnych specjalizacji.....	65
4.4.	Lista Krajowych inteligentnych specjalizacji	65
4.5.	Wdrażanie RPO WSL 2014-2020 w obszarach inteligentnych specjalizacji województwa śląskiego	67
4.6.	Sieć Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych. Raporty Roczne	70
4.7.	Klasy w obszarach regionalnych i inteligentnych specjalizacji województwa śląskiego ...	76
5.	Wskaźniki monitoringu Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020.....	84
5.1.	Realizacja wskaźników monitoringu Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020. Podsumowanie (tabele zbiorcze)	84
5.2.	Oddziaływanie. Efekty długoterminowe.....	106
5.2.1.	Monitoring wizji. Kamienie milowe	106
5.2.2.	Monitoring wizji. Wskaźniki horyzontalne	151
5.3.	Rezultaty. Efekty średniookresowe	201

5.3.1. Monitoring realizacji Priorytetu I. Powiększanie i wewnętrzna integracja potencjału innowacyjnego regionu	201
5.3.2. Monitoring realizacji Priorytetu II. Kreowanie inteligentnych rynków dla technologii przyszłości.....	208
5.4. Produkty. Metaprzedsiewzięcia, projekty	213
5.4.1. Metaprzedsiewzięcie 1. Akademia Śląska	213
5.4.2. Metaprzedsiewzięcie 2. Kooperacja inicjatyw klastrowych i środowisk innowacyjnych ..	220
5.4.3. Metaprzedsiewzięcie 3. Realizacja działań pilotażowych w ramach specjalizacji regionalnych	224
5.4.4. Metaprzedsiewzięcie 4. Foresight rynku pracy	234
5.4.5. Metaprzedsiewzięcie 5. Regionalny fundusz proinnowacyjny.....	239
5.4.6. Metaprzedsiewzięcie 6. Design dla innowacji.....	239
5.4.7. Metaprzedsiewzięcie 7. Współpraca z regionami sąsiedzkimi na rzecz innowacji	243
6. Finansowanie wdrażania Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020.....	250
Załącznik 1. Sieć Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych. Raporty Roczne	253
Załącznik 2. Przykładowe działania instytucji i przedsiębiorstw województwa śląskiego w 2018 roku w zakresie kreatywności i innowacyjności	255

1

MONITORING REGIONALNEJ STRATEGII INNOWACJI WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO NA LATA 2013 - 2020

ZAŁOŻENIA METODOLOGICZNE

1. Monitoring Regionalnej Strategii Innowacji 2013-2020. Założenia Metodologiczne

W Regionalnej Strategii Innowacji przyjęto, że przedmiotem monitoringu i oceny są realizowana wizja oraz sformułowane priorytety. Kluczowe rozstrzygnięcia systemu monitoringu obejmują:

1. Określenie wskaźników bazowych i docelowych oddziaływania oraz rezultatów długoterminowych odpowiadających za realizację wizji (tj. kamieni milowych i indeksów) oraz wskaźników rezultatu na poziomie priorytetów. W ramach wskaźników monitoringu wizji wskazano wskaźniki oddziaływania i rezultatu, uzupełnione przez horyzontalne wskaźniki – indeksy smart, kapitału wiedzy, kapitału społecznego, innowacyjności i atrakcyjności inwestycyjnej. Wskaźniki rezultatu opisane na poziomie priorytetów określają jakościowo kluczowe wskaźniki, które tworzą podstawy realizacji celów Regionalnej Strategii Innowacji. Wsparciem do monitorowania postępów będzie monitoring procesów strategicznych w regionie, które zawierają również wskaźniki produktowe, znajdujące swoje odzwierciedlenie przede wszystkim w poszczególnych typach projektów realizowanych w ramach rozwoju specjalizacji regionalnych.
2. Zgodnie z przyjętym w strategii systemem monitorowania, każdy z opisanych wskaźników obejmuje:
 - cechy wskaźnika - opisują jego podstawowe parametry, które należy badać i oceniać,
 - wpływ interwencji publicznej na poziomie regionalnym - wskazuje na znaczenie interwencji publicznej w realizacji wskaźnika, ze wskazaniem ewentualnych szacunkowych wartości możliwych i niezbędnych do zaangażowania z funduszy regionalnych
 - dostępność danych - opisuje, czy wskaźnik jest badany i istnieją ogólnodostępne źródła informacji czy też należy wypracować własny system pomiaru, który jest kluczowy dla realizacji strategii, uzupełniając o ten wskaźnik regionalny system informacji,
 - źródła danych - określenie bezpośredniego źródła, skąd można pozyskać dane i/lub źródła, które opisują wskaźnik na poziomie krajowym, europejskim lub światowym,
 - wartość bazowa, wartość wyjściowa – wartość bazowa określa stan wszystkich wskaźników w jednym interwale czasowym, tj. na koniec 2013 roku; wartość wyjściowa podaje aktualną wartość wg danych,
 - dynamika zmian/oczekiwany poziom wskaźnika – określa dynamikę rozwoju wskaźnika (wzrost, stabilizacja, spadek) lub konkretną wartość – pozycja lub wartość liczbowa
 - sposób pomiaru – oznacza wskazanie propozycji pomiaru wskaźnika przy wykorzystaniu określonych metod.
3. Dla formułowania wskaźników realizacji RIS wzięto pod uwagę wskaźniki pozwalające osiągnąć spójność społeczną, ekonomiczną i środowiskową, posiłkując się danymi: GUS, NBP, Regional Innovation Scoreboard, IBnGR, EuroStat, Transparency International, CBOS, Innoobserver Silesia, raporty regionalne przygotowywane przez Sieć Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych (SROS) oraz centra, np. Centrum Kompetencji Klastrowych.
4. Porównania przestrzenne wskaźników umożliwiają ocenę stanu i pozycji danego wskaźnika w odniesieniu do najlepszych wyników (rezultatów uznanych za wzorcowe, *benchmarków*) co w połączeniu z analizą dynamiczną daje szersze spektrum oceny pozycji regionu.
5. Przyjęte w systemie monitoringu miary (mierniki) poddawane zostały testom: istotności, koncentracji, rzeczywistej intencji celu (prawdziwości) i równowagi. Testowanie zapewniło porównywalność i poprawność merytoryczną pomiaru celów. Niestety niektóre wartości wskaźników mogą być przesunięte w czasie, co jest uzależnione od raportów przedstawianych przez instytucje europejskie.

6. Przy określaniu wskaźników monitoringu Strategii przyjęto odniesienie do wskaźników sformułowanych w kluczowych dokumentach: Europa 2020, Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju, Średniookresowej Strategii Rozwoju Kraju, Strategii Innowacyjności i Efektywności Gospodarki, Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego, Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego, Bezpieczeństwa Energetycznego i Środowiska, Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+”, Programu Rozwoju Technologii Województwa Śląskiego na lata 2010-2020.

Monitoring wskaźników rezultatu jest prowadzony w cyklu rocznym, wskaźniki oddziaływania będą poddawane ocenie w oparciu o 6 ewaluacji:

- ex ante – 2013,
- w trakcie 2018 – wskaźniki kamieni milowych i indeksów
- ex post – 2021 – wszystkie wskaźniki

3 ewaluacje tematyczne – indeks kapitału społecznego i indeks smart oraz jedna dodatkowa, wynikająca z bieżących potrzeb.

W szczególności w systemie monitoringu przyjęcie danych bazowych oraz wartości docelowych znajduje następujące uzasadnienie:

- wskaźnik **Liczba world class clusters** - liczba klastrów w województwie śląskim szybko wzrasta. Ekspertyza rozwoju klastrów w województwie śląskim wykazała, że żaden z nich nie spełnia jeszcze podstawowych warunków world class cluster. Ponadto kryteria unijne oceniające klastry są w procesie doskonalenia. W województwie śląskim oczekujemy, że powstaną co najmniej dwa klastry światowej klasy szczególnie w wybranych specjalizacjach regionalnych. Potencjał w tym zakresie jest bardzo duży, o czym świadczy liczba klastrów (ok. 40 klastrów i inicjatyw klastrowych) i aktywne ich działania w obszarze powołania Centrum Kompetencji Klastrowych. Liczbę klastrów kluczowych zostanie wskazana na podstawie badań prowadzonych przez PARP, ew. powołane Centrum kompetencji klastrowych oraz Sieci Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych (SROS) i ich partnerów;
- wartość docelowa dla wskaźnika **Liczba obiektów wspólnej infrastruktury badawczo-rozwojowej w regionie** na poziomie 4 wynika z założenia konieczności utworzenia co najmniej 2 takich obiektów dla specjalizacji energetyka i medycyna. Pomocne w monitorowaniu wskaźnika będą badania Sieci Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych (SROS) i ich partnerów;
- w przypadku wskaźnika **Liczy kluczowych centrów kompetencji w priorytetowych obszarach Programu Rozwoju Technologii województwa śląskiego na lata 2010-2020** wartość docelowa wynika ze przyjętych w PRT specjalizacji regionalnych. Do tej nie prowadzono badań nad dotyczących centrów kompetencji. Badania wstępne wykazały, że w obszarze specjalizacji regionalnych są 2 centra kompetencji (sieci centrów kompetencji), działające w obszarze energetyki i medycyny. Nie wliczono w tym zakresie powołanych do 2008 roku centrów doskonałości, czy innych przedsięwzięć, które są na różnym poziomie rozwoju. Rozwój ich aktywności może być podstawą do rozwoju takich centrów, które zgodnie z założeniami funkcjonowania Obserwatoriów Specjalistycznych będą monitorowane co rok i ocenione dwa razy, zgodnie z przyjętymi kryteriami ich oceny;
- wskaźnik **Liczba living-labów dotyczących inteligentnych rynków** osiągnąć ma poziom 16 tego typu jednostek funkcjonujących w ramach inteligentnych specjalizacji, technologii PRT i sektorów wyłaniających się;
- przyjęty czterokrotny wzrost **Liczy projektów finansowanych przez programy ramowe UE, których liderami są podmioty z regionu** wynika z rosnących doświadczeń i kompetencji realizacji projektów;
- dla realizacji dynamicznie wzrastającej liczby i rodzajów projektów badań i aplikacji innowacji niezbędne jest **tworzenie konsorcjów naukowo-badawczych**, stąd ich skumulowana wartość na poziomie dwukrotnie wyższym niż liczba realizowanych projektów finansowanych ze środków pomocowych UE;

- jako docelową **Liczbę osób zatrudnionych w przedsiębiorstwach innowacyjnych** przyjęto 128 tys. co stanowi ok. 15 % zatrudnionych w sektorze przedsiębiorstw województwa śląskiego;
- umiarkowany wzrost o 5% **liczby przedsiębiorstw wprowadzających innowacje produktowe i usługowe procesowe jako % ogólnej liczby MSP**;
- wartość bazową dla wskaźnika **wartość wsparcia działań innowacyjnych** można wyznaczyć na podstawie alokacji RPO 2007-13, priorytetu 1, alokacji POIG do podmiotów z województwa śląskiego/konsorcjów liderowanych przez podmioty z województwa, alokacji POKL, poddziałania 8.2. w województwie śląskim;
- **liczba mieszkańców regionu objętych działaniami z zakresu kreatywności i innowacyjności** stanowi ok. 25% populacji Regionu, a wartość bazową wyznaczyć można m.in. na podstawie:
 - liczby beneficjentów „miękkich” projektów z zakresu doradztwa, szkoleń oraz pobudzania postaw przedsiębiorczych, kreatywnych i innowacyjnych,
 - liczby pracowników mikroprzedsiębiorstw, które uzyskały wsparcie z programów operacyjnych i innych programów, których przedmiotem był wzrost innowacyjności, badania i rozwój, doskonalenie pracowników, zwiększenie adaptacyjności przedsiębiorstw i inne,
 - liczby osób bezpośrednio zaangażowanych w projektach związanych z innowacjami, badaniem i rozwojem, przedsiębiorczością, finansowanych z programów operacyjnych,
 - liczba klientów „Małych Koperników”,
 - wskaźników POKL, priorytety VI, VIII, IX w województwie śląskim.
- Wskaźnik horyzontalny dotyczący **indeksu kapitału społecznego czy zaufania** nie był określany na poziomie regionalnym. Pomocne stały się jednak wskaźniki, które są analizowane na poziomie krajowym, wg którego wyznaczane są takie wskaźniki, jak: poziom zaufania do administracji publicznej, wskaźnik postrzeganej korupcji, wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw (%), wskaźnik efektywności rządzenia, wskaźnik poczucia bezpieczeństwa. Wskaźniki te mierzone na poziomie krajowym można zaprojektować na poziomie regionalnym. Szczególne znaczenie wobec realizacji Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego ma wskaźnik poziomu zaufania do administracji, który odzwierciedla w dużym stopniu zakres współpracy pomiędzy administracją regionalną i lokalną z biznesem i społeczeństwem. Zakłada się przy tym, wskaźnik ten badany w 2018 powinien być na poziomie 55% (o 5% wyższy niż na poziomie krajowym w 2015 roku) oraz na poziomie 60% w 2020 roku.
- wysoki wzrost **udziału wydatków publicznych na B+R w PKB** z poziomu 0,32 do 1,5% jest warunkiem wzrostu innowacyjności,
- **wydatki na technologie informacyjne i telekomunikacyjne jako % PKB** określono na poziomie 25% średniej krajowej co umożliwi postęp w cyfryzacji i wzmocnienie specjalizacji ICT w Regionie .

Tabela. Podsumowanie założeń metodycznych obliczania indeksów dotyczących monitoringu realizacji wizji Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013 -2020.

Kryterium oceny metodyki indeksu RIS	GREEN ENERGY INDEX - PNT Euro-Centrum	KNOWLEDGE INDEX - PNT Euro-Centrum oraz GAPR	INDEKS ATRAKCYJNOŚCI INWESTYCYJNEJ - GIG	INDEKS KAPITAŁU SPOŁECZNEGO - GAPR oraz GIG	SMART INDEX - PNT Technopark Gliwice	INDEKS INNOWACYJNOŚCI UMWSL wg Regional Innovation Scoreboard
Zgodność z RIS 2013-2020 (Zgodność metodyki obliczania indeksu z opisem indeksu zawartym w RIS 2013-2020)	Dodatkowy indeks do RIS 2013-2020.	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak
Dostępność terytorialna wskaźnika (UE, Polska, NTS)	Polska, NTS 1	UE, Polska, NTS 1	Polska, NTS 2	UE, Polska, NTS 1	Wskaźnik własny regionu. Odpowiedź na wymogi UE w zakresie PPO oraz smart specialisation.	UE, Polska, NTS 2
Zastosowana metodologia badawcza	Wykorzystanie już istniejącej metodologii.	Wykorzystanie metodologii Banku Światowego.	Wykorzystanie metodologii IBnGR uzupełnionej o dodatkowy komponent odnoszący się do specyfiki regionu.	Zakłada się opracowanie nowej metodologii uzupełnionej o metodykę analiz sieci społecznych SNA. W opracowywanej metodologii istnieją dwa odrębne zadania w ramach projektu: Aktualizacja Map Innowacji oraz zadanie dotyczące Indeksu Kapitału Społecznego.	Zakłada się opracowanie nowej metodologii.	Wykorzystanie wyników badań Komisji Europejskiej
Wartość bazowa indeksów	Realizacja badań w 2015 roku. Rok bazowy 2015 r.	Realizacja badań w 2015 roku. Rok bazowy 2015 r.	Realizacja badań w 2015 roku. Rok bazowy 2015 r.	Realizacja badań w 2015 roku. Rok bazowy 2015r.	Realizacja badań w 2015 roku. Rok bazowy 2015 r.	Rok bazowy: 2014
Daty pomiarów indeksów	Ewaluacja 2018, 2021 W przypadku istnienia wcześniejszych danych ujęcie dynamiczne wskaźnika.	Ewaluacja 2018, 2021 W przypadku istnienia wcześniejszych danych ujęcie dynamiczne wskaźnika.	corocznie	Ewaluacja 2018, 2021 W przypadku istnienia wcześniejszych danych ujęcie dynamiczne wskaźnika.	Ewaluacja 2018, 2021 W przypadku istnienia wcześniejszych danych ujęcie dynamiczne wskaźnika.	Zgodnie z cyklami prac Komisji Europejskiej.

2.

**Realizacja
rekomendacji z
przeprowadzonych
badań ewaluacyjnych**

2. Realizacja rekomendacji z przeprowadzonych badań ewaluacyjnych

2.1. Realizacja rekomendacji z badania pt. „Ewaluacja on-going wdrażania „Programu Rozwoju Technologii Województwa Śląskiego na lata 2010-2020” (2018)

Wykonawca: konsorcjum firm: Główny Instytut Górnictwa w Katowicach

Zleceniodawca: Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Wydział Rozwoju Regionalnego, Jednostka Koordynująca Wdrażanie Regionalnej Strategii Innowacji (JKW RIS)

Ewaluacja zrealizowana w ramach projektu współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020, Osi Priorytetowej XIII Pomoc Techniczna Działania 13.1 Pomoc Techniczna.

Przyjęty w 2011 roku Program Rozwoju Technologii Województwa Śląskiego na lata 2010-2020 (PRT) stanowił pierwszy w kraju tego rodzaju dokument, będący strategicznym planem rozwoju technologicznego regionu, w którym określone zostały zarówno kierunki protechnologicznego rozwoju regionu w horyzoncie roku 2020, jak i metody i narzędzia dla ich oceny i monitorowania. Jednym z elementów procesu monitorowania jest realizowana Ewaluacja on-going wdrażania „Programu Rozwoju Technologii Województwa Śląskiego na lata 2010-2020”.

W ramach prac analizom poddano dokumenty strategiczne szczebla europejskiego, krajowego i regionalnego oraz dane statystyczne i raporty związane ze realizacją PRT. Dla uzupełnienia procesów wnioskowania przeprowadzone zostały pogłębione studia przypadków zmierzające do opisu dobrych praktyk realizacji PRT i wdrażania dwóch nowych inteligentnych specjalizacji regionalnych – zielona gospodarka i przemysły wschodzące oraz tzw. wywiady pogłębione (IDI) przeprowadzone z instytucjami/osobami bezpośrednio zaangażowanymi w realizację polityk proinnowacyjnych. Zastosowana strategia badawcza opiera się na triangulacji, która polega na wzajemnej weryfikacji i komplementaryzacji danych na dwóch poziomach ich gromadzenia: na poziomie technik badawczych oraz na poziomie źródeł informacji. Multiplikacja technik i źródeł informacji umożliwiła zebranie jak najpełniejszych i wzajemnie weryfikujących się informacji, uwzględnienie punktów widzenia różnych grup interesariuszy ekosystemu innowacji w województwie śląskim, co pozwoli na zebranie informacji pełnych, bogatych i zróżnicowanych.

Rezultatem badania jest zdobycie wiedzy na potrzeby skutecznego monitorowania i ewaluacji „Programu Rozwoju Technologii Województwa Śląskiego na lata 2010-2020” przez Jednostkę Koordynującą Wdrażanie Regionalnej Strategii Innowacji. Wyniki niniejszych badań będą stanowiły materiał wyjściowy do prac podejmowanych przez Jednostkę w tym zakresie. Powinny również stać się punktem wyjścia do dalszej pogłębionej dyskusji opartej na faktach nad wizją rozwojową województwa śląskiego w perspektywie 2020+.

W wyniku przeprowadzonych prac badawczych w ramach Ewaluacji on-going wdrażania „Programu Rozwoju Technologii Województwa Śląskiego na lata 2010-2020” wykazano, że wyodrębnione w Programie obszary technologiczne są nadal silnie reprezentowane w województwie śląskim. Niemniej jednak zachodzące w nich zmiany strukturalne wywołane globalnymi trendami i uwarunkowaniami krajowymi i regionalnymi oraz czynnikami endogenicznymi przekładają się na prawdopodobną konieczność rewizji ich zakresu oraz włączenie nowych obszarów o dużym znaczeniu dla rozwoju regionu i jego pozycji

Tabela. Realizacja rekomendacji w 2018 r. zawartych w badaniu pt. „Ewaluacja on-going wdrażania „Programu Rozwoju Technologii Województwa Śląskiego na lata 2010-2020”.

Lp.	Wniosek (wraz ze wskazaniem lokalizacji rekomendacji w raporcie ewaluacyjnym)	Powiązania z wnioskiem rekomendacja (wraz ze wskazaniem strony w raporcie)	Adresat rekomendacji (instytucja/instytucje odpowiedzialne za wdrożenie rekomendacji)	Sposób wdrożenia (syntetyczne przedstawienie sposobu wdrażania rekomendacji)	Termin realizacji (planowana data wdrożenia rekomendacji w kwartałach)	Stan wdrażania rekomendacji
OCENA STANU WDRAŻANIA:						
1.	Innowacyjny rozwój województwa śląskiego wymaga wykorzystania dostępu do szerokiej, niejednokrotnie rozproszonej bazy dowodowej (m.in. GUS, UP RP) Rozdział I, 2 Rozdział I, 1.2 Rozdział I, 3.2	Scalenie i udostępnienie informacji niezbędnych do monitorowania innowacyjnego rozwoju regionu w jednym miejscu Rozdział I, 2 Rozdział I, 3.2	UM WSL SO RIS	Zamawianie i udostępnianie niezbędnych danych na dedykowanej platformie np.: Innobservator Silesia	2021-2027	Główne działania planowane są w latach 2019-2022 w ramach projektu pozakonkursowego „Sieć Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych w Procesie Przedsiębiorczego Odkrywania w województwie śląskim” (SO RIS w PPO – II)”.
2.	Monitorowanie obszarów specjalizacji województwa śląskiego zakreślonych według PKD jest utrudnione ze względu na dane prezentowane w statystyce publicznej (zakres i poziom). Rozdział I, 2 Rozdział I, 1.2 Rozdział I, 3.2	Zacieśnienie współpracy z GUS na rzecz udostępnienia szczegółowych danych (najlepiej na poziomie klas PKD) oraz opracowanie modelu realizacji badań jakościowych dla monitorowania obszarów specjalizacji. Rozdział I, 1.2 Rozdział I, 3.2	UM WSL SO RIS	Dedykowane badanie ewaluacyjne i/lub zadanie w projekcie systemowym mające na celu opracowanie i testowanie modelu	2019 – 2030	Rozpoczęcie działań w latach 2019-2022 w ramach projektu pozakonkursowego „Sieć Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych w Procesie Przedsiębiorczego Odkrywania w województwie śląskim” (SO RIS w PPO – II)”.
3.	Na etapie formułowania PRT nie dokonano demarkacji obszarów specjalizacji w odniesieniu do szczegółowych technologii wyrażonych Międzynarodową Klasyfikacją Patentową (MKP). Opracowana w badaniu ewaluacyjnym demarkacja obszarów specjalizacji, która została oparta o tablice konwersyjne zawiera zarys	Opracowany instrument powinien zostać zaimplementowany w system monitoringu RIS i PRT (tj. opis obszarów według MPK). Rozdział 1.1	UM WSL	Monitoring PRT i RIS	2019-2030	Rozpoczęcie działań w latach 2019-2022 w ramach projektu pozakonkursowego „Sieć Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych w Procesie Przedsiębiorczego Odkrywania w województwie śląskim” (SO RIS w PPO – II)”.

Lp.	Wniosek (wraz ze wskazaniem lokalizacji rekomendacji w raporcie ewaluacyjnym)	Powiązania z wnioskiem rekomendacja (wraz ze wskazaniem strony w raporcie)	Adresat rekomendacji (instytucja/instytucje odpowiedzialne za wdrożenie rekomendacji)	Sposób wdrożenia (syntetyczne przedstawienie sposobu wdrażania rekomendacji)	Termin realizacji (planowana data wdrożenia rekomendacji w kwartałach)	Stan wdrażania rekomendacji
	szczegółowych technologii wyrażonych MKP. Rozdział I,1.1					
4.	Badanie potrzeb przedsiębiorców i jednostek naukowych w kierunku rozwoju technologicznego województwa śląskiego stanowi ważne narzędzie dopełniające diagnozę specjalizacji technologicznych w regionie. Rozdział II, 2.2.	W systemie monitorowania rozwoju technologicznego regionu powinny być uwzględnione i wykorzystywane jakościowe badania. Rozdział II, 2.2., 3	UM WSL SO RIS	Badania ewaluacyjne Raporty SO RIS	Działanie ciągłe	Działania zostaną włączone do Rocznych Raportów SO RIS od 2020 r.
5.	Jakość i kompletność danych prezentowanych w raportach SO RIS nie zawsze pozwala na jednoznaczne wnioskowanie w zakresie rozwoju obszaru specjalizacji. Rozdział II, 1.2	Niezbędna jest weryfikacja zakresu i sposobu pozyskiwania i prezentowania specyficznych danych opisujących obszary specjalizacji przez SO RIS. Rozdział II, 1.2	UM WSL SO RIS	Projekt systemowy dot. profesjonalizacji usług SO RIS	2019-2022	Działania planowane są w latach 2019-2022 w ramach projektu pozakonkursowego „Sieć Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych w Procesie Przedsiębiorczego Odkrywania w województwie śląskim” (SO RIS w PPO – II)”.
6.	Przegląd dobrych praktyk oraz wyniki wywiadów pogłębionych (badania IDI) wskazują na potrzebę zwiększenia otwartości rozwoju i wdrażania nowych technologii w produkcji i usługach.	Wdrażanie nowych technologii, w tym międzysektorowych o znaczącej wartości dodanej w województwie śląskim powinien uwzględniać rozwój sieci współpracy, nowych modeli biznesowych i usług proinnowacyjnych wraz z elastyczną postawą wobec zmian rynkowych.	UM WSL SO RIS Pozostałe IOB	Projekt systemowy dot. profesjonalizacji usług SO RIS	2019-2030	Rozpoczęcie działań w latach 2019-2022 w ramach projektu pozakonkursowego „Sieć Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych w Procesie Przedsiębiorczego Odkrywania w województwie śląskim” (SO RIS w PPO – II)”.

Lp.	Wniosek (wraz ze wskazaniem lokalizacji rekomendacji w raporcie ewaluacyjnym)	Powiązania z wnioskiem rekomendacja (wraz ze wskazaniem strony w raporcie)	Adresat rekomendacji (instytucja/instytucje odpowiedzialne za wdrożenie rekomendacji)	Sposób wdrożenia (syntetyczne przedstawienie sposobu wdrażania rekomendacji)	Termin realizacji (planowana data wdrożenia rekomendacji w kwartałach)	Stan wdrażania rekomendacji
7.	Wyniki wywiadów pogłębionych (badania IDI) wskazują na: a) skomplikowaną, zbiurokratyzowaną procedurę aplikacyjną i długi czas jej trwania, b) bariery finansowe, dotyczące możliwości zapewnienia tzw. wkładu własnego przez partnerów przemysłowych szczególnie, gdy są nimi przedsiębiorstwa z grupy MSP.	W opinii respondentów wywiadów pogłębionych rekomendowane są: a) Uproszczenie procedur konkursowych, b) Zwiększenie uczestnictwa aplikującego w procesie oceny merytorycznej wniosku.	UM WSL ŚCP	Zmiany w RPO WSL	2019-2020 2021-2027	Zmiany będą postulowane do projektu RPO WSL 2021-2027
8.	Wyniki wywiadów pogłębionych (badania IDI) wskazują na potrzebę uruchomienia instrumentu finansowego ograniczające ryzyko niepowodzenia w generowaniu i testowaniu nowych, przełomowych innowacji technologicznych.	System wsparcia powinien uwzględniać możliwość realizacji projektów pionierskich prowadzących do powstania przełomowych innowacji.	UM WSL	Zmiany w RPO WSL	2021-2027	Zmiany będą postulowane do projektu RPO WSL 2021-2027
KIERUNKI ROZWOJU TECHNOLOGICZNEGO WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO:						
9.	Przeprowadzona analiza gotowości do wdrożenia koncepcji Przemysłu 4.0 w województwie śląskim jest jak najbardziej możliwa, co więcej jest już realizowana niemniej jednak w ograniczonym zakresie ze względu na bariery	Koncepcja Przemysłu 4.0 stanowi realną wizję rozwojową przedsiębiorców województwa śląskiego i powinna koncentrować się na wszystkich specjalizacjach technologicznych. Istotna jest w tym obszarze wiedza i umiejętności. Rozdział IV	UM WSL ŚCKP 4.0 SO RIS	Dedykowane projekty szkoleniowe i infrastrukturalne	2021-2027	Zmiany będą postulowane do projektu RPO WSL 2021-2027

Lp.	Wniosek (wraz ze wskazaniem lokalizacji rekomendacji w raporcie ewaluacyjnym)	Powiązania z wnioskiem rekomendacja (wraz ze wskazaniem strony w raporcie)	Adresat rekomendacji (instytucja/instytucje odpowiedzialne za wdrożenie rekomendacji)	Sposób wdrożenia (syntetyczne przedstawienie sposobu wdrażania rekomendacji)	Termin realizacji (planowana data wdrożenia rekomendacji w kwartałach)	Stan wdrażania rekomendacji
	kompetencji, infrastrukturalne i organizacyjne. Rozdział IV					
10.	Funkcjonujące Śląskie Centrum Kompetencji Przemysłu 4.0 jest załączkową organizacją, która będzie wzmacniać kompetencje kadr regionalnych na potrzeby wdrażania Przemysłu 4.0 Rozdział IV	Niezbędne jest podjęcie systemowych działań dla merytorycznego wsparcia dla aktorów ekosystemu innowacji w zakresie Przemysłu 4.0. Rozdział IV	UM WSL ŚCKP 4.0 SO RIS	Dedykowane projekty szkoleniowe i infrastrukturalne	2021-2027	Zmiany będą postulowane do projektu RPO WSL 2021-2027
11.	Sparametryzowanie i wyliczenie wartości Smart Index spowodowało konieczność zrewidowania podejścia i przedstawienie aktualizacji metody obliczania wskaźnika. Rozdział I, 3.2	Wartość Smart Indexu dla pięciu inteligentnych specjalizacji województwa śląskiego powinna być obliczana od 2019 roku. Rozdział I, 3.2	UM WSL	Badanie ewaluacyjne	2019-2020	Rekomendacja zrealizowana
12.	Transformacja w kierunku zielonych rozwiązań jest widoczna w regionie i będzie przybierać na znaczeniu ze względu na wyzwania strategiczne związane z zapewnieniem wysokiej jakości życia. Rozdział I, 4.1	Dla zdynamizowania procesu wdrażania zielonej gospodarki jako inteligentnej specjalizacji istotne jest tworzenie zachęt i systemowe wsparcie. Rozdział I, 4.1	UM WSL ŚCP	Zmiany w RPO WSL	2019-2020 2021-2027	Zmiany będą postulowane do projektu RPO WSL 2021-2027
13.	Sektory przemysłów wschodzących odpowiadają na zapotrzebowanie wynikające z wyzwań społecznych i przemysłowych dlatego dla ich rozwoju niezbędna jest synergia technologiczna	Szansą poszerzenia oraz otwarcia nowych rynków w regionie bazujących na przemysłach wschodzących jest sektor usług wsparty technologiami. Rozdział I, 4.2	UM WSL ŚCP	Zmiany w RPO WSL	2019-2020 2021-2027	Zmiany będą postulowane do projektu RPO WSL 2021-2027

Lp.	Wniosek (wraz ze wskazaniem lokalizacji rekomendacji w raporcie ewaluacyjnym)	Powiązania z wnioskiem rekomendacja (wraz ze wskazaniem strony w raporcie)	Adresat rekomendacji (instytucja/instytucje odpowiedzialne za wdrożenie rekomendacji)	Sposób wdrożenia (syntetyczne przedstawienie sposobu wdrażania rekomendacji)	Termin realizacji (planowana data wdrożenia rekomendacji w kwartałach)	Stan wdrażania rekomendacji
	Rozdział I, 4.2					

2.2. Realizacja rekomendacji z badania pt. „Ewaluacja on-going wdrażania „Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020” (2018)

Wykonawca: konsorcjum Ecorys Polska Sp. z o.o. (lider) oraz Seendico Doradcy Radło & Wspólnicy.

Zleceniodawca: Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Wydział Rozwoju Regionalnego, Jednostka Koordynująca Wdrażanie Regionalnej Strategii Innowacji (JKW RIS).

Ewaluacja zrealizowana w ramach projektu współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020, Osi Priorytetowej XIII Pomoc Techniczna Działania 13.1 Pomoc Techniczna.

Celem ogólnym badania było zdobycie wiedzy na potrzeby skutecznego prowadzenia procesów monitoringu oraz ewaluacji „Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020” (RIS WSL 2013-2020) poprzez ocenę jakościową i ilościową poziomu rozwoju innowacji w województwie śląskim oraz budowy ekosystemu w tym zakresie. Uzyskane wyniki mają posłużyć jako punkt wyjścia do dalszej dyskusji opartej na faktach nad wizją rozwojową województwa śląskiego w perspektywie 2020+.

Zakres przedmiotowy badania objął bieżącą ocenę stopnia wdrażania 5 inteligentnych specjalizacji regionu, 11 kamieni milowych ekosystemu innowacji, 10 celów RIS identyfikowanych na kanwie 2 priorytetów rozwoju i 5 obszarów strategicznych interwencji publicznej oraz 7 Metaprzedsiewzięć Regionalnej Strategii Innowacji regionu.

Analiza zgromadzonego materiału badawczego prowadzi do następujących głównych rekomendacji wskazanych poniżej.

Po pierwsze, w celu wzmocnienia endogenicznego potencjału innowacyjnego w regionie należy położyć większy nacisk na wspieranie endogenicznego potencjału innowacyjnego w regionie, w tym przez wspieranie przede firm regionalnych i krajowych.

Po drugie, dla budowy potencjału innowacyjnego oraz zatrzymywania i przyciągania talentów niezbędnych dla budowy potencjału innowacyjnego regionu należy powiązać wspieranie przemysłów wschodzących z poprawą jakości życia w miastach i jeszcze usilniej dbać o jakość powietrza, usług, służby zdrowia – czynniki kształtujące postrzeganie jakości życia.

Po trzecie, pierwszym krokiem do wzrostu wiedzy uczestników ekosystemu innowacji w województwie śląskim na temat infrastruktury badawczej w regionie i usług oferowanych przez jednostki badawcze powinno się stać zmapowanie infrastruktury badawczo rozwojowej i usług w tym zakresie, a następnie bieżące aktualizowanie bazy informacji o infrastrukturze i usługach.

Po czwarte, niski poziom wykorzystania infrastruktury badawczej, będącej w posiadaniu jednostek naukowych, przez przedsiębiorców i inne podmioty można i należy wspierać poprzez opracowanie modeli zarządzania infrastrukturą badawczą współpracy w zakresie udostępnienia infrastruktury badawczej uczelni innym podmiotom (np. przedsiębiorcom, NGOs itp.) osadzone w realiach krajowych regulacji dotyczących udostępniania infrastruktury badawczej.

Po piąte, niską intensywność współpracy pomiędzy partnerami z przedsiębiorstw, administracji i nauki, przy jednocześnie rosnącym poziomie zaufania w sieciach współpracy, należy pobudzać poprzez promowanie współpracy i animowanie procesów sieciowania podmiotów w ramach regionalnego systemu innowacji.

W perspektywie post 2020 konieczna będzie intensyfikacja skali i zakresu sieciowania sprzyjającego komercjalizacji wyników prac B+R. Regionalny system innowacji powinien w przyszłej perspektywie finansowej promować partnerstwa innowacyjne, włączające w proces innowacyjny potencjalnych odbiorców wyników prac B+R. Rekomenduje się szczególnie dalsze rozszerzanie tego typu działań w formie pilotaży i programów oraz innych inicjatyw stymulujących nawiązywanie współpracy między nauką a biznesem od wczesnych faz procesu innowacyjnego. Ponadto, warto rozważyć powołanie Regionalnego Funduszu Rozwojowego Województwa Śląskiego (RFR WSL) i podjęcie działań mających na celu jego stworzenie w perspektywie 2020+.

Obszarem wsparcia powinno się stać w szczególności umiędzynarodowienie działalności przedsiębiorstw, prowadzące do inicjowania lub rozwijania sprzedaży produktów i usług na rynkach międzynarodowych. W tym kontekście wsparciem należy obejmować rozwój procesów i produktów innowacyjnych w przedsiębiorstwach, które będą im umożliwiać włączanie się w globalne łańcuchy wartości.

Tabela. Realizacja rekomendacji w 2018 r. zawartych w badaniu ewaluacyjnym pt. „Ewaluacja on-going wdrażania „Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020”.

Lp.	Wniosek (wraz ze wskazaniem lokalizacji rekomendacji w raporcie ewaluacyjnym)	Powiązania z wnioskiem rekomendacja (wraz ze wskazaniem strony w raporcie)	Adresat rekomendacji (instytucja/instytucje odpowiedzialne za wdrożenie rekomendacji)	Sposób wdrożenia (syntetyczne przedstawienie sposobu wdrażania rekomendacji)	Termin realizacji (planowana data wdrożenia rekomendacji w kwartałach)	Stan wdrażania rekomendacji
Rekomendacje dla „Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020”, ze szczególnym uwzględnieniem wskaźnika horyzontalnego monitoringu wizji strategii tzw. „Smart Index dla inteligentnych specjalizacji”:						
1.	Smart index bazuje na danych statystycznych, z których część nie jest publicznie dostępna.	Uproszczenie metodologii wyliczania Smart Indexu i oparcie go na ogólnodostępnych danych statystycznych lub podpisanie stałej umowy z Urzędem Statystycznym na dostarczanie danych na potrzeby monitorowania RSI WSL, w szczególności Smart Indexu. Ponadto rekomenduje się połączenie PKD dla specjalizacji w jedną całość.	Jednostka Koordynująca Wdrażanie Regionalnej Strategii Innowacji	Podpisanie umowy z Urzędem Statystycznym na dostarczanie w uzgodnionych terminach danych stanowiących składowe Smart Indexu. Zaczytywanie danych w sposób automatyczny do sytemu monitoringu, co pozwoli na szybkie obliczanie Smart Indexu. Na potrzeby obliczania „Smart Indexu” rekomenduje się wyeliminowanie powtarzających się PKD.	Do końca obowiązywania RIS WSL, tj. 2020 r.	Rekomendacje zostaną włączone do wskaźników monitoringu „Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego 2020+”. Wcześniejsze zmiany związane z uproszczeniem metodologii obliczania wskaźnika spowodowałyby brak porównywalności wyników Smart Indexu w poszczególnych latach.
2.	Niska endogeniczny potencjał innowacyjny w regionie.	Położenie większego nacisku na wspieranie endogenicznego potencjału innowacyjnego w regionie, w tym przez wspieranie przede firm regionalnych i krajowych (promocja lokalności i krajowych firm).	Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego	Przygotowanie szkoleń i wytycznych dla ekspertów oceniających wnioski.	Do końca II kw. 2019 r.	Zmiany będą postulowane do projektu RPO WSL 2021-2027.
3.	Niska wiedza na temat infrastruktury badawczej w regionie i usług oferowanych przez jednostki badawcze.	Zmapowanie infrastruktury badawczo-rozwojowej i usług w tym zakresie. Bieżące aktualizowanie bazy informacji o infrastrukturze i usługach.	Na poziomie inteligentnej specjalizacji – Regionalne Obserwatoria Specjalistyczne. Integracja na poziomie WSL - Jednostka Koordynująca	Mapowanie infrastruktury badawczo-rozwojowej może zostać zleczone Regionalnym Obserwatorium Specjalistycznym (zlecenie na wykonanie usługi według uzgodnionej metodyki zbierania danych). Należałoby przedyskutować i wdrożyć system motywujący instytucje naukowe i przedsiębiorstwa do aktualizacji bazy	Do końca II kw. 2019 r.	Z uwagi na kompleksowość działań, niniejsza rekomendacja będzie włączona do działań projektu europejskiego pt. „Poprawa wydajności infrastruktury Badawczej i Innowacyjnej: od podzielonej do zintegrowanej i zrównoważonej współpracy (InnoHEIs)” realizowanego w latach 2019-2023 w ramach Interreg Europe.

Lp.	Wniosek (wraz ze wskazaniem lokalizacji rekomendacji w raporcie ewaluacyjnym)	Powiązania z wnioskiem rekomendacja (wraz ze wskazaniem strony w raporcie)	Adresat rekomendacji (instytucja/instytucje odpowiedzialne za wdrożenie rekomendacji)	Sposób wdrożenia (syntetyczne przedstawienie sposobu wdrażania rekomendacji)	Termin realizacji (planowana data wdrożenia rekomendacji w kwartałach)	Stan wdrażania rekomendacji
			Wdrażanie Regionalnej Strategii Innowacji	informacji o infrastrukturze i usługach B+R (zamieszczania informacji o nowej zakupionej infrastrukturze np. raz na kwartał). Konieczne są działania informacyjno-promocyjne, dzięki którym informacje na temat bazy będą docierały do zainteresowanych (tylko wtedy będzie motywacja do aktualizacji bazy, jeżeli będzie ona rzeczywiście wykorzystywana).		
4.	Niska intensywność współpracy pomiędzy partnerami z przedsiębiorstw, administracji i nauki.	Promocja współpracy i sieciowanie podmiotów w ramach regionalnego systemu innowacji. Promocja bazy infrastruktury i usług z zakresu B+R (por. poprzednia rekomendacja)	Jednostka Koordynująca Wdrażanie Regionalnej Strategii Innowacji	Organizacja konferencji i spotkań informacyjnych w zakresie obecnych projektów i planowanych przyszłych działań.	Do końca obowiązywania RIS WSL, tj. 2020 r.	1. Por.: poprzednia rekomendacja. 2. Rozpoczęcie działań w latach 2019-2022 w ramach projektu pozakonkursowego „Sieć Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych w Procesie Przedsiębiorczego Odkrywania w województwie śląskim” (SO RIS w PPO – II)”. 3. Rozpoczęcie działań w ramach projektu pozakonkursowego „Sieć Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych w Procesie Przedsiębiorczego Odkrywania w województwie śląskim” (SO RIS w PPO – II)”.
5.	Niewystarczające zachęty materialne dla naukowców z publicznych jednostek badawczych do udziału w projektach badawczych i innowacyjnych, w tym międzynarodowych. Problem ten wiąże się zarówno z polityką	Wspieranie działań związanych z tworzeniem wysokopłatnych miejsc pracy w regionie w celu zatrzymywania i przyciągania talentów. Zapobieganie drenażowi mózgow przez prowadzenie polityki gospodarczej ukierunkowanej na wzrost wydajności pracy a w i wzrost płac.	MNiSW, Samorząd Województwa Śląskiego	Rozwiązanie wymaga zmian systemowych na szczeblu krajowym. Jako taki powinien być prezentowany przez Samorząd na szczeblu ponadregionalnym. Działaniem, które można podjąć na szczeblu regionalnym jest przygotowanie zestawu dobrych praktyk dotyczących atrakcyjnych zachęt finansowych dla naukowców, które należy promować jako dobre	Do końca 2019 r.	Rekomendacje dotyczące zmian systemowych zostaną włączone do diagnozy oraz obszarów problemowych „Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego 2020+”.

Lp.	Wniosek (wraz ze wskazaniem lokalizacji rekomendacji w raporcie ewaluacyjnym)	Powiązania z wnioskiem rekomendacja (wraz ze wskazaniem strony w raporcie)	Adresat rekomendacji (instytucja/instytucje odpowiedzialne za wdrożenie rekomendacji)	Sposób wdrożenia (syntetyczne przedstawienie sposobu wdrażania rekomendacji)	Termin realizacji (planowana data wdrożenia rekomendacji w kwartałach)	Stan wdrażania rekomendacji
	płacową wspomnianych jednostek, jak i krajowymi regulacjami dotyczącymi granic wzrostu wynagrodzeń z tytułu realizacji takich projektów.			praktyki wśród jednostek badawczych.		
6.	Niski poziom wykorzystania infrastruktury badawczej, będącej w posiadaniu jednostek naukowych, przez przedsiębiorców i inne podmioty.	Opracowanie modeli zarządzania infrastrukturą badawczą w zakresie udostępnienia infrastruktury badawczej uczelni – np. przedsiębiorcom, NGOs itp. Rekomendacja systemowa polega na opracowaniu osadzonych w krajowych regulacjach modeli udostępniania infrastruktury badawczej. W oparciu o takie modele Uczelnie i inne instytucje badawcze mogłyby wdrożyć u siebie systemy zarządzania taką infrastrukturą i udostępniać ją podmiotom zewnętrznym.	Jednostka Koordynująca Wdrażanie Regionalnej Strategii Innowacji	Praktyczna realizacja tej rekomendacji polega na zleceniu wykonania modelu zarządzania infrastrukturą badawczą zespołowi (prawników, badaczy i ekonomistów), który opracowałby model zgodny z polskimi regulacjami prawnymi umożliwiającymi korzystne dla zaangażowanych instytucji korzystanie z infrastruktury badawczej podmiotów naukowych przez podmioty zewnętrzne.	Do końca 2019 r.	Niniejsza rekomendacja będzie włączona do działań projektu europejskiego pt. „Poprawa wydajności infrastruktury Badawczej i Innowacyjnej: od podzielonej do zintegrowanej i zrównoważonej współpracy (InnoHEIs)” realizowanego w latach 2019-2023 w ramach Interreg Europe.

Rekomendacje do „Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2020+”:

1.	Po roku 2020 konieczne będzie zwiększenie skali i zakresu sieciowania sprzyjającego komercjalizacji wyników prac B+R. Z wywiadów przeprowadzonych na	Należy tak projektować regionalny system innowacji, aby promować partnerstwa innowacyjne, dzięki czemu potencjalni odbiorcy wyników prac B+R będą włączeni w ten proces. Rekomendowane jest	Jednostka Koordynująca Wdrażanie Regionalnej Strategii Innowacji	Rozszerzenie działań typu innowacyjne partnerstwo, w formie pilotaży i programów oraz innych inicjatyw (np. networking) dążących do łączenia nauki z biznesem. Prowadzenie analiz popytu ze strony przedsiębiorstw,	Do końca obowiązywania RIS WSL, tj. 2020 r.	Rozpoczęcie działań w latach 2019-2022 w ramach projektu pozakonkursowego „Sieć Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych w Procesie Przedsiębiorczego Odkrywania w
----	--	---	--	---	---	--

Lp.	Wniosek (wraz ze wskazaniem lokalizacji rekomendacji w raporcie ewaluacyjnym)	Powiązania z wnioskiem rekomendacja (wraz ze wskazaniem strony w raporcie)	Adresat rekomendacji (instytucja/instytucje odpowiedzialne za wdrożenie rekomendacji)	Sposób wdrożenia (syntetyczne przedstawienie sposobu wdrażania rekomendacji)	Termin realizacji (planowana data wdrożenia rekomendacji w kwartałach)	Stan wdrażania rekomendacji
	potrzeby badania wynika, że współpraca w tym zakresie nadal wymaga wzmocnienia.	rozszerzanie tego typu działań w formie pilotaży i programów oraz innych inicjatyw dążących do łączenia nauki z biznesem.		udostępnienie portalu, na którym mogą być dokonywane zgłoszenia na zapotrzebowanie na technologie.		województwie śląskim” (SO RIS w PPO – II)”.
2.	Z wywiadów przeprowadzonych na potrzeby badania wynika, że klastry, które powstają w regionie często są „biernym porozumieniem stron o współpracy”, nie wspierają aktywnie swoich członków. Firmy zrzeszone w ramach klastra patrzą na wspólne zadania nie jak podmioty współpracujące a podmioty konkurujące ze sobą. Jako barierę działania klastrów wskazuje się słabą jakość instytucji nieformalnych w tym przede wszystkim zaufania.	Stworzenie rozwiązań umożliwiających skuteczne wspieranie rozwoju klastrów w regionie i wykorzystanie ich rzeczywistego potencjału współpracy.	Urząd Marszałkowski WSL	Proponowany zakres wsparcia klastrów dotyczy: <ul style="list-style-type: none"> doradztwa w zakresie opracowania planów ekspansji klastra, zarządzania oraz prawnych i finansowych aspektów funkcjonowania, wsparcia przy tworzeniu sieci sprzedaży produktów klastra, obejmującej wspólny kanał dystrybucji (np. przez biura sprzedaży produktów klastra, charakteryzujące się wspólną zewnętrzną identyfikacją wizualną), wsparcia internacjonalizacji klastrów, w tym zawierania długoterminowych umów twinningowych (partnerskich) z klastrami zagranicznymi o podobnym profilu działalności oraz organizacja spotkań warsztatowych i konferencji umożliwiających nawiązanie międzynarodowych kontaktów, działań mających na celu rozwój zasobów ludzkich (w tym organizacja szkoleń oraz programy praktyk i staży pracowników naukowych oraz 	Kolejna perspektywa finansowa 2020+	Zmiany będą postulowane do : projektu RPO WSL 2021-2027 oraz „Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego 2020+”.

Lp.	Wniosek (wraz ze wskazaniem lokalizacji rekomendacji w raporcie ewaluacyjnym)	Powiązania z wnioskiem rekomendacja (wraz ze wskazaniem strony w raporcie)	Adresat rekomendacji (instytucja/instytucje odpowiedzialne za wdrożenie rekomendacji)	Sposób wdrożenia (syntetyczne przedstawienie sposobu wdrażania rekomendacji)	Termin realizacji (planowana data wdrożenia rekomendacji w kwartałach)	Stan wdrażania rekomendacji
				studentów odbywanych u przedsiębiorców należących do klastra), • wspierania udziału w międzynarodowych zespołach badawczych; wizyt u wybranych potencjalnych partnerów zagranicznych.		
3	W obecnej perspektywie finansowej nie udało się dotychczas zrealizować celu jakim było powstanie regionalnego funduszu proinnowacyjnego. Jednak we wrześniu 2017 roku weszła w życie nowelizacja ustawy wdrożeniowej umożliwiająca samorządom tworzenie regionalnych funduszy rozwojowych. Należy jednocześnie oczekiwać, że w kolejnej perspektywie finansowej UE rosnąć będzie znaczenie instrumentów zwrotnych w	Należy dokonać oceny możliwości powołania Regionalnego Funduszu Rozwojowego Województwa Śląskiego (RFR WSL) i podjąć działania mające na celu jego stworzenie w perspektywie 2020+.	Jednostka Koordynująca Wdrażanie RSI / RPO – Samorząd Województwa Śląskiego	Jest to problem systemowy wymagający zmian regulacyjnych na szczeblu krajowym. Jako taki powinien być prezentowany przez Samorząd na szczeblu ponadregionalnym. W celu rozwiązania tego problemu należy dokonać przeglądu regulacji dotyczących stworzenia regionalnego funduszu rozwoju województwa śląskiego. Dodatkowo oszacować należy wartość środków zwrotnych, które mogą zostać pozyskane ze zwrotów takich środków w obecnej perspektywie finansowej, a także w perspektywie 2020+. Należy też przygotować studium wykonalności dla powołania RFR WSL.	Faza studialna: do 2020 Faza wdrożenia 2020+	Zmiany będą postulowane do : projektu RPO WSL 2021-2027 oraz „Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego 2020+”.

Lp.	Wniosek (wraz ze wskazaniem lokalizacji rekomendacji w raporcie ewaluacyjnym)	Powiązania z wnioskiem rekomendacja (wraz ze wskazaniem strony w raporcie)	Adresat rekomendacji (instytucja/instytucje odpowiedzialne za wdrożenie rekomendacji)	Sposób wdrożenia (syntetyczne przedstawienie sposobu wdrażania rekomendacji)	Termin realizacji (planowana data wdrożenia rekomendacji w kwartałach)	Stan wdrażania rekomendacji
	regionalnej polityce rozwojowej. Środki te mogą stać się podstawą tworzenia regionalnych funduszy rozwojowych, które docelowo mogą być podstawą tworzenia regionalnych banków rozwojowych.					
4.	Skuteczność i trwałość procesów innowacyjnych warunkowana jest zdolnością przedsiębiorstw do komercjalizacji wyników procesów innowacyjnych. Bardzo istotną fazą tego procesu jest wzrost sprzedaży produktów i usług, w tym w ramach umiędzynarodowienia przedsiębiorstw.	Wsparcie MŚP w zakresie internacjonalizacji (WSL ma ogromny potencjał w tym zakresie). Wspieranie innowacji umożliwiających włączenie firm w łańcuchy wartości. Wspieranie w przebijaniu się przedsiębiorstw z innowacyjnymi produktami i markami na rynkach zagranicznych.	Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego	Zaprojektowanie instrumentu wspierającego komercjalizację wyników działalności innowacyjnej, w tym przez wzrost sprzedaży udoskonalonych produktów i usług za granicą.	Kolejna perspektywa finansowa 2020+	Zmiany będą postulowane do : projektu RPO WSL 2021-2027 oraz „Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego 2020+”.

Rekomendacje do „Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2020+” w kontekście planowanej Polityki Spójności 2020+ na podstawie rozporządzeń Komisji Europejskiej (w tym projektów dokumentów Komisji):

1.	W kolejnej perspektywie finansowej większą rolę będą odgrywać	Rekomenduje się wzmocnienie współpracy międzynarodowej i zachęcanie uczestników regionalnego systemu innowacji	Instytucje otoczenia biznesu	Promocja dobrych praktyk związanych ze współpracą międzynarodową, prezentacja korzyści osiąganych przez aktorów	Do końca obowiązywania RIS WSL, tj. 2020 r.	Zmiany będą postulowane do : projektu RPO WSL 2021-2027 oraz „Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego 2020+”.
----	---	--	------------------------------	---	---	---

Lp.	Wniosek (wraz ze wskazaniem lokalizacji rekomendacji w raporcie ewaluacyjnym)	Powiązania z wnioskiem rekomendacja (wraz ze wskazaniem strony w raporcie)	Adresat rekomendacji (instytucja/instytucje odpowiedzialne za wdrożenie rekomendacji)	Sposób wdrożenia (syntetyczne przedstawienie sposobu wdrażania rekomendacji)	Termin realizacji (planowana data wdrożenia rekomendacji w kwartałach)	Stan wdrażania rekomendacji
	partnerstwa międzynarodowe, w tym platformy współpracy pomiędzy regionami, które mają zbliżone inteligentne specjalizacje.	do podejmowania takiej współpracy i tworzenia międzynarodowych sieci. Podejmowanie działań, które ułatwiłyby polskim podmiotom uczestnictwo w międzynarodowych sieciach współpracy. Należy szerzej rozpowszechnić wiedzę na temat korzyści z uczestnictwa w europejskich stowarzyszeniach branżowych.		regionalnego systemu innowacji dzięki współpracy międzynarodowej. Dalsza profesjonalizacja działań informacyjno-promocyjnych (zwłaszcza w zakresie skutecznego docierania do potencjalnych wnioskodawców i wykorzystywania sposobów komunikacji posługujących się „językiem korzyści”). Publikowanie krótkich wywiadów dotyczących pozytywnych doświadczeń ze współpracy.		
2	W kolejnej perspektywie finansowej większą rolę będą odgrywać partnerstwa międzynarodowe, w tym platformy współpracy naukowo-badawczej, które mają zbliżone inteligentne specjalizacje.	Stworzenie rozwiązań umożliwiających skuteczne nawiązywanie kontaktów przez regionalne zespoły naukowe z ich odpowiednikami za granicą.	Urząd Marszałkowski WSL	Zaprojektowanie instrumentu promocyjnego umożliwiającego uzyskanie przez jednostki naukowe dofinansowania do organizacji i przeprowadzenia wizyt networkingowych w zagranicznej placówce naukowej, której celem będzie przedstawienie własnej oferty zorientowanej na współpracę i wspólne prowadzenie badań naukowych. Warunkiem uzyskania wsparcia powinien być list intencyjny o gotowości instytucji zagranicznej (uczelni, jednostki naukowej, itd.) do przyjęcia delegacji i przeprowadzenia rozmów zorientowanych na przyszłą współpracę naukowo-badawczą.	Kolejna perspektywa finansowa 2020+	Zmiany będą postulowane do : projektu RPO WSL 2021-2027 oraz „Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego 2020+”.

2.3. Realizacja rekomendacji z badania ewaluacyjnego pt. „Branże przyszłości o potencjale pobudzenia rozwoju technologicznego województwa śląskiego, z uwzględnieniem potencjału innowacyjnego sektorów tradycyjnych – transport oraz przemysł maszynowy regionu” (2018)

Wykonawca: konsorcjum Ecorys Polska Sp. z o.o. (lider) oraz Seendico Doradcy Radło & Wspólnicy.

Zleceniodawca: Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Wydział Rozwoju Regionalnego, Jednostka Koordynująca Wdrażanie Regionalnej Strategii Innowacji (JKW RIS)

Ewaluacja zrealizowana w ramach projektu współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020, Osi Priorytetowej XIII Pomoc Techniczna Działania 13.1 Pomoc Techniczna.

Niniejsze badanie przeprowadzone zostało w związku z pracami nad aktualizacją „Programu Rozwoju Technologii Województwa Śląskiego na lata 2010-2020”. Głównym celem badania było zdiagnozowanie i uszczegółowienie obszarów technologicznych dotyczących: logistyki i transportu (w tym szczególnie infrastruktury transportowej), przemysłu maszynowego oraz przemysłu motoryzacyjnego regionu. W wyniku przeprowadzonej analizy i diagnozy obszaru technologicznego logistyka i transport (w tym szczególnie infrastruktura transportowa) wyszczególnione zostały 33 technologie wpisujące się w 6 grup.

W oparciu o tę diagnozę – w ramach Procesu Przedsiębiorczego Odkrywania – dokonana została demarkacja powyższych obszarów technologicznych uwzględniająca ich mapowanie. Przedstawiona została również diagnoza poszczególnych obszarów technologicznych podsumowana w formie macierzy SWOT dla każdego z opisanych obszarów. W części końcowej zaprezentowane zostały rekomendacje wynikające z przeprowadzonej analizy.

Rezultatem tego badania stało się także zapewnienie spójności metodologicznej w realizacji regionalnej polityki innowacyjnej w obszarze identyfikacji i weryfikacji specjalizacji regionalnych (technologicznych), ze szczególnym uwzględnieniem specjalizacji inteligentnych.

Wyniki badań powyższych prac analitycznych powinny również stać się punktem wyjścia do dalszej pogłębionej dyskusji opartej na faktach nad wizją rozwojową województwa śląskiego w perspektywie 2020+.

Tabela. Realizacja rekomendacji w 2018 r. zawartych w badaniu ewaluacyjnym pt. „Branże przyszłości o potencjale pobudzenia rozwoju technologicznego województwa śląskiego, z uwzględnieniem potencjału innowacyjnego sektorów tradycyjnych – transport oraz przemysł maszynowy regionu”.

Lp.	Wniosek (wraz ze wskazaniem lokalizacji rekomendacji w raporcie ewaluacyjnym)	Powiązania z wnioskiem rekomendacja (wraz ze wskazaniem strony w raporcie)	Adresat rekomendacji (instytucja/instytucje odpowiedzialne za wdrożenie rekomendacji)	Sposób wdrożenia (syntetyczne przedstawienie sposobu wdrażania rekomendacji)	Termin realizacji (planowana data wdrożenia rekomendacji w kwartałach)	Stan wdrażania rekomendacji
Rekomendacje do „Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2020+”:						
1.	Dynamizm zmian technologicznych wymusza zdecydowanie częstsze niż do tej pory ich monitorowanie na poziomie regionu.	Wprowadzenie Procesu Przedsiębiorczego Odkrywania jako stałej praktyki procesu monitoringu rozwoju technologicznego regionu prowadzonego w cyklach 3-letnich w szerszym, międzynarodowym kontekście poprzez bliższe powiązanie jej z kierunkami wsparcia rozwoju technologicznego na poziomie UE.	UMWSL, SO RIS	Rekomenduje się, by proces monitoringu był prowadzony co 3 lata, co pozwoli na ewentualne elastyczne reagowanie na zmieniające się uwarunkowania technologiczne. Warto też przeprowadzić ten proces w szerszym, międzynarodowym wymiarze, śledząc zmiany technologiczne choćby w kontekście zmieniających się priorytetów w zakresie rozwoju technologicznego stosowanych przez agendy UE.	Kolejna perspektywa finansowa 2020+ (PPO co 3 lata)	Rekomendacje zostaną włączone do projektu systemu monitoringu „Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego 2020+”.
2.	Rozwój technologiczny regionu może w pełni być realizowany jedynie w sytuacji synergicznego wykorzystywania powiązań.	Wzmacnianie sieci powiązań intra- i interregionalnych (w tym głównie międzynarodowych) partnerów regionalnego systemu innowacji poprzez propagowanie i premiowanie działań stymulujących taką współpracę.	UMWSL, SO RIS	Sposobem stymulowania powstawania efektywnych (współpracujących) sieci różnorodnych partnerów regionalnego systemu innowacji jest upowszechnianie przykładów funkcjonujących sieci i uzyskiwanych przez nie korzyści, jak również stosowanie instrumentów, które taką współpracę będą nagradzać. Istotne zwłaszcza wydaje się zachęcanie do podejmowania współpracy międzynarodowej, co przyspieszy proces dyfuzji wiedzy na region.	Kolejna perspektywa finansowa 2020+	Rekomendacje zostaną włączone do projektu „Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego 2020+”.
3.	Instytucjonalny system wsparcia rozwoju innowacji został już w pełni wykształcony, lecz wciąż nie spełnia	Wzmocnienie roli instytucji otoczenia biznesu wspierających proces skutecznego przechodzenia kolejnych etapów procesu innowacyjnego przez	IOB	W szczególności przeformułowania modelu funkcjonowania wymagają uczelniane jednostki transferu technologii, które działają w bliskości naukowców i mają potencjał do objęcia zakresem wsparcia newralgiczne momenty w przechodzeniu	Kolejna perspektywa finansowa 2020+	Rekomendacje zostaną włączone do projektu „Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego 2020+”.

Lp.	Wniosek (wraz ze wskazaniem lokalizacji rekomendacji w raporcie ewaluacyjnym)	Powiązania z wnioskiem rekomendacja (wraz ze wskazaniem strony w raporcie)	Adresat rekomendacji (instytucja/instytucje odpowiedzialne za wdrożenie rekomendacji)	Sposób wdrożenia (syntetyczne przedstawienie sposobu wdrażania rekomendacji)	Termin realizacji (planowana data wdrożenia rekomendacji w kwartałach)	Stan wdrażania rekomendacji
	on w pełni funkcji, jaka została mu przypisana. W szczególności przeformułowania modelu funkcjonowania wymagają uczelniane jednostki transferu technologii.	podmioty podejmujące prace B+R.		przez kolejne fazy w procesie innowacyjnym (pomiędzy ideą a inkubacją, inkubacją a demonstracją, demonstracją a komercjalizacją/wdrożeniem). Zakres oferowanego przez nie naukowcom wsparcia powinien obejmować przede wszystkim budowanie relacji z biznesem i aspekty związane z komercjalizacją rozwiązania (kwestie prawne, analiza rynku). Jednocześnie należy wzmacniać jakość usług oferowanych przez instytucje otoczenia biznesu, przekształcając model ich dystrybucji z podażowego na popytowy, w którym usługobiorca ma swobodę wyboru dostawcy usługi. Wsparcie publiczne kierowane do instytucji otoczenia biznesu powinno te procesy stymulować i wzmacniać.		
4.	Konieczne jest przekazanie wiedzy o najnowszych rozwiązaniach w przemyśle oraz kompetencji związanych z zarządzaniem i wdrażaniem skutecznych strategii cyfryzacji w czasach	Kontynuacja dotychczasowych działań związanych z kształceniem liderów transformacji cyfrowej, którzy mogliby zarządzać kadrą przedsiębiorstw zlokalizowanych w województwie śląskim.	Regionalny System Innowacji Województwa Śląskiego	Nowe kierunki studiów (podyplomowych lub studiów dualnych) powinny opierać się na doświadczeniach i wiedzy międzynarodowych ekspertów i praktyków nowoczesnego przemysłu. Istotne jest również finansowanie programów stażowych w przedsiębiorstwach kluczowych dla innowacyjnego rozwoju regionu. Ułatwią one włączenie młodych pracowników na rynek pracy i przygotowują ich od strony praktycznej.	Kolejna perspektywa finansowa 2020+	Rekomendacje zostaną włączone do diagnozy i obszarów problemowych projektu „Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego 2020+”.

Lp.	Wniosek (wraz ze wskazaniem lokalizacji rekomendacji w raporcie ewaluacyjnym)	Powiązania z wnioskiem rekomendacja (wraz ze wskazaniem strony w raporcie)	Adresat rekomendacji (instytucja/instytucje odpowiedzialne za wdrożenie rekomendacji)	Sposób wdrożenia (syntetyczne przedstawienie sposobu wdrażania rekomendacji)	Termin realizacji (planowana data wdrożenia rekomendacji w kwartałach)	Stan wdrażania rekomendacji
	czwartej rewolucji przemysłowej.					
5.	Jednym z podstawowych zadań, jakie obecnie stawia przed sobą UE, jest dbałość o środowisko naturalne, w tym ograniczenie emisji zanieczyszczeń i gazów cieplarnianych (m.in. CO ₂). Transport, logistyka w tym przemysł motoryzacyjny generują obecnie najwyższe stężenia CO ₂ do powietrza.	Rekomenduje się położenie szczególnego nacisku na zapewnienie rozwiązań niskoemisyjnych w poszczególnych sektorach przemysłu.	Regionalny System Innowacji Województwa Śląskiego	Niezbędne jest wprowadzanie i rozwijanie rozwiązań minimalizujących emisję zanieczyszczeń gazowych, o wyższej efektywności wytwarzania energii, ponadto wprowadzanie rozwiązań opartych na paliwach niekonwencjonalnych. Jednocześnie rekomendowane jest wprowadzanie rozwiązań poprawiających żywotność maszyn i urządzeń energetycznych, związanych m.in. z redukcją ich masy i rozmiarów przy zachowaniu funkcjonalności (zmniejszenie energochłonności i emisji zanieczyszczeń, materiałochłonności, zwiększanie sprawności).	Kolejna perspektywa finansowa 2020+	Rekomendacje zostaną włączone do diagnozy i obszarów problemowych projektu „Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego 2020+”.
Rekomendacje do „Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020”, ze szczególnym uwzględnieniem wskaźnika horyzontalnego monitoringu wizji strategii tzw. „Smart Indexu dla inteligentnych specjalizacji”:						
6.	Przeprowadzony w 2017 r. Proces Przedsiębiorczego Odkrywania	Włączenie w 2018 r. 2 nowych inteligentnych specjalizacji, tj. Zielonej gospodarki oraz Przemysłów wschodzących jako	UM WSL	Wcześniejsze obliczenia wartości Smart Indexu bazowały na trzech subindeksach opartych na istniejących inteligentnych specjalizacjach: energetyce, medycynie i	Do końca obowiązywania RIS WSL, tj. 2020 r.	Rekomendacja zrealizowana w ramach badania pt. „Ewaluacja on-going wdrażania

Lp.	Wniosek (wraz ze wskazaniem lokalizacji rekomendacji w raporcie ewaluacyjnym)	Powiązania z wnioskiem rekomendacja (wraz ze wskazaniem strony w raporcie)	Adresat rekomendacji (instytucja/instytucje odpowiedzialne za wdrożenie rekomendacji)	Sposób wdrożenia (syntetyczne przedstawienie sposobu wdrażania rekomendacji)	Termin realizacji (planowana data wdrożenia rekomendacji w kwartałach)	Stan wdrażania rekomendacji
	wskazał na zasadność wyłonienia 2 nowych inteligentnych specjalizacji dla województwa śląskiego, tj. Zielonej gospodarki oraz Przemysłów wschodzących.	rezultatu przeprowadzenia w 2017 r. Procesów Przedsiębiorczego Odkrywania wymaga zaktualizowania Smart Indexu, stanowiącego syntetyczną miarę innowacyjnego rozwoju województwa śląskiego i ponownych jego obliczeń.		ICT. Włączenie 2 nowych specjalizacji będzie skutkowało nowymi wartościami wskaźników cząstkowych, co zmienia wartość Smart Indexu (wartość aktualną i wartości historyczne). Dla uzyskania porównywalności jego wartości niezbędne będzie ponowne przekalkulowanie jego wartości dla wcześniejszych lat uwzględniające nowo włączone inteligentne specjalizacje.	Najpóźniej kolejna perspektywa finansowa 2020+	Programu Rozwoju Technologii Województwa Śląskiego na lata 2010-2020” (2018 r.).

3.

**PROFIL
STATYSTYCZNY
REGIONU**

3. Profil statystyczny regionu

WOJEWÓDZTWO ŚLĄSKIE NA TLE KRAJU. PIERWSZE MIEJSCE

- ✓ Gęstość zaludnienia (2012-2017),
- ✓ Stopień urbanizacji (2012-2017),
- ✓ Produkcja sprzedana przemysłu na 1 mieszkańca (2016), drugie miejsce w kraju w latach 2012-2015,
- ✓ Nakłady na działalność innowacyjną w przedsiębiorstwach przemysłowych powyżej 9 pracujących (2015-2016), w poprzednich latach 2-3 miejsce w kraju,
- ✓ Przedsiębiorstwa wykorzystujące Internet w kontaktach z administracją publiczną, w % ogółu przedsiębiorstw (2017),
- ✓ Udzielone prawa ochronne (2012-2017),
- ✓ Szkoły wyższe. Jednostki zamiejscowe (2010-2017).

DRUGA POZYCJA WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO W KRAJU

- ✓ Ludność ogółem (2012-2016),
- ✓ PKB ogółem w mln zł (2012-2015), PKB na 1 mieszkańca czwarte miejsce w kraju w latach 2013-2015,
- ✓ Produkcja sprzedana przemysłu (2012-2016),
- ✓ Pracujący ogółem (2012-2016),
- ✓ Nakłady inwestycyjne (2012-2016), w przeliczeniu na 1 mieszkańca szóste miejsce w kraju w latach 2012-2016,
- ✓ Nakłady własne na działalność innowacyjną w przedsiębiorstwach powyżej 9 pracujących (2012-2016)
- ✓ Przedsiębiorstwa posiadające szerokopasmowy dostęp do Internetu, w % ogółu przedsiębiorstw (2017), piąte miejsce w kraju w 2016 r.
- ✓ Jednostki w działalności badawczej i rozwojowej (2012-2016)
- ✓ Nakłady wewnętrzne bieżące na działalność B+R według rodzajów badań, badania stosowane oraz przemysłowe (2016), trzecie miejsce w kraju w latach 2014-2015,
- ✓ Wynalazki krajowe zgłoszone (2012-2017),
- ✓ Udzielone patenty (2014-2017), trzecie miejsce w kraju w latach 2012-2013,
- ✓ Wzory użytkowe zgłoszone (2016-2017), pierwsze miejsce w kraju w latach 2014-2015,
- ✓ Szkoły wyższe (2012-2016).

TRZECIA POZYCJA WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO W KRAJU

- ✓ Nowe lub istotnie ulepszone procesy w przedsiębiorstwach przemysłowych (2016), szóstą pozycją regionu w 2015 r.
- ✓ Udział przychodów netto ze sprzedaży produktów innowacyjnych w przychodach netto ze sprzedaży ogółem w przedsiębiorstwach przemysłowych (2016), w poprzednich latach 3-4 pozycja w kraju,
- ✓ GERD/ Nakłady wewnętrzne bieżące na B+R (2014-2016),
- ✓ Zatrudnieni w działalności badawczo-rozwojowej (B+R) ze stopniem naukowym doktora (2012-2016) oraz doktora habilitowanego (w poprzednich latach 3-4 pozycja w kraju), z tytułem naukowym profesora 4 pozycja w kraju (2012-2014),
- ✓ Wskaźnik stopnia zużycia aparatury naukowo-badawczej zaliczanej do środków trwałych (2015-2016).

CZWARTA POZYCJA WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO W KRAJU

- ✓ GERD/ Nakłady wewnętrzne ogółem na działalność badawczo-rozwojową (B+R) ceny bieżące (2016), trzecie miejsce w kraju w latach 2013-2015,
- ✓ GERD/ Nakłady wewnętrzne inwestycyjne na B+R (2016), 6-7 miejsce w latach 2014-2015,
- ✓ Nakłady wewnętrzne bieżące na działalność B+R według rodzajów badań, badania podstawowe, 5-6 miejsce w latach 2014-2015,
- ✓ Zatrudnieni w działalności badawczo-rozwojowej (B+R) z tytułem naukowym profesora (2012-2014),
- ✓ Nauczyciele akademicki (2012-2016),
- ✓ Absolwenci szkół wyższych (2016), trzecie miejsce w latach 2012-2015.

DALSZE POZYCJE WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO W KRAJU

- ✓ Przedsiębiorstwa innowacyjne przemysłowe w % przedsiębiorstw ogółem, **piąte** miejsce w kraju (2016), 3-4 miejsce w kraju w latach 2014-2015,

- ✓ Udział produkcji sprzedanej wyrobów nowych/ istotnie ulepszonych w przeds. przemysłowych w wartości sprzedaży wyrobów ogółem, **piąte** miejsce w kraju (2016), 3-4 miejsce w kraju w latach 2012-2015,
- ✓ Studenci ogółem, **piąte** miejsce w kraju w latach 2014-2016,
- ✓ Zatrudnieni w B+R na 1.000 aktywnych zawodowo ogółem, **szóste** miejsce w kraju (2013, 2016), siódme miejsce w latach 2014-2015,
- ✓ Średni udział przedsiębiorstw innowacyjnych w ogólnej liczbie przedsiębiorstw, **szóste** miejsce w kraju (2016), 9 miejsce (2015), 10 miejsce (2013), 5 miejsce (2014),
- ✓ Nakłady na działalność innowacyjną w przedsiębiorstwach w relacji do PKB, **ósme** miejsce w kraju (2015), 5 miejsce w kraju w latach 2012-2014,
- ✓ GERD/ Nakłady wewnętrzne ogółem na działalność badawczo- rozwojową (B+R) na 1 mieszkańca w zł – **dziewiąte** miejsce w kraju (2016), 8-9 miejsce w latach 2014-2015,
- ✓ Nowe lub istotnie ulepszone procesy w przedsiębiorstwach usługowych, **dziewiąta** pozycja regionu (2016), 14 miejsce w kraju (2015), 12-14 miejsce w kraju (2012-2013), 4 miejsce (2014).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W poniższej tabeli zestawiono najistotniejsze dane statystyczne charakteryzujące potencjał województwa śląskiego obejmujące okresy:

2000r. – 2002 r.	Potencjał regionu przed opracowaniem i uchwaleniem pierwszej Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego.
2003 r. – 2013 r.	Wdrażanie „Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2003-2013” (RIS 1).
2013 r. – 2020 r.	Wdrażanie „Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020” (RIS3).

Tabela. Profil regionu. Województwo Śląskie na tle kraju.

Wskaźnik	Śląskie										Kraj=100									
	2001	2010	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2001	2010	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
OGÓLNY PROFIL WOJEWÓDZTWA																				
Powierzchnia, w km²	12.294	12.333	12.333	12.333	12.333	12.333	12.333				3,9	3,9	3,9	3,9	3,9	3,9	3,9			
Ludność ogółem, w tys.	4.741,8	4.634,9 4.637,5	4.615,9	4.599,4	4.593,4	4.577,9	4.559,2				12,4	12,0	12,0	11,9	11,9	11,9	11,9			
Gęstość zaludnienia, osoba/km²	386	376	374	373	372	371	370	369			122*	123*	123*	123*	123*	123*	123*	123*		
Stopień urbanizacji, w %	79,1	77,83	77,6	77,4	77,26	77,13	76,99	76,9			61,8*	60,8*	60,6*	60,4*	60,34*	60,27*	60,18*	60,1*		
PKB w mln zł**:																				
ogółem	103.806	186.432	207.295	206.348	213.589	222.806	b.d.				13,3 %	12,9 %	12,7%	12,5%	12,4 %	12,4 %	b.d.			
na 1 mieszkańca w zł	21.816	40.201	44.863	44.796	46.499	48.670	b.d.				107,0	107,1	106,1	104,0	104,0	104,0	b.d.			
Pracujący ogółem, w tys.	1.686,1	1.637,3	1.642,4	1.638,7	1.854,5	1.672,0	1.706,3				11,51	11,9	11,9	11,8	11,6	11,5	11,4			
Produkcja sprzedana przemysłu, w mln zł:																				
ogółem	84.174,8	182.501,4	200.841,5	190.554,6	190.957,5	205.039,8	206.226,2	224.219,9			16,8	18,5	17,0	16,1	15,8	16,3	16,7	16,6		
na 1 mieszkańca, w %	17.715	39.353	43.466	41.367	41.573	44.789	47.248				12.960*	25.592* (153,8 %)	142,1	134,6	132,2	137,2	139,5			

Wskaźnik	Śląskie										Kraj=100									
	2001	2010	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2001	2010	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące), w mln zł:																				
ogółem	12.573,1	26.304,5	27.667,4	27.649,3	28.821,0	29.502,9	29.063,4				10,4	12,1	11,6	12,0	11,5	10,9	11,9			
na 1 mieszkańca w zł	2.646	5.672	5.988	6.002	6.274	6.445	6.367				3.141*	5641*	97,1	100,0	100,0	100,0	6361*			
DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNA PRZEDSIĘBIORSTW W PRZEMYSŁE I USŁUGACH																				
Średni udział przedsiębiorstw innowacyjnych w ogólnej liczbie przedsiębiorstw	25,6 (2006)	16,4	14,0	13,1	15,7	13,1	15,6				22,5* (2006)	14,9	14,4	14,3	14,5	13,7	16,1			
Nakłady na działalność innowacyjną w przedsiębiorstwach																				
w relacji do PKB	3,06 (2006)	2,48	2,17	1,68	1,97	1,82	b.d.				2,38 (2006)	2,39	2,25	1,99	2,19	2,43	b.d.			
na 1 osobę aktywną zawodowo [zł]	2.149 (2006)	2.338	1.890	1.649	2.070	2.140	1.956				1.506	2.018	2.115	1.897	2.158	2.515	2.260			
Przedsiębiorstwa innowacyjne wg rodzajów wprowadzonych innowacji																				
Przedsiębiorstwa innowacyjne przemysłowe ogółem [%]	27,38 (2006)	20,32	19,07	15,40	19,91	19,58	20,73				23,68 (2006)	17,10	16,51	17,13	17,52	17,58	18,68			

Wskaźnik	Śląskie										Kraj=100									
	2001	2010	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2001	2010	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Przedsiębiorstwa innowacyjne z sektora usług ogółem [%]	23,80 (2006)	12,42	8,92	10,78	11,39	6,65	10,48				21,22 (2006)	12,79	12,38	11,41	11,41	9,79	13,57			
Nowe lub istotnie ulepszone produkty [%]																				
Przedsiębiorstwa przemysłowe	17,19 (2006)	14,71	12,20	10,24	12,95	14,44	13,50				16,14	12,10	11,19	11,01	11,72	11,77	12,40			
Przedsiębiorstwa usługowe	13,13 (2006)	7,46	4,65	5,75	6,22	2,80	6,44				13,15 (2006)	7,87	7,05	5,81	6,78	4,82	6,91			
Nowe lub istotnie ulepszone dla rynku produkty [%]																				
Przedsiębiorstwa przemysłowe	8,26 (2006)	8,50	6,54	6,00	7,47	7,82	6,60				7,82 (2006)	6,75	5,63	5,71	6,20	6,49	6,26			
Przedsiębiorstwa usługowe	6,39 (2006)	3,89	2,35	2,19	4,56	1,58	2,04				7,22 (2006)	4,27	3,43	2,81	3,95	2,28	3,15			
Nowe lub istotnie ulepszone procesy [%]:																				
Przedsiębiorstwa przemysłowe	22,88 (2006)	15,25	14,97	10,92	14,34	13,59	17,20				19,70 (2006)	12,86	12,44	12,82	12,95	13,03	15,23			
Przedsiębiorstwa usługowe	19,86 (2006)	9,56	6,81	6,81	9,80	5,26	7,29				17,15 (2006)	9,99	9,11	8,50	8,39	7,39	10,40			
Przedsiębiorstwa innowacyjne przemysłowe wg klas wielkości, w % przedsiębiorstw																				

Wskaźnik	Śląskie										Kraj=100									
	2001	2010	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2001	2010	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
ogółem	51,15 (2005)	20,32	19,07	15,40	19,91	19,58	20,73				42,04 (2005)	17,10	16,51	17,13	17,52	17,58	18,68			
10-49	b.d.	12,17	12,66	8,26	13,39	12,84	13,72				b.d.	9,62	9,59	10,38	10,71	10,57	11,24			
50-249	46,01 (2005)	33,19	29,14	28,90	31,51	31,72	33,08				36,60 (2005)	30,18	29,39	31,75	31,32	31,25	32,96			
250 i więcej	67,06 (2005)	60,76	55,93	58,65	59,76	57,36	58,94				63,96 (2005)	58,99	56,21	57,68	57,79	57,91	58,74			

Nakłady na działalność innowacyjną w przedsiębiorstwach

powyżej 9 pracujących (w 2001r. powyżej 49 pracujących) wg źródeł finansowania działalności innowacyjnej (ceny bieżące), w tys. zł

przedsiębiorstwa przemysłowe ogółem, w tym środki:	1.959.356	4.037.838	3.042.527	2.957.433	3.467.593	3.537.681	3.281.733				17,0	17	14,1	14,1	14,1	11,4	11,6			
własne	1.046.219	3.557.366	2.520.885	2.421.329	2.873.498	2.996.348	2.794.655				71,9*	19,9	15,9	16,3	16,9	15,5	13,8			
budżetowe	41.907	30.677	#	21.090	20.551	51.515	54.700				1,5*	11,33	X	6,4	5,1	8,2	11,8			
pozyskane z zagranicy	13.465	149.945	240.216	242.595	278.882	170.235	31.054				2,7*	8,0	15,5	12,8	11,3	7,8	6,2			
kredyty bankowe	388.525	232.849	149.567	132.557	167.646	141.720	147.422				17,7*	11,14	10,5	9,1	6,7	4,0	7,8			
przedsiębiorstwa z sektora usług ogółem	544.709 (2006)	591.906	937.636	517.832	732.924	522.733	582.033				6,6 (2006)	5,49	6,2	4,3	5,6	4,1	5,4			

Wskaźnik	Śląskie										Kraj=100									
	2001	2010	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2001	2010	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Udział przychodów netto ze sprzedaży produktów innowacyjnych w przychodach netto ze sprzedaży ogółem w przedsiębiorstwach przemysłowych																				
	11,98 (2006r.)	12,90	8,33	10,09	10,73	10,93	10,39				13,47* (2006r.)	11,34*	9,22*	8,65*	8,78*	9,50*	8,12*			
Udział produkcji sprzedanej wyrobów nowych/ istotnie ulepszonych w przedsiębiorstwach przemysłowych w wartości sprzedaży wyrobów ogółem																				
	22,21 (2005r.)	14,40	11,23	13,14	13,66	13,88	12,08				22,08 (2005r.)	13,91	12,35	11,47	11,62	12,45	10,36			
NOWOCZESNE WYPOSAŻENIE I TECHNOLOGIE INFORMACYJNE PRZEDSIĘBIORSTW																				
Przedsiębiorstwa wykorzystujące Internet w kontaktach z administracją publiczną																				
w % ogółu przedsiębiorstw	b.d.	90,4	93,4	93,7	93,4	94,7	96,4				b.d.	92,0*	90,4*	88,0*	92,4*	93,6*	94,6*			
Przedsiębiorstwa wykorzystujące komputery																				
w % ogółu przedsiębiorstw	93 (2006r.)	97,2	96,5	95,5	96,2	95,0	95,5	97,5			93* (2006r.)	97,1*	94,7*	95,0*	94,4*	94,0*	94,7*	95,6*		
Przedsiębiorstwa posiadające szerokopasmowy dostęp do Internetu																				
w % ogółu przedsiębiorstw	b.d.	71,3 (2011r.)	83,0	84,1	93,1	93,4	94,3	96,4			b.d.	77,5* (2011r.)	81,9*	82,6*	90,4*	91,9*	93,2*	94,6*		
Odsetek gospodarstw domowych wyposażonych w komputer osobisty z dostępem do Internetu [%]																				
	12,6 (2003r.)	64,1	67,9	72,9	72,5	75,1	75,5				12,8* (2003r.)	59,6*	64,7*	72,9*	71,2*	72,8*	74,0*			

Wskaźnik	Śląskie										Kraj=100									
	2001	2010	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2001	2010	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
DZIAŁALNOŚĆ B+R																				
Jednostki w działalności badawczej i rozwojowej (Działalność badawczo- rozwojowa jednostki) wg sektorów instytucjonalnych:																				
ogółem	116	234	335	388	431	493	528				12,6	13,2	12,26	12,43	12,41	11,14	10,84			
w sektorze przedsiębiorstw	90	175	279	329	368	433	478				15,0	14,2	13,12	13,34	13,08	11,59	11,25			
Zatrudnieni w działalności badawczo-rozwojowej (B+R) (** pracujący – personel wewnętrzny)																				
ogółem	11.760	11.699 7241,7 (EPC)	12.835 7 801,0 (EPC)	13.591 8 539,2 (EPC)	13.892 w tym 9.410,7 (EPC)	14 007, w tym 9.406,7 (EPC)	14.634**				9,5	9,01	9,19	9,33	9,1 ,w tym 9,02 (EPC)	8,9 ,w tym 8,61 (EPC)	8,53**			
z tytułem nauk. profesora	654	794	941	926	966	975	965**				7,6	7,7	8,83	8,65	8,5	8,5	8,26**			
ze stopniem nauk. doktora habilitowanego	809	1.137	1.277	1.365	1.648	1.734	1.877**				8,1	8,7	9,05	8,98	9,6	9,7	9,8**			
ze stopniem nauk. doktora	3.760	4.449	4.557	4.430	4.406	4.220	4.249**				10,8	9,6	9,90	9,63	9,7	9,4	9,2**			
Zatrudnieni w B+R na 1.000 aktywnych zawodowo (**pracujący)																				
ogółem	3,8	3,7	3,7	4,1	4,6	5,0	4,7**.				4,5*	4,8*	5,2*	5,4*	6,0*	6,3*	6,5**			

Wskaźnik	Śląskie										Kraj=100									
	2001	2010	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2001	2010	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
GERD/ Nakłady wewnętrzne ogółem na działalność badawczo- rozwojową (B+R) (ceny bieżące) w mln. zł																				
ogółem	405,2	848,8	1.298,5	1.268,9	1.218,1	1.352,2	1.204,6				8,3	8,1	9,05	8,80	7,5	7,5	6,7			
na 1 mieszkańca w zł	84	183	281	275	265,2	295,4	263,9				126*	270*	75,5 372*	73,3 375*	420,1	469,7	466,9			
na 1 zatrudnionego w B+R (w tys. zł)	b.d.	72,6	101,2	93,4	87,7	96,5	b.d.				b.d.	90,4 80,3*	98,4 102,8*	94,3 99,0*	105,3	114,4	b.d.			
relacja do PKB w %	0,39	0,46	0,63	0,62	0,57	0,61	b.d.				0,62*	0,72*	0,88*	0,87*	0,94	1,0	b.d.			
GERD/ Nakłady wewnętrzne na B+R według rodzajów, w %																				
bieżące	79,3	71,8	65,15	73,80	81,2	81,7	84,8				8,2	7,9	8,39	8,49	8,1	8,3	7,0			
inwestycyjne	20,7	28,2	34,85	26,20	18,8	18,3	15,2				8,7	8,9	10,59	9,79	5,7	5,2	5,5			
GERD/ Nakłady wewnętrzne na działalność B+R według źródeł finansowania w mln. zł, w %																				
ogółem	405,2	848,8	1.298,5	1.268,92	1.218,1	1.352,2	1.204,6				8,3	8,1	9,05	8,80	7,5	7,5	6,7			
sektor rządowy	55,9	59,7	44,2	43,8	46,3	38,1	b.d.				64,8* 7,2	60,9* 8,0	51,4* 7,8	47,3* 8,1	45,2* 7,7	41,8* 6,8	40,1			
sektor szkolnictwa wyższego	0,4	2,0	2,2	#	4,0	2,7	b.d.				0,2* 18,4	2,5* 6,5	2,6* 7,7	2,1* X	2,2* X	2,2* X	2,6			

Wskaźnik	Śląskie										Kraj=100									
	2001	2010	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2001	2010	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
sektor przedsiębiorstw	11,9	27,6	44,6	38,6	36,9	44,8	b.d.				9,2* 10,8	24,4* 9,2	32,3* 12,5	37,3* 9,1	39,0* 7,1	39,0* 8,6	49,1			
sektor prywatnych instytucji niekomercyjnych	0,0	0,4	#	#	0,2	0,2	b.d.				0,3* 1,0	0,3* 11,6	0,4* X	0,2* X	0,2* X	0,2* X	#			
zagranica	1,2	10,2	#	15,2	12,6	14,2	b.d.				2,4* 4,1	11,8* 7,0	13,3* X	13,1* 10,2	13,4* X	16,7* X	#			
środki własne	30,0	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.				22,8* 11,0	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.			
GERD/ Nakłady wewnętrzne bieżące na działalność B+R według rodzajów badań, ogółem w mln. zł																				
badania podstawowe	79,7	162,0	192,4	200,4	268,9	290,7	310,5				5,4	5,3	5,2	5,3	6,0	5,9	5,8			
badania stosowane *oraz przemysłowe	87,7	149,2	207,0	242,1	211,7	227,0	240,4*				8,8	9,4	9,8	10,2	7,9	6,9	8,51			
prace rozwojowe	153,8	298,6	446,6	494,1	508,9	586,7	653,6				10,8	9,7	10,5	10,2	8,5	8,8	6,73			
Aparatura naukowo- badawcza zaliczana do środków trwałych																				
wskaźnik stopnia zużycia, w %	74,1%	73,1%	71,7	74,3	77,3	80,4	82,5				71,2*	75,2*	71,5*	72,4*	74,7*	72,7*	77,2*			
OCHRONA WŁASNOŚCI PRZEMYSŁOWEJ, STATYSTYKA PATENTÓW																				
Wynalazki krajowe zgłoszone	392	436	578	521	560	601,	490	489			17,8	13,6	13,11	12,30	14,21	12,85	11,50	12,46		

Wskaźnik	Śląskie										Kraj=100									
	2001	2010	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2001	2010	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Udzielone patenty	171	233	213	296	373	299	477	351			20,1	16,82	11,53	12,65	14,98	12,44	14,15	12,56		
Wzory użytkowe zgłoszone	b.d.	170	157	161	183	220	154	150			b.d.	19,34	16,68	16,33	20,04	22,13	14,21	15,74		
Udzielone prawa ochronne	b.d.	90	96	127	111	96	137	163			b.d.	18,60	18,68	20,45	18,94	17,08	21,47	21,01		
SZKOLNICTWO WYŻSZE																				
Szkoły	33	45	45	41	41	38	34				9,88	9,93	9,93	9,36	9,45	9,16	8,72			
Jednostki zamiejscowe	19	39	43	41	39	35	25				15,70	13,40	17,06	17,45	17,81	19,44	15,82			
Nauczyciele akademicy	8.345	9.770	9.530	9.063	8.782	8.725	8.623				9,93	9,61	9,46	9,20	9,10	9,10	9,04			
Studenci ogółem	192.580	181.346	158.778	144.545	134.823	126.455	120.361				11,29	9,98	9,47	9,33	9,18	9,01	8,93			
Absolwenci	33.208	48.783	48.657	44.687	41.683	38.683	33.940				11,02	10,28	10,03	9,82	9,82	9,79	9,31			

Tabela. Pozycjonowanie województwa śląskiego wobec innych regionów kraju.

Wskaźnik	Śląskie (lokaty w kraju)									
	2001	2010	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
OGÓLNY PROFIL WOJEWÓDZTWA										
Powierzchnia, w km²	14	14	14	14	14	14	14			
Ludność ogółem, w tys.	2	2	2	2	2	2	2			
Gęstość zaludnienia, osoba/km²	1	1	1	1	1	1	1			
Stopień urbanizacji, w %	1	1	1	1	1	1	1	1		
PKB w mln zł**										
ogółem	2	2	2	2	2	2	b.d.			
na 1 mieszkańca w zł	2	3	3	4	4	4	b.d.			
Pracujący ogółem, w tys.	2	2	2	2	2	2	2			
Produkcja sprzedana przemysłu, w mln zł										
ogółem	2	2	2	2	2	2	2	2		
na 1 mieszkańca, w %	2	1	2	2	2	2	1			
Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące), w mln zł										
ogółem	2	2	2	2	2	2	2			
na 1 mieszkańca w zł	5	5	6	6	6	8	6			
DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNA PRZEDSIĘBIORSTW W PRZEMYSŁE I USŁUGACH										
Średni udział przedsiębiorstw innowacyjnych w ogólnej liczbie przedsiębiorstw	3 (2006)	3	8	10	5	9	6			
Nakłady na działalność innowacyjną w przedsiębiorstwach:										
w relacji do PKB	2 (2006)	3	5	5	5	8	b.d.			
na 1 osobę aktywną zawodowo [zł]	2 (2006)	3	2	3	6	5	5			
Przedsiębiorstwa innowacyjne wg rodzajów wprowadzonych innowacji										

Wskaźnik	Śląskie (lokaty w kraju)									
	2001	2010	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Przedsiębiorstwa innowacyjne przemysłowe ogółem [%]	4 (2006)	2	4	14	3	4	5			
Przedsiębiorstwa innowacyjne z sektora usług ogółem [%]	5 (2006)	7	12	6	6	15	8			
Nowe lub istotnie ulepszone produkty [%]:										
Przedsiębiorstwa przemysłowe	4 (2006)	1	8	13	3	1	5			
Przedsiębiorstwa usługowe	7 (2006)	8	12	8	8	16	7			
Nowe lub istotnie ulepszone dla rynku produkty [%]										
Przedsiębiorstwa przemysłowe	9 (2006)	2	4	7	3	1	5			
Przedsiębiorstwa usługowe	6 (2006)	8	9	10	4	10	9			
Nowe lub istotnie ulepszone procesy [%]:										
Przedsiębiorstwa przemysłowe	5	2	4	14	5	6	3			
Przedsiębiorstwa usługowe	4	7	12	12	4	14	9			
Przedsiębiorstwa innowacyjne przemysłowe wg klas wielkości, w % przedsiębiorstw										
ogółem	1 (2005)	2	4	14	3	4	5			
10-49	b.d.	1	5	15	3	3	4			
50-249	1 (2005)	4	10	12	9	6	7			
250 i więcej	4 (2005)	7	10	6	5	8	8			
Nakłady na działalność innowacyjną w przedsiębiorstwach powyżej 9 pracujących (w 2001r. powyżej 49 pracujących) wg źródeł finansowania działalności innowacyjnej (ceny bieżące), w tys. zł										
przedsiębiorstwa przemysłowe ogółem, w tym środki:	2	X	2	3	2	1	1			
własne	b.d.	X	2	2	2	2	2			
budżetowe	b.d.	X	X	3	6	4	4			

Wskaźnik	Śląskie (lokaty w kraju)									
	2001	2010	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
pozyskane z zagranicy	b.d.	X	1	1	4	8	4			
kredyty bankowe	b.d.	X	3	4	3	6	3			
przedsiębiorstwa z sektora usług ogółem	2 (2006)	2	X	X	2	5	4			
Udział przychodów netto ze sprzedaży produktów innowacyjnych w przychodach netto ze sprzedaży ogółem w przedsiębiorstwach przemysłowych										
	5 (2006)	3	4	3	3	4	3			
Udział produkcji sprzedanej wyrobów nowych/ istotnie ulepszonych w przedsiębiorstwach przemysłowych w wartości sprzedaży wyrobów ogółem										
	3 (2005)	3	4	3	3	4	5			
NOWOCZESNE WYPOSAŻENIE I TECHNOLOGIE INFORMACYJNE PRZEDSIĘBIORSTW										
Przedsiębiorstwa wykorzystujące Internet w kontaktach z administracją publiczną										
w % ogółu przedsiębiorstw	b.d.	10 (2010) 1 (2011)	3	1	5	2	1			
Przedsiębiorstwa wykorzystujące komputery										
w % ogółu przedsiębiorstw	9 (2006)	10	2	6	1	6	4	1		
Przedsiębiorstwa posiadające szerokopasmowy dostęp do Internetu										
w % ogółu przedsiębiorstw	b.d.	14	5	4	1	6	5	2		
Odsetek gospodarstw domowych wyposażonych w komputer osobisty z dostępem do Internetu [%]										
	5 (2003)	3	4	3	5	3	4			
DZIAŁALNOŚĆ B+R										
Jednostki w działalności badawczej i rozwojowej (Działalność badawczo- rozwojowa jednostki) wg sektorów instytucjonalnych										
ogółem	2	2	2	2	2	2	2			
w sektorze przedsiębiorstw	2	2	2	2	2	2	2			
Zatrudnieni w działalności badawczo-rozwojowej (B+R) (** pracujący – personel wewnętrzny)										
ogółem	3	4	4	3	4	4	4**			

Wskaźnik	Śląskie (lokaty w kraju)									
	2001	2010	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
z tytułem nauk. profesora	5	5	4	4	4	4	4**			
ze stopniem nauk. doktora hab.	4	4	4	4	3	4	3**			
ze stopniem nauk. doktora	3	3	3	3	3	3	3**			
Zatrudnieni w B+R na 1.000 aktywnych zawodowo (**pracujący)										
ogółem	5	X	8	6	7	7	6**			
GERD/ Nakłady wewnętrzne ogółem na działalność badawczo- rozwojową (B+R) (ceny bieżące) w mln. zł										
ogółem	3	3	4	3	3	3	4			
na 1 mieszkańca w zł	7	8	9	7	9	8	9			
na 1 zatrudnionego w B+R (w tys. zł)	b.d.	#	5	4	8	9	b.d.			
relacja do PKB w %	9	9	9	8	9	10	b.d.			
GERD/ Nakłady wewnętrzne na B+R według rodzajów, w %										
bieżące	3	3	4	X	3	3	3			
inwestycyjne	4	4	4	X	7	6	4			
GERD/ Nakłady wewnętrzne na działalność B+R według źródeł finansowania w mln. zł, w %										
ogółem	3	3	4	3	3	3	4			
sektor rządowy	12	10	X	11	4	4	b.d.			
sektor szkolnictwa wyższego	2	X	X	X	X	X	b.d.			
sektor przedsiębiorstw	1	4	2	6	6	3	b.d.			
sektor prywatnych instytucji niekomercyjnych	6	X	X	X	X	X	b.d.			
zagranica	9	X	X	X	X	X	b.d.			
środki własne	6	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.			
GERD/ Nakłady wewnętrzne bieżące na działalność B+R według rodzajów badań, ogółem w mln. zł										
badania podstawowe	5	X	X	X	6	5	4			

Wskaźnik	Śląskie (lokaty w kraju)									
	2001	2010	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
badania stosowane *oraz przemysłowe	2	X	3	X	3	3	2			
prace rozwojowe	2	2	X	X	4	4	3			
Aparatura naukowo- badawcza zaliczana do środków trwałych										
wskaźnik stopnia zużycia, w %	2	X	7	8	5	3	3			
OCHRONA WŁASNOŚCI PRZEMYSŁOWEJ, STATYSTYKA PATENTÓW										
Wynalazki krajowe zgłoszone	2	2	2	2	2	2	2	2		
Udzielone patenty	2	2	3	3	2	2	2	2		
Wzory użytkowe zgłoszone	b.d.	1	2	2	1	1	2	2		
Udzielone prawa ochronne	b.d.	2	1	1	1	1	1	1		
SZKOLNICTWO WYŻSZE										
Szkoły	2	2	2	2	2	2	2			
Jednostki zamiejscowe	1	1	1	1	1	1	1			
Nauczyciele akademy	3	3	4	4	4	4	4			
Studenci ogółem	2	3	3	3	5	5	5			
Absolwenci	2	2	3	3	3	3	4			

Legenda:

* wskaźnik krajowy

** Produkt krajowy brutto opracowano zgodnie z zasadami polskich rachunków narodowych oraz zaleceniami "Europejskiego Systemu Rachunków (ESA 2010)", wprowadzonego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 549/2013 z dn. 21 maja 2013 r. w sprawie europejskiego systemu rachunków narodowych i regionalnych w Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE L 174 z 26.06.2013 r.), który zastąpił obowiązujący do 31 VIII 2014 r. "Europejski System Rachunków Narodowych i Regionalnych (ESA 1995)". Dodatkowo dane za lata 2010-2013 uwzględniają zmiany metodyczne wynikające z kontynuacji prac nad wdrożeniem standardów ESA 2010, przyjęcia zaleceń Komisji Europejskiej oraz aktualizacji danych źródłowych. Zmiany metodyczne związane są przede wszystkim z zakresem podmiotowym sektora instytucji rządowych i samorządowych.

- oznacza, że dane nie mogą być publikowane ze względu na konieczność zachowania tajemnicy statystycznej w rozumieniu ustawy o statystyce publicznej.

X - wypełnienie pozycji jest niemożliwe.

Źródła: GUS Bank Danych Lokalnych, Roczniki Statystyczne US w Katowicach, Roczniki Statystyczne Województw GUS Warszawa, roczniki Nauka i technika GUS, informacje bezpośrednie z US w Katowicach, baza danych Innoobserver Silesia.

4.

INTELIGENTNE SPECJALIZACJE WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

4. Inteligentne specjalizacje województwa śląskiego

Inteligentne specjalizacje są związane z identyfikowaniem wyjątkowych cech i aktywów regionu, podkreśleniem źródeł przewagi konkurencyjnej regionu oraz skupieniem regionalnych partnerów i zasobów wokół wizji ich przyszłości. W „Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego”, uwzględniając wyniki wcześniejszych projektów foresightowych realizowanych w regionie oraz innych prac diagnostycznych, wskazano jako obszary inteligentnej specjalizacji regionalnej: energetykę, medycynę oraz technologie informacyjne i komunikacyjne.

4.1. Lista Inteligentnych specjalizacji województwa śląskiego (aktualizacja w 2018 r.)

Listę inteligentnych specjalizacji Województwa Śląskiego zaktualizowano w wyniku realizacji w 2017 r. Procesów Przedsiębiorczego Odkrywania na podstawie Uchwały Sejmiku Województwa Śląskiego Nr V/50/1/2018 z dnia 19 marca 2018 r. oraz Uchwały Zarządu Województwa Śląskiego Nr 806/252/2018 z dnia 10 kwietnia 2018 r.

Aktualna lista inteligentnych specjalizacji Województwa śląskiego obejmuje następujące obszary:

- Energetykę.
- Medycynę.
- Technologie informacyjne i komunikacyjne.
- Zieloną gospodarkę.
- Przemysły wschodzące.

Inteligentna specjalizacja – Energetyka

Ogólna charakterystyka specjalizacji

Rozstrzygnięcia strategiczne polityki innowacyjnej Województwa Śląskiego oraz postanowienia wdrożeniowe dotyczące inteligentnych specjalizacji regionu charakteryzują energetykę jako:

- ważny sektor gospodarczy regionu i gospodarki narodowej,
- obszar dla której ze względu na istniejące wyposażenie infrastrukturalne (produkcji, przesyłu i konsumpcji energii) oraz dużą gęstość zaludnienia i lokalizacji przemysłu w regionie, Województwo Śląskie jest doskonałym zapleczem testowania i pełnoskalowego wdrażania rozwiązań innowacyjnych,
- generującej efekt ssania nie tylko w zakresie technologii dla energetyki, ale także dla nowoczesnych rozwiązań w zakresie ochrony środowiska, informatyki i automatyzacji czy przemysłu maszynowego,
- w której coraz większego znaczenia nabiera wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w energetyce zawodowej i przemysłowej, a także w grupach prosumenckich - biznesowych i mieszkaniowych,
- w szerokim rozumieniu stanowiącej pierwszy i najważniejszy obszar kreowania, testowania i stosowania technologii inteligentnych sieci dystrybucji mediów, z którego doświadczenia mogą być przenoszone na rozwiązania dla innych tzw. inteligentnych rynków.

Atrybuty specjalizacji

Nawiązując do przedstawionej charakterystyki, wśród atrybutów inteligentnej specjalizacji Energetyka można wymienić:

- **strategiczne znaczenie** dla gospodarki regionu i kraju,
- **doskonałe zaplecze** dla testowania i wdrażania rozwiązań innowacyjnych,
- możliwość tworzenia **wzorcowych rozwiązań dla inteligentnych rynków**,
- bazowanie na specyfice **zasobów naturalnych w regionie**,
- generowanie **efektu ssania** dla technologii z innych branż,
- **przyjazność dla środowiska i niskoemisyjność**.

Grupy technologii w obszarze inteligentnej specjalizacji Energetyka wynikające z prowadzonego Procesu Przedsiębiorczego Odkrywania przedstawia Tabela 1.

Tabela. Inteligentna Specjalizacja Energetyka. Grupy technologii wynikające z prowadzonego Procesu Przedsiębiorczego Odkrywania.

Grupy technologii	Podgrupy technologii/technologie
Wysokosprawne technologie energetyczne ograniczające emisję gazów cieplarnianych i pozostałych zanieczyszczeń do środowiska	technologie czystego węgla
	technologie wychwytywania i składowania dwutlenku węgla
	technologie wykorzystania ciepła odpadowego, niskotemperaturowego i innych form energii rozpraszanej
	technologie zwiększające parametry jakościowe paliw
	technologie poprawiające efektywność konwersji energii
	rozwój technologii pirolizy i zgazowania
Wytwarzanie skojarzone - kogeneracja i poligeneracja	technologie redukowania i zagospodarowania związków szkodliwych z emisji i produktów ubocznych z procesu wytwarzania energii
	technologie poprawiające efektywność skojarzonego wytwarzania energii
Technologie wytwarzania ogniw paliwowych	technologie przystosowujące układy skojarzone do wykorzystania nowych paliw lub paliw o gorszych parametrach jakościowych
	technologie wytwarzania nowych lub ulepszonych ogniw paliwowych
	tworzenie układów hybrydowych wykorzystujących ogniwa paliwowe
Wytwarzanie energii ze źródeł odnawialnych i poprawa efektywności pozyskiwania energii z OZE	technologie wytwarzania energii elektrycznej z użyciem ogniw paliwowych do zastosowań mobilnych lub stacjonarnych
	innowacyjne technologie zwiększające sprawność procesu konwersji energii promieniowania słonecznego na ciepło lub energię elektryczną
	technologie zmierzające do powstania instalacji wykorzystujących ciepło wód z odwadniania kopalń do celów energetycznych
	nowe lub ulepszone technologie produkcji biogazu
Energetyka prosumencka	nowe lub ulepszone technologie zgazowania biomasy do celów energetycznych
	technologie zmierzające do powstania wysokosprawnych systemów konwersji i użytkowania energii w małej skali, zlokalizowanych w pobliżu lub bezpośrednio u użytkownika
	technologie zmierzające do powstania efektywnych energetycznie, tanich i łatwych w obsłudze systemów umożliwiających dostosowanie ilości energii wytwarzanej w mikroźródłach do zapotrzebowania odbiorcy
	tworzenie systemów umożliwiających wykorzystanie energii odpadowej w skali mikro
	wykorzystanie zasobników energii do wspomagania zarządzania energią oraz do realizacji usług pomocniczych związanych z poprawą jakości zasilania
	technologie integrujące różne systemy zasilania i dostępu do nośników energii w skali mikro
	technologie magazynowania energii elektrycznej w układach prosumenckich
	technologie zmierzające do poprawy bezpieczeństwa współpracy mikroźródeł z siecią rozdzielczą niskiego napięcia
rozwój technologii informatycznych w energetyce prosumenckiej	
Technologie inteligentnych sieci i połączeń międzysystemowych	metody i algorytmy zarządzania popytem na energię elektryczną
	inteligentna automatyka, narzędzia i układy pomiarowe w systemach elektroenergetycznych
	integracja sieci elektroenergetycznych, sieci telekomunikacyjnych oraz systemów informatycznych tworzących inteligentne sieci elektroenergetyczne
	integracja rozproszonych źródeł energii oraz magazynów energii z systemem elektroenergetycznym
	cyfrowe systemy pomiarowe, w tym systemy zdalnego opomiarowania
	rozwój technik i technologii transmisji danych dla potrzeb elektroenergetyki
	rozwój oprogramowania dla elektroenergetyki
Technologie magazynowania energii	technologie akumulacji ciepła w elektrociepłowniach
	magazynowanie energii z wykorzystaniem technologii nowej generacji, zwiększające bezpieczeństwo i efektywność tego procesu
	technologie pozwalające wykorzystać nadmiar energii do produkcji nośnika możliwego do magazynowania (m.in. wodoru)
	nowe lub ulepszone technologie magazynowania nośników energii

Grupy technologii	Podgrupy technologii/technologie
	technologie magazynowania energii z wykorzystaniem związków chemicznych, w tym akumulatory ciepła
	technologie wytwarzania akumulatorów i baterii
	mobilne magazyny energii, w tym zastosowanie baterii pojazdów elektrycznych jako zasobników energii w optymalizacji pracy sieci inteligentnej z odnawialnymi źródłami energii
	technologie wykorzystania zasobników energii w rozproszonych układach hybrydowych
	technologie integracji magazynów energii z instalacjami OZE
Technologie wytwarzania energii z odpadów i paliw alternatywnych	technologie energetycznego wykorzystania odpadów
	technologie zmierzające do powstania i rozwoju instalacji do przygotowywania paliw z odpadów
	technologie wykorzystania gazu z odmetanowienia kopalń do celów energetycznych
	technologie wytwarzania płynnych lub gazowych paliw alternatywnych do celów energetycznych z biomasy lub wybranych odpadów
Inteligentne i energooszczędne budownictwo	rozwój technologii zwiększających efektywność energetyczną budynków, w szczególności w zakresie poprawy izolacyjności przegród budowlanych oraz zwiększających sprawność instalacji grzewczych, chłodzących, wentylacji i klimatyzacji
	urządzenia i systemy zarządzania energią w budynkach pozwalające na jej optymalne wykorzystanie oraz automatyczne i płynne korzystanie z wielu źródeł zasilania
	integracja systemów inteligentnego budynku z systemami obsługi i sterowania energetyki prosumenckiej
	rozwój systemów inteligentnego i energooszczędnego oświetlenia

Inteligentna specjalizacja – Medycyna

Ogólna charakterystyka specjalizacji

Rozstrzygnięcia strategiczne polityki innowacyjnej Województwa Śląskiego oraz postanowienia wdrożeniowe dotyczące inteligentnych specjalizacji regionu charakteryzują medycynę jako:

- stanowiącej jeden z wyróżników województwa śląskiego w kraju przez wzgląd na doskonałość w licznych dziedzinach prewencji, leczenia i rehabilitacji oraz rozpoznawalność produktów inżynierii medycznej,
- istotnej jako element systemu usług publicznych w kontekście przedstawionej w strategii Śląskie 2020 wizji, w której region opisywany jest jako zapewniający dostęp do usług publicznych o wysokim standardzie,
- nierozzerwalnie związanej z kreowaniem, adaptacją lub absorpcją zaawansowanych technologicznie rozwiązań inżynierii medycznej, biotechnologii, inżynierii materiałowej, informatyki i elektroniki,
- wspomaganej technologiami informatycznymi i telekomunikacyjnymi w zakresie badań in silico, jak i zdalnej prewencji oraz diagnostyki, a także leczenia skomplikowanych przypadków,
- w której rozwijają się systemy inteligentnych rynków lub quasi-rynków związanych z obsługą ubezpieczonego w systemie publicznym lub systemach prywatnych, w tym międzynarodowych;”

Atrybuty specjalizacji

Tak rozumiana specjalizacja w dziedzinie medycyny cechuje się następującymi atrybutami:

- wpływ na **istotne społecznie i gospodarczo kwestie** dla kraju i regionu,
- integracja **rozwoju technologicznego i rozwoju usług** publicznych,
- generowanie **powiązań technologicznych**, przede wszystkim z branżami nanotechnologii, biotechnologii, inżynierii materiałowej oraz technologii informacyjnych i komunikacyjnych,
- budowanie **nowego wizerunku regionu** bazujące na istniejącym i rozpoznawanym potencjale klinicznym.

Grupy technologii w obszarze inteligentnej specjalizacji Medycyna wynikające z prowadzonego Procesu Przedsiębiorczego Odkrywania przedstawia Tabela 2.

Tabela. Inteligentna Specjalizacja Medycyna. Grupy technologii wynikające z prowadzonego Procesu Przedsiębiorczego Odkrywania.

Grupa technologii	Podgrupy technologii/Technologie
Biotechnologie medyczne	Hodowle komórkowe i tkankowe, w szczególności hodowle komórek macierzystych i ich wykorzystanie
	Inżynieria tkankowa i medycyna naprawcza
	Oprogramowanie i sprzęt specjalistyczny do komputerowego wspomaganie biotechnologii medycznych, w tym do modelowania białek oraz procesów oddziaływań międzycząsteczkowych
	Biosensory
	Technologie oparte na genomice, proteomice i metabolomice w diagnostyce, prognostyce i terapii medycznej
	Bionanotechnologie
	Biomateriały do bioprotezowania jako nośnik czynników biologicznie aktywnych
	Leki, proleki, ich nośniki i systemy do ich uwalniania
	Technologia transgenezy w medycynie
	Nutrikosmetyki
	Biomateriały, bioprotezy oraz technologie ich wytwarzania i modyfikacji oparte m.in. o druk 3D
	Technologie alternatywne ograniczające testy na zwierzętach
	Immunoprofilaktyka

Grupa technologii	Podgrupy technologii/Technologie
	Radiofarmaceutyki do zastosowań obrazowania w onkologii (PET – pozytonowa emisyjna tomografia)
Technologie inżynierii medycznej	Systemy mechanicznego wspomaganie serca i wszczepialne protezy serca
	Bioprotezy sercowe z wykorzystaniem technologii inżynierii tkankowych
	Mechaniczne protezy zastawek serca.
	Preparaty krwiopochodne i krwiozastępcze.
	Telemedycyna w profilaktyce, diagnostyce, terapii i rehabilitacji pacjentów
	Zaawansowane systemy modelowania medycznego, bazujące na technologiach wirtualnych i rzeczywistości rozszerzonej.
	Teleinformatyczne systemy przesyłu, gromadzenia i analizy danych medycznych.
	Telechirurgia, teleoperatory i roboty chirurgiczne.
	Systemy monitorowania i nadzoru oraz diagnostyki, terapii i rehabilitacji w różnych specjalizacjach medycznych
	Specjalistyczne systemy baz danych medycznych i analiz danych masowych (Big Data)
	Programowalne implantowalne urządzenia diagnostyczne i terapeutyczne.
	Urządzenia do nieinwazyjnej diagnostyki i terapii z wykorzystaniem elektrostymulacji.
	Urządzenia do inwazyjnej diagnostyki i terapii z wykorzystaniem elektrostymulacji.
	Mechatroniczne narzędzia do zastosowania w chirurgii małoinwazyjnej
	Metody diagnostyczne stosowane w badaniach przesiewowych i diagnostyce molekularnej.
	Technologie dla inwazyjnej kardiologii
	Technologie związane z elektrokardiografią.
	Urządzenia do aktywnej diagnostyki, terapii i rehabilitacji
	Zaawansowany sprzęt i narzędzia medyczne stosowane w salach operacyjnych i jednostkach specjalistycznych
	Technologie Internetu Rzeczy stosowane w infrastrukturze medycznej dla poradni, szpitali oraz ratownictwa medycznego
	Polimery biogodne do zastosowania w medycynie rekonstrukcyjnej i jako nośnik leków
	Medyczne systemy doradcze wspomagające i symulacyjne w procesie leczenia pacjenta
	Mikro oraz nanorobotyka medyczna oraz mikro i nanourządzenia diagnostyczne oraz terapeutyczne
	Technologie genoterapeutyczne
	Technologie urządzeń zrobotyzowanych stosowanych w rehabilitacji
	Technologie przywracania, wspomaganie i podtrzymywania funkcji życiowych
	Urządzenia telemedyczne i roboty do opieki domowej
	Sztuczna inteligencja w medycynie
	Ubieralne urządzenia pomiarowe i doradcze (wearable devices) dla spersonalizowanej medycyny i sportu
	Technologie materiałowe w medycynie, w tym technologie modyfikacji powierzchni
	Technologie procesów materiałowych w protetyce stomatologicznej
Zaawansowane technologie aparaturowe dla medycyny, w tym m.in. matki i dziecka, osób w wieku podeszłym	
Zaawansowane technologie dla medycyny spersonalizowanej.	
Technologie fotoniczne dla diagnostyki i terapii medycznej	

Inteligentna specjalizacja – Technologie informacyjne i komunikacyjne

Ogólna charakterystyka specjalizacji

Rozstrzygnięcia strategiczne polityki innowacyjnej Województwa Śląskiego oraz postanowienia wdrożeniowe dotyczące inteligentnych specjalizacji regionu charakteryzują **technologie informacyjne i komunikacyjne (ICT)** jako:

- mające horyzontalne znaczenie dla rozwoju technologicznego, gospodarczego i społecznego regionu dzięki zwiększaniu dostępu do wiedzy oraz umożliwianiu kreacji i dystrybucji dóbr i usług,
- pozwalające na uczestnictwo w globalnych sieciach współpracy i tworzenie systemów transakcyjnych i zarządczych związanych z inteligentnymi rynkami,
- związane z kreowaniem, adaptacją lub absorpcją zaawansowanych technologicznie rozwiązań inżynierii materiałowej i elektroniki oraz z wykorzystaniem designu jako istotnego ogniwa stanowiącego o sukcesie powiązania technologii i produktu na niej bazującego z ich użytkownikiem, których wykorzystywanie jest jedną ze współczesnych kompetencji cywilizacyjnych zarówno jednostek i społeczności, jak i środowisk innowacyjnych.

Atrybuty specjalizacji:

- użyteczność dla innych technologii
- duży potencjał do internacjonalizacji
- rozwojowe znaczenie dla gospodarki regionu i kraju
- doskonałe zaplecze dla testowania i wdrażania rozwiązań innowacyjnych
- możliwość współtworzenia wzorcowych rozwiązań dla inteligentnych rynków
- bazowanie na specyfice zasobów dostępnych w województwie śląskim
- przygotowanie rozwiązań wspierających technologie z innych branż
- przyjazność dla środowiska i niskoemisyjność

Grupy technologii w obszarze inteligentnej specjalizacji Technologie informacyjne i komunikacyjne wynikające z prowadzonego Procesu Przedsiębiorczego Odkrywania przedstawia Tabela 3.

Tabela. Inteligentna Specjalizacja Technologie informacyjne i komunikacyjne. Grupy technologii wynikające z prowadzonego Procesu Przedsiębiorczego Odkrywania.

Grupy technologii	Podgrupy technologii/technologie
Technologie telekomunikacyjne	Technologie sieci całkowicie optycznych.
	Technologie ultraszerokopasmowej transmisji bezprzewodowej.
	Technologie sieci 5 Generacji.
	Technologie informacyjne i telekomunikacyjne w inżynierii kosmicznej i satelitarnej.
Technologie informacyjne	Informatyczne systemy zarządzania transportem publicznym.
	Systemy identyfikacji radiowej RFID.
	Technologie e-learningowe.
	Technologie wytwarzania oprogramowania.
	Technologie data mining.
	Technologie wspierające sektor tworzenia gier komputerowych.
	Technologie przemysłowych systemów informatycznych.
	Technologie produkcji mikroprocesorów i pamięci masowych.
Technologie skanowania i wirtualizacji.	
Geoinformacja i jej zastosowanie	Technologie pozycjonowania obiektów w przestrzeni (otwartej i zamkniętej).
	Technologie monitoringu z wykorzystaniem obrazowań satelitarnych.
	Technologie zarządzania danymi w Infrastrukturze Informacji Przestrzennej.
	Technologie GIS zintegrowane z systemami OLAP.
Modelowanie i symulacje procesów i zjawisk.	Instrumenty, sensory, systemy do pozyskiwania i obrazowania danych przestrzennych.
	Projektowanie komputerowe maszyn i urządzeń.
	Inżynieria procesów mechatronicznych.

Grupy technologii	Podgrupy technologii/technologie
	Modelowanie i symulacja systemów produkcyjnych.
	Modelowanie i symulacja systemów logistycznych.
Optoelektronika	
Bezpieczeństwo informacji	Technologie ochrony prywatności danych.
	Technologie blockchain.
	Technologie bezpieczeństwa informacji.
Technologie telekomunikacyjne i informacyjne wspierające przemysł 4.0	Technologie wspierające narzędzia komunikacji urzędzeń.
	Technologie wspierające internet rzeczy.
	Technologie wirtualnej i rozszerzonej rzeczywistości.
	Technologie zarządzania wiedzą.
	Technologie zaawansowanych baz danych i hurtowni danych.
	Technologie nasobne (wearable devices).
	Technologie wspomagające organizację produkcji i projektowanie systemów produkcji.
	Technologie sztucznej inteligencji i uczenia maszynowego.

Inteligentna specjalizacja – Przemysły wschodzące

Ogólna charakterystyka specjalizacji

Przemysły wschodzące (*emerging industries*) stanowią nowe lub istniejące sektory gospodarki i łańcuchy wartości, które rozwijają się w nowe gałęzie przemysłu, przyszłościowe dla rozwoju regionu. Przemysły wschodzące są kreowane i wzmacniane przy udziale technologii cross sektorowych, innowacyjnych, kreatywnych usług oraz zmian społecznych wynikających z ekologicznych i zasobooszczędnych rozwiązań. Wśród przemysłów wschodzących należy wymienić:

- ekoprzemysły,
- przemysły morskie,
- kreatywne,
- mobilności,
- usług mobilnych,
- przemysły medycyny spersonalizowanej.

Przemysły wschodzące stanowią branże przemysłowe:

- zazwyczaj oparte na nowych produktach, usługach, technologiach lub pomysłach,
- na wczesnym etapie rozwoju,
- charakteryzują się wysokim tempem wzrostu,
- posiadają potencjał rynkowy do osiągnięcia nowych i globalnych znaczących przewag konkurencyjnych,
- są kluczowe do przyszłej konkurencyjności i dobrobytu w Europie,
- zostały zidentyfikowane w ramach projektu ECO-III zrealizowanym na potrzeby Komisji Europejskiej, Europejskiego Obserwatorium Klastrow oraz regionów europejskich w kierunku tworzenia nowych wzorców specjalizacji.
- Pozwoli to strategiom inteligentnej specjalizacji koncentrować się na wzmacnianiu określonych przewag konkurencyjnych oraz unikaniu niewłaściwej alokacji ograniczonych zasobów na wczesnym etapie.

Zastosowanie przemysłów wschodzących w polityce europejskiej (Strategia Europa 2020):

- kluczowe znaczenie dla zwiększenia obecnej i przyszłej konkurencyjności i dobrobytu Europy,
- umożliwiają odnowienie przemysłowe poprzez wspieranie rozwoju solidnych i zrównoważonych platform przemysłowych,
- europejskie przedsiębiorstwa mogą konkurować globalnie,
- umożliwiają Europie przejście na gospodarkę niskoemisyjną, zasobooszczędną i opartą na wiedzy.

Skład i cechy kluczowych przemysłów wschodzących

Ekoprzemysły (*Eco industries*) według OECD oraz Eurostatu, to przemysły innowacyjnych towarów i usług związanych z ochroną środowiska (pozytywny wpływ na środowisko naturalne), to produkcja towarów i usług do pomiaru, zapobiegania, ograniczania, minimalizowania lub korygowania szkód wyrządzonych środowisku naturalnemu w wodzie, powietrzu i glebie, a także problemy związane z odpadami, hałasem i ekosystemem.

Przemysły kreatywne (*Creative industries*)

Obejmują branże związane z tworzeniem, produkcją i/lub dystrybucją dóbr i usług kreatywnych oraz włączeniem elementów kreatywnych w szersze procesy i inne sektory.

Przemysł morski (*Maritime industries*) obejmuje przedsiębiorstwa, których działalność obejmuje innowacyjne produkty i usługi związane z tradycyjną gospodarką morską. Przekształcenia tradycyjnego przemysłu morskiego w nowy wschodzący przemysł obejmują cechy i siły napędowe rozwijającego się nowoczesnego, innowacyjnego przemysłu morskiego.

Przemysły mobilności (*Mobility industries*) dotyczą optymalizacji mobilności towarów i osób poprzez połączenie różnych środków i dróg transportu (w szczególności samochodu/drogi, pociągu/kolei, samolotu/powietrza i statku/wody), optymalizację efektywności wykorzystania zasobów lub zmniejszenie kosztów lub oddziaływania na środowisko mobilności,

Przemysły usług mobilnych (*Mobile services industries*) obejmują firmy, których działalność umożliwia świadczenie usług telekomunikacyjnych, informacyjnych i rozrywkowych, w tym usług głosowych, internetowych, SMS-owych, tekstowych i innych usług związanych z danymi.

Przemysły medycyny spersonalizowanej (*Personalised Medicine industries*) Branże te łączą dziedziny nauki, inżynierii i technologii, aby ułatwić nowe innowacje w dziedzinie biomedycyny i coraz większą konwergencję fizycznych i biologicznych platform technologicznych. Są kluczem do wspierania przełomów w wiedzy medycznej i technologiach, zajmujących się głównie medycyną spersonalizowaną i wyzwaniami społecznymi (takimi jak groźba nowych chorób, pandemii lub starzenia się), umożliwiając większy wybór i dostosowanie opieki spersonalizowanej (spersonalizowanej medycyny) i ruch w kierunku nowego stylu życia w spersonalizowanej medycynie.

Grupy technologii w obszarze inteligentnej specjalizacji Przemysły wschodzące wynikające z prowadzonego Procesu Przedsiębiorczego Odkrywania przedstawia Tabela 4.

Tabela. Inteligentna Specjalizacja Przemysły wschodzące. Grupy technologii wynikające z prowadzonego Procesu Przedsiębiorczego Odkrywania.

Grupy technologii	Podgrupy technologii/technologie
Tworzywa metaliczne	technologie produkcji stali
	technologie przetwórstwa stali
	technologie odlewnictwa
	technologie produkcji metali nieżelaznych i stopów
	technologie przetwórstwa metali nieżelaznych
	technologie procesów hydrometalurgicznych
	technologie konstrukcji metalowych i innych gotowych wyrobów metalowych
	technologie obróbki metali i nakładania powłok na metale
	technologie produkcji kompozytów
Tworzywa polimerowe	technologie recyklingu odpadów metalicznych
	technologie produkcji wyrobów z gumy
	technologie produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych
	technologie produkcji kompozytów
Tworzywa ceramiczne	technologie recyklingu polimerów
	technologie produkcji i obróbki szkła
	technologie produkcji wyrobów ogniotrwałych
	technologie produkcji ceramicznych wyrobów budowlanych
	technologie produkcji wyrobów z porcelany i ceramiki
	technologie produkcji wyrobów z betonu, cementu i gipsu
Nanotechnologie i nanomateriały	technologie produkcji włókien światłowodowych
	technologie produkcji kompozytów
	nanomateriały i kompozyty
	nanoelektronika
	nanooptyka
	nanofotonika
	nanobiotechnologia
	nanomedycyna
	nanomagnetyzm
	filtracja i membrany
narzędzia lub urządzenia w nanoskali	
kataliza	
oprogramowanie do modelowania i symulacji	
Automatyka przemysłowa, zautomatyzowane linie produkcyjne	
Sensory i roboty	
Technologie projektowania i wytwarzania w przemyśle lotniczym	Zastosowanie zaawansowanych materiałów
	Technologie zmierzające do obniżenia masy przy zachowaniu korzystnych parametrów wytrzymałościowych

Grupy technologii	Podgrupy technologii/technologie
	Technologie wytwarzania powłok przyjaznych dla środowiska zabezpieczających przed korozją
	Zaawansowane metody produkcji oraz regeneracji łopatek, turbin, silników
	Systemy automatycznego montażu podzespołów
	Zaawansowane techniki monitorowania jakości w produkcji statków powietrznych
	Innowacyjne systemy napędowe
	Nowoczesne i ekologiczne materiały pędne
	Optymalizacja komory spalania
	Systemy sterowania statkami powietrznymi oraz platformami bezzałogowymi
	Technologie VTOL (vertical taking off and landing)
	Metody kontroli i diagnostyka podzespołów
	Inteligentne urządzenia do badań nieniszczących
	Optymalizacja poziomu drgań i masy statków powietrznych
	Technologie wytwarzania zminiaturyzowanych elementów
	Inteligentny system obserwacji i rozpoznania z powietrza
Nowoczesne technologie remontowania i recyklingu	
Technologie projektowania i wytwarzania w przemyśle motoryzacyjnym	Projektowanie autonomicznych pojazdów
	Zastosowanie zaawansowanych materiałów
	Technologie projektowania warstw powierzchniowych
	Automatyzacja linii produkcyjnych
	Optymalizacja procesów produkcyjnych
	Zaawansowane techniki monitorowania jakości na linii produkcyjnej
	Nowoczesne i ekologiczne materiały pędne
	Innowacyjne systemy napędowe
	Systemy sterowania autonomicznymi pojazdami
	Inteligentne sieci i technologie teleinformacyjne i geoinformacyjne
	Druk 3D
Nowoczesne technologie remontowania i recyklingu	
Technologie projektowania i wytwarzania obrabiarek i pomocy warsztatowych	
Technologie projektowania i wytwarzania środków przenoszenia napędów, maszyn i urządzeń specjalnych	
Przemysł kosmiczny	Zastosowanie zaawansowanych materiałów
	Innowacyjne procesy integracji materiałów i elementów
	Projektowanie i testowanie demonstratorów technologicznych
	Nowoczesne metody analizy numerycznej
	Fotonika
	Napędy, w tym napędy deorbitacyjne
	Metody kontroli i diagnostyka elementów
	Inteligentne urządzenia do badań nieniszczących
Inteligentne sieci i technologie teleinformacyjne o geoinformacyjne	

Przemysły wschodzące obejmują również branże związane z:

- tworzeniem, produkcją i/lub dystrybucją dóbr i usług kreatywnych,
- włączeniem elementów kreatywnych w szersze procesy i inne sektory w tym: reklama, architektura, sztuka, rzemiosło artystyczne, projektowanie mody, film, muzyka, sztuki sceniczne, wydawnictwo, wzornictwo przemysłowe, projektowanie mebli, oprogramowanie, zabawki i gry audio- video, produkcja radiowa i telewizyjna, produkcja dźwięku, sztuki audio-wizualne,
- usługami konwersacyjnymi (mobilny głos i wiadomości typu „osoba do osoby”),
- usługami dostępu do danych (GSM, GRPS, CDMA, EDGE, UMTS, WLAN / Wi-Fi i inne metody),
- usługami treści (SMS-based, MMS- oparte na przeglądarkach, aplikacje do pobrania i inne), skierowane zarówno do konsumentów (usługi przesyłania wiadomości, usługi transakcyjne, serwisy informacyjne / informacyjne, usługi rozrywkowe, usługi marketingu mobilnego, oferty portalu konsumenckiego), jak i korporacje (usługi przesyłania wiadomości, bezprzewodowe sieci Wi-Fi usługi dostępu, mobilne rozwiązania biurowe, aplikacje oparte na zadaniach, aplikacje sektorowe, portale korporacyjne i profesjonalne),

- tworzeniem infrastruktury i usług spersonalizowanej medycyny (w tym spersonalizowane terapie, profilaktyka i opieka) i badań klinicznych oraz leków ukierunkowanych molekularnie lub celowanych,
- produkcją produktów leczniczych do stosowania zewnętrznego, dermatologiczne i kosmetyczne oraz leczniczych pochodzenia naturalnego,
- produkcją bioproduktów i zdrowej żywności oraz żywności funkcjonalnej,
- biogospodarką, w tym innowacyjnymi produktami naturalnymi,
- optymalizacją zarządzania środkami transportu.

Inteligentna specjalizacja – Zielona gospodarka

Ogólna charakterystyka specjalizacji

Zielona gospodarka to priorytetowy obszar dla województwa śląskiego, ze względu na największy potencjał do wykorzystania w gospodarce obejmujący działania wspierające wzrost i rozwój gospodarczy, z zapewnieniem stałej dostępności kapitału naturalnego i usług ekosystemowych (ang. green growth), politykę środowiskową, gospodarczą, społeczną oraz innowacje zapewniające społeczeństwu efektywne wykorzystanie zasobów w procesach produkcji i konsumpcji (ang. green economy).

Domeny zielonej gospodarki to:

- gospodarowanie zasobami,
- odnawialne źródła energii,
- efektywność energetyczna i materiałowa,
- czyste technologie i czystsza produkcja,
- ochrona bioróżnorodności,
- społeczna odpowiedzialność biznesu,
- zrównoważony model konsumpcji i produkcji.

Zgodnie z Raportem Global Green New Deal. Policy Brief do obszarów kluczowych dla zielonej gospodarki należą: energia odnawialna, czyste technologie, budownictwo wydajne energetycznie (energooszczędne), transport publiczny, gospodarka odpadami i recykling, zrównoważone wykorzystanie gruntów, wody, lasów oraz ekoturystyka.

Zielona gospodarka to gospodarowanie zasobami, wykorzystanie instrumentów gospodarczych, które sprzyjają ochronie środowiska, udzielanie wsparcia innowacyjnym projektom, prowadzenie efektywniejszej polityki gospodarki wodą i odpadami, a także podejmowanie wysiłków na rzecz rozwoju zrównoważonej konsumpcji i produkcji.

Ze względu na fakt, iż energetyka (wraz z energetyką odnawialną) jest jedną ze inteligentnych specjalizacji zdecydowano, iż w województwie śląskim zielona gospodarka obejmuje: zielone produkty i usługi, zielone inwestycje, zielone sektory gospodarki, zielone zamówienia publiczne, zielone miejsca pracy, a także wymienione poniżej obszary technologiczne.

Grupy technologii w obszarze inteligentnej specjalizacji Zielona gospodarka wynikające z prowadzonego Procesu Przedsiębiorczego Odkrywania przedstawia Tabela 5.

Tabela. Inteligentna Specjalizacja Zielona gospodarka. Grupy technologii wynikające z prowadzonego Procesu Przedsiębiorczego Odkrywania.

Grupy technologii	Podgrupy technologii/ technologie
Biotechnologie dla ochrony środowiska	Biosorpcja
	Biopreparaty, środki ochrony roślin
	Oczyszczanie ścieków i uzdatnianie wody
	Biopolimery
	Proekologiczne technologie dla rolnictwa
	Procesy biotechnologiczne w różnych gałęziach przemysłu
	Bioaugmentacja
	Bioługowanie
	Mikroogniwa paliwowe
Monitoring procesów oczyszczania ścieków i uzdatniania wody	
Technologie budownictwa	Budownictwo inteligentne
	Recykling materiałów
	Obiekty budowlane infrastruktury ochrony środowiska
	Innowacyjne materiały
	Innowacyjne materiały dla branży wodno-kanalizacyjnej
	Technologie produkcyjne

Grupy technologii	Podgrupy technologii/ technologie
Technologie ochrony i rekultywacji środowiska, energetyki, w tym inżynieria biogeochemiczna	Rekultywacja
Technologie ekologicznego, bezpiecznego i efektywnego postępowania z odpadami oraz zarządzanie odpadami	Zbiórka i segregacja odpadów
	Recykling
	Rekultywacja
	Nawozy z odpadów
	Spalanie i odzysk energii
	Składowanie
Technologie procesowania (oczyszczania i separowania) wody, gromadzenie i uzdatnianie wody	Zarządzenie odpadami
	Oczyszczanie ścieków
	Uzdatnianie wody
	Systemy transportu wody i ścieków
Technologie ograniczające emisję zanieczyszczeń do atmosfery	Gospodarka odpadami
	Technologie, w tym produkcja urządzeń do ograniczenia zanieczyszczeń pyłowych
	Technologie oczyszczania gazów
Technologie wspomagające zarządzanie środowiskiem	Technologie dla przechwytywania gazów
	Zarządzanie środowiskiem
Technologie środowiskowe różnych gałęzi przemysłu	Środowiskowe technologie informacyjne
	Środowiskowe technologie produkcji rolniczej i przetwórstwa
	Środowiskowe technologie przemysłu lotniczego i maszynowego
	Środowiskowe technologie przemysłu motoryzacyjnego
	Przechwytywanie, przechowywanie, sekwestracja i zagospodarowanie gazów cieplarnianych
	Generacja energii ze źródeł odnawialnych
	Generacja energii z paliw niekopalnych
	Czyste technologie spalania
	Technologie dla zwiększenia wydajności energii elektrycznej, transmisji, dystrybucji
Wytwarzanie i zaopatrywanie w wodę	
Technologie transportu zrównoważonego	Technologie wytwarzania i magazynowania paliw alternatywnych dla zasilania pojazdów
	Technologie budowy środków transportu wykorzystujących alternatywne paliwa
	Systemy inteligentnego zarządzania transportem

4.2. Procesy Przedsiębiorczego Odkrywania - monitoring i ewaluacja inteligentnych specjalizacji województwa śląskiego

Aktualizacja zakresu inteligentnych specjalizacji województwa śląskiego dokonana w 2018 była wynikiem prowadzonych Procesów Przedsiębiorczego Odkrywania (PPO). Procesy te w województwie prowadzone są wielopłaszczyznowo, tj. w następujących obszarach tematycznych:

- Ocena kształtowania się wartości „Wskaźnika horyzontalnego monitoringu wizji rozwoju (WH.1). SMART INDEX dla inteligentnych specjalizacji”.
- Procesy benchmarkingu. Relacja tematyczna krajowych i regionalnych specjalizacji.
- Branżowe Raporty Roczne opracowane w ramach Sieci Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych.
- Realizacja projektu „Sieć Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych w Procesie Przedsiębiorczego Odkrywania” (SO RIS w PPO).
- Realizacja projektu „Proces Przedsiębiorczego odkrywania w obszarze technologii lotniczych i z nimi powiązanych”.

- Realizacja badania ewaluacyjnego pt. „Analiza przepływów międzygałęziowych w kontekście rozwoju innowacyjności w województwie śląskim do roku 2020” (2017).
- Realizacja badania ewaluacyjnego pt. „Procesy przedsiębiorczego odkrywania w kontekście rozwoju innowacyjnego województwa śląskiego do roku 2020” (2017).
- Realizacja badania pt. „Ewaluacja wdrażania Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020, w tym ocena wartości wskaźników monitoringu wizji” (2017).
- Realizacja badania ewaluacyjnego pt. „Ocena aktualnego stanu oraz możliwości rozwojowych do 2030 roku regionalnych specjalizacji województwa śląskiego, w tym specjalizacji inteligentnych” (2015).
- Identyfikacja klastrów w obszarach inteligentnych specjalizacji województwa śląskiego.
- Realizacja projektów w ramach RPO WSL oraz PO IR (wnioski złożone z woj. śląskiego).

W ramach zrealizowanego w 2017 roku badania pt. „Ewaluacja wdrażania Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020, w tym ocena wartości wskaźników monitoringu wizji” stwierdzono iż:

- *Wzrasta znaczenie, ale i siła jednostek badawczych działających w regionie, które są skoncentrowane wokół regionalnych specjalizacji. W ramach ewaluacji dokonano ponownej analizy potencjału naukowo-badawczych centrów kompetencji NBCK w odniesieniu do regionalnych specjalizacji. Naukowo-badawcze centra kompetencji NBCK są jednostkami organizacyjnymi lub sieciami jednostek (uczelnie, jednostki naukowe, itp.). Składają się z naukowców, analityków, ekspertów dziedzinowych, którzy pełniąc rolę kluczowego łącznika pomiędzy nauką, biznesem i władzami samorządowymi, których działalność jest skoncentrowana na rozwój specjalizacji regionalnej. Jako NBCK rozumiemy także dotychczasowe centra doskonałości zidentyfikowane w województwie.*

Szczegółowe informacje w Raporcie Monitoringowym: Kamień milowy monitoringu wizji RIS WSL 2013-2020 (KM.4) pn. Liczba kluczowych centrów kompetencji w priorytetowych obszarach Programu Rozwoju Technologii województwa śląskiego na lata 2010-2020.

- *Obrazem aktualnej sytuacji w obszarze innowacji regionu są przyjęte inteligentne specjalizacje i specjalizacje technologiczne określone w PRT. Znajduje to swoje odzwierciedlenie w rosnącej wartości wskaźnika liczby innowacyjnych przedsiębiorstw w sektorze przemysłu. Nieco słabiej wypada na tym tle sektor usług. Pozytywny jest systematyczny wzrost w latach 2013-2017 liczby zatrudnionych w przedsiębiorstwach innowacyjnych, ponieważ oznacza to, że region jest atrakcyjny dla pracowników o wysokich kwalifikacjach; otwiera to także perspektywy na przyszłość, ponieważ powiększa się rozmiar rynku, w obrębie którego wysoko wykwalifikowani pracownicy mogą z jednej strony lepiej sprostać aktualnym potrzebom innowacyjnych firm, zaś z drugiej strony pracodawcom łatwiej jest znaleźć kompetentnych pracowników.*

Efekty realizowanych Procesów Przedsiębiorczego Odkrywania w województwie śląskim¹

W trakcie realizacji RSI WSL podjęta została decyzja o dokonaniu aktualizacji inteligentnych specjalizacji województwa śląskiego w ramach Procesu Przedsiębiorczego Odkrywania (PPO). Zostało to również uwzględnione (w ramach przyjętego uchwałę Sejmiku Województwa Śląskiego nr V/50/1/2018 z dnia 19 marca 2018 r.) w aktualizacji Modelu wdrożeniowego Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020.

Realizacja PPO rozpoczęła się wykonaniem, na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego, badania ewaluacyjnego pt. „Procesy przedsiębiorczego odkrywania w kontekście rozwoju innowacyjnego województwa śląskiego do roku 2020”. Jego celem było zapewnienie metodycznej spójności realizacji polityki innowacyjnego rozwoju na poziomie krajowym i regionalnym w odniesieniu do identyfikacji obszarów przewag istotnych z punktu widzenia formułowania polityki rozwoju innowacyjności w oparciu o inteligentne specjalizacje. W wyniku realizacji etapu tego badania opracowano model ogólny procesu przedsiębiorczego odkrywania regionu. Model ten stworzył podstawy do realizacji praktycznej części PPO. W ramach praktycznej fazy PPO dokonano oceny wskaźnikowej potencjału regionu i wytypowano obszary przewag. Badanie to wykonano w oparciu o analizę danych

¹ „Ewaluacja on-going wdrażania „Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020” (2018), konsorcjum Ecorys Polska Sp. z o.o. (lider) oraz Seendico Doradcy Radło & Wspólnicy na zlecenie UMWSL.

statystycznych z wykorzystaniem wskaźników lokacji. Następnie w oparciu o analizę aktywności patentowej wyznaczono w regionie te obszary technologiczne, które wyróżniają się ponadprzeciętną aktywnością na tle całego kraju. Wytypowano również te obszary B+R w regionie, które na tle kraju wyróżniają się największą aktywnością w realizacji projektów naukowych. Jednocześnie zidentyfikowano obszary technologiczne najsilniej powiązane z gospodarką.

W ramach realizacji PPO na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego przygotowano także badanie pt. „Analiza przepływów międzygałęziowych w kontekście rozwoju innowacyjności w województwie śląskim do roku 2020”. Jego celem była identyfikacja możliwości rozwoju zidentyfikowanych specjalizacji regionalnych (technologicznych) w województwie śląskim, ze szczególnym uwzględnieniem specjalizacji inteligentnych. Opracowanie to miało być podstawą do aktualizacji „Programu Rozwoju Technologii Województwa Śląskiego na lata 2010 -2020” i miało umożliwić podejmowanie decyzji dotyczących wyboru bądź zredefiniowania regionalnych inteligentnych specjalizacji.

W ramach PPO przeprowadzono również szereg analiz obszarów technologicznych, w tym w obszarach: technologii lotniczych i z nimi powiązanych, transportu oraz przemysłu maszynowego regionu, nanotechnologii i nanomateriałów, produkcji i przetwarzania materiałów, technologii dla energetyki i górnictwa, technologii dla medycyny, technologii dla ochrony środowiska oraz technologii informacyjnych i telekomunikacyjnych. Dokonano pogłębionej analizy oraz delimitacji tych obszarów w powiązaniu z inteligentnymi specjalizacjami województwa.

W ramach PPO w styczniu 2017 roku uruchomiono także projekt pt. „Sieć Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych w Procesie Przedsiębiorczego Odkrywania”. Projekt ma zakończyć się w roku 2019, a jego głównym celem jest wsparcie i usprawnienie zarządzania rozwojem regionu w zakresie regionalnego potencjału naukowo-technologicznego oraz zwiększenie liczby Obserwatoriów Specjalistycznych zgodnych ze wskazanymi w obszarach technologicznymi PRT i podmiotów sektora B+R oraz przedsiębiorstw. Projekt ten zakłada kontynuację PPO.

Podsumowując powyższe uwagi należy wskazać, że głównym osiągnięciem realizacji Procesów Przedsiębiorczego Odkrywania w województwie śląskim było dokonanie diagnozy obszarów technologicznych i powiązanych z nimi inteligentnych specjalizacji. Materiał ten stał się w konsekwencji podstawą do realizacji i aktualizacji Programu Rozwoju Technologicznego województwa, a także RSI WSL.

4.3. Wskaźnik horyzontalny monitoringu wizji rozwoju (WH.1). SMART INDEX dla inteligentnych specjalizacji

Metodyka Smart Indeksu dla inteligentnych specjalizacji województwa śląskiego została opracowana w 2014 roku w ramach wieloetapowych prac zespołu badawczego w obserwatorium specjalistycznym ICT przy Parku Naukowo-Technologicznym TECHNOPARK Gliwice Sp. z o.o.

Smart Index (SI) jest tzw. indeksem złożonym opartym na trzech subindeksach (specjalizacji energetyka – EI, specjalizacji ICT – ICTI i specjalizacji medycyna – MI) oraz sześciu wskaźnikach cząstkowych dla każdego z tych subindeksów.

W 2014 r. subindeksy stanowiły:

- X1 udział w przychodach z inteligentnych specjalizacji,
- X2 zatrudnienie w organizacjach inteligentnych specjalizacji,
- X3 liczba studentów i naukowców w grupie inteligentnych specjalizacji,
- X4 liczba klastrów w inteligentnych specjalizacjach,
- X5 liczba przedsięwzięć i projektów w inteligentnych specjalizacjach,
- X6 wartość projektów i przedsięwzięć w inteligentnych specjalizacjach.

Informacje szczegółowe dotyczące aktualizacji metodologii obliczania oraz kształtowanie się wartości Smart Indexu znajdują się w rozdziale 5.2.2. Monitoring wizji. Wskaźniki horyzontalne.

4.4. Lista Krajowych inteligentnych specjalizacji

Ministerstwo Przedsiębiorczości i Technologii dokonało aktualizacji Listy i Szczegółowego Opisu Krajowych Inteligentnych Specjalizacji. Nowa wersja KIS uzyskała pozytywną akceptację Komitetu Sterującego ds. KIS w dniu 29 listopada 2018 roku z terminem obowiązywania od 1 stycznia 2019 roku. Wersja ta będzie miała zastosowanie w odniesieniu do konkursów w ramach POIR ogłaszanych od 1 stycznia 2019 roku.

Zmiany dokonane w wyniku prac Grup Roboczych ds. KIS dotyczyły:

- utworzenia specjalizacji Gospodarka o obiegu zamkniętym - woda, surowce kopalne, odpady (obejmująca 3 dotychczasowe specjalizacje: KIS 7 – 9), **tym samym zmniejszając liczbę KIS do 15;**
- drobnych modyfikacji opisu KIS 4 Wysokosprawne, niskoemisyjne i zintegrowane układy wytwarzania, magazynowania, przesyłu i dystrybucji energii.

Tabela. Lista krajowych inteligentnych specjalizacji.

Krajowa inteligentna specjalizacja (wersja nr 5, obowiązuje od 1.01.2019 r.)
ZDROWE SPOŁECZEŃSTWO:
KIS 1 Zdrowe społeczeństwo
BIOGOSPODARKA ROLNO-SPOŻYWCZA, LEŚNO-DRZEWNA I ŚRODOWISKOWA:
KIS 2 Innowacyjne technologie, procesy i produkty sektora rolno-spożywczego i leśno-drzewnego
KIS 3 Biotechnologiczne i chemiczne procesy, bioprodukty i produkty chemii specjalistycznej oraz inżynierii środowiska
ZRÓWNOWAŻONA ENERGETYKA:

Krajowa inteligentna specjalizacja (wersja nr 5, obowiązuje od 1.01.2019 r.)	
KIS 4	Wysokosprawne, niskoemisyjne i zintegrowane układy wytwarzania, magazynowania, przesyłu i dystrybucji energii
KIS 5	Inteligentne i energooszczędne budownictwo
KIS6	Rozwiązania transportowe przyjazne środowisku
GOSPODARKA O OBIEGU ZAMKNIĘTYM – WODA, SUROWCE, KOPALNE, ODPADY:	
KIS 7	Gospodarka o obiegu zamkniętym – woda, surowce, kopalnie, odpady
INNOWACYJNE TECHNOLOGIE I PROCESY PRZEMYSŁOWE (W UJĘCIU HORYZONTALNYM):	
KIS 8	Wielofunkcyjne materiały i kompozyty o zaawansowanych właściwościach, w tym nanoprocesy i nanoprodukty
KIS 9	Sensory (w tym biosensory) i inteligentne sieci sensorowe
KIS 10	Inteligentne sieci i technologie informacyjno-komunikacyjne oraz geoinformacyjne
KIS 11	Elektronika drukowana, organiczna i elastyczna
KIS 12	Automatyzacja i robotyka procesów technologicznych
KIS 13	Fotonika
KIS 14	Inteligentne technologie kreacyjne
KIS 15	Innowacyjne technologie morskie w zakresie specjalistycznych jednostek pływających, konstrukcji morskich i przybrzeżnych oraz logistyki opartej o transport morski i śródlądowy

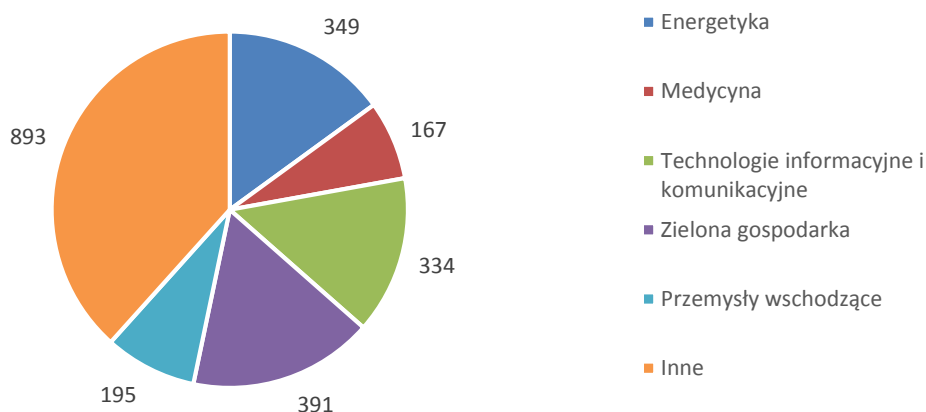
Źródło: Opracowanie JKW RIS na podstawie materiałów Ministerstwa Przedsiębiorczości i Technologii

4.5. Wdrażanie RPO WSL 2014-2020 w obszarach inteligentnych specjalizacji województwa śląskiego

Źródła danych dla wskaźnika stanowią:

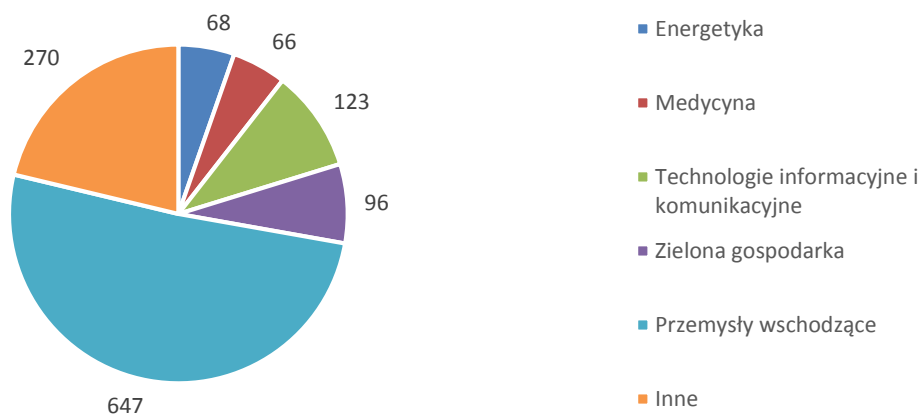
- dokumenty programowe Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020;
- dane monitoringowe i sprawozdawcze z realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020;
- dane monitoringowe i sprawozdawcze z realizacji Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój.

Wykres. Struktura projektów finansowanych w ramach RPO WSL 2014-2020, których beneficjentami były podmioty z województwa śląskiego – według inteligentnych specjalizacji.

Źródło: „Ewaluacja on-going wdrażania „Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020” (2018), konsorcjum Ecorys Polska Sp. z o.o. (lider) oraz Seendico Doradcy Radło & Wspólnicy na zlecenie UMWSL. Opracowano na podstawie bazy danych projektowych RPO WSL 2014-2020, n=1868.

Wykres. Struktura projektów finansowanych w ramach PO IR 2014-2020, których beneficjentami były podmioty z województwa śląskiego – według inteligentnych specjalizacji.

Źródło: „Ewaluacja on-going wdrażania „Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020” (2018), konsorcjum Ecorys Polska Sp. z o.o. (lider) oraz Seendico Doradcy Radło & Wspólnicy na zlecenie UMWSL. Opracowano na podstawie bazy danych projektowych PO IR 2014-2020, n=978.

Do finansowania działań innowacyjnych w ramach RPO WSL 2014-2020 wykorzystywane są poniżej przedstawione osie priorytetowe wraz z przeznaczoną na nie alokacją.

Tabela. Osie priorytetowe RPO WSL związane z działaniami innowacyjnymi (stan na dzień 10 grudnia 2018 r.)

Oś priorytetowa	Alokacja ogółem PLN
I. Nowoczesna gospodarka	867 424 995
II. Cyfrowe Śląskie	411 904 429
III. Konkurencyjność MŚP	1 333 576 515
IV. Efektywność energetyczna, odnawialne źródła energii i gospodarka niskoemisyjna	3 577 827 115
Ogółem alokacja RPO WSL na działania innowacyjne	6 190 733 054

Źródło: LSI 2014 RPO WSL.

W 2018 r. w ramach osi priorytetowych finansujących działania innowacyjne ogłoszono poniżej wskazane nabory.

Tabela. Ogłoszone nabory RPO WSL w osiach priorytetowych finansujących działania innowacyjne (stan na dzień 10 grudnia 2018 r.)

Oś priorytetowa	Alokacja ogółem PLN	Liczba ogłoszonych oraz uruchomionych naborów	Środki zaangażowane (wkład UE) PLN	Procent wykorzystania alokacji
I. Nowoczesna gospodarka	867 424 995	11	1 190 876 409,77	137%
II. Cyfrowe Śląskie	411 904 429	3	298 934 355,12	73%
III. Konkurencyjność MŚP	1 333 576 515	10	1 113 494 675,81	83%
IV. Efektywność energetyczna, odnawialne źródła energii i gospodarka niskoemisyjna	3 577 827 115	51	3 492 220 442,68	98%
Ogółem	6 190 733 054	75	6 095 525 883	97,75 %

Źródło: LSI 2014 RPO WSL.

W 2018 r. w ramach osi priorytetowych finansujących działania innowacyjne realizowano łącznie 1.338 projektów.

Tabela. Wnioski wybrane do dofinansowania (stan na dzień 10 grudnia 2018 r.) w osiach priorytetowych finansujących działania innowacyjne.

Oś priorytetowa	Liczba wniosków	Wartość wkładu UE PLN	Alokacja ogółem PLN
I. Nowoczesna gospodarka	119	294 647 086	867 424 995
II. Cyfrowe Śląskie	68	361 303 726	411 904 429
III. Konkurencyjność MŚP	682	918 078 933	1 333 576 515

IV. Efektywność energetyczna, odnawialne źródła energii i gospodarka niskoemisyjna	469	2 117 260 997	3 577 827 115
Razem:	1 338	3 691 290 742	6 190 733 054

Źródło: LSI 2014 RPO WSL.

Zarząd Województwa Śląskiego z siedzibą w Katowicach ul. Ligonia 46, 40-037 Katowice jako Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 ogłosił konkurs nr RPSL.01.01.00-IZ.01-24-292/18 w ramach Osi Priorytetowej I Nowoczesna gospodarka, **Działania 1.1 Kluczowa dla regionu infrastruktura badawcza RPO WSL 2014-2020. Termin naboru: 30.11.2018 r. do 28.03.2019 r.** Orientacyjny termin rozstrzygnięcia konkursu to wrzesień 2019 r².

Podsumowując powyższe analizy³ należy wskazać, że realizacja RSI WSL i jej założeń odnośnie wspierania inteligentnych specjalizacji w największym stopniu uwzględniana jest w ramach realizacji projektów RPO WSL, POIR czy Horyzont 2020. Duża część tych projektów rzeczywiście wpisuje się w zdefiniowane w ramach RSI inteligentne specjalizacje regionu. Na uwagę zasługuje jednocześnie stosunkowo duża liczba projektów RPO dotyczy obszarów *Energetyka*, *Zielona gospodarka* i *ICT* podczas gdy projekty w ramach RPO wpisują się głównie w specjalizację *Przemysły wschodzące*. W trakcie przeprowadzonych wywiadów pogłębionych wskazywano ponadto na specyfikę rozwoju poszczególnych specjalizacji. W *Energetyce* wskazywano na duże inwestycje w energetykę wielkoskalową – np. Jaworzno – i słabszy rozwój energetyki rozproszonej czy wstrzymanie rozwoju energetyki wiatrowej. Ten problem wiąże się z szerszym znaczeniem zmian w regionie i jego transformacją z regionu energochłonnego w mniej energochłonny. W obszarze *Medycyny* wskazywano, że rozwija się głównie podstawowa opieka zdrowotna – to podstawowe źródło wartości dodanej. Mniej dzieje się w sferze przemysłu, chociaż w ramach tej specjalizacji działa w regionie klastry. W obszarze *Technologii komunikacyjnych i informacyjnych* wskazywano także na wolny przebieg procesów cyfryzacji – mimo dużego potencjału tego obszaru – a także szybki rozwój małych z dużych przedsiębiorstw w tej branży. Wśród tych ostatnich pojawiają się też przykłady firm o charakterze globalnym. Niektórzy z respondentów wskazywali ponadto, że o ile *Energetyka*, *Medycyna* i *ICT* mają wypracowane zasoby, wiedzę i kompetencje, o tyle przyjęte później specjalizacje – w tym *Zielona gospodarka* i *Przemysły wschodzące* to obszary nowe, które wymagają większej uwagi i programów wspierających ich rozwój. Jednocześnie obszary te to specjalizacje horyzontalne, spajające silosowe technologie oraz działania edukacyjne. W tym zakresie wskazywano na możliwości synergicznego rozwoju inteligentnych specjalizacji – w tym w szczególności przenikanie się *ICT* z innymi specjalizacjami, w tym głównie z *Zieloną gospodarką*, *Medycyną* i *Energetyką*.

Szczegółowe informacje dotyczące projektów finansowanych w ramach RPO WSL 2014-2020 oraz PO IR 2014-2020, których beneficjentami były podmioty z województwa śląskiego – według inteligentnych specjalizacji, znajdują się w poszczególnych Raportach Rocznych Sieci Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych (SO RIS), stanowiące załączniki do niniejszego Raportu.

² Więcej informacji: Rozdział 5.4.1. Metaprzedsiewzięcie 1 Akademia Śląska.

³ „Ewaluacja on-going wdrażania Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020” (2018), konsorcjum Ecorys Polska Sp. z o.o. (lider) oraz Seendico Doradcy Radło & Wspólnicy na zlecenie UMWSL.

4.6. Sieć Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych. Raporty Roczne

Projekt systemowy pt. „Zarządzanie, wdrażanie i monitorowanie Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego”:

Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego realizował w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w ramach Poddziałania 8.2.2 „Regionalne Strategie Innowacji” projekt systemowy pt. „Zarządzanie, wdrażanie i monitorowanie Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego”, który prowadzony był w ramach trzech edycji w latach 2008 - 2015, w partnerstwie z Politechniką Śląską w Gliwicach, Uniwersytetem Ekonomicznym w Katowicach, Głównym Instytutem Górnictwa oraz Parkiem Naukowo-Technologicznym TECHNOPARK Gliwice.

Jednym z rezultatów projektu było powołanie Sieci Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych, której zadaniem jest stworzenie przestrzeni komunikacji i współpracy, a także wymiany danych pomiędzy środowiskami przedsiębiorstw i środowiskiem naukowo-badawczym, instytucjami otoczenia biznesu oraz jednostkami samorządu terytorialnego. Sieć Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych została powołana 13 marca 2013r. Istotnym elementem działania Sieci jest opracowanie zintegrowanego modelu sieciowej współpracy specjalistycznych obserwatoriów zarówno z Jednostkami Samorządu Terytorialnego, jak i sferą biznesu i nauki. Stąd też jednym z przejawów aktywności Sieci była realizacja projektu systemowego pt. „Sieć Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych” w partnerstwie z Głównym Instytutem Górnictwa; Parkiem Naukowo-Technologicznym TECHNOPARK Gliwice; konsorcjum w składzie: Górnośląska Agencja Przedsiębiorczości i Rozwoju, Fundacja Rozwoju Kardiochirurgii im. prof. Z. Religi, Instytut Techniki i Aparatury Medycznej; oraz Parkiem Naukowo-Technologicznym Euro-Centrum. 31 stycznia 2014r. do Sieci przystąpił również Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach. Głównym celem projektu był rozwój potencjału technologicznego i innowacyjnego regionu poprzez budowanie przewagi konkurencyjnej województwa opartej na programowaniu zmian gospodarczych wśród przedstawicieli JST.

Projekt „Sieć Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych w Procesie Przedsiębiorczego Odkrywania” (SO RIS w PPO):

Czas realizacji projektu: styczeń 2017 r. - marzec 2019 r.

Projekt „Sieć Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych w Procesie Przedsiębiorczego Odkrywania” jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Działania 1.3 Profesjonalizacja IOB Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020.

Wartość projektu: 4 756 146,11 PLN

Wartość dofinansowania z UE: 3 940 000,00 PLN

Lider projektu: Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego.

Partnerzy projektu:

- Główny Instytut Górnictwa w Katowicach;
- Park Naukowo-Technologiczny „TECHNOPARK GLIWICE” Sp. z o.o.;
- Konsorcjum w składzie: Górnośląska Agencja Przedsiębiorczości i Rozwoju Sp. z o.o.; Instytut Techniki i Aparatury Medycznej ITAM w Zabrze; Fundacja Rozwoju Kardiochirurgii im. prof. Zbigniewa Religi, Politechnika Śląska, Wydział Inżynierii Biomedycznej;

- Konsorcjum w składzie: Park Naukowo-Technologiczny „Euro-Centrum” Sp. z o.o., Agencja Rozwoju Regionalnego w Częstochowie S.A.;
- Konsorcjum w składzie: Uniwersytet Śląski w Katowicach, Fundacja Wspierania Nanonauk i Nanotechnologii – NANONET, Instytut Metali Nieżelaznych, Centrum Materiałów Polimerowych i Węglowych PAN;
- Konsorcjum w składzie: Politechnika Śląska, Wydział Organizacji i Zarządzania, Instytut Metali Nieżelaznych.

Projekt Sieć Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych w Procesie Przedsiębiorczego Odkrywania zakłada przede wszystkim kontynuację Procesu Przedsiębiorczego Odkrywania (PPO), jaki obligatoryjnie samorządy województw muszą realizować w perspektywie 2014-2020, a który polega na wyłonieniu sektorów wzrostowych gospodarki, które mogą zmienić lub uzupełnić wskazane w Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020 regionalne inteligentne specjalizacje (medycyna, energetyka i ICT). Ponadto dzięki aktualizacji Programu Rozwoju Technologii województwa śląskiego na lata 2010-2020, w którym określono regionalne specjalizacje technologiczne możliwe będzie zweryfikowanie inteligentnych specjalizacji oraz wskazanie nowych technologii i obszarów.

Głównym celem projektu jest wsparcie i usprawnienie zarządzania rozwojem regionu w zakresie regionalnego potencjału naukowo-technologicznego oraz zwiększenie liczby Obserwatoriów Specjalistycznych zgodnych ze wskazanymi w PRT obszarami technologicznymi i podmiotów sektora B+R oraz przedsiębiorstw. Ponadto celem projektu jest upowszechnianie skutecznych modeli biznesowych przedsiębiorstwom, rozpowszechnianie raportów specjalistycznych opracowanych przez obserwatoria technologiczne dotyczących dostępnych technologii i możliwości współpracy B+R+I. Działanie w zakresie profesjonalizacji usług skoncentrowane będzie przede wszystkim na animowaniu współpracy pomiędzy aktorami ekosystemu innowacji poprzez m.in. analizę potrzeb technologiczno-innowacyjnych w przedsiębiorstwach i sektorze B+R, zastosowaniu modeli biznesowych i instrumentów w zakresie transferu i komercjalizacji technologii w działalności badawczo-rozwojowej przedsiębiorstw, określeniu możliwości biznesowych dla przedsiębiorstw, a także przygotowaniu do włączenia się w sieci kooperacyjne, oraz do udziału w łańcuchach gospodarki globalnej. Efektem podjętych działań w ramach projektu będzie intensyfikacja i wzrost znaczenia współpracy sieciowej podmiotów poczwórnej helisy, jako głównych aktorów ekosystemu innowacji, mających największy wpływ na rozwój gospodarczy, a co za tym idzie wzrost konkurencyjności i innowacyjności gospodarki regionu opartej o inteligentne specjalizacje.

Projekt będzie skierowany w głównej mierze do przedsiębiorstw aby zwiększyć ich wiedzę o technologiach i trendach rynkowych, co w konsekwencji pozwoli na podjęcie działań mających na celu podniesie ich konkurencyjności i innowacyjności zarówno na szczeblu regionalnym jak i krajowym, poprzez dostosowanie narzędzi wsparcia na poziomie regionalnym (PPO).

Zarówno Lider Projektu, jak i Partnerzy będą zaangażowani w realizację głównych zadań takich jak:

- aktualizacja Programu Rozwoju Technologii województwa śląskiego oraz Modelu wdrażania PRT;
- analizy potencjału województwa w wybranych specjalizacjach technologicznych zgodnych ze specjalizacjami Sieci Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych zawierających rekomendacje dotyczące kluczowych obszarów technologicznych stanowiące podstawę do sformułowania planu działania w poszczególnych obszarach oraz punkt wyjścia do wizualizacji potencjału technologicznego regionu, jak również wprowadzenie zmian w regionalnym systemie finansowania innowacji skierowane do przedsiębiorców;
- analizy potrzeb technologiczno-innowacyjnych przedsiębiorstw ukierunkowane na tworzenie polityki rozwoju;
- raporty roczne Sieci Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych zawierające trendy rynkowe w obszarach inteligentnej specjalizacji, związane z ich rozwojem. Będą one dostępne na platformie INNOBSERVATOR SILESIA dla wszystkich aktorów ekosystemu innowacji. Ponadto Raporty będą zawierać wiedzę trudną do pozyskania dla przedsiębiorców, umożliwiającą im podejmowanie decyzji strategicznych.

Projekt „Proces Przedsiębiorczego odkrywania w obszarze technologii lotniczych i z nimi powiązanych”:

Czas realizacji projektu: kwiecień 2017 r. – marzec 2019 r.

Projekt „Proces Przedsiębiorczego Odkrywania w obszarze technologii lotniczych i z nimi powiązanych” jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Działania 1.3 Profesjonalizacja IOB Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020.

Wartość projektu: 550 272,50 PLN

Wartość dofinansowania z UE: 450 500,00 PLN

Lider projektu: Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego

Partner projektu: Śląskie Centrum Naukowo-Technologiczne Przemysłu Lotniczego Sp. z o.o.

Projekt „Proces Przedsiębiorczego Odkrywania w obszarze technologii lotniczych i z nimi powiązanych” zakłada realizację Procesu Przedsiębiorczego Odkrywania, który poprzez zintegrowanie różnych Interesariuszy ma doprowadzić do zidentyfikowania priorytetów w zakresie badań, rozwoju i innowacji. Efekty projektu posłużą jako materiał do prowadzonej przez Samorząd Województwa Śląskiego aktualizacji (przeгляdu) inteligentnych specjalizacji regionu wskazanych w Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego oraz specjalizacji regionalnych wskazanych w Programie Rozwoju Technologii województwa śląskiego.

Głównym celem projektu jest zacieśnienie sieciowej współpracy wokół Obserwatorium Specjalistycznego w obszarze Technologii dla przemysłu lotniczego, a pośrednio wzrost wyspecjalizowanych, proinnowacyjnych usług na rzecz przedsiębiorstw oferowanych przez Instytucje Otoczenia Biznesu.

Projekt będzie skierowany przede wszystkim do przedsiębiorstw, dla których zostaną opracowane analizy potrzeb innowacyjno-technologicznych, na podstawie których powstaną raporty (rynkowe, otoczenia i technologiczne), co przyczyni się do wzrostu ich konkurencyjności, zarówno na rynku regionalnym, krajowym, jak i międzynarodowym.

Działania w zakresie profesjonalizacji usług skoncentrowane będą przede wszystkim na animowaniu współpracy pomiędzy aktorami ekosystemu innowacji poprzez m.in. analizę instrumentów w zakresie transferu i komercjalizacji technologii w działalności badawczo-rozwojowej przedsiębiorstw, określeniu możliwości biznesowych dla przedsiębiorstw, a także przygotowaniu ich do włączenia się w sieci kooperacyjne, oraz do udziału w łańcuchach gospodarki globalnej.

Zaplanowane w ramach projektu zadania mają na celu wzmocnienie rozwoju regionu poprzez wsparcie regionalnego potencjału naukowo-technologicznego w obszarze technologii lotniczych i z nimi powiązanych. Mają być również próbą przeniesienia współpracy naukowo-badawczej na poziom międzynarodowy, co w przypadku lotnictwa i branż gdzie są lub mogą być stosowane technologie lotnicze jest niezbędne ze względu na ich globalny charakter i rozproszenie innowacji. Monitorowane technologie lotnicze będą pozycjonowane pod kątem możliwości ich wykorzystania w innych, powiązanych z nimi gałęziach przemysłu. Obserwatorium Specjalistyczne będzie współdziałać z istniejącymi w regionie sieciami współpracy i centrami kompetencji w swoim obszarze.

W 2018 roku Sieć Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych Województwa Śląskiego tworzyły następujące obserwatoria:

Obserwatorium Technologii dla Ochrony Środowiska - Główny Instytut Górnictwa w Katowicach

Główny Instytut Górnicztwa
Plac Gwarków 1, 40-166 Katowice
tel. 32 259 24 66
e-mail: obserwatorium@gig.eu
www.obserwatorium.gig.eu

Obserwatorium Technologie dla Energetyki - Park Naukowo-Technologiczny Euro-Centrum w Katowicach

Park Naukowo-Technologiczny Euro-Centrum Sp. z o.o.
ul. Ligocka 103, 40-568 Katowice
tel. 32 205 00 92
e-mail: obserwatorium@euro-centrum.com.pl
www.pnt.euro-centrum.com.pl

Obserwatorium Technologie Informacyjne i Telekomunikacyjne ICT - Park Naukowo-Technologiczny
TECHNOPARK Gliwice

Park Naukowo-Technologiczny TECHNOPARK GLIWICE Sp. z o.o.
ul. Konarskiego 18C, 44-100 Gliwice
tel. 32 335 85 29
e-mail: obserwatoriumict@technopark.gliwice.pl
<http://obserwatoriumict.pl>

Obserwatorium Technologie Medyczne:

Obszar - Technologie dla Medycyny:

Górnośląska Agencja Przedsiębiorczości i Rozwoju Sp. z o.o. - Lider Konsorcjum
ul. Wincentego Pola 16
44-100 Gliwice
tel.: +48 32 339 31 20, tel. kom.: +48 668 426 494
obserwatorium@gapr.pl
<http://obserwatorium-medyczne.pl>

Partnerzy:

- Fundacja Rozwoju Kardiologii im. prof. Zbigniewa Religii
- Instytut Techniki i Aparatury Medycznej w Zabrze
- Wydział Inżynierii Biomedycznej Politechniki Śląskiej

Obszar - Usługi medyczne:

Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach
ul. Poniatowskiego 15, 40-055 Katowice
tel. 32 20 83 640
obserwatorium@sum.edu.pl

Obserwatorium Nanotechnologie i Nanomateriały:

Lider Konsorcjum:

Uniwersytet Śląski w Katowicach
ul. Bankowa 12, 40-007 Katowice
tel. 32 359 22 71
obserwatoriumnano@us.edu.pl
<http://obserwatoriumnano.us.edu.pl>

Partnerzy Konsorcjum:

- Fundacja Wspierania Nanonauk i Nanotechnologii NANONET
- Instytut Metali Nieżelaznych w Gliwicach
- Centrum Materiałów Polimerowych i Węglowych PAN

Roczne raporty specjalistyczne Obserwatoriów obejmują następujące zagadnienia:

- 1) **Diagnoza regionalna danego obszaru technologicznym** - Charakterystyka stanu w ujęciu jakościowym i ilościowym danego obszaru technologicznego.
- 2) **Realizowane projekty w ramach danego obszaru technologicznego** - Charakterystyka projektów realizowanych w danym obszarze technologicznym współfinansowanych z EFRR, EFS, programów ramowych oraz krajowych i regionalnych programów.

- 3) **Posiadane zasoby** - Opis posiadanych zasobów: ludzkich, rzeczowych (infrastrukturalnych), finansowych, informacyjnych w ujęciu ilościowym i jakościowym w danym obszarze technologicznym.
- 4) **Trendy regionalne danego obszaru technologicznym** - Identyfikacja kierunków rozwoju regionu w danym obszarze technologicznym.
- 5) **Rekomendacje dla rozwoju danego obszaru technologicznego** - Przedstawienie rekomendacji w zakresie kierunków rozwoju regionu w danym obszarze technologicznym.
- 6) **Podsumowanie działań w ramach obserwatorium** - Streszczenie wykonanych działań (warsztatów, badań ankietowych itp.) w ramach obserwatorium w kontekście realizacji wskaźników o charakterze sprawozdawczym.
- 7) **Zestawienie wskaźników realizacji RIS 2013 – 2020**, zgodnie z załącznikiem nr 2 do Porozumienia Sieci Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych.

Roczne Raporty Sieci Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych znajdują się w załączniku do niniejszego Raportu Monitoringowego.

4.7. Klastry w obszarach regionalnych i inteligentnych specjalizacji województwa śląskiego

Rozwój klastrów oraz inicjatyw klastrowych w województwie śląskim stanowi realizację Metaprzedsiewzięcia 2. Kooperacja inicjatyw klastrowych i środowisk innowacyjnych.

Poniżej przedstawiono rozwój klastrów w obszarach inteligentnych specjalizacji regionu zawartych w „Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013 – 2020 (RIS)”, tj. Energetyce, Medycynie, ICT, Zielonej Gospodarce oraz w ramach Przemysłów Wschodzących oraz w ramach specjalizacji regionalnych zidentyfikowanych w projekcie „Programu Rozwoju Technologii Województwa Śląskiego na lata 2019-2030” (PRT WŚL 2019-2030).

Tabela. Klastry i inicjatywy klastrowe województwa śląskiego w obszarach inteligentnych (RIS) oraz regionalnych specjalizacji regionu (PRT).

Nazwa klastra	Data powstania	www klastra	Koordynator klastra	Liczba członków klastra	w tym liczba firm	Branża wiodąca klastra
TECHNOLOGIE DLA ENERGETYKI (PRT) ENERGETYKA/ ZIELONA GOSPODARKA (RIS)						
Innowacyjny Śląski Klaster Czystych Technologii Węglowych	2006	http://www.coal.silesia.pl/	Główny Instytut Górnictwa ul. Gwarków 1, 40-166 Katowice	b.d.	b.d.	energetyka, górnictwo
Klaster Technologii Energooszczędnych EURO-CENTRUM	2007	http://www.euro-centrum.com.pl/klaster-technologii-energooszczednych	Park Naukowo-Technologiczny Euro-Centrum Sp. z o.o. ul. Ligocka 103, 40-568 Katowice	103	89	energetyka, budownictwo
Klaster 3x20	2007	http://www.klaster3x20.pl/stowarzyszenie-klaster-3x20	eGmina, Infrastruktura, Energetyka Sp. z o.o., Politechnika Śląska, Wydział Elektryczny, Instytut Elektroenergetyki i Sterowania Układów ul. B. Krzywoustego 2/618, 44-100 Gliwice	29	23	energetyka
Polish Wood Cluster	2007	http://www.polish-wood-cluster.pl/index.php/o-klastrze-2	Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości Sp. z o.o. ul. Boczna 12 44-240 Żory	115	92	energetyka, ochrona środowiska, drzewna

Nazwa klastra	Data powstania	www klastra	Koordynator klastra	Liczba członków klastra	w tym liczba firm	Branża wiodąca klastra
Pierwszy Polski Klaster Budownictwa Pasywnego i Energooszczędności	2008	http://klasterbudownictwa.pl/pl/o_klastrze	Górnośląski Park Przemysłowy Sp. z o.o. ul. Konduktorska 39a, 40-155 Katowice	29	27	budownictwo
Klaster Energetyczny	2009	http://www.klaster-energetyczny.pl/	Zespół Doradców Klastra Energetycznego Sp. z o.o. (ZDKE) ul. Konduktorska 39a, 40-155 Katowice	16	10	energetyka
Klaster Energetyki Obywatelskiej Województwa Śląskiego	2012	http://klaster.autogeneracja.pl/	Stowarzyszenie Energetyki Obywatelskiej Województwa Śląskiego Autogeneracja ul. Gallusa 12/133 Katowice	b.d.	b.d.	energetyka
Klaster Na Rzecz Rozwoju Rynku Prosumenckiego	2013	http://www.klaster.riph.com.pl/	Regionalna Izba Przemysłowo-Handlowa w Gliwicach ul. Zwycięstwa 36 (II piętro), 44-100 Gliwice	16	13	energia, energetyka - rozwój rynku prosumenckiego w Polsce w obszarze szeroko pojętej energii (woda, prąd, gaz, odnawialne źródła energii, itp.).

**TECHNOLOGIE DLA MEDYCyny (PRT)
MEDYCyna. PRZEMYSŁY Wschodzące (PRZEMYSŁY MEDYCyny SPERSONALIZOWANEJ) – (RIS)**

Śląski Klaster Transplantologii Szpiku	2011	http://www.klastertransplantologii.eu/	Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. w Bielsku-Białej ul. Cieszyńska 365 43-382 Bielsko-Biała	20	17	medycyna, transplantologia szpiku
Klaster MediVite	2013	http://medivite.pl/	Kobold Public Relations Sp. z o. o. ul. Czerwińskiego 6 40-123 Katowice	18	16	usługi w zakresie ochrony zdrowia
Klaster MedSilesia – Śląska Sieć Wyrobów Medycznych	2007	http://medsilesia.com	Górnośląska Agencja Przedsiębiorczości i Rozwoju Sp. z o.o. ul. Wincentego Pola 16 44-100 Gliwice	56	35	Technologie, urządzenia i wyroby medyczne

**TECHNOLOGIE INFORMACYJNE
i TELEKOMUNIKACYJNE (RIS/PRT)**

Nazwa klastra	Data powstania	www klastra	Koordynator klastra	Liczba członków klastra	w tym liczba firm	Branża wiodąca klastra
Klaster Informatyczny Wzgórza Nowych Technologii NT Hills	2007	http://nthills.pl/wiadomosci/news/kat,1,aktualnosci.xhtml	Regionalne Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Klastrowych i Edukacyjnych NT Hills ul. Barlickiego 5, 43-300 Bielsko-Biała	29	28	ICT
Klaster E-południe	2008	http://www.e-poludnie.pl/category/aktualnosci/	Stowarzyszenie na rzecz rozwoju społeczeństwa informacyjnego "E-Południe" ul. Gnieźnieńska 12 /II piętro/ 40-143 Katowice	60	60	telekomunikacja
Klaster mobajl.org	2009	http://mobajl.org.blogspot.com/	Zrzeszenie Uczestników Rynku Mobilnego Mobajl.org ul. Strażacka 81 43-382 Bielsko-Biała	21	16	telekomunikacja
Śląski Klaster ICT	2009 (działania od 1999r.)	http://ict-silesia.pl/	Centrum Naukowo-Przemysłowe ICT Sp. z o.o. ul. Mariacka 17 40-014 Katowice	61	51	ICT
Śląski Klaster Multimedialny	2010	http://hubclub.pl/	Rudzki Inkubator Przedsiębiorczości Sp. z o.o. ul. Karola Goduli 36 41-703 Ruda Śląska	35	33	ICT
Śląski Klaster IT	2012	http://www.slaskiklasterit.pl/	Stowarzyszenie "Rytm Śląska" ul. Gałeczki 61 41-506 Chorzów	28	24	ICT

**TECHNOLOGIE DLA OCHRONY ŚRODOWISKA (PRT)
ZIELONA GOSPODARKA (RIS)
PRZEMYSŁY WSCHODZĄCE (RIS)**

Śląski Klaster Wodny	2007	http://www.slaskiklasterwodny.pl/	Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów S.A. ul. Wojewódzka 19, 40-026 Katowice	67	48	gospodarka wodno-ściekowa
Klaster Usług Architektura - Budownictwo - Geodezja	2009	http://sppt.pl/klaster	Śląski Park Przemysłowo - Technologiczny sp. z o.o. ul. Szyb Walenty 26 41-700 Ruda Śląska	11	9	Architektura, Budownictwo, Geodezja

Nazwa klastra	Data powstania	www klastra	Koordynator klastra	Liczba członków klastra	w tym liczba firm	Branża wiodąca klastra
Specjalistyczny Klaster Budowlany „Szkody Górnicze”	2012	http://sppt.pl/pl/klaster-gorniczny-1	Śląski Park Przemysłowo-Technologiczny sp. z o.o. ul. Szyb Walenty 26 41-700 Ruda Śląska	9	8	problematyka szkód górniczych
Klaster Innowacji Budowlanych	2011	http://www.fundacja.blk.pl/klaster.html	Bielska Fundacja Wspierania Przedsiębiorczości i Kultury ul. Teodora Sixta 5 43-300 Bielsko-Biała	13	10	budownictwo
Regionalny Częstochowski Klaster Budownictwa i Infrastruktury BUDOSFERA	2011	http://www.riph.czest.pl/klaster/budosfera	Regionalna Izba Przemysłowo-Handlowa w Częstochowie Aleja Najświętszej Maryi Panny 24 lok. 5 42-202 Częstochowa	b.d.	b.d.	budownictwo
Śląski Klaster Rewitalizacji i Technologii Środowiskowych	2011	http://www.revitaklaster.pl/	Park Przemysłowo-Technologiczny EkoPark w Piekarach Śląskich ul. W. Rozdzieńskiego 38 41-946 Piekary Śląskie	30	21	Wdrażanie innowacyjnych technologii środowiskowych, a także instrumentów rewitalizacyjnych
Częstochowski Klaster Komunalny AGLOMERACJA	2011	http://www.riph.czest.pl/klaster/aglomeracja	Regionalna Izba Przemysłowo-Handlowa w Częstochowie Aleja Najświętszej Maryi Panny 24 lok. 5 42-202 Częstochowa	b.d.	b.d.	Usługi publiczne, niezbędne do funkcjonowania miasta i regionu: komunikacji, dostaw wody, energii elektrycznej, gazu, ciepła, telefonii i internetu itp.
Klaster BEZPIECZNA PRACA	2011	http://www.klaster-bhp.pl/	Katedra inżynierii Produkcji Wydziału Inżynierii Materiałowej i Metalurgii Politechniki Śląskiej w Katowicach	17	11	Wdrażanie innowacyjnych rozwiązań w obszarze bhp i ergonomii uwzględniające potrzeby środowiskowe
Śląski Klaster Ekologiczny	2012	http://www.ecocluster.com.pl/	Europejskie Forum Odpowiedzialności Ekologicznej (EFOE) ul. Dąbrówki 10 40-081 Katowice	28	21	Rozwój i transfer technologii środowiskowych, w tym ekoinnowacyjnych
Śląski Klaster Gospodarki Odpadami	2013	http://skgo.pl/	Stowarzyszenie Zrzeszenie Ekspertów Ekologii ul. Dąbrówki 10 40-081 Katowice	33	28	gospodarka odpadami

Nazwa klastra	Data powstania	www klastra	Koordynator klastra	Liczba członków klastra	w tym liczba firm	Branża wiodąca klastra
Klaster Ratownictwa, Bezpieczeństwa, Ochrony Ludności i Środowiska Naturalnego	2013	http://www.klasterratownictwa.pl/pl/	Nowe Technologie Sp. z o.o. ul. Cieszyńska 313 43-300 Bielsko-Biała	25	10	ratownictwo, bezpieczeństwo, ochrona ludności i środowiska naturalnego

**PRODUKCJA I PRZETWARZANIE MATERIAŁÓW (PRT)
PRZEMYSŁY WSCHODZĄCE (RIS)**

Klaster Przetwórstwa Polimerów PLATOSFERA	2011	http://plastosfera.pl/	Asten Group Sp. z o.o., Częstochowski Park Przemysłowo – Technologiczny ul. Nowowiejskiego 26, 42-217 Częstochowa	b.d.	b.d.	Przetwórstwo przemysłowe
--	------	---	--	------	------	--------------------------

**LOGISTYKA I TRANSPORT (PRT)
PRZEMYSŁY WSCHODZĄCE (RIS)**

Śląski Klaster Logistyki	2012	http://skl.gapr.pl/pl/index.php	Górnośląska Agencja Przedsiębiorczości i Rozwoju Sp. z o.o. ul. Wincentego Pola 16, 44-100 Gliwice	20	14	transport, logistyka
Południowy Klaster Kolejowy	2011	http://www.klasterkolejowy.com.pl/	Stowarzyszenie Południowy Klaster Kolejowy ul. Ligocka 103 (bud. 7) 40-568 Katowice	40	30	transport kolejowy
Śląski Klaster Transportu Miejskiego	2013	http://klaster.crt.net.pl/	Stowarzyszenie Centrum Rozwoju Transportu ul. 1 Cicha 20, 40 - 116 Katowice	24	18	transport publiczny
Klaster Nowoczesnych Systemów Transportowych	2013	http://www.klasterttransportu.pl/	Stowarzyszenie NOSTRA ul. Hagera 41 41-800 Zabrze	31	21	transport

**PRZEMYSŁ MASZYNOWY I MOTORYZACYJNY (PRT)
TECHNOLOGIE LOTNICZE I PRZEMYSŁ KOSMICZNY (PRT)
PRZEMYSŁY WSCHODZĄCE (RIS)**

Śląski Klaster Lotniczy	2006	http://www.aerosilesia.eu/	Federacja Firm Lotniczych BIELSKO ul. Stefana Kóska 43 43-512 Kaniów	44	35	lotnictwo
--------------------------------	------	---	---	----	----	-----------

Nazwa klastra	Data powstania	www klastra	Koordynator klastra	Liczba członków klastra	w tym liczba firm	Branża wiodąca klastra
SILESIA AUTOMOTIVE	2009	http://silesia-automotive.pl/czlonkowie-klastra.html	Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna SA, InnoCo Sp. z o. o. oraz Landster Business Development Centre KSSE ul. Wojewódzka 42 40-026 Katowice	20	20	motoryzacja
Klaster Maszyn Górniczych	2011	http://www.klastermg.eu/	Instytut Techniki Górniczej KOMAG ul. Pszczyńska 37, 44-101 Gliwce	24	15	maszyny i urządzenia górnicze

**NANOMATERIAŁY I NANOTECHNOLOGIE (PRT)
PRZEMYSŁY WSCHODZĄCE (RIS)**

Śląski Klaster Nanotechnologiczny NANO	2013	http://www.nanoslask.pl/	Fundacja Wspierania Nanonauk i Nanotechnologii NANONET ul. Bankowa 14/218 40-007 Katowice	27	22	nanotechnologie, rozwój nanonauk i nanogospodarki
---	------	---	---	----	----	---

PRZEMYSŁY WSCHODZĄCE (RIS)

Śląski Klaster Dizajnu	2011	http://klasterdizajnu.pl/	Zamek Cieszyn ul. Zamkowa 3 abc (Oranżeria) 43-400 Cieszyn	33	21	design, przemysł kreatywny
Klaster Przemysłów Kreatywnych MADE IN ŚLĄSK	2013	http://madeinslask.pl/	Stowarzyszenie Animatorów Wszechstronnego Rozwoju Młodzieży w Gliwicach ul. Barlickiego 3 44-100 Gliwice	35	35	przemysł kreatywny
Klaster Wspierania Rozwoju Usług w Dziedzinie Opomiarowanie Mediów – Smart Metering	2013	http://smartgridy.pl/	Stowarzyszenie Wspierania Rozwoju Usług w Dziedzinie Opomiarowanie Mediów Gliwice ul. Bojkowska 37 budynek 3 pok 001D	26	22	przemysł kreatywny/ obszar opomiarowania mediów oraz obszary związane z wdrożeniem idei Smart City

INNE OBSZARY TECHNOLOGICZNE

Klaster Technopolia Śląska	2014	http://www.tsig.pl/	Izba Gospodarcza w Wodzisławiu Śląskim ul. Zamkowa 4 44-300 Wodzisław Śląski	8	4	Rozwój przemysłu high-tech
-----------------------------------	------	---	--	---	---	----------------------------

Nazwa klastra	Data powstania	www klastra	Koordynator klastra	Liczba członków klastra	w tym liczba firm	Branża wiodąca klastra
Polski Klaster Aluminium	2012	http://www.polskiealuminium.pl/	City Consulting Institute Sp. z o.o. ul. Koksownicza 9 42-523 Dąbrowa Górnicza	15	13	Branża aluminium
Proinnowacyjny Klaster Biznesu	2013	http://www.proinnowacyjni.pl/	Stowarzyszenie Ekspertów Biznesu ul. Ligocka 103, bud 7, II piętro, 40-568 Katowice	b.d.	b.d.	Usługi doradcze wspomagające procesy biznesowe
Klaster Innowacyjne Strategie S.A.	2013	http://innowacyjnestrategie.pl/	Business Service Sp. z o.o. ul. Johna Baidona 22b lokal 13 Dębowe Tarasy 40-115 Katowice ul. Grójecka 194 lokal 133c Triton Park 02-290 Warszawa	21	21	Tematy związane m.in. z energią odnawialną, budownictwem energooszczędnym i pasywnym oraz inteligentnymi systemami.
Klaster Business Process Outsourcing	2013	http://klasterbpo.polib.pl/	Stowarzyszenie "Polski Instytut Biznesu" ul. Rolna 14, 40-555 Katowice	19	16	Kreowanie innowacyjnych, zestandaryzowanych i kompleksowych usług typu business process outsourcing
Klaster Kultury i Turystyki Przemysłowej	2012	http://klasterkultury.pl/	Stowarzyszenie Kopalnia Sztuki ul. Hagera 41 41-800 Zabrze	36	21	turystyka przemysłowa i kulturowa
Śląski Klaster Kultury, Turystyki i Rekreacji	2013	http://www.slaskiklaster.pl/	Stowarzyszenie "Instytut Wyszehradzki w Pszczynie" ul. Jodłowa 59 41-800 Zabrze	46	28	usługi w zakresie turystyki, kultury i rekreacji
Jurajski Klaster Turystyki w Ogrodzieńcu	2011	http://www.jurajskiklaster.pl/	Fundacja PRO-SILESIA ul. Kościuszki 39 b 42-440 Ogrodzieniec	42	33	turystyka
Klaster Technologii Drewna „Lignum”	2013	http://www.klasterlignum.pl/index.html	CTP Polska sp. z o.o. ul. Królowej Bony 7 lok. 4 44-100 Gliwice	24	14	Branża drzewna

Źródło: Innoobservator Silesia

5

**WSKAŹNIKI
MONITORINGU
REGIONALNEJ
STRATEGII
INNOWACJI
WOJEWÓDZTWA
ŚLĄSKIEGO NA LATA
2013-2020**

5. Wskaźniki monitoringu Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020

5.1. Realizacja wskaźników monitoringu Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020. Podsumowanie (tabele zbiorcze)

5.1.1. Podsumowanie: Oddziaływanie/ Efekty długoterminowe

Tabela. Monitoring wizji. Kamienie milowe (KM)

Wskaźniki monitoringu wizji. Kamienie milowe (KM)	Jednostka miary	Wartości wskaźnika	Moment pomiaru	Dynamika zmian wartości wskaźnika
KM.1. Regionalny system informacji o działalnościach innowacyjnych regionu	szt.		2021	planowane badanie ewaluacyjne
	szt.	1	2020	wartość docelowa
	szt.	1	2018	Badanie ewaluacyjne (XII 2018) Utrzymano zakładaną wartość docelową wskaźnika
	szt.	1	2017	Badanie ewaluacyjne (XII 2017) Osiągnięto zakładaną wartość docelową wskaźnika
	szt.	0	2012	wartość bazowa
	KM.2. Liczba world class clusters (Liczba Krajowych Klastrow Kluczowych)	szt.		2021
szt.		2	2020	wartość docelowa, wzrost
szt.		3*	2018	Utrzymano zakładaną wartość docelową wskaźnika
szt.		3*	2017	Badanie ewaluacyjne (XII 2017) Osiągnięto zakładaną wartość docelową wskaźnika
szt.		3*	2016	Osiągnięto zakładaną wartość docelową wskaźnika
szt.		1*	2015	wzrost
szt.		0	2012	wartość bazowa
*Krajowy Klaster Kluczowy				
KM.3.	szt.		2021	planowane badanie ewaluacyjne

Wskaźniki monitoringu wizji. Kamienie milowe (KM)	Jednostka miary	Wartości wskaźnika	Moment pomiaru	Dynamika zmian wartości wskaźnika
Liczba obiektów wspólnej infrastruktury badawczo-rozwojowej w regionie	szt.	4	2020	wartość docelowa, wzrost
	szt.	6	2018	Osiągnięto zakładaną wartość docelową wskaźnika. Badanie ewaluacyjne (XII 2018)
	szt.	3	2017	wzrost, badanie ewaluacyjne (XII 2017)
	szt.	0	2012	wartość bazowa
KM.4. Liczba kluczowych centrów kompetencji w priorytetowych obszarach Programu Rozwoju Technologii województwa śląskiego na lata 2010-2020	szt.		2021	planowane badanie ewaluacyjne
	szt.	8	2020	wartość docelowa, wzrost
	szt.	1 KCK* 16 NBCK 103 FOCK	2018	Utrzymano wartość docelową wskaźnika. Badanie ewaluacyjne (XI-XII 2018)
	szt.	1 KCK 16 NBCK 103 FOCK	2017	Osiągnięto zakładaną wartość docelową wskaźnika. Badanie ewaluacyjne (XII 2017)
	szt.	43 NBCK 120 FOCK	2014	zidentyfikowany potencjał do tworzenia centrów kompetencji*
	szt.	0	2012	wartość bazowa
*- Zgodnie z Modelem Wdrożeniowym Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013 – 2020, Zarząd Województwa Śląskiego, Katowice 2014 r.				
KM.5. Liczba living-labów dotyczących inteligentnych rynków	szt.		2021	planowane badanie ewaluacyjne
	szt.	16	2020	wartość docelowa, wzrost
	szt.	2	2018	Wzrost wartości wskaźnika. Badanie ewaluacyjne (XII 2018)
	szt.	0	2017	Badanie ewaluacyjne (XI-XII 2017)
	szt.	0	2012	wartość bazowa
KM.6. Liczba projektów finansowanych przez programy ramowe UE, których liderami są podmioty z regionu	szt.		2021	planowane badanie ewaluacyjne
	szt.	32	2020	wartość docelowa, wzrost
	szt.	14 13	XII 2018	Wzrost wartości wskaźnika (27): po 586 konkursach Horyzont 2020 (14) oraz wartość bazowa 7PR (13)
	szt.	4 13	XII 2017	Badanie ewaluacyjne 2018 (XII 2017) oraz wartość bazowa 7PR
	szt.	b.d. 13	V 2017	po 358 konkursach Horyzont 2020

Wskaźniki monitoringu wizji. Kamienie milowe (KM)	Jednostka miary	Wartości wskaźnika	Moment pomiaru	Dynamika zmian wartości wskaźnika
				oraz wartość bazowa 7PR
	szt.	b.d. 13	II 2017	po 323 konkursach Horyzont 2020 oraz wartość bazowa 7PR
	szt.	4 13	III-IV 2016	po 200 konkursach Horyzont 2020 oraz wartość bazowa 7PR
	szt.	4 13	XI 2015	po 158 konkursach Horyzont 2020 oraz wartość bazowa 7PR
	szt.	2 13	VIII 2015	po 112 konkursach Horyzont 2020 oraz wartość bazowa 7PR
	szt.	0 13	III 2015	po 79 konkursach Horyzont 2020 oraz wartość bazowa 7PR
	szt.	13	2012	wartość bazowa (w 355 konkursach 7PR 2007-2013)
	*- Liczba dofinansowanych projektów koordynowanych przez polskich uczestników. Brak danych w układzie regionalnym.			
KM.7. Liczba konsorcjów naukowo-badawczych dla realizacji projektów	szt.		2021	planowane badanie ewaluacyjne
	szt.	64	2020	wartość docelowa, wzrost
	szt.	12	2018	Wzrost wartości wskaźnika. Badanie ewaluacyjne (XI-XII 2018)
	szt.	11	2017	Badanie ewaluacyjne (XII 2017)
	szt.	0	2012	wartość bazowa
KM.8. Liczba osób zatrudnionych w przedsiębiorstwach innowacyjnych	osoby		2021	planowane badanie ewaluacyjne
	osoby	128 tys.	2020	wartość docelowa, wzrost
	osoby	108 tys.	2018	Wzrost wartości wskaźnika. Badanie ewaluacyjne (XI-XII 2018)
	osoby	101 tys. 95 tys. 90 tys. 86 tys. 80 tys.	2017 2016 2015 2014 2013	Stąły wzrost, badanie ewaluacyjne (XII 2017)
	osoby	0	2012	wartość bazowa

Wskaźniki monitoringu wizji. Kamienie milowe (KM)	Jednostka miary	Wartości wskaźnika	Moment pomiaru	Dynamika zmian wartości wskaźnika
KM.9. Liczba przedsiębiorstw wprowadzających innowacje produktowe i usługowe procesowe jako % ogólnej liczby MSP	%		2021	planowane badanie ewaluacyjne
	%	25,6	2020	wartość docelowa, wzrost
	%	12,9	2016	Badanie ewaluacyjne (XII 2018)
	%	13,6	2015	Badanie ewaluacyjne (XII 2017)
	%	10,5	2014	Badanie ewaluacyjne (XII 2017)
	%	13,9	2013	Badanie ewaluacyjne (XII 2017)
	%	12,2	2012	Wartość bazowa Wyniki badania ewaluacyjnego (XII 2017)
Przedsiębiorstwa przemysłowe innowacyjne w zakresie innowacji produktowych i procesowych w % ogółu przedsiębiorstw w przemyśle	%	21,2* 14,7** 16,3***	2015-2017	Badanie ewaluacyjne (XII 2018) Dane szacunkowe GUS * wprowadzone innowacje ogółem ** wprowadzone nowe lub istotnie ulepszone produkty ***wprowadzone nowe lub istotnie ulepszone procesy
	%	20,7* 13,5** 17,2***	2014-2016	Badanie ewaluacyjne (XII 2017) * wprowadzone innowacje ogółem ** wprowadzone nowe lub istotnie ulepszone produkty ***wprowadzone nowe lub istotnie ulepszone procesy
	%	19,6* 14,4** 13,6***	2013-2015	* wprowadzone innowacje ogółem ** wprowadzone nowe lub istotnie ulepszone produkty ***wprowadzone nowe lub istotnie ulepszone procesy
	%	19,9* 13,0** 14,3***	2012-2014	* wprowadzone innowacje ogółem ** wprowadzone nowe lub istotnie ulepszone produkty ***wprowadzone nowe lub istotnie

Wskaźniki monitoringu wizji. Kamienie milowe (KM)	Jednostka miary	Wartości wskaźnika	Moment pomiaru	Dynamika zmian wartości wskaźnika
				ulepszone procesy
	%	15,4* 10,2** 10,9***	2011-2013	* wprowadzone innowacje ogółem ** wprowadzone nowe lub istotnie ulepszone produkty *** wprowadzone nowe lub istotnie ulepszone procesy
	%	19,1* 12,2** 15,0***	2010-2012	* wprowadzone innowacje ogółem ** wprowadzone nowe lub istotnie ulepszone produkty *** wprowadzone nowe lub istotnie ulepszone procesy
	%	9,3* 5,4** 7,0***	2015-2017	Badanie ewaluacyjne (XII 2018) Dane szacunkowe GUS * wprowadzone innowacje ogółem ** wprowadzone nowe lub istotnie ulepszone produkty *** wprowadzone nowe lub istotnie ulepszone procesy
Przedsiębiorstwa z sektora usług innowacyjne w zakresie innowacji produktowych i procesowych w % ogółu przedsiębiorstw w sektorze usług	%	7,8* 3,5** 6,8***	2014-2016	Badanie ewaluacyjne (XI-XII 2017) Dane szacunkowe GUS * wprowadzone innowacje ogółem ** wprowadzone nowe lub istotnie ulepszone produkty *** wprowadzone nowe lub istotnie ulepszone procesy
	%	6,6* 2,8** 5,3***	2013-2015	* wprowadzone innowacje ogółem ** wprowadzone nowe lub istotnie ulepszone produkty *** wprowadzone nowe lub istotnie ulepszone procesy
	%	11,4* 6,2** 9,8***	2012-2014	* wprowadzone innowacje ogółem ** wprowadzone nowe lub istotnie ulepszone produkty *** wprowadzone nowe lub istotnie ulepszone procesy
	%	10,8* 5,8**	2011-2013	* wprowadzone innowacje ogółem

Wskaźniki monitoringu wizji. Kamienie milowe (KM)	Jednostka miary	Wartości wskaźnika	Moment pomiaru	Dynamika zmian wartości wskaźnika
		6,8***		** wprowadzone nowe lub istotnie ulepszone produkty ***wprowadzone nowe lub istotnie ulepszone procesy
	%	8,9* 4,7** 6,8***	2010-2012	*wprowadzone innowacje ogółem ** wprowadzone nowe lub istotnie ulepszone produkty ***wprowadzone nowe lub istotnie ulepszone procesy
	%	20,32 %	2012 r.	wartość bazowa
KM.10. Wartość wsparcia działań innowacyjnych	mln zł		2021	planowane badanie ewaluacyjne
	mln zł	512	2020	wartość docelowa, wzrost
	mln zł	6.191	2018	Utrzymano zakładaną wartość docelową wskaźnika. Badanie ewaluacyjne (XII 2018)
	mln zł	6.231	2017	Badanie ewaluacyjne (XI-XII 2017) Utrzymano zakładaną wartość docelową wskaźnika
	mln zł	6.231	2015	Znaczny wzrost. Osiągnięto zakładaną wartość docelową wskaźnika
	mln zł	0	2012	wartość bazowa
KM.11. Liczba mieszkańców regionu objętych działaniami z zakresu kreatywności i innowacyjności	osoby		2021	planowane badanie ewaluacyjne
	osoby	1024 tys.	2020	wartość docelowa, wzrost
	osoby	973.219	2018	Wzrost wartości wskaźnika. Badanie ewaluacyjne (XII 2018)
	osoby	732.345	2017	Badanie ewaluacyjne (XII 2017)
	osoby	0	2012	wartość bazowa

Tabela. Monitoring wizji. Wskaźniki horyzontalne (WH)

Wskaźniki horyzontalne monitoringu wizji (WH)	Jednostka miary	Wartości wskaźnika	Moment pomiaru	Dynamika zmian wartości wskaźnika. Uwagi	
WH.1. Smart Index dla inteligentnych specjalizacji:	%	1,248	2020	wartość docelowa (średniorocznie 5% od pierwszego pomiaru)	Planowane badanie ewaluacyjne
	%	1,73	2016	Osiągnięto wartość docelową wskaźnika. Obliczono z uwzględnieniem w nowych specjalizacji przyjętych w 2018 r.	Badanie ewaluacyjne (XI-XII 2018)***
	%	0,43	2015	spadek wartości Indeksu	Badanie ewaluacyjne (XII 2017)**
	%	0,96	2014	wzrost wobec wartości bazowej	Badanie pilotażowe*
	%	0	2012	wartość bazowa	
	<p>* Badanie pilotażowe zrealizowane przez Regionalne Obserwatorium Specjalistyczne ICT w latach 2014-2015. ** Wyniki badania ewaluacyjnego zrealizowanego przez Ecorys Sp. z o.o. w grudniu 2017 r. *** Wyniki badania ewaluacyjnego zrealizowanego przez konsorcjum firm ECORYS Polska Spółka z o.o. i SEENDICO Doradcy Radł&Wspólnicy sp. j. w okresie listopad-grudzień 2018 r.</p>				

WH.1.1.

Udział w przychodach inteligentnych specjalizacji

Wartość dodana brutto według sekcji PKD 2007	zł	2 739 000 000	2016		Energetyka
		2 739 000 000	2015		
		4 158 000 000	2014		
		3 909 000 000	2013		
	zł	4 686 000 000	2016		ICT
		4 549 000 000	2015		
		4 158 000 000	2014		
		3 909 000 000	2013		
	zł	8 934 000 000	2016		Medycyna
		8 769 000 000	2015		
		8 510 000 000	2014		

Wskaźniki horyzontalne monitoringu wizji (WH)	Jednostka miary	Wartości wskaźnika	Moment pomiaru	Dynamika zmian wartości wskaźnika. Uwagi	
		8 201 000 000	2013		
	zł	76 448 000 000	2016		Zielona gospodarka
		74 476 000 000	2015		
		63 856 000 000	2014		
		64 426 000 000	2013		
	zł	87 758 000 000	2016		Przemysły wschodzące
		86 129 000 000	2015		
		76 640 000 000	2014		
		78 218 000 000	2013		

WH.1.2.

Średnia liczba zatrudnionych w organizacjach inteligentnych specjalizacji

Średnia liczba pracujących przypadająca na 1 podmiot w inteligentnych specjalizacji	szt.	107,08	2016		Energetyka
		122,06	2015		
		134,76	2014		
		139,54	2013		
	szt.	3,75	2015		ICT
		3,76	2014		
		3,98	2013		
		3,67			
	szt.	2,89	2016		Medycyna
		2,91	2015		
		2,95	2014		
		2,86	2013		
	szt.	4,50	2016		Zielona gospodarka
		4,27	2015		
		4,19	2014		
		4,08	2013		
szt.	9,65	2016		Przemysły wschodzące	
	9,64	2015			
	9,93	2014			
	10,07	2013			
WH.1.3. Liczba studentów i naukowców w grupie inteligentnych specjalizacji	osoby	3794	2017		Energetyka
		3994	2016		
		4589	2015		
		5363	2014		
		5779	2013		
	osoby	9989	2017		ICT
		10070	2016		
		9821	2015		
		9558	2014		
		9815	2013		
	osoby	14148	2017		Medycyna
		16658	2016		
		15830	2015		
		15978	2014		
		14019	2013		
	osoby	15306	2017		Zielona gospodarka
		22337	2016		

Wskaźniki horyzontalne monitoringu wizji (WH)	Jednostka miary	Wartości wskaźnika	Moment pomiaru	Dynamika zmian wartości wskaźnika. Uwagi					
		24718	2015						
		26055	2014						
		27916	2013						
		34411	2017						
		35923	2016						
osoby		37741	2015		Przemysły wschodzące				
		38755	2014						
		41912	2013						
		szt.				3	2017		Energetyka
						3	2016		
3	2015								
3	2014								
2	2013								
WH.1.4. Liczba klastrów w inteligentnych specjalizacjach	szt.		5	2017		ICT			
			5	2016					
			5	2015					
			5	2014					
			5	2013					
	szt.		1	2017		Medycyna			
			1	2016					
			1	2015					
			2	2014					
			3	2013					
szt.		12	2017		Zielona gospodarka				
		12	2016						
		12	2015						
		12	2014						
		11	2013						
szt.		21	2017		Przemysły wschodzące				
		21	2016						
		21	2015						
		21	2014						
		18	2013						
WH.1.5. Liczba przedsięwzięć i projektów w inteligentnych specjalizacjach	szt.		101	2017		Energetyka			
			64	2016					
			16	2015					
			63	2014					
			103	2013					
	szt.		171	2017		ICT			
			87	2016					
			37	2015					
			336	2014					
			334	2013					
szt.		57	2017		Medycyna				
		52	2016						
		2	2016						
		59	2014						
		159	2013						

Wskaźniki horyzontalne monitoringu wizji (WH)	Jednostka miary	Wartości wskaźnika	Moment pomiaru	Dynamika zmian wartości wskaźnika. Uwagi	
WH.1.6. Wartość projektów i przedsięwzięć w inteligentnych specjalizacjach	szt.	116	2017		Zielona gospodarka
		72	2016		
		11	2016		
		60	2014		
		125	2013		
	szt.	253	2017		Przemysł wschodzący
		112	2016		
		57	2016		
		454	2014		
		461	2013		
zł	105 182 974,44	2017		Energetyka	
	47 692 992,52	2016			
	10 463 878,83	2015			
	100 230 447	2014			
	63 951 600	2013			
zł	126 466 937,16	2017		ICT	
	56 479 519,02	2016			
	25 622 549,31	2015			
	214 729 181,35	2014			
	117 135 159,27	2013			
zł	81 073 767	2017		Medycyna	
	59 411 924	2016			
	1 097 365	2015			
	22 905 246	2014			
	41 245 142	2013			
zł	121 056 782	2017		Zielona gospodarka	
	90 328 216	2016			
	26 578 079	2015			
	132 060 508	2014			
	81 643 508	2013			
zł	241 543 291	2017		Przemysł wschodzący	
	129 136 772	2016			
	42 006 925	2015			
	218 532 791	2014			
	142 080 364	2013			
WH.2. Knowledge Index (KI)			2021	planowane badanie ewaluacyjne	
		8,29	2020	wartość docelowa, wzrost	
		7,36	2017	Wzrost wartości wskaźnika. 3 lokata w kraju Badanie ewaluacyjne (XII 2018)***	
		7,29	2016	Wzrost wartości wskaźnika. 2 lokata w kraju Badanie ewaluacyjne (XII 2017)**	
		6,63	2013	Wartość bazowa. 2 lokata w kraju*	

Wskaźniki horyzontalne monitoringu wizji (WH)	Jednostka miary	Wartości wskaźnika	Moment pomiaru	Dynamika zmian wartości wskaźnika. Uwagi
WH.2.1. Edukacja i zasoby ludzkie		7,71	2012	2 lokata w kraju*
		8,19	2011	1 lokata w kraju*
		8,40	2010	1 lokata w kraju*
		8,33	2009	1 lokata w kraju*
		7,29	2017	Wzrost wartości wskaźnika. 3 lokata w kraju Badanie ewaluacyjne (XII 2018)***
		7,08	2016	Badanie ewaluacyjne (XII 2017)** Spadek wartości wskaźnika. 3 lokata w kraju
		8,75	2013	1 lokata w kraju*
	szt.	8,75	2012	1 lokata w kraju*
		8,75	2011	1 lokata w kraju*
		8,75	2010	1 lokata w kraju*
		8,75	2009	1 lokata w kraju*
WH.2.2. System innowacji		7,29	2017	Utrzymanie wartości wskaźnika. 3 lokata w kraju Badanie ewaluacyjne (XII 2018)***
		7,29	2016	Badanie ewaluacyjne (XII 2017)** Spadek wartości wskaźnika. 3 lokata w kraju
		7,92	2012	2 lokata w kraju*
		8,54	2011	1 lokata w kraju*
		8,96	2010	1 lokata w kraju*
		8,75	2009	1 lokata w kraju*
WH.2.3. Technologie informatyczne		7,50	2017	Utrzymanie wartości wskaźnika. 3 lokata w kraju Badanie ewaluacyjne (XII 2018)***
		7,50	2016	Badanie ewaluacyjne (XII 2017)** Wzrost wartości wskaźnika. 3 lokata w kraju
		6,46	2012	3 lokata w kraju*
		7,29	2011	3 lokata w kraju*
		7,50	2010	3 lokata w kraju*

Wskaźniki horyzontalne monitoringu wizji (WH)	Jednostka miary	Wartości wskaźnika	Moment pomiaru	Dynamika zmian wartości wskaźnika. Uwagi
		7,50	2009	3 lokata w kraju*
<p>* Wyniki badania pilotażowego zrealizowanego przez Regionalne Obserwatorium Specjalistyczne - Technologie dla Energetyki. ** Badanie ewaluacyjne zrealizowane przez Ecorys Sp. z o.o. w grudniu 2017 r. *** Wyniki badania ewaluacyjnego zrealizowanego przez konsorcjum firm ECORYS Polska Spółka z o.o. i SEENDICO Doradcy Radło&Wspólnicy sp. j. w okresie listopad-grudzień 2018 r.</p>				
WH.3. Indeks kapitału społecznego	%		2021	Planowane badanie ewaluacyjne
	%	1,162	2017	Wzrost wartości wskaźnika. Badanie ewaluacyjne (XII 2018)****
	%	1,147	2016	Spadek wartości wskaźnika. Badanie ewaluacyjne (XII 2017)***
	%	1,171	2012	Wartość bazowa. Wyniki badania pilotażowego*
	%	1,150	2011	Wyniki badania pilotażowego*
	%	1,220	2010	Wyniki badania pilotażowego*
WH.3.1.1. Zaufanie w sieciach współpracy (klastry, konsorcja naukowo-badawcze, naukowo-biznesowe, itp.)	%	0,60	2017	Wzrost wartości wskaźnika. Badanie ewaluacyjne (XII 2018)****
	%	0,42	2016	Utrzymanie wartości wskaźnika. Badanie ewaluacyjne (XII 2017)***
	%	0,42	2015	Spadek wartości wskaźnika. Badanie ewaluacyjne (XII 2017)***
	%	0,74	2014	Wzrost wartości wskaźnika. Badanie ewaluacyjne (XII 2017)***
	%	0,52	2013	Jak wyżej**
	%	0,53	2012	Jak wyżej**
	%	0,83	2011	Jak wyżej**
	%	0,63	2010	Jak wyżej**
	%	0,87	2009	Jak wyżej**
	%	0,84	2008	Jak wyżej**
WH.3.1.2. Zaufanie do administracji publicznej	%	60 % poziomu krajowego zaufania do	2020	Wartość docelowa, wzrost

Wskaźniki horyzontalne monitoringu wizji (WH)	Jednostka miary	Wartości wskaźnika	Moment pomiaru	Dynamika zmian wartości wskaźnika. Uwagi
		administracji publicznej		
	%	-0,14	2017	Spadek wartości wskaźnika. Badanie ewaluacyjne (XII 2018)****
	%	1,64	2016	Wzrost wartości wskaźnika. Badanie ewaluacyjne (XII 2017)***
	%	0,79	2015	Badanie pilotażowe **
	%	0% w 2012 r. oraz 50 % poziomu krajowego zaufania do administracji publicznej w 2015 r.	2012	Wartość bazowa odniesiona do wskaźników krajowych
<p>*Wyniki badania pilotażowego zrealizowanego przez Regionalne Obserwatorium Specjalistyczne w obszarze Środowiska. **Wyniki badania pilotażowego zrealizowanego przez Regionalne Obserwatorium Specjalistyczne w obszarze Medycyny w latach 2014-2015. ***Wyniki badania ewaluacyjnego zrealizowanego przez Ecorys Sp. z o.o. w grudniu 2017 r. ****Wyniki badania ewaluacyjnego zrealizowanego przez konsorcjum firm ECORYS Polska Spółka z o.o. i SEENDICO Doradcy Radło&Wspólnicy sp. j. w okresie listopad-grudzień 2018 r.</p>				
WH.4. Indeks innowacyjności <i>(European Regional Innovation Scoreboard ERIS)</i>	ERIS 2020	3 miejsce w kraju	2020 r.	wartość docelowa, wzrost – docelowo w pierwszej trójce wśród regionów w Polsce
	ERIS 2019	śląskie w grupie 6 regionów kraju, 8 miejsce w kraju (202 miejsce w Europie)	2019	spadek pozycji w kraju, woj. śląskie w grupie Regional Moderate Innovators (-) (Regionalni Umiarkowani Innowatorzy minus)
	ERIS 2017	śląskie w grupie 6 regionów kraju, 4 miejsce w kraju (198 miejsce w Europie)	2017	utrzymanie pozycji, woj. śląskie w grupie Regional Moderate Innovators (-) (Regionalni Umiarkowani Innowatorzy minus)
	ERIS 2016	śląskie w grupie 5 regionów kraju	2016	utrzymanie pozycji, woj. śląskie w grupie Regional Moderate Innovators (Regionalni Umiarkowani Innowatorzy)

Wskaźniki horyzontalne monitoringu wizji (WH)	Jednostka miary	Wartości wskaźnika	Moment pomiaru	Dynamika zmian wartości wskaźnika. Uwagi
	ERIS 2014	śląskie w grupie 5 regionów kraju	2014	utrzymanie pozycji, woj. śląskie w grupie Regional Moderate Innovators (Regionalni Umiarkowani Innowatorzy)
	ERIS 2012	śląskie w grupie 5 regionów kraju	2012	podwyższenie pozycji , woj. śląskie w grupie Regional Modest Innovators (Regionalni Słabi Innowatorzy):
	ERIS 2009	4 miejsce w kraju,	2009	wartość bazowa, woj. śląskie w grupie Regional Moderate Innovators (Regionalni Umiarkowani Innowatorzy)
WH.5. Indeks atrakcyjności inwestycyjnej	miejsce w rankingu		2021	Planowane badanie ewaluacyjne
		1	2020	Wartość docelowa: utrzymanie pozycji lidera w kraju
		1	2016	Utrzymanie pozycji lidera w kraju, badanie IBnGR. Badanie ewaluacyjne (XII 2017)***
		1	2014	Utrzymanie pozycji lidera w kraju, badanie IBnGR**
		1	2013	Wartość bazowa, utrzymanie pozycji lidera w kraju, badanie IBnGR**
		1	2008-2012	Dane IBnGR**
		1,471	2017	Spadek wartości wskaźnika. Badanie ewaluacyjne (XII 2018)****
	śląskie/kraj	1,659	2015	Spadek wartości wskaźnika. Badanie ewaluacyjne (XII 2017)*** Obliczenia na podstawie GUS
		2,387	2014	Dane IBnGR
		2,568	2013	Wyniki badania pilotażowego*. Wartość bazowa
		2,747	2012	Jak wyżej*
		3,272	2011	Jak wyżej*
		2,635	2010	Jak wyżej*
		2,541	2009	Jak wyżej*
		1,657	2008	Jak wyżej*
		2,819	2007	Jak wyżej*
		3,212	2006	Jak wyżej*
		2.600	2005	Jak wyżej*
		WH.5.1. Indeks Ratingowy Regionu,	śląskie/kraj	6,94

Wskaźniki horyzontalne monitoringu wizji (WH)	Jednostka miary	Wartości wskaźnika	Moment pomiaru	Dynamika zmian wartości wskaźnika. Uwagi
w tym:		7,84	2015	Spadek wartości wskaźnika. Badanie ewaluacyjne (XII 2017)*** Obliczenia na podstawie GUS
		10,72	2014	Dane IBnGR
		11,62	2013	jw.
		13,16	2012	jw.
		15,69	2011	jw.
		12,56	2010	jw.
		12,56	2009	jw.
		8,47	2008	jw.
		12,23	2007	jw.
		14,17	2006	jw.
11,50	2005	jw.		
WH.5.1.1. Usieciowienie	śląskie/kraj	1,50	2017	Spadek wartości wskaźnika. Badanie ewaluacyjne (XII 2018)****
		1,53	2015	Spadek wartości wskaźnika. Badanie ewaluacyjne (XII 2017)*** Obliczenia na podstawie GUS
		1,81	2014	Dane IBnGR
		1,42	2013	Jak wyżej*
		1,84	2012	Jak wyżej*
		1,95	2011	Jak wyżej*
		1,83	2010	Jak wyżej*
		2,01	2009	Jak wyżej*
		1,78	2008	Jak wyżej*
		1,96	2007	Jak wyżej*
		1,98	2006	Jak wyżej*
		1,77	2005	Jak wyżej*
		1,23	2017	Spadek wartości wskaźnika. Badanie ewaluacyjne (XII 2018)****
WH.5.1.2. Występowanie obszarów atrakcyjnych inwestycyjnie (OA)	śląskie/kraj	2,51	2015	Spadek wartości wskaźnika. Badanie ewaluacyjne (XII 2017)*** Obliczenia na podstawie GUS
		3,26	2014	Dane IBnGR
		1,42	2013	Wyniki badania pilotażowego*. Wartość bazowa
		5,56	2012	Jak wyżej*
		8,48	2011	Jak wyżej*
		4,43	2010	Jak wyżej*
		3,29	2009	Jak wyżej*
		1,26	2008	Jak wyżej*
		2,47	2007	Jak wyżej*
		5,68	2006	Jak wyżej*

Wskaźniki horyzontalne monitoringu wizji (WH)	Jednostka miary	Wartości wskaźnika	Moment pomiaru	Dynamika zmian wartości wskaźnika. Uwagi
		3,83	2005	Jak wyżej*
WH.5.1.3. Innowacyjność (IN)	śląskie/kraj	1,34	2017	Wzrost wartości wskaźnika. Badanie ewaluacyjne (XII 2018)****
		1,02	2015	Spadek wartości wskaźnika. Badanie ewaluacyjne (XII 2017)*** Obliczenia na podstawie GUS
		2,71	2014	Dane IBnGR
		1,53	2013	Wyniki badania pilotażowego*. Wartość bazowa
		1,69	2012	Jak wyżej*
		1,21	2011	Jak wyżej*
		2,84	2010	Jak wyżej*
		2,40	2009	Jak wyżej*
		1,68	2008	Jak wyżej*
		4,47	2007	Jak wyżej*
		3,86	2006	Jak wyżej*
		3,84	2005	Jak wyżej*
WH.5.1.4. Nakłady inwestycyjne (NA)	śląskie/kraj	1,93	2017	Wzrost wartości wskaźnika. Badanie ewaluacyjne (XII 2018)****
		1,85	2015	Spadek wartości wskaźnika. Badanie ewaluacyjne 2018 (XII 2017)*** Obliczenia na podstawie GUS
		2,00	2014	Dane IBnGR
		3,18	2013	Wyniki badania pilotażowego*. Wartość bazowa
		2,46	2012	Jak wyżej*
		2,36	2011	Jak wyżej*
		1,77	2010	Jak wyżej*
		2,77	2009	Jak wyżej*
		2,05	2008	Jak wyżej*
		2,40	2007	Jak wyżej*
		1,70	2006	Jak wyżej*
		1,11	2005	Jak wyżej*
WH.5.1.5. Demografia (DE)	śląskie/kraj	0,94	2017	Wzrost wartości wskaźnika. Badanie ewaluacyjne (XII 2018)****
		0,93	2015	Utrzymanie wartości wskaźnika. Badanie ewaluacyjne 2018 (XII 2017)*** Obliczenia na podstawie GUS
		0,94	2014	Dane IBnGR
		0,93	2013	Wyniki badania pilotażowego*. Wartość bazowa
		0,93	2012	Jak wyżej*

Wskaźniki horyzontalne monitoringu wizji (WH)	Jednostka miary	Wartości wskaźnika	Moment pomiaru	Dynamika zmian wartości wskaźnika. Uwagi
		0,93	2011	Jak wyżej*
		0,93	2010	Jak wyżej*
		0,93	2009	Jak wyżej*
		0,92	2008	Jak wyżej*
		0,93	2007	Jak wyżej*
		0,93	2006	Jak wyżej*
		0,94	2005	Jak wyżej*
*Wyniki badania pilotażowego realizowanego w latach 2014-2015 przez Regionalne Obserwatorium Specjalistyczne w obszarze Środowiska (Główny Instytut Górnictwa w Katowicach). ** Dane Instytutu Badań nad Gospodarką Rynkową w Gdańsku. ***Wyniki badania ewaluacyjnego zrealizowanego przez Ecorys Sp. z o.o. w grudniu 2017 r.				

5.1.2. Podsumowanie: Rezultaty/ Efekty średniookresowe

Tabela. Monitoring realizacji Priorytetu I. Powiększanie i wewnętrzna integracja potencjału innowacyjnego regionu (P.1.)

Wskaźniki monitoringu priorytetów (PI)	Jednostka miary	Wartości wskaźnika	Moment pomiaru	Dynamika zmian wartości wskaźnika
P.1.1. Udział wydatków publicznych na B+R w PKB (GOVERD+HERD) **Nakłady wewnętrzne sektora rządowego na B+R w relacji do PKB (GOVERD/PKB) w województwie śląskim. * Nakłady sektora rządowego i szkolnictwa wyższego na działalność B+R w relacji do PKB.	%	min 1,5%	2020	Wartość docelowa wskaźnika, wzrost
	%	#* 0,02**	2016	Wskaźnik krajowy (0,33%)
	%	0,50*	2015	Wzrost wobec wartości bazowej
	%	b.d.	2014	Wskaźnik krajowy (0,50%)
	%	b.d.	2013	Wskaźnik krajowy (0,49%)
	%	0,29	2012	Spadek wartości wskaźnika
	%	0,32	2011	Utrzymana wartość wskaźnika
	%	0,32	2010	Wartość bazowa wskaźnika
	%	0,27	2009	
P.1.2.	%	wzrost o dynamice większej niż	2020	Wartość docelowa wskaźnika,

Wskaźniki monitoringu priorytetów (PI)	Jednostka miary	Wartości wskaźnika	Moment pomiaru	Dynamika zmian wartości wskaźnika
Udział wydatków przedsiębiorstw na B+R w PKB (BERD/PKB)		przy wydatkach publicznych		
	%	0,41	2017	Utrzymano wartość docelową wskaźnika (wydatki publiczne 0.02%). Wzrost
	%	0,35	2016	Osiągnięta wartość docelową wskaźnika (wydatki publiczne 0.02%).
	%	0,33	2015	wzrost do wartości bazowej
	%	0,27	2014	Spadek do wartości z 2013r.
	%	0,32	2013	wzrost do wartości bazowej
	%	0,34	2012	wzrost do wartości bazowej
	%	0,20	2011	wzrost do wartości bazowej
	%	0,14 0,13 (a)	2010	wartość bazowa (a)- wartość wskaźnika według GUS
P.1.3. Liczba udzielonych patentów dla podmiotów z województwa śląskiego	szt.	min. 2 miejsce w kraju	2020	Wartość docelowa. Wzrost liczby patentów, co najmniej utrzymanie pozycji
	szt.	378	2018	Utrzymana wartość docelowa wskaźnika. Spadek liczby patentów, 2 miejsce w kraju
	szt.	351	2017	Utrzymana wartość docelowa wskaźnika. Spadek liczby patentów, 2 miejsce w kraju
	szt.	477	2016	Utrzymana wartość docelowa wskaźnika. Wzrost liczby patentów, 2 miejsce w kraju
	szt.	299	2015	Utrzymana wartość docelowa wskaźnika.

Wskaźniki monitoringu priorytetów (PI)	Jednostka miary	Wartości wskaźnika	Moment pomiaru	Dynamika zmian wartości wskaźnika
				Spadek liczby patentów, 2 miejsce w kraju
	szt.	373	2014	Osiągnięto zakładaną wartość docelową wskaźnika. Wzrost liczby patentów, 2 miejsce w kraju
	szt.	296	2013	Wzrost liczby patentów, 3 miejsce w kraju
	szt.	213	2012	Spadek liczby patentów, 3 miejsce w kraju
	szt.	321	2011	Wzrost liczby patentów, 2 miejsce w kraju
	szt.	233	2010	Wartość bazowa- 2 miejsce w kraju
	szt.	274	2009	2 miejsce w kraju
P.1.4. Przedsiębiorstwa przemysłowe, które współpracowały w zakresie działalności innowacyjnej w ramach inicjatywy klastrowej, w % ogółu przedsiębiorstw	%	wzrost	2020	wartość docelowa: wzrost, miejsce 1-3 w kraju
	%	20**	2015-2017	8 miejsce w kraju
	%	1,1	2014-2016	8 miejsce w kraju
	%	1,2	2013-2015	5 miejsce w kraju
	%	0,8	2012-2014	5 miejsce w kraju
	%	0,9	2011-2013	3 miejsce w kraju
	%	1,6	2010-2012	1 miejsce w kraju
	%	0,8	2009-2011	b.d.
	%	0,9	2008-2010	wartość bazowa, 4 miejsce w kraju
P.1.5. Przedsiębiorstwa z sektora usług, które współpracowały w zakresie działalności innowacyjnej w ramach inicjatywy klastrowej, w % ogółu przedsiębiorstw	%	wzrost	2020	wartość docelowa wskaźnika: wzrost, miejsce 1-3 w kraju
	%	0,9	2014-2016	Utrzymana zakładana wartość docelowa wskaźnika. 2 miejsce w kraju
	%	0,8	2013-2015	Osiągnięto zakładaną wartość docelową wskaźnika. 2 miejsce w kraju
	%	0,3	2012-2014	9 miejsce w kraju

Wskaźniki monitoringu priorytetów (PI)	Jednostka miary	Wartości wskaźnika	Moment pomiaru	Dynamika zmian wartości wskaźnika
	%	0,3	2011-2013	7 miejsce w kraju
	%	0,7	2010-2012	6 miejsce w kraju
	%	0,8	2009-2011	b.d.
	%	0,4	2008-2010	wartość bazowa, 7 miejsce w kraju

Tabela. Monitoring realizacji Priorytetu II. Kreowanie inteligentnych rynków dla technologii przyszłości (P.2.)

Wskaźniki monitoringu priorytetów (PII)	Jednostka miary	Wartości wskaźnika	Moment pomiaru	Dynamika zmian wartości wskaźnika
P.2.1. Wydatki na technologie informacyjne i telekomunikacyjne jako % PKB	%	wzrost	2020	Wartość docelowa: wzrost do poziomu o 25% powyżej średniej krajowej
	%	0,2**	2017	Relacja nakładów na ICT/PKB
	%	b.d.	2011-2016	
	%	4,5**	2010	Wartość bazowa, na poziomie krajowym
Wydatki na technologie informacyjne, jako % PKB	%	1,7*	2010	
	%	1,9*	2009	
Wydatki na technologie telekomunikacyjne, jako % PKB	%	2,8*	2010	
	%	3,2*	2009	
*- wartości krajowe, **- wartości dla woj. śląskiego				
P.2.2. Udział eksportu wyrobów wysokiej techniki w produkcji sprzedanej województwa śląskiego	%		2020	Wartość docelowa, utrzymanie 1 pozycji w kraju
	%	20,6	2009	wartość bazowa, 1 pozycja w kraju
Udział produkcji sprzedanej na eksport w przedsiębiorstwach przetwórstwa przemysłowego zaklasyfikowanych do sektora wysokiej techniki w produkcji sprzedanej na eksport ogółem w przetwórstwie przemysłowym w województwie śląskim	%	1,09*	2017	Wzrost wartości w stosunku do 2013 r.
	%	1,03*	2016	Wzrost wartości w stosunku do 2013 r.
	%	1,02*	2015	Utrzymanie pozycji z 2013 r.
	%	1,04*	2014	Wzrost wartości w stosunku do 2013 r.
	%	1,02*	2013	Wartość wyjściowa w 2013 r.
* Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.				
P.2.3. Napływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych (BIZ)	dol. USA	10 mld dol. USA w 2015* ⁴ , 790 mln USD**	2020	wartość docelowa,

⁴ Według danych monitorujących Strategii Rozwoju Kraju, www.stat.gov.pl, stan na lipiec 2013

Wskaźniki monitoringu priorytetów (PII)	Jednostka miary	Wartości wskaźnika	Moment pomiaru	Dynamika zmian wartości wskaźnika
	euro/dol. USA	8 147,5 mln euro*/ 9,2 mld dol. USA* b.d.**	2017	Spadek wartości krajowej Dane Narodowego Banku Polski
	euro/dol. USA	14 180,6 mln euro*/ 15,7* mld dol. USA b.d.**	2016	Wzrost wartości krajowej Dane Narodowego Banku Polski
	euro/dol. USA	13 758,3 mln euro*/ 15,3 mld dol. USA* b.d.**	2015	Wzrost wartości krajowej Dane Narodowego Banku Polski
	euro/dol. USA	10 754,9 mln euro*/ 14,3 mld dol. USA* b.d.**	2014	Znaczny wzrost wartości krajowej Dane Narodowego Banku Polski
	euro/dol. USA	2 058,7 mln euro*/ 2,7 mld dol. USA*, -481,9 mln dol. USA**	2013	Znaczny spadek wartości krajowych i regionalnych Dane Narodowego Banku Polski
	euro/dol. USA	4 715,6 mln euro*/ 6,1 mld USD*, 481,9 ml USD**	2012	Spadek wartości wskaźnika tj. 61% wartości docelowej** Dane Narodowego Banku Polski
	euro/dol. USA	14 831,8 mln euro*/ 20,6 mld USD*, 1.635,3 mln USD**	2011	Utrzymanie wartości wskaźnika tj. 207 % wartości docelowej** Dane Narodowego Banku Polski
	euro/dol. USA	10.473,0 mln euro*/ 13,9 mld USD*, 1.098,1 mln USD**	2010	Osiągnięcie wartości docelowej tj. 139 % wartości docelowej** Dane Narodowego Banku Polski

Wskaźniki monitoringu priorytetów (PII)	Jednostka miary	Wartości wskaźnika	Moment pomiaru	Dynamika zmian wartości wskaźnika
	euro	568 mln euro** (2.264 mln zł, 7,8 % wartości krajowych)	szacunek dla 2010 roku ⁵ ;	wartość bazowa,
	euro	1.029 mln euro** (3.975 mln zł)	szacunek dla lat 2007-2010*	wartość bazowa,
*- wartości krajowe **- wartości dla woj. śląskiego				

5.2. Oddziaływanie. Efekty długoterminowe.

5.2.1. Monitoring wizji. Kamienie milowe

Wskaźnik monitoringu wizji rozwoju. Kamień milowy (KM. 1). REGIONALNY SYSTEM INFORMACJI O DZIAŁALNOŚCIACH INNOWACYJNYCH REGIONU

Wskaźniki monitoringu wizji. Kamienie milowe (KM)	Jednostka miary	Wartości wskaźnika	Moment pomiaru	Dynamika zmian wartości wskaźnika
KM.1. Regionalny system informacji o działalności innowacyjnych regionu	szt.		2021 r.	planowane badanie ewaluacyjne
	szt.	1	2020 r.	wartość docelowa
	szt.	1	2018	Badanie ewaluacyjne 2018** Utrzymano zakładaną wartość docelową wskaźnika
	szt.	1	2017	Badanie ewaluacyjne 2017* Osiągnięto zakładaną wartość docelową wskaźnika
	szt.	0	2012	wartość bazowa

* Wyniki badania ewaluacyjnego zrealizowanego przez Ecorys Sp. z o.o. w grudniu 2017 r.

** Wyniki badania ewaluacyjnego zrealizowanego przez konsorcjum firm ECORYS Polska Spółka z o.o. i SEENDICO Doradcy Radło&Wspólnicy sp. j. w okresie listopad-grudzień 2018 r.

⁵ Szacunek PKB per capita i bezpośrednich inwestycji zagranicznych w województwach oraz wskaźniki wyprzedzające koniunktury. Ekspertyza wykonana na zlecenie MRR, Biuro Inwestycji i Cykli Zagranicznych, Warszawa, maj 2011.

Cechy wskaźnika	Wskaźnik budowy regionalnego węzła/wspólnoty wiedzy.
Definicja wskaźnika	Budowa regionalnego sieciowego systemu przepływu i koncentracji wiedzy. Wartość bazowa wskaźnika została ustalona na podstawie wyników Ewaluacji bieżącej RIS WSL 2003-2013 przeprowadzonej w latach 2010-2011 oraz Ewaluacji Ex-post RIS WSL 2003-2013 zrealizowanej w 2012 roku.
Wpływ interwencji publicznej na poziomie regionalnym	wysoki
Dostępność danych	wymaga odrębnej ewaluacji
Źródła danych	Innobserverator Silesia, badania ewaluacyjne
Moment pomiaru	Ewaluacja: 2017, 2018, 2021
Wartość bazowa, wartość wyjściowa	0
Dynamika zmian wskaźnika, wartość docelowa wskaźnika w 2020 r.	1
Sposób pomiaru	badania bezpośrednie prowadzone za pomocą sondażu diagnostycznego, analizy i raporty.

Uwagi metodologiczne:

Założona metodologia/metodyka pomiaru wartości wskaźnika jest odpowiednia dla jego charakteru i umożliwia uzyskanie powtarzalności badania.

Do oceny wskaźnika wykorzystano metodę web search (przeszukiwanie stron internetowych) oraz indywidualne wywiady pogłębione przeprowadzone na potrzeby badania ewaluacyjnego.

Założono, że regionalny system informacji o działalności innowacyjnych regionu powinien:

- zbierać i agregować dane o projektach i przedsięwzięciach wpisujących się w realizację RSI,
- zapewniać interaktywność (gdyż system powinien zapewniać wymianę informacji),
- obejmować najważniejszych partnerów ekosystemu innowacji (czyli co najmniej regionalne obserwatoria specjalistyczne).

Warunki te powinny zostać spełnione jednocześnie, aby móc uznać system za funkcjonujący.

Diagnoza obecnego systemu wykazała, że istnieje system zbierający i agregujący dane o przedsięwzięciach wpisujących się w realizację RSI (warunek 1), który obejmuje wszystkich najważniejszych partnerów systemu innowacji (warunek 3). Warunek 2 – interaktywność jest spełniony poprzez funkcjonowanie: Regionalnej Sieci Obserwatoriów Specjalistycznych (jako systemu informacyjnego) oraz Regionalnej Platformy i Obserwatorium Innowacji Innobserverator Silesia (jako systemu informatycznego).

Tak więc można stwierdzić, że regionalny system informacji o działalności innowacyjnych regionu został utworzony.

DOBRE PRAKTYKI:

Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego Liderem Innowacji 2018

W dniu 20 czerwca 2018 roku Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego otrzymał statuetkę oraz tytuł Lider Innowacji 2018 w kategorii instytucja podczas uroczystej gali organizowanej w ramach XI Międzynarodowych Targów Wynalazków i Innowacji INTARG 2018 odbywających się w dniach 20-21

czerwca 2018 r. Katowice w Międzynarodowym Centrum Kongresowym. W czasie Targów zostały ogłoszone wyniki dwóch krajowych konkursów: Lider innowacji® 2018 oraz Młody wynalazca 2018.

Nagroda Lider Innowacji 2018 dla Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego jest drugą taką nagrodą w Polsce dla instytucji publicznej. Nagroda jest uhonorowaniem działań na rzecz rozwoju gospodarki Województwa Śląskiego w oparciu o badania i innowacje przyczyniające się do transferu technologii, wspierania międzynarodowych inicjatyw proinnowacyjnych oraz wzmacniania potencjału i wizerunku Województwa Śląskiego w kraju i na arenie międzynarodowej. Nagrodę w imieniu Marszałka Województwa odebrała Barbara Szafir – Zastępca dyrektora Wydziału Rozwoju Regionalnego.

Międzynarodowe Targi Wynalazków i Innowacji INTARG 2018 na stałe wpisały się w kalendarz wydarzeń o charakterze innowacyjnym województwa śląskiego. Stały się też narzędziem prorynkowej promocji innowacyjnych produktów, technologii i usług, jak również innowacji, które weszły już na rynek i zostały skomercjalizowane. XI edycja Targów stała się platformą bezpośredniego kontaktu i spotkań przedstawicieli nauki, innowacyjnych przedsiębiorstw, przemysłu i otoczenia biznesu oraz podmiotów wspomagających i finansujących badania i rozwój z całego świata. Wystawcy i uczestnicy mieli możliwość wzięcia udziału w licznych konferencjach, seminariach i spotkaniach biznesowych.

Tematem przewodnim Targów była ekologia oraz rozwiązania innowacyjne w zakresie technologii środowiskowych i energetycznych. Województwo Śląskie zainaugurowało wdrażanie nowej inteligentnej specjalizacji – zielonej gospodarki podczas dedykowanego panelu „Zielone śląskie. Inteligentna specjalizacja Województwa Śląskiego”.

[Więcej informacji](#)

Wskaźnik monitoringu wizji rozwoju. Kamień milowy (KM.2). LICZBA
WORLD CLASS CLUSTERS

Wskaźniki monitoringu wizji. Kamienie milowe (KM)	Jednostka miary	Wartości wskaźnika	Moment pomiaru	Dynamika zmian wartości wskaźnika
KM.2. Liczba world class clusters	szt.		2021	planowane badanie ewaluacyjne
	szt.	2	2020	wartość docelowa, wzrost
	szt.	3	2018	Utrzymano zakładaną wartość docelową wskaźnika
	szt.	3*	2017	Badanie ewaluacyjne 2018 (XII 2017)** Osiągnięto zakładaną wartość docelową wskaźnika
	szt.	3*	2016	Osiągnięto zakładaną wartość docelową wskaźnika
	szt.	1*	2015	wzrost
	szt.	0	2012	wartość bazowa

*Krajowy Klaster Kluczowy

**Wyniki badania ewaluacyjnego zrealizowanego przez Ecorys Sp. z o.o. w grudniu 2017 r.

Cechy wskaźnika	<ul style="list-style-type: none"> - Warunki brzegowe - Aktorzy i uczestnicy klastra - Organizacja klastra - Wskaźnik udziału MŚP w łańcuchach gospodarki globalnej. Identyfikacja regionalnych klastrów kluczowych wyznaczających jednocześnie ich inteligentne specjalizacje.
Definicja wskaźnika	<p>Punktem odniesienia dla doprecyzowania kryteriów selekcji klastrów kluczowych może być charakterystyka klastrów o znaczeniu światowym (world-class clusters) pogrupowana w ramach trzech obszarów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Warunki ramowe: <ul style="list-style-type: none"> - jakość sektora B+R właściwego dla klastra, - jakość edukacji, - dynamika tworzenia nowych innowacyjnych firm, - atrakcyjność regionu i przyciąganie talentów i inwestycji zagranicznych, - regulacje stymulujące innowacyjność i zamówienia publiczne, 2. Aktorzy Klastra: <ul style="list-style-type: none"> - masa krytyczna liderów rynkowych i technologicznych, - międzynarodowe uznanie dla klastra i jego aktorów, - aktywne zaangażowanie głównych aktorów przemysłowych, akademickich i publicznych, - zaangażowanie konkurentów, - powiązania i współpraca międzynarodowa, 3. Organizacja klastrowa:

	<p>- strategia klastra i jej implementacja, - profesjonalne zarządzanie klastrem.</p> <p>Dla celów monitoringu ewidencjonowane są Krajowe Klastry Kluczowe. Krajowy Klaster Kluczowy - to klaster o istotnym znaczeniu dla gospodarki kraju i wysokiej konkurencyjności międzynarodowej; krajowe klastry kluczowe są identyfikowane na poziomie krajowym, m.in. w oparciu o kryteria dotyczące: masy krytycznej, potencjału rozwojowego i innowacyjnego, dotychczasowej i planowanej współpracy oraz doświadczenia i potencjału koordynatora.</p> <p>Nagrodą w Konkursie jest status Krajowego Klastra Kluczowego, nadawany przez Ministra Rozwoju (w 2015 r. przez Ministra Gospodarki), który obowiązuje od dnia zatwierdzenia listy Krajowych Klastrow Kluczowych do końca okresu 36 miesięcy, liczonego od następnego miesiąca po zatwierdzeniu listy KKK. Konkurs jest organizowany w trakcie całej perspektywy finansowej 2014-2020 w ramach kolejnych rund.</p>
Wpływ interwencji publicznej na poziomie regionalnym	Wysoki
Dostępność danych	Wymaga odrębnej ewaluacji i wprowadzenia do regionalnego systemu innowacji w ramach rocznych raportów o stanie klastrow w regionie.
Źródła danych	Innoobservator Silesia, badania ewaluacyjne prowadzone przez instytucje krajowe i regionalne.
Moment pomiaru	Ewaluacja: 2017, 2018, 2021
Wartość bazowa, wartość wyjściowa	0
Dynamika zmian wskaźnika, wartość docelowa wskaźnika w 2020 r.	Wzrost, docelowo 2
Sposób pomiaru	Badania bezpośrednie prowadzone przez instytucje krajowe i regionalne

W dzisiejszych warunkach konkurencyjność gospodarki jest oparta w coraz większym stopniu o badania, rozwój i innowacje (B+R+I) oraz umiejętność dynamicznej absorpcji, udziału w tworzeniu i rozwoju nowych technologii. Aby sprostać powyższym wyzwaniom niezbędna jest współpraca pomiędzy interesariuszami reprezentującymi różne środowiska, branże, czy technologie.

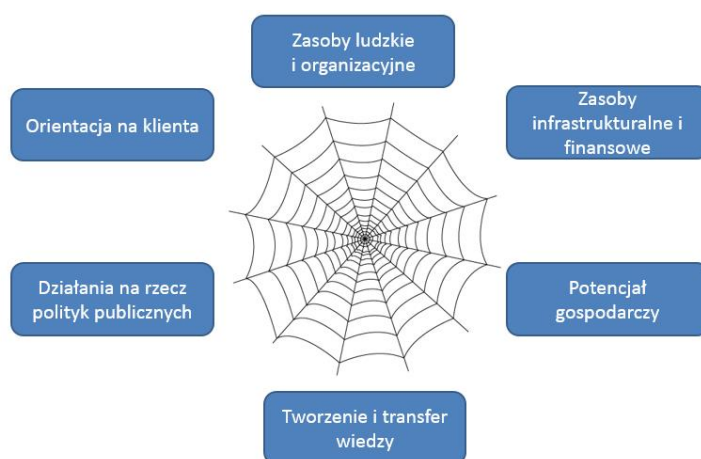
Kluczem do osiągnięcia tego celu stają się m.in. klastry, które dzięki naturalnie nawiązanej współpracy przedsiębiorstw, instytucji badawczych, instytucji otoczenia biznesu, organizacji pozarządowych oraz władz lokalnych, określane są mianem katalizatora procesów innowacyjnych.

Dla MPiT polityka klastrowa jest rozumiana jako istotny element spójnych ze sobą polityk publicznych prowadzonych przez państwo, m.in. polityki edukacyjnej, przemysłowej, technologicznej i innowacyjnej.

Celem działań prowadzonych na poziomie centralnym jest wzmocnienie koncentracji wysiłków i zasobów na określonej, zidentyfikowanej w drodze otwartego konkursu grupie Krajowych Klastrow Kluczowych (KKK), rozumianych jako klastry o istotnym znaczeniu dla gospodarki kraju i wysokiej konkurencyjności międzynarodowej.

System wyboru Krajowych Klastrow Kluczowych (KKK) składa się z oceny sześciu obszarów funkcjonowania klastrow: zasoby ludzkie i organizacyjne, zasoby infrastrukturalne i finansowe, potencjał gospodarczy klastra, tworzenie i transfer wiedzy, działania na rzecz polityk publicznych, orientacja na klienta. Wskazane obszary są niejako narzędziem oceny rozwoju klastra, jak również wskazują kierunek rozwoju polityki klastrowej kraju i priorytety naszego resortu.

Rys: Strategiczne obszary rozwoju klastrow w Polsce, MPiT 2018 r.

Źródło: MPiT

Lista klastrow, które pozytywnie przeszły wszystkie etapy konkursu oraz otrzymały status Krajowego Klastra Kluczowego w poszczególnych latach:

I runda (2015 rok):

- Klaster Dolina Lotnicza, reprezentowany przez Stowarzyszenie Grupy Przedsiębiorców Przemysłu Lotniczego „Dolina Lotnicza”,
- Klaster Interizon, reprezentowany przez Fundację Interizon,
- Klaster Obróbki Metali, reprezentowany przez Centrum Promocji Innowacji i Rozwoju,
- Mazowiecki Klaster ICT, reprezentowany przez Stowarzyszenie Rozwoju Społeczno-Gospodarczego „Wiedza”,
- Polski Klaster Aluminium, reprezentowany przez City Consulting Institute Sp. z o.o.,
- Wschodni Klaster Budowlany, reprezentowany przez Polskie Stowarzyszenie Doradcze i Konsultingowe,

- Zachodniopomorski Klaster Chemiczny „Zielona Chemia”, reprezentowany przez Stowarzyszenie Zachodniopomorski Klaster Chemiczny „Zielona Chemia”.

II runda (2016r.):

- Klaster Lifescience Kraków, reprezentowany przez Fundację Klaster LifeScience Kraków,
- MedSilesia - Śląska Sieć Wyrobów Medycznych, reprezentowany przez Górnośląską Agencję Przedsiębiorczości i Rozwoju Sp. z o.o.,
- NUTRIBIOMED Klaster, reprezentowany przez Wrocławski Park Technologiczny S. A.,
- Śląski Klaster Lotniczy, reprezentowany przez Federację Firm Lotniczych Bielsko,
- Wschodni Klaster ICT, reprezentowany przez Wschodnią Agencję Rozwoju Sp. z o.o.
- Klaster Gospodarki Odpadowej i Recyklingu, reprezentowany przez Centrum Kooperacji Recyklingu - not for profit system Sp. z o.o.,
- Klaster Zrównoważona Infrastruktura, reprezentowany przez Instytut Doradztwa Sp. z o.o.,
- Klaster Logistyczno-Transportowy Północ-Południe, reprezentowany przez Zarząd Nadbałtyckich Inicjatyw Klastrowych Sp. z o.o.,
- Bydgoski Klaster Przemysłowy, reprezentowany przez Bydgoski Klaster Przemysłowy.

III runda (status obowiązuje **do 31 grudnia 2018 r.**):

- Klaster Dolina Lotnicza, reprezentowany przez Stowarzyszenie Grupy Przedsiębiorców Przemysłu Lotniczego „Dolina Lotnicza”
- Klaster Interizon, reprezentowany przez Fundację Interizon
- Klaster Obróbki Metali, reprezentowany przez Centrum Promocji Innowacji i Rozwoju
- Mazowiecki Klaster ICT, reprezentowany przez Stowarzyszenie Rozwoju Społeczno-Gospodarczego „Wiedza”
- **Polski Klaster Aluminium, reprezentowany przez City Consulting Institute Sp. z o.o.**
- Polski Klaster Budowlany, reprezentowany przez Polskie Stowarzyszenie Doradczyci i Konsultingowe
- Zachodniopomorski Klaster Chemiczny „Zielona Chemia”, reprezentowany przez Stowarzyszenie Zachodniopomorski Klaster Chemiczny „Zielona Chemia”

IV runda (status obowiązuje **do 31 października 2019 r.**):

- Klaster Lifescience Kraków, reprezentowany przez Fundację Klaster LifeScience Kraków
- **MedSilesia - Śląska Sieć Wyrobów Medycznych, reprezentowany przez Górnośląską Agencję Przedsiębiorczości i Rozwoju Sp. z o.o.**
- NUTRIBIOMED Klaster, reprezentowany przez Wrocławski Park Technologiczny S. A.
- **Śląski Klaster Lotniczy, reprezentowany przez Federację Firm Lotniczych Bielsko**
- Wschodni Klaster ICT, reprezentowany przez Wschodnią Agencję Rozwoju Sp. z o.o.
- Klaster Gospodarki Odpadowej i Recyklingu, reprezentowany przez Centrum Kooperacji Recyklingu - not for profit system Sp. z o.o.
- Klaster Zrównoważona Infrastruktura, reprezentowany przez Instytut Doradztwa Sp. z o.o.
- Klaster Logistyczno-Transportowy Północ-Południe, reprezentowany przez Zarząd Nadbałtyckich Inicjatyw Klastrowych Sp. z o.o.
- Bydgoski Klaster Przemysłowy, reprezentowany przez Bydgoski Klaster Przemysłowy

V runda (status obowiązuje do 31 października 2021 r.):

- Klaster Dolina Lotnicza, reprezentowany przez Stowarzyszenie Grupy Przedsiębiorców Przemysłu Lotniczego „Dolina Lotnicza”
- Klaster Obróbki Metali, reprezentowany przez Centrum Promocji Innowacji i Rozwoju
- Mazowiecki Klaster ICT, reprezentowany przez Stowarzyszenie Rozwoju Społeczno-Gospodarczego „Wiedza”

- Polski Klaster Budowlany, reprezentowany przez Polskie Stowarzyszenie Doradcze i Konsultingowe

Źródło: MPiT

**Wskaźnik monitoringu wizji rozwoju. Kamień milowy (KM.3). LICZBA
OBIEKTÓW WSPÓLNEJ INFRASTRUKTURY BADAWCZO-ROZWOJOWEJ W
REGIONIE**

Wskaźniki monitoringu wizji. Kamienie milowe (KM)	Jednostka miary	Wartości wskaźnika	Moment pomiaru	Dynamika zmian wartości wskaźnika
KM.3. Liczba obiektów wspólnej infrastruktury badawczo- rozwojowej w regionie	szt.		2021.	planowane badanie ewaluacyjne
	szt.	4	2020	wartość docelowa, wzrost
	szt.	6	2018	Osiągnięto zakładaną wartość docelową. Badanie ewaluacyjne (XI-XII 2018)**
	szt.	3	2017	Wzrost wartości. Badanie ewaluacyjne (XII 2017)*
	szt.	0	2012	wartość bazowa

* Wyniki badania ewaluacyjnego zrealizowanego przez Ecorys Sp. z o.o. w grudniu 2017 r.

**Wyniki badania ewaluacyjnego zrealizowanego przez konsorcjum firm ECORYS Polska Spółka z o.o. i SEENDICO Doradcy Radło&Wspólnicy sp. j. w okresie listopad-grudzień 2018 r.

Cechy wskaźnika	Wskaźnik kluczowej infrastruktury badawczej w regionie.
Definicja wskaźnika	Obejmuje wspólne inwestycje oraz wspólne zarządzanie infrastrukturą materialną prowadzenia badań podstawowych przez co najmniej dwie instytucje publiczne lub w ramach partnerstwa publicznego.
Wpływ interwencji publicznej na poziomie regionalnym	Wysoki
Dostępność danych	wymaga odrębnej ewaluacji i wprowadzenia do regionalnego systemu innowacji w ramach badań prowadzonych przez Innoobserver Silesia i regionalne instytucje
Źródła danych	Innoobserver Silesia, badania ewaluacyjne prowadzone przez instytucje krajowe i regionalne
Moment pomiaru	Ewaluacja: 2017, 2018, 2021
Wartość bazowa, wartość wyjściowa	0
Dynamika zmian wskaźnika, wartość docelowa wskaźnika w 2020 r.	wzrost, wartość docelowa 4
Sposób pomiaru	badania bezpośrednie w oparciu o audyt technologiczno-innowacyjny, analizy i oceny potencjału regionu (raporty coroczne)

Projekt „**Śląska Bio-Farma, Centrum Biotechnologii, Bioinżynierii i Bioinformatyki**” (POIG.02.01.00-00-166/08), dotyczący budowy wspólnej infrastruktury badawczo-rozwojowej w regionie został zrealizowany w 2013 roku. Członkami utworzonego w kwietniu 2007 r. konsorcjum Śląska Bio-Farma są: Politechnika Śląska, Centrum Onkologii – Instytut im. Marii Skłodowskiej-Curie Oddział w Gliwicach, Śląski Uniwersytet Medyczny (dawniej Śląska Akademia Medyczna) oraz Uniwersytet Śląski. Podmiotem odpowiedzialnym jest Politechnika Śląska.

Po weryfikacji zrealizowanych projektów partnerskich w ramach programów POIG, POIR, RPO WŚ 2007-2013 należy do powyższego projektu dodać jeszcze jeden: **Centrum Czystych Technologii Węglowych** (POIG.02.01.00-00-165/08-09) zrealizowany przez Główny Instytut Górnictwa w Katowicach oraz Instytut Chemicznej Przeróbki Węgla z Zabrze.

Laboratorium XXI wieku w Zabrzu w obszarze genetyki i sportu ma powstać w oparciu o projekt „**Śląskie Centrum Inżynierskiego Wspomagania Medycyny i Sportu – Assist Med Sport Silesia**”, który znalazł się na liście projektów kluczowych województwa śląskiego w ramach RPO WSL 2014-2020. Umowa została podpisana w 2017 r. pomiędzy Politechniką Śląską i firmą Philips na stworzenie Śląskiego Centrum Inżynierskiego Wspomagania Medycyny i Sportu (RPSL.01.01.00-24-05H1/17). Planowana inwestycja jest również ważna dla samego Zabrza, które wyrasta na wiodący ośrodek w dziedzinie medycyny innowacyjnej. Nowoczesna sieć laboratoriów tylko tę pozycję wzmocni.

Projekt obejmuje budowę budynku na potrzeby laboratoriów badawczych inżynierii biomedycznej, a także nabycie stanowiących wyposażenie tych laboratoriów środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych. Infrastruktura projektu służyć będzie zaawansowanym pracom badawczym, a także będzie udostępniana przedsiębiorstwom, co przyczyni się do rozwoju innowacyjnych technik badawczych i produkcyjnych.

Nowoczesne laboratoria, które powstaną na Wydziale Inżynierii Biomedycznej Politechniki Śląskiej, mają poprawić system opieki zdrowotnej w regionie. Szybkie wykrywanie chorób genetycznych ma być głównym atutem nowego centrum. Obiekt pomoże też sportowcom, którzy cierpią na trudne do wykrycia choroby.

Przy opracowywaniu nowych technologii medycznych będzie uwzględniony cały przebieg leczenia pacjentów. Od prewencji do wyprowadzenia pacjenta z powrotem do funkcjonowania w społeczeństwie. Współpraca firmy z Politechniką ma dotyczyć głównie infrastruktury IT.-To niezwykle istotne, ponieważ odpowiednie zarządzanie danymi może wpłynąć na szybkość diagnozy i na przewidywanie tego, co się stanie z danym pacjentem.

Realizacja projektu wpłynie na wzrost konkurencyjności firm regionu i pozwoli na ich uczestnictwo m.in. w polskich i europejskich platformach technologicznych, tworząc szanse na skuteczne wykorzystanie możliwości jakie niesie międzynarodowa kooperacja oraz konkurowanie z firmami działającymi w branży wyrobów medycznych.

Podczas ewaluacji w r. 2018 listę projektów rozszerzono o projekty dofinansowane w ramach konkursu RPSL.01.01.00-IZ.01-24-078/16 (Oś I, działanie 1.1: Kluczowa dla regionu infrastruktura badawcza) oraz w ramach działania 4.2. PO IR (Rozwój nowoczesnej infrastruktury badawczej sektora nauki).

Tabela. Projekty zakładające wspólne inwestycje oraz wspólne zarządzanie infrastrukturą materialną prowadzenia badań podstawowych przez co najmniej dwie instytucje publiczne lub w ramach partnerstwa publicznego.

Nr	Tytuł	Konsorcjum	Instrument finansowania
1	Śląska Bio-Farma, Centrum Biotechnologii, Bioinżynierii i	Politechnika Śląska, Centrum Onkologii – Instytut im. Marii Skłodowskiej-Curie	POIG.02.01.00-00-166/08

Nr	Tytuł	Konsorcjum	Instrument finansowania
	Bioinformatyki	Oddział w Gliwicach, Śląski Uniwersytet Medyczny, Uniwersytet Śląski	
2	Centrum Czystych Technologii Węglowych	Główny Instytut Górnictwa w Katowicach, Instytut Chemicznej Przeróbki Węgla z Zabrze	POIG.02.01.00-00-165/08-09
3	Innowacyjne materiały i metody dla medycyny, w tym w leczeniu trudno gojących się ran - zakup infrastruktury badawczej i przeprowadzenie prac budowlanych w Centrum Materiałów Polimerowych i Węglowych PAN w Zabrzu oraz zakup infrastruktury badawczej dla Centrum Leczenia Oparzeń im. dr. Stanisława Sakiela w Siemianowicach Śląskich	Centrum Materiałów Polimerowych i Węglowych Polskiej Akademii Nauk, Centrum Leczenia Oparzeń im. S. Sakiela w Siemianowicach Śląskich	WND-RPSL.01.01.00-24-05B3/17-003
4	Śląskie Centrum Inżynierskiego Wspomagania Medycyny i Sportu - "Assist Med Sport Silesia"	Politechnika Śląska, Philips Polska Sp. z o.o.	WND-RPSL.01.01.00-24-05H1/17-004
5	PIONIER-LAB - Krajowa Platforma Integracji Infrastruktur Badawczych z Ekosystemami Innowacji	Lider: Instytut Chemii Bioorganicznej Polskiej Akademii Nauk - Poznańskie Centrum Superkomputerowo-Sieciowe	POIR.04.02.00-30-A005/16
6	EPOS - System Obserwacji Płyty Europejskiej	Instytut Geofizyki Polskiej Akademii Nauk, Akademickie Centrum Komputerowe Cyfronet, Główny Instytut Górnictwa, Instytut Geodezji i Kartografii, Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu, Wojskowa Akademia Techniczna im. Jarosława Dąbrowskiego, Polska Grupa Górnicza	POIR.04.02.00-14-A003/16

Źródło: Wyniki badania ewaluacyjnego zrealizowanego przez konsorcjum firm ECORYS Polska Spółka z o.o. i SEENDICO Doradcy Radła&Wspólnicy sp. j. w okresie listopad-grudzień 2018 r.

Wskaźnik monitoringu wizji rozwoju. Kamień milowy (KM.4)
**LICZBA KLUCZOWYCH CENTRÓW KOMPETENCJI W PRIORYTETOWYCH
OBSZARACH PROGRAMU ROZWOJU TECHNOLOGII WOJEWÓDZTWA
ŚLĄSKIEGO NA LATA 2010-2020**

Wskaźniki monitoringu wizji. Kamienie milowe	Jednostka miary	Wartości wskaźnika	Moment pomiaru	Dynamika zmian wartości wskaźnika
KM.4. Liczba kluczowych centrów kompetencji w priorytetowych obszarach Programu Rozwoju Technologii województwa śląskiego na lata 2010-2020	szt.		2021	planowane badanie ewaluacyjne
	szt.	8	2020	wartość docelowa, wzrost
	szt.	1 KCK* 16 NBCK 103 FOCK	2018	Utrzymano wartość docelową wskaźnika. Badanie ewaluacyjne (XI-XII 2018)****
	szt.	1 KCK** 16 NBCK 103 FOCK	2017	Osiągnięto zakładaną wartość docelową wskaźnika. Badanie ewaluacyjne (XII 2017)***
	szt.	43 NBCK 120 FOCK	2014	zidentyfikowany potencjał do tworzenia centrów kompetencji*
	szt.	0	2012	wartość bazowa

* - Zgodnie z Modelem Wdrożeniowym Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013 – 2020, Zarząd Województwa Śląskiego, Katowice 2014 r.

** KCK w obszarze MEDYCINA: Śląska Bio-Farma

*** Wyniki badania ewaluacyjnego zrealizowanego przez Ecorys Sp. z o.o. w grudniu 2017 r.

**** Wyniki badania ewaluacyjnego zrealizowanego przez konsorcjum firm ECORYS Polska Spółka z o.o. i SEENDICO Doradcy Radło&Wspólnicy sp. j. w okresie listopad-grudzień 2018 r.

Cechy wskaźnika	Liczba centrów kompetencji (wartość na koniec roku) - wskaźnik stopnia niwelacji luki między zdolnością do wykreowania pomysłów a ich wdrożeniem i komercjalizacją w ośmiu obszarach specjalizacji technologicznej regionu.
Definicja wskaźnika	<i>Centrum kompetencji</i> - jednostka organizacyjna lub sieć jednostek (uczelnie, jednostki naukowe, itp.), składające się z naukowców, analityków, ekspertów dziedzinowych, którzy stając się kluczowym łącznikiem pomiędzy nauką, biznesem i władzami samorządowymi, będą odpowiedzialni za inicjowanie i realizowanie projektów innowacyjnych o wysokim potencjale konkurencyjnym oraz dostarczanie wiedzy w tych procesach. W niniejszym dokumencie wyróżniono naukowo-badawcze centra kompetencji (NBCK) oraz funkcjonalno-operacyjne centra kompetencji (FOCK). <i>Naukowo-badawcze centra kompetencji NBCK są jednostkami organizacyjnymi lub sieciami jednostek (uczelnie, jednostki naukowe, itp.). Składają się z naukowców, analityków, ekspertów dziedzinowych, którzy pełnią rolę</i>

kluczowego łącznika pomiędzy nauką, biznesem i władzami samorządowymi, których działalność jest skoncentrowana na rozwój specjalizacji regionalnej. Jako NBCK rozumiemy także dotychczasowe centra doskonałości zidentyfikowane w województwie.

Funkcjonalno-operacyjne centra kompetencji FOCK są jednostkami wspierającymi rozwój innowacyjności w regionie, które w ramach rozwoju ekosystemu innowacji będą świadczyć szczególne usługi, których nie rozwijają przedsiębiorstwa czy jednostki naukowe ze względu na ich unikatowe kompetencje.

FOCK są jednostkami organizacyjnymi lub sieciami jednostek (takimi, jak między innymi parki naukowe, technologiczne, centra transferu), które skupiają specjalistów dziedzinowych, odpowiedzialnych za wdrożenia i koordynujących innowacyjne projekty, realizowane na rzecz rozwoju inteligentnych rynków. Charakteryzują się one unikatowymi kompetencjami, które pozwalają realizować działania w obszarach transferu technologii i komercjalizacji, internacjonalizacji, badań i rozwoju, finansowania innowacji, usług proinnowacyjnych, komunikacji i promocji innowacji w regionie.

Kluczowe centra kompetencji - będą tworzone w ramach 8 priorytetowych obszarów "Programu Rozwoju Technologii Województwa Śląskiego na lata 2010-2020": technologie medyczne i ochrony zdrowia; technologie dla energetyki i górnictwa; technologie dla ochrony środowiska; technologie informacyjne i komunikacyjne; produkcja i przetwarzanie materiałów; transport i infrastruktura transportowa; przemysł maszynowy, samochodowy, lotniczy i górniczy; nanotechnologie i nanomateriały.

Wpływ interwencji publicznej na poziomie regionalnym	wysoki
Dostępność danych	wymaga odrębnej ewaluacji i wprowadzenia do regionalnego systemu innowacji w ramach badań prowadzonych przez Innoobservator Silesia i regionalne instytucje
Źródła danych	Innoobservator Silesia, badania ewaluacyjne prowadzone przez instytucje krajowe i regionalne
Moment pomiaru	Ewaluacja: 2017, 2018, 2021
Wartość bazowa, wartość wyjściowa	nie wyznaczone
Dynamika zmian wskaźnika, wartość docelowa wskaźnika w 2020 r.	wzrost, wartość docelowa - 8
Sposób pomiaru	badania bezpośrednie w oparciu o audyt technologiczno-innowacyjny uwzględniający kryteria oceny centrów kompetencji

Uwagi metodologiczne:

W raporcie przygotowanym przez Obserwatorium Specjalistyczne w obszarze Technologie dla Medycyny (Raport Specjalistyczny dla Obszaru Technologicznego: Technologie Medyczne za rok 2016, str. 200) jako Kluczowe Centrum Kompetencji w obszarze medycyna wskazano klaster Śląska Bio-Farma. Jednocześnie w raporcie przygotowanym przez Obserwatorium Specjalistyczne w obszarze Nanotechnologie i

Nanomateriały (Raport Specjalistyczny dla Obszaru Technologicznego: Nanotechnologie i Nanomateriały za rok 2016, str. 8) jako jeden z kluczowych klastrów w tym obszarze wskazuje się Śląski Klaster Nanotechnologiczny.

Jednocześnie zweryfikowano listę naukowo-badawczych centrów kompetencji NBCK w województwie śląskim i listę „Potencjał do tworzenia FOCK wśród aktorów regionu”.

Analizując potencjał regionu pod kątem istniejących i przyszłych centrów kompetencji, zweryfikowano liczbę organizacji, które służą/mogą służyć rozwojowi innowacji. W sumie zidentyfikowano (XI 2018) niewiele ponad 100 organizacji tego typu działających w województwie śląskim.

Tabela. Potencjał dla tworzenia FOCK wśród aktorów regionu (grudzień 2018)

Inkubatory Przedsiębiorczości (9)	
1	Częstochowski Inkubator Przedsiębiorczości
2	Będziński Inkubator Przedsiębiorczości
3	Zabrzańskie Centrum Rozwoju Przedsiębiorczości
4	Górnicy Inkubator Przedsiębiorczości
5	Śląskie Centrum Przedsiębiorczości w Chorzowie
6	Inkubator Przedsiębiorczości „Strażacka” Sp. z o.o.
7	Bielskie Centrum Przedsiębiorczości w Bielsku Białej
8	Inkubator Przedsiębiorczości w Jastrzębiu Zdroju
9	Centrum Kształcenia kadr lotnictwa cywilnego
Parki technologiczne i przemysłowe (16)	
10	Częstochowski Park Technologiczny (dawniej: Przemysłowy)
11	Park Przemysłowo Technologiczny EkoPark w Piekarach Śląskich Sp. z o.o.
12	Bytomski Park Przemysłowy
13	Park Przemysłowo-Technologiczny Zagłębie
14	Śląski Park Przemysłowo-Technologiczny
15	Park Przemysłowy STARA HUTA
16	Park Naukowo-Technologiczny TECHNOPARK GLIWICE
17	Górnośląski Park Przemysłowy
18	Park Biznesowo-Przemysłowy SYNERGY PARK
19	Park Naukowo-Technologiczny Euro-Centrum (filia w Chełmie Śląskim)
20	Park Naukowo-Technologiczny Euro-Centrum
21	Jaworznicki Park Przemysłowy
22	Żorski Park Przemysłowy ZPP
23	Bielski Park Technologiczny Lotnictwa, Przedsiębiorczości i Innowacji
24	Park Przemysłowy i Usługowy w Bielsku-Białej
25	Śląskie Centrum Naukowo-Technologiczne Przemysłu Lotniczego sp. z o.o. (dawniej: Śląski Park Naukowo-Technologiczne Przemysłu Lotniczego sp. z o.o.)
Centra transferu technologii (10)	
26	Centrum Transferu Technologii Politechniki Częstochowskiej
27	Ośrodek Innowacji NOT w Częstochowie
28	Biuro Współpracy z Gospodarką Uniwersytetu Śląskiego
29	Regionalne Centrum Innowacji i Transferu Technologii w GAPR sp. z o.o.
30	Ośrodek Innowacji NOT w Katowicach
31	Centrum Innowacji Silesia w Zabrzu

32	Centrum Innowacji i Transferu Technologii (CITT), Politechnika Śląska
33	Ośrodek Innowacji NOT w Gliwicach
34	Centrum Innowacji i Transferu Technologii IMN
35	NOT. Beskidzka Rada Federacji Stowarzyszeń Naukowo – Technicznych (dawniej: Ośrodek Innowacji NOT w Bielsku Białej)
Inkubatory technologiczne (3)	
36	Górnośląski Inkubator Technologiczny
37	Rybnicki Inkubator Technologiczny
38	Beskidzki Inkubator Technologiczny
Akademickie inkubatory przedsiębiorczości (7)	
39	Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości Uniwersytecie Śląskim w Katowicach
40	Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości przy Śląskiej Wyższej Szkole Zarządzania w Katowicach
41	Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości w Gliwicach
42	Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości przy Górnośląskiej Wyższej Szkole Przedsiębiorczości im. Karola Goduli w Chorzowie
43	Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości przy Wyższej Szkole Lingwistycznej
44	Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości przy Wydziale Zarządzania Politechniki Częstochowskiej
45	Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości w Częstochowie
Centra Zaawansowanych Technologii (1)	
46	Śląskie Centrum Zaawansowanych Technologii
Agencje, ośrodki szkoleniowo-doradcze (18)	
47	Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. w Częstochowie
48	AT GROUP S.A. (dawniej: Agencja Rozwoju Lokalnego AGROTUR S.A.)
49	Rudzka Agencja Rozwoju „Inwestor” Sp. z o.o. Centrum Doradztwa Gospodarczego
50	Centrum Przedsiębiorczości Sp. z o.o. w Chorzowie
51	Centrum Kształcenia Zawodowego Regionalna Agencja Promocji Zatrudnienia Sp. z o.o.
52	Agencja Rozwoju Lokalnego S.A. w Sosnowcu
53	Centrum Szkoleniowo-Informacyjne. Główny Instytut Górnictwa
54	Regionalne Centrum Biznesu
55	Ośrodek Kształcenia Samorządu Terytorialnego im. Waleriana Pańki FRDL
56	Górnośląska Agencja Promocji Przedsiębiorczości S.A. (Rybnik)
57	Górnośląska Agencja Przedsiębiorczości i Rozwoju sp. z o.o.
58	Agencja Rozwoju Lokalnego S.A. w Jaworznie
59	Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości S.A.
60	Śląskie Towarzystwo Gospodarcze Pro Europa
61	Ośrodek Wspierania Przedsiębiorczości. Fundacja „Jastrzębski Inkubator Przedsiębiorczości”
62	Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. w Bielsku-Białej
63	Centrum Przedsiębiorczości S.A. w Woli
64	Zamek Cieszyn. Ośrodek Badań i Dokumentacji nad Kulturą Materialną i Wzornictwem
Fundusze poręczeń kredytowych (5)	
65	Śląski Regionalny Fundusz Poręczeniowy
66	Agencja Rozwoju Lokalnego S.A. w Sosnowcu

67	Centrum Przedsiębiorczości Sp. z o.o. w Chorzowie
68	Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o. o.
69	Bielski Fundusz Poręczeń Kredytowych Spółka z o.o.

Izby i stowarzyszenia (26)

70	Regionalna Izba Gospodarcza w Katowicach
71	Regionalna Izba Przemysłowo-Handlowa w Gliwicach
72	Regionalna Izba Przemysłowo-Handlowa w Częstochowie
73	Izba Przemysłowo-Handlowa w Tarnowskich Górach
74	Śląska Izba Budownictwa
75	Śląska Izba Rolnicza
76	Instytut Rozwoju Przedsiębiorczości Kobiet
77	Izba Rzemieślnicza oraz Małej i Średniej Przedsiębiorczości
78	Polska Izba Ekologii
79	Zrzeszenie Prywatnego Handlu i Usług (Doradztwo prawno – podatkowe)
80	Górnicza Izba Przemysłowo-Handlowa
81	Hutnicza Izba Przemysłowo-Handlowa
82	Górnośląskie Towarzystwo Gospodarcze
83	Polska Izba Przemysłowo-Handlowa Budownictwa O/Śląsk
84	Izba Gospodarcza Metali Nieżelaznych i Recyklingu
85	Stowarzyszenie Aktywnych Przedsiębiorców Śląskich
86	Stowarzyszenie Przedsiębiorców w Mysłowicach
87	Izba Gospodarcza Eksporterów i Importerów
88	Mysłowickie Stowarzyszenie Przedsiębiorców
89	Zagłębiowska Izba Gospodarcza
90	Okręgowa Izba Przemysłowo-Handlowa w Tychach
91	Żorska Izba Gospodarcza
92	Cech Rzemiosł Małej i Średniej Przedsiębiorczości
93	Izba Przemysłowo Handlowa Rybnickiego Okręgu Przemysłowego
94	Cech Rzemieślników i Innych Przedsiębiorców w Wodzisławiu Śląskim
95	Regionalna Izba Handlu i Przemysłu w Bielsku Białej

Regionalne i lokalne fundusze pożyczkowe (5)

96	Regionalny Fundusz Pożyczkowy. Fundusz Górnośląski S.A.
97	Fundusz Pożyczkowy. Górnośląska Agencja Przedsiębiorczości i Rozwoju sp. z o.o.
98	Fundusz Pożyczkowy. Rudzka Agencja Rozwoju „Inwestor” Sp. z o.o.
99	Lokalny Fundusz Pożyczkowy przy Agencji Rozwoju Lokalnego S.A. w Sosnowcu
100	Bielskie Centrum Przedsiębiorczości

Platformy technologiczne (3)

101	Polska Platforma Technologiczna Transportu Szynowego
102	Polska Platforma Technologiczna Środowiska
103	Polska Platforma Technologiczna Stali

Źródło: opracowanie własne.

Podsumowując, należy stwierdzić iż mocną stroną województwa śląskiego są instytucje okołobiznesowe: parki technologiczne i przemysłowe, centra transferu technologii, centra innowacji, klastry, agencje rozwoju regionalnego i lokalnego, izby gospodarcze, przemysłowe i handlowe, cechy rzemieślnicze oraz ośrodki wspierania przedsiębiorczości, doradcze i informacji gospodarczej, a także stowarzyszenia. W oparciu o te jednostki można dokonywać wyboru funkcjonalno-operacyjnych centrów kompetencji

[FOCK], stosując siedem kluczowych kryteriów: zdolności (umiejętności), tożsamości, wiarygodności, trwałości i zaangażowania, akredytacji, konkurencyjności oraz relacji z otoczeniem.

**Wskaźnik monitoringu wizji rozwoju. Kamień milowy (KM.5). LICZBA
LIVING-LABÓW DOTYCZĄCYCH INTELIGENTNYCH RYNKÓW**

Wskaźniki monitoringu wizji. Kamienie milowe (KM)	Jednostka miary	Wartości wskaźnika	Moment pomiaru	Dynamika zmian wartości wskaźnika
KM.5. Liczba living-labów dotyczących inteligentnych rynków	szt.		2021	planowane badanie ewaluacyjne
	szt.	16	2020	wartość docelowa, wzrost
	szt.	2	2018	Wzrost do wartości bazowej. Badanie ewaluacyjne (2018)**
	szt.	0	2017	Badanie ewaluacyjne (XI-XII 2017)*
	szt.	0	2012	wartość bazowa

* Wyniki badania ewaluacyjnego zrealizowanego przez Ecorys Sp. z o.o. w grudniu 2017 r.

** Wyniki badania ewaluacyjnego zrealizowanego przez konsorcjum firm ECORYS Polska Spółka z o.o. i SEENDICO Doradcy Radła&Wspólnicy sp. j. w okresie listopad-grudzień 2018 r.

Cechy wskaźnika	Kreowanie inteligentnych rynków.
Definicja wskaźnika	Living-lab – laboratorium, którego głównym zadaniem jest udostępnianie miejsca i środków do badań organizowanych przez przedsiębiorstwa (w modelu b2b) lub przedsiębiorstwa z udziałem użytkowników (w modelu b2c).
Wpływ interwencji publicznej na poziomie regionalnym	wysoki
Dostępność danych	wymaga odrębnej ewaluacji i wprowadzenia do regionalnego systemu innowacji w ramach badań prowadzonych przez Innoobserver Silesia i regionalne instytucje
Źródła danych	Innoobserver Silesia, badania ewaluacyjne. Coroczne raporty publikowane przez Krajowy Punkt Kontaktowy.
Moment pomiaru	Ewaluacja: 2017, 2018, 2021
Wartość bazowa, wartość wyjściowa	0
Dynamika zmian wskaźnika, wartość docelowa wskaźnika w 2020 r.	wzrost, wartość docelowa 16
Sposób pomiaru	badania bezpośrednie w oparciu o audyt technologiczno-innowacyjny

Uwagi metodologiczne:

Definicja wskaźnika stwarza wątpliwości interpretacyjne w przypadku potencjalnego zakwalifikowania laboratoriów dostępnych w ramach infrastruktury wsparcia innowacji (np. parki naukowo-technologiczne) do wykorzystania przez przedsiębiorstwo.

Z następujących źródeł informacji: dane European Network of Living Labs (ENoLL); sprawozdania roczne z realizacji Program Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka; sprawozdania roczne z realizacji Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój; strony/dane parków technologicznych w województwie śląskim; strony/dane inkubatorów technologicznych w województwie śląskim wynika, że w województwie śląskim nie ma ośrodków spełniających wymogi uznania je za living-lab.

Najczęściej występującą sytuacją jest oferowanie usług badawczo-rozwojowych w oparciu o infrastrukturę laboratoryjną, bez udostępniania bezpośrednio laboratoriów przedsiębiorstwom i ich klientom. Formuła funkcjonowania living-labów – tworzenie otwartych innowacji opartych na podejściu popytowym – nie jest uwzględniona w działaniach żadnego z podmiotów infrastruktury wsparcia innowacji – parków naukowo-technologicznych lub inkubatorów technologicznych. W jednym przypadku (Parku Naukowo-Technologicznego „Euro-Centrum” w Katowicach) zidentyfikowano możliwość uczestnictwa przedstawiciela klienta w trakcie przebiegu badania w charakterze obserwatora.

Żaden z podmiotów z województwa śląskiego nie jest członkiem Europejskiej Sieci Living-labów (ENoLL).

Biorąc pod uwagę dane sieci ENoLL, w której zidentyfikowano pięć living-labów z terenu Polski, w tym trzy, które zakończyły aktywne członkostwo w ENoLL oraz brak instrumentów finansowych dedykowanych wspieraniu tego rodzaju aktywności – zarówno na terenie kraju, jak i regionu – wartość docelowa określona dla tego wskaźnika może nie zostać osiągnięta w zakładanym czasie.

Rekomendowane jest również doprecyzowanie definicji wskaźnika, bądź zmiana wskaźnika dostosowująca go do typów interwencji, które są podejmowane przez region.

Proponowana zmiana definicji wskaźnika:

Living-lab – laboratorium udostępniające przedsiębiorstwom miejsce i środki lub prowadzone przez przedsiębiorstwo, wykorzystywane do badań, procesów testowania lub eksperymentowania w celu stworzenia nowych rozwiązań wspólnie z ich użytkownikami – w modelu b2b lub w modelu b2c.

Proponowane źródła danych:

Dane sieci European Network of Living Labs, oferty parków naukowo-technologicznych oraz parków przemysłowo-technologicznych, badanie ewaluacyjne w zakresie living-lab prowadzonych przez przedsiębiorstwa.

**Wskaźnik monitoringu wizji rozwoju. Kamień milowy (KM. 6). LICZBA
PROJEKTÓW FINANSOWANYCH PRZEZ PROGRAMY RAMOWE UE,
KTÓRYCH LIDERAMI SĄ PODMIOTY Z REGIONU**

Wskaźniki monitoringu wizji. Kamienie milowe (KM)	Jednostka miary	Wartości wskaźnika	Moment pomiaru	Dynamika zmian wartości wskaźnika
KM.6. Liczba projektów finansowanych przez programy ramowe UE, których liderami są podmioty z regionu	szt.		2021	planowane badanie ewaluacyjne
	szt.	32	2020	wartość docelowa, wzrost
	szt.	14 13	XII 2018	Wzrost wartości wskaźnika (27): po 586 konkursach Horyzont 2020 (14) oraz wartość bazowa 7PR (13)
	szt.	4** 13	XII 2017	Badanie ewaluacyjne 2018 (XII 2017)*** oraz wartość bazowa 7PR
	szt.	b.d. 13	V 2017	po 358 konkursach Horyzont 2020 oraz wartość bazowa 7PR
	szt.	b.d. 13	II 2017	po 323 konkursach Horyzont 2020 oraz wartość bazowa 7PR
	szt.	4 13	III-IV 2016	po 200 konkursach Horyzont 2020 oraz wartość bazowa 7PR
	szt.	4 13	XI 2015	po 158 konkursach Horyzont 2020 oraz wartość bazowa 7PR
	szt.	2 13	VIII 2015	po 112 konkursach Horyzont 2020 oraz wartość bazowa 7PR
	szt.	0 13	III 2015	po 79 konkursach Horyzont 2020 oraz wartość bazowa 7PR
	szt.	17	2013	Dane za okres od 2007 r. do 25.10.2013 r. dla woj. śląskiego po 478 konkursach 7PR
	szt.	13	2012	wartość bazowa (w 355 konkursach 7PR 2007-2013)

*- Liczba dofinansowanych projektów koordynowanych przez polskich uczestników. Brak danych w układzie regionalnym.

** - wg informacji udostępnianych przez The Executive Agency for Small and Medium-sized Enterprises (EASME) nie zidentyfikowano nowych projektów, których liderem jest podmiot z regionu

*** Wyniki badania ewaluacyjnego zrealizowanego przez Ecorys Sp. z o.o. w grudniu 2017 r.

**** Wyniki badania ewaluacyjnego zrealizowanego przez konsorcjum firm ECORYS Polska Spółka z o.o. i SEENDICO Doradcy Radło&Wspólnicy sp. j. w okresie listopad-grudzień 2018 r.

Cechy wskaźnika	Wskaźnik uczestnictwa w sieciach globalnych.
Definicja wskaźnika	Kreowanie aliansów globalnych cechujących się unikatową wiedzą.
Wpływ interwencji publicznej na poziomie regionalnym	wysoki
Dostępność danych	wymaga odrębnej ewaluacji i wprowadzenia do regionalnego systemu innowacji w ramach badań prowadzonych przez Innoobserver Silesia i regionalne instytucje
Źródła danych	Innoobserver Silesia, badania ewaluacyjne. Coroczne raporty publikowane przez Krajowy Punkt Kontaktowy
Moment pomiaru	Ewaluacja: 2017, 2018, 2021
Wartość bazowa, wartość wyjściowa	13 (w 355 konkursach 7PR 2007-2013)
Dynamika zmian wskaźnika, wartość docelowa wskaźnika w 2020 r.	wzrost, docelowo 32 (wartość skumulowana w latach 2014-2020)
Sposób pomiaru	badania bezpośrednie - metodyka badań statystycznych publikowana w bazie e-Corda.

Uwagi metodologiczne:

Założona metodologia/metodyka pomiaru wartości wskaźnika jest odpowiednia dla jego charakteru i umożliwia powtarzalność badania. Dostępność danych uzależniona jest od publikacji pełnych Krajowego Punktu Kontaktowego. Dane cząstkowe, do wykorzystania do weryfikacji części informacji wobec braku danych opracowanych przez KPK, można pozyskać z informacji udostępnianych przez The Executive Agency for Small and Medium-sized Enterprises (EASME) – <https://ec.europa.eu/easme/en/horizon-2020-sme-instrument-beneficiaries>.

Tabela. Statystyki uczestnictwa Polski oraz województwa śląskiego w Programie Horyzont 2020.

	Rok	Liczba podpisanych umów grantowych (GA) na KOORDYNACJĘ projektów H2020	Liczba uczestnictw w projektach*	Dofinansowanie KE (w Euro)
POLSKA:				
po 79 konkursach	III 2015	15	171	32.370.305
po 112 konkursach	VIII 2015	40	311	69.320.158
po 158 konkursach	XI 2015	57	494	80.444.360 (14 miejsce w UE)
po 200 konkursach	III-IV 2016	80	579	136.132.683 (15 miejsce w UE)
po 323 konkursach	II 2017	138	946	218.435.810
po 358 konkursach	V 2017	b.d.	1.015	237.772.378
po 404 konkursach	IX 2017	165	1.253	277.957.865
po 586 konkursach	XII 2018	202	1.614	371.997.587
PL22 Śląskie				
po 79 konkursach	III 2015	0		
po 112 konkursach:	VIII 2015	2		
po 158 konkursach:	XI 2015	4		
po 200 konkursach	III-IV 2016	4	33	7.100.338,70
po 323 konkursach	II 2017	4	45	8.892.932,04
po 358 konkursach	V 2017	4	50	9.796.088,67
po 404 konkursach	IX 2017	4 (w tym 3 dla Politechniki Śląskiej)	67	11.825.088,67
po 586 konkursach	XII 2018	14	88	16.681.284,04

Źródło: opracowanie JKW RIS na podstawie KPK oraz bazy e-Corda – raporty iSearch

* Uczestnictwo to udział jednego podmiotu prawnego w jednym wniosku / projekcie.

Tabela. Statystyki uczestnictwa Polski w 7PR

Rok	Liczba dofinansowanych projektów koordynowanych przez polskich uczestników – poziom krajowy**	Liczba dofinansowanych projektów koordynowanych przez polskich uczestników – z woj. śląskiego	Uczestnictwo polskich zespołów w 7PR w układzie regionalnym – woj. śląskie
2013	34	17	111
2012	34		
2011	50		
2010	36		
2009	28		
2008	33		
2007	14		
Razem 7PR:	229		91

Źródło: Opracowanie KPK na podstawie bazy e-Corda, wydanie 16.0, maj 2014 r.

Tabela pokazuje podstawowe informacje o uczestnictwie polskich jednostek w 478 konkursach 7PR odniesione do poszczególnych lat trwania programu. Nie wyszczególniono w nich projektów zgłoszonych i dofinansowanych w ramach konkursów ciągłych (trwających nieprzerwanie przez cały okres trwania 7PR), jednakże wynik ten uwzględniony został w kolumnie podsumowującej cały program.

Wskaźnik monitoringu wizji rozwoju. Kamień milowy (KM.7). LICZBA KONSORCJÓW NAUKOWO-BADAWCZYCH DLA REALIZACJI PROJEKTÓW

Wskaźniki monitoringu wizji. Kamienie milowe (KM)	Jednostka miary	Wartości wskaźnika	Moment pomiaru	Dynamika zmian wartości wskaźnika
KM.7. Liczba konsorcjów naukowo-badawczych dla realizacji projektów	szt.		2021	planowane badanie ewaluacyjne
	szt.	64	2020	wartość docelowa, wzrost
	szt.	12	2018	Wzrost wartości wskaźnika. Badanie ewaluacyjne (XI-XII 2018)
	szt.	11	2017	Badanie ewaluacyjne (XII 2017)*
	szt.	0	2012	wartość bazowa

* Wyniki badania ewaluacyjnego zrealizowanego przez Ecorys Sp. z o.o. w grudniu 2017 r.

** Wyniki badania ewaluacyjnego zrealizowanego przez konsorcjum firm ECORYS Polska Spółka z o.o. i SEENDICO Doradcy Radło&Wspólnicy sp. j. w okresie listopad-grudzień 2018 r.

Cechy wskaźnika	Budowa biegunów doskonałości technologicznej oraz centrów wytwarzania wiedzy.
Definicja wskaźnika	Konsorcjum naukowo-badawcze dla realizacji projektów – w monitoringu powinny być analizowane konsorcja składające się z co najmniej 3 partnerów w regionie, których obszar badań jest zgodny ze specjalizacjami regionalnymi, powoływane do realizacji projektów o wartości co najmniej 1 mln zł.
Wpływ interwencji publicznej na poziomie regionalnym	wysoki
Dostępność danych	wymaga odrębnej ewaluacji i wprowadzenia do regionalnego systemu innowacji w ramach badań prowadzonych przez Innoobserver Silesia i regionalne instytucje
Źródła danych	Innoobserver Silesia, badania ewaluacyjne prowadzone przez instytucje krajowe i regionalne
Moment pomiaru	Ewaluacja 2017, 2018, 2021
Wartość bazowa, wartość wyjściowa	nie obliczano
Dynamika zmian wskaźnika, wartość docelowa wskaźnika w 2020 r.	wzrost, docelowo 64 (wartość skumulowana 2014-20)
Sposób pomiaru	badania bezpośrednie, jeden ze wskaźników badanych w trakcie audytów technologiczno-innowacyjnego oraz statystykę publiczną opartą na evidence-base policy

Uwagi metodologiczne:

Założona metodologia/metodyka pomiaru wartości wskaźnika jest odpowiednia dla jego charakteru, ze względu na różną dostępność danych w zależności od instytucji realizującej i finansującej projekty, nie można zagwarantować powtarzalności wszystkich źródeł, z których pozyskiwane są dane.

Tabela. Liczba konsorcjów naukowo-badawczych o wartości powyżej 1 mln zł z udziałem co najmniej trzech podmiotów z regionu (XII 2017 r.)

Nr	Tytuł	Konsorcjum	Instrument finansowania
1	Personalizacja leczenia ostrej białaczki limfoblastycznej u dzieci w Polsce	Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach Instytut Technik Innowacyjnych EMAG, Uniwersytet Medyczny w Łodzi, Instytut Genetyki Człowieka Polskiej Akademii Nauk, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Collegium Medicum im. Ludwika Rydygiera w Bydgoszczy, Uniwersytet Medyczny w Lublinie, Uniwersytet Medyczny im. Piastów Śląskich we Wrocławiu, Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu, Warszawski Uniwersytet Medyczny, Gdański Uniwersytet Medyczny, Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie, Uniwersytet Medyczny w Białymstoku, Netology sp. z o.o.	Strategmed
2	Opracowanie i kompleksowa ocena biodegradowalnego i elastycznego stentu wewnątrznaczyniowego rozprężanego na balonie opartego na cienkich przęsłach o wysokiej wytrzymałości	American Heart of Poland SA Balton Sp. z o.o. Centrum Materiałów Polimerowych i Węglowych Polskiej Akademii Nauk Politechnika Śląska Śląskie Centrum Chorób Serca Wojskowa Akademia Techniczna Innovations for Heart and Vessels Sp. z o.o.	Strategmed
3	Akcja Nowe narzędzia diagnostyki molekularnej i obrazowania w indywidualizowanej terapii raka piersi, tarczycy i gruczołu krokowego	Centrum Onkologii – Instytut im. Marii Skłodowskiej-Curie, Oddział w Gliwicach Politechnika Śląska WASKO Spółka Akcyjna Polskie Towarzystwo Endokrynologiczne Polskie Towarzystwo Patologów Uniwersytet Medyczny w Łodzi Warszawski Uniwersytet Medyczny ENTE Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością NOVUM Spółka Akcyjna	Strategmed
4	Zintegrowany system do przecewnikowego zamykania przecieków okołozastawkowych	Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach Samodzielny Publiczny Szpital Kliniczny Nr 7 Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach, Górnośląskie Centrum Medyczne im. prof. Leszka Gieca Uniwersytet Jagielloński – Collegium Medicum BALTON Sp. z o.o. Kraków Cardiovascular Research Institute sp. z o.o. Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu	Strategmed

Nr	Tytuł	Konsorcjum	Instrument finansowania
5	Komórki zrębu oraz wzbogacony nimi skafold jako alternatywna forma terapii chorych z niewydolnością serca	Śląskie Centrum Chorób Serca Fundacja Rozwoju Kardiologii im. prof. Zbigniewa Religi Kardio-Med Silesia Sp. z o.o. ADAMED sp. z o.o Uniwersytet Jagielloński American Heart of Poland S.A. The University of Dublin Trinity College, The School of Pharmacy and Pharmaceutical Sciences and Trinity Biomedical Sciences Institute Mezenchymalne	Strategmed
6	Wprowadzenie do praktyki klinicznej oryginalnej polskiej wszczepialnej wirowej pompy wspomaganie serca oraz systemu zdalnego monitorowania i nadzorowanej zdalnie rehabilitacji pacjentów na wspomaganie serca	Fundacja Rozwoju Kardiologii im. prof. Zbigniewa Religi, Śląskie Centrum Chorób Serca Instytut Kardiologii im. Prymasa Tysiąclecia Stefana Kardynała Wyszyńskiego, Politechnika Warszawska, Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach, WADIM PLAST Narojek SP.J., WASKO Spółka Akcyjna, WAMTECHNIK SP z o.o., Instytut Metali Nieżelaznych, Instytut Podstawowych Problemów Techniki Polskiej Akademii Nauk, EMTEL Przedsiębiorstwo Projektowo Produkcyjne, SONOMED Sp. z o.o., Przedsiębiorstwo Wdrożeniowo Produkcyjne Pro Plus Sp. z o.o., Kardio-Med Silesia Sp. z o.o.	Strategmed
7	Wykorzystanie teletransmisji danych medycznych w celu poprawy jakości życia chorych z niewydolnością serca i redukcji kosztów ich leczenia	Śląskie Centrum Chorób Serca, ENTE Sp. z o.o., Polsko-Japońska Wyższa Szkoła Technik Komputerowych, Instytut Techniki i Aparatury Medycznej ITAM, WASKO SA, Kardio-Med. Silesia sp. z o. o, American Heart of Poland SA NOVUM SA	Strategmed
8	Opracowanie i wdrożenie pierwszej polskiej niskoprofilowej zastawki aortalnej implantowanej przezskórnie	American Heart of Poland S.A., Balton sp. z o. o., Śląskie Centrum Chorób Serca, Centrum Materiałów Polimerowych i Węglanowych PAN, Politechnika Śląska, Zakład Doświadczalny Instytutu Zootechniki PIB Grodziec Śląski Sp. z o.o., Innovations for Heart and Vessels Sp. z o.o.	Strategmed
9	Zintegrowany system zmniejszenia eksploatacyjnej energochłonności budynków	Politechnika Śląska, Wydział Inżynierii Środowiska i Energetyki, Instytut Techniki Ciepłej, Politechnika Śląska, Wydział Elektryczny, Instytut Elektroenergetyki i Sterowania Układów, Uniwersytet Śląski, Wydział Nauk o Ziemi, Główny Instytut Górnictwa, Instytut Techniki Innowacyjnych EMAG, Park Naukowo-Technologiczny „Euro-Centrum”	Strategiczny projekt badawczy NCBR

Nr	Tytuł	Konsorcjum	Instrument finansowania
10	Poprawa bezpieczeństwa pracy w kopalniach	Główny Instytut Górnictwa, Instytut Mechaniki Górotworu PAN, Wydział Górnictwa i Geoinżynierii AGH, Kompania Węglowa S.A., Katowicki Holding Węglowy S.A., Jastrzębska Spółka Węglowa S.A., KGHM Polska Miedź S.A.,	Strategiczny projekt badawczy NCBR
11	Ścianowy przenośnik zgrzeblowy z innowacyjnym systemem regulacji parametrów pracy napędów	Instytut Techniki Górniczej KOMAG KOPEX Electric Systems S.A., Politechnika Śląska, Wydział Górnictwa i Geologii, KOPEX Machinery S.A.	Innotech

Źródło: Narodowe Centrum Badań i Rozwoju, dane pobrane dnia 4 grudnia 2017 r.

Tabela. Liczba konsorcjów naukowo-badawczych o wartości powyżej 1 mln zł z udziałem co najmniej trzech podmiotów z regionu (stan na XI 2018)

Nr	Tytuł	Konsorcjum	Instrument finansowania
12	Wielowarstwowa folia do konserwacji pasz na bazie odpadów z procesu recyklingu folii rolniczych o niskim wpływie na środowisko w całym cyklu życia	Główny Instytut Górnictwa, Ekofol Bugaj Spółka Jawna, ERG Bieruń - Folie Sp. z o.o.	POIR 4.1

Źródło: Serwis programu Inteligentny Rozwój, dane pobrane dnia 30 listopada 2018 r.

Wskaźnik monitoringu wizji rozwoju. Kamień milowy (KM.8). LICZBA OSÓB ZATRUDNIONYCH W PRZEDSIĘBIORSTWACH INNOWACYJNYCH

Wskaźniki monitoringu wizji. Kamienie milowe (KM)	Jednostka miary	Wartości wskaźnika	Moment pomiaru	Dynamika zmian wartości wskaźnika
KM.8. Liczba osób zatrudnionych w przedsiębiorstwach innowacyjnych	osoby		2021	planowane badanie ewaluacyjne
	osoby	128 tys.	2020	wartość docelowa, wzrost
	osoby	108 tys.	2018	Wzrost wartości wskaźnika. Badanie ewaluacyjne (XI-XII 2018)***
	osoby	101 tys.	2017	Wzrost wartości wskaźnika. Badanie ewaluacyjne (XII 2017)**
		95 tys.	2016	
		90 tys.	2015	
86 tys.		2014		
	80 tys.	2013		
Pracujący w gospodarce narodowej w przetwórstwie przemysłowym wysokiej i średnio-wysokiej techniki (działy PKD 2007: 21, 26, 30.3, 20, 25.4, 27, 28, 29, 30.2, 30.4, 30.9, 32.5) w relacji do ogółu pracujących w przetwórstwie przemysłowym (działy PKD 2007: 10-33) i w sektorze usług (działy PKD 2007: 45-99)	%	14,1* 12,8* 12,6* 12,1*	2018 2017 2016 2015	*Dane obejmują podmioty gospodarcze województwa śląskiego, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według siedziby zarządu jednostki.
Pracujący w gospodarce narodowej w tzw. sektorze usług wysokiej techniki (działy PKD 2007: 59 do 63; 72) w relacji do ogółu pracujących w przetwórstwie przemysłowym (działy PKD 2007: 10-33) i w sektorze usług (działy PKD 2007: 45-99)	%	2,3* 2,2* 2,0* 1,9*	2018 2017 2016 2015	*Dane obejmują podmioty gospodarcze województwa śląskiego, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według siedziby zarządu jednostki.
	osoby	0	2012 r.	wartość bazowa

** Wyniki badania ewaluacyjnego zrealizowanego przez Ecorys Sp. z o.o. w grudniu 2017 r.

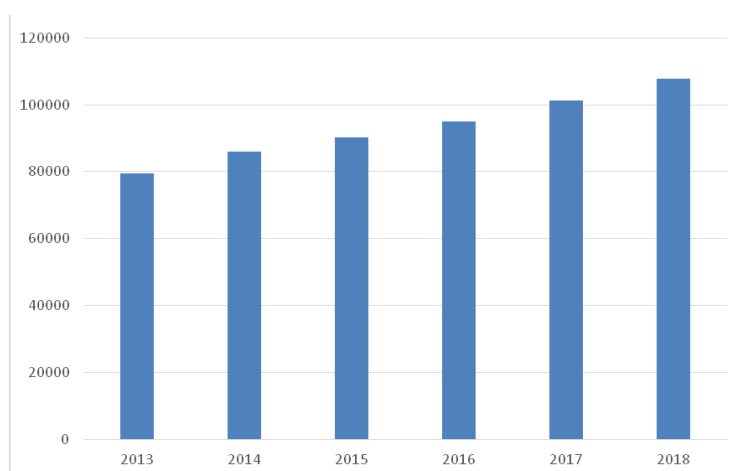
*** Wyniki badania ewaluacyjnego zrealizowanego przez konsorcjum firm ECORYS Polska Spółka z o.o. i SEENDICO Doradcy Radło&Wspólnicy sp. j. w okresie listopad-grudzień 2018 r.

Cechy wskaźnika	Zasoby ludzkie dla innowacji
Definicja wskaźnika	Przedsiębiorstwo innowacyjne - w kontekście metodologii Oslo - jest to takie przedsiębiorstwo, które w badanym okresie

	(najczęściej trzyletnim) wprowadziło przynajmniej jedną innowację technologiczną: nowy lub ulepszony produkt bądź nowy lub ulepszony proces, będące nowością przynajmniej w skali danego przedsiębiorstwa.
Wpływ interwencji publicznej na poziomie regionalnym	niski
Dostępność danych	dostępne
Źródła danych	GUS
Moment pomiaru	Ewaluacja: 2017, 2018, 2021
Wartość bazowa, wartość wyjściowa	nie obliczano
Dynamika zmian wskaźnika, wartość docelowa wskaźnika w 2020 r.	wzrost, docelowo 128 tys. osób
Sposób pomiaru	wskaźnik liczony wg metodyki GUS

Wskaźnik liczby osób zatrudnionych w przedsiębiorstwach innowacyjnych rośnie systematycznie z roku na rok, co świadczy o pozytywnych zmianach, jakie zachodzą w przedsiębiorstwach wysokiej i średnio wysokiej techniki. Tworzą się w regionie lepsze warunki do absorpcji wysoko wykwalifikowanych pracowników, którzy ze względu na rosnący rynek, mogą w lepszy sposób znajdować miejsca pracy odpowiadające wysokim kwalifikacjom. Zapewnia to także lepsze warunki dla mobilności tych pracowników.

Wykres. Liczba osób zatrudnionych w przedsiębiorstwach innowacyjnych w województwie śląskim

Źródło: o Wyniki badania ewaluacyjnego zrealizowanego przez konsorcjum firm ECORYS Polska Spółka z o.o. i SEENDICO Doradcy Radła&Wspólnicy sp. j. w okresie listopad-grudzień 2018 r. Oliczone na podstawie danych GUS oraz PontInfo.

Komentarz:

Odrębnie dla przemysłu i usług wyznaczono roczne wskaźniki zmiany i korzystając z nawiązań łańcuchowych⁶, wyznaczono wartości do 2018 roku. Wskaźnik zmiany wyznaczono jako iloczyn dynamiki zatrudnienia w przedsiębiorstwach innowacyjnych (z braku danych na poziomie województwa przyjęto

⁶ Metoda nawiązań łańcuchowych (chain-linking method) bazuje na dynamikach rocznych.

dynamikę łącznego zatrudnienia w sekcjach wskazanych w opisie wskaźnika na poziomie kraju, PontInfo) oraz dynamikę zatrudnienia odpowiednio w przemyśle i usługach w województwie śląskim (GUS). W przypadku roku 2017 i 2018 posłużono się szacunkami dynamiki zatrudnienia w przemyśle i usługach na podstawie uśredniania kwartalnych danych BAEL o zatrudnienie (z 4 kwartałów dla 2017 r. i 2 kwartałów dla 2018 r.). Dynamikę zatrudnienia w przedsiębiorstwach innowacyjnych w roku 2018 oszacowano wykorzystując średnią geometryczną ze stóp wzrostu z lat 2014-2017.

Wskaźnik monitoringu wizji rozwoju. Kamień milowy (KM.9). LICZBA PRZEDSIĘBIORSTW WPROWADZAJĄCYCH INNOWACJE PRODUKTOWE I USŁUGOWE PROCESOWE JAKO % OGÓLNEJ LICZBY MSP

Wskaźniki monitoringu wizji. Kamienie milowe (KM)	Jednostka miary	Wartości wskaźnika	Moment pomiaru	Dynamika zmian wartości wskaźnika
KM.9. Liczba przedsiębiorstw wprowadzających innowacje produktowe i usługowe procesowe jako % ogólnej liczby MSP	%		2021 r.	Planowane badanie ewaluacyjne
	%	25,6	2020 r.	Wartość docelowa, wzrost
	%	12,9	2016	Badanie ewaluacyjne (XI-XII 2018)*****
	%	13,6	2015	Badanie ewaluacyjne (XI-XII 2018)*****
	%	10,5	2014	Badanie ewaluacyjne (XII 2017)****
	%	13,9	2013	Badanie ewaluacyjne (XII 2017)****
	%	12,2	2012	Wartość bazowa Wyniki badania ewaluacyjnego (XII 2017)****
Przedsiębiorstwa innowacyjne w przemyśle według rodzaju wprowadzonych innowacji	%	21,2* 14,7** 16,3***	2015-2017	Wzrost wartości wskaźnika. Badanie ewaluacyjne (XI-XII 2018)***** *wprowadzone innowacje ogółem ** wprowadzone nowe lub istotnie ulepszone produkty ***wprowadzone nowe lub istotnie ulepszone procesy
	%	20,0* 14,8** 13,2***	2014-2016	Badanie ewaluacyjne (XII 2017)**** *wprowadzone innowacje ogółem ** wprowadzone nowe lub istotnie ulepszone produkty ***wprowadzone nowe lub istotnie ulepszone procesy

Wskaźniki monitoringu wizji. Kamienie milowe (KM)	Jednostka miary	Wartości wskaźnika	Moment pomiaru	Dynamika zmian wartości wskaźnika
	%	19,6* 14,4** 13,6***	2013-2015	*wprowadzone innowacje ogółem ** wprowadzone nowe lub istotnie ulepszone produkty ***wprowadzone nowe lub istotnie ulepszone procesy
	%	19,9* 13,0** 14,3***	2012-2014	*wprowadzone innowacje ogółem ** wprowadzone nowe lub istotnie ulepszone produkty ***wprowadzone nowe lub istotnie ulepszone procesy
	%	15,4* 10,2** 10,9***	2011-2013	*wprowadzone innowacje ogółem ** wprowadzone nowe lub istotnie ulepszone produkty ***wprowadzone nowe lub istotnie ulepszone procesy
Przedsiębiorstwa innowacyjne z sektora usług według rodzaju wprowadzonych innowacji	%	9,3* 5,4** 7,0***	2015-2017	*wprowadzone innowacje ogółem ** wprowadzone nowe lub istotnie ulepszone produkty ***wprowadzone nowe lub istotnie ulepszone procesy
	%	10,5* 6,4** 7,3***	2014-2016	*wprowadzone innowacje ogółem ** wprowadzone nowe lub istotnie ulepszone produkty ***wprowadzone nowe lub istotnie ulepszone procesy
	%	6,6* 2,8** 5,3***	2013-2015	*wprowadzone innowacje ogółem ** wprowadzone nowe lub istotnie ulepszone produkty ***wprowadzone nowe lub istotnie ulepszone procesy
	%	11,4* 6,2** 9,8***	2012-2014	*wprowadzone innowacje ogółem ** wprowadzone nowe lub istotnie ulepszone produkty ***wprowadzone nowe lub istotnie ulepszone procesy

Wskaźniki monitoringu wizji. Kamienie milowe (KM)	Jednostka miary	Wartości wskaźnika	Moment pomiaru	Dynamika zmian wartości wskaźnika
	%	10,8* 5,8** 6,8***	2011-2013	*wprowadzone innowacje ogółem ** wprowadzone nowe lub istotnie ulepszone produkty ***wprowadzone nowe lub istotnie ulepszone procesy
	%	8,9* 4,7** 6,8***	2010-2012	*wprowadzone innowacje ogółem ** wprowadzone nowe lub istotnie ulepszone produkty ***wprowadzone nowe lub istotnie ulepszone procesy
	%	20,32 %	2012 r.	wartość bazowa (zgodnie z RIS 2013-2020)

****Wyniki badania ewaluacyjnego zrealizowanego przez Ecorys Sp. z o.o. w grudniu 2017 r.

***** Wyniki badania ewaluacyjnego zrealizowanego przez konsorcjum firm ECORYS Polska Spółka z o.o. i SEENDICO Doradcy Radło&Wspólnicy sp. j. w okresie listopad-grudzień 2018 r.

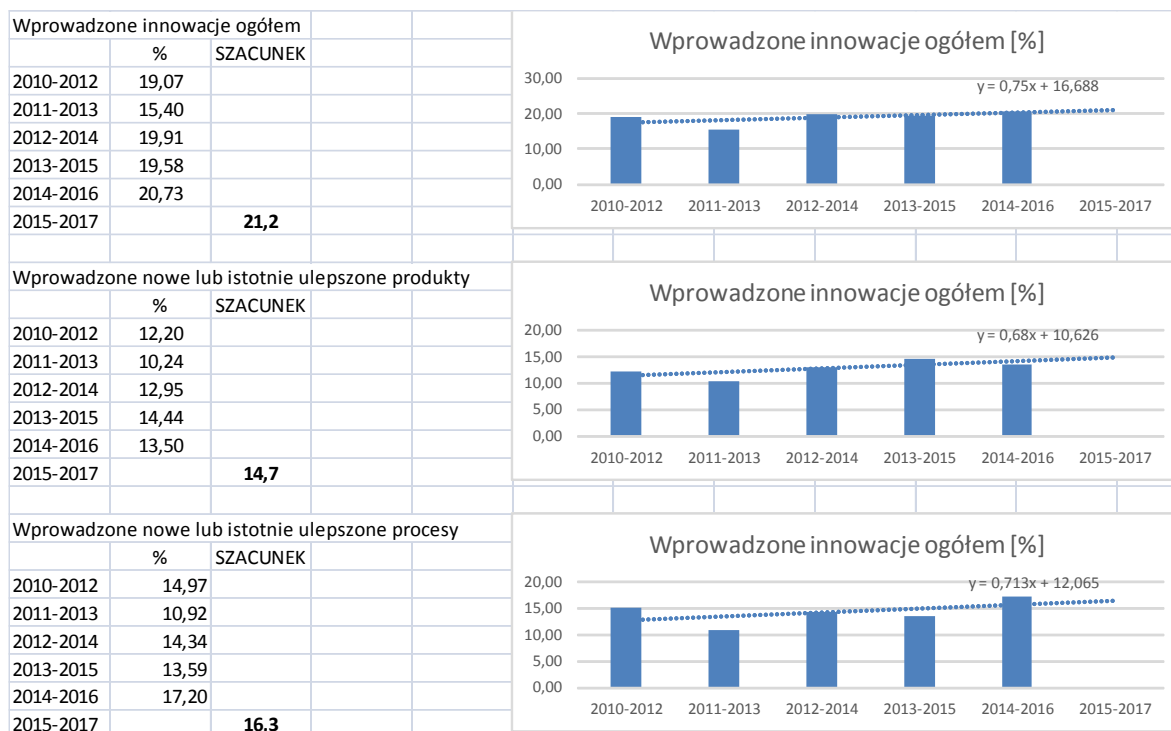
Cechy wskaźnika	Wskaźnik obejmuje nakłady na prace badawcze i rozwojowe (B+R) związane z opracowywaniem nowych i istotnie ulepszonych produktów (innowacji produktowych) i procesów (innowacji procesowych), wykonane przez własne zaplecze rozwojowe lub nabyte od innych jednostek.
Definicja wskaźnika	Wskaźnik obejmuje nakłady na prace badawcze i rozwojowe (B+R) związane z opracowywaniem nowych i istotnie ulepszonych produktów (innowacji produktowych) i procesów (innowacji procesowych), wykonane przez własne zaplecze rozwojowe lub nabyte od innych jednostek.
Wpływ interwencji publicznej na poziomie regionalnym	niski
Dostępność danych	dostępne
Źródła danych	GUS BDL
Moment pomiaru	Ewaluacja: 2017, 2018, 2021
Wartość bazowa, wartość wyjściowa	20,32 %
Dynamika zmian wskaźnika, wartość docelowa wskaźnika w 2020 r.	wzrost, wartość docelowa 25,6% (256 na 1000)
Sposób pomiaru	wskaźnik liczony wg metodyki GUS

Uwagi metodologiczne:

Ze względu na brak aktualnych danych GUS (zgodnie z informacją GUS: dane za okres 2014-2016 są w przygotowaniu) przeprowadzono szacunek wartości na lata 2014-2016 w oparciu o szereg czasowy 2010-2012 do 2013-2015.

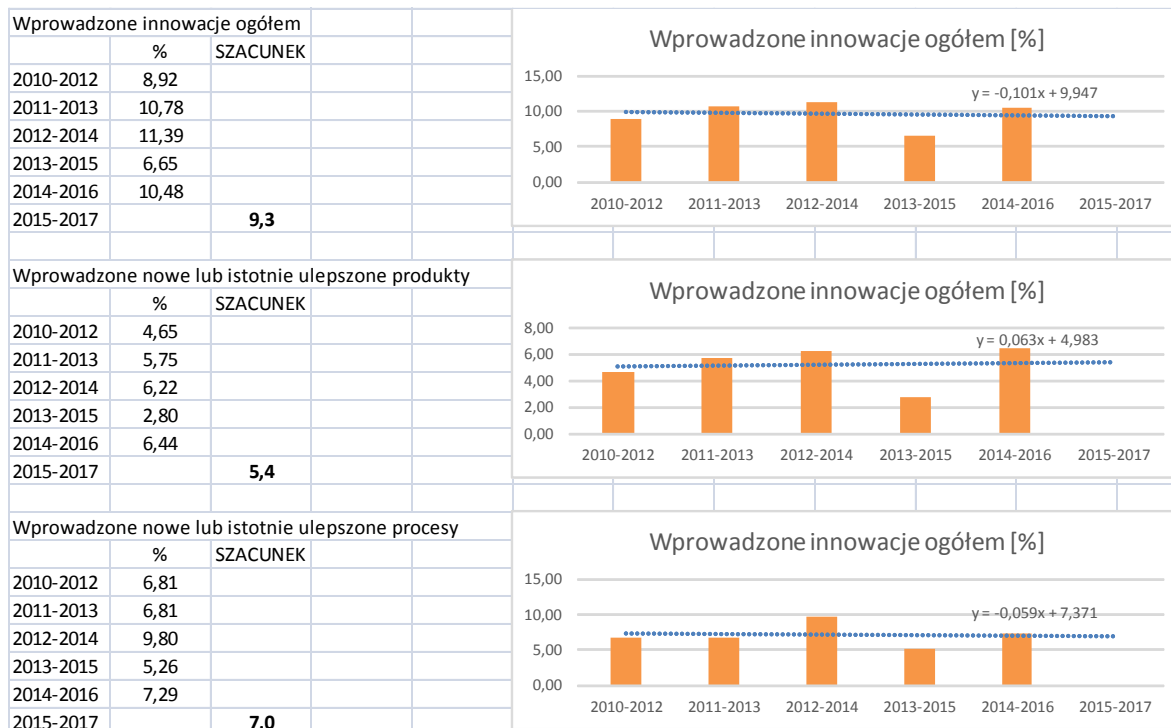
Metoda oszacowania danych została podana poniżej.

Dla przedsiębiorstw innowacyjnych województwa śląskiego w przemyśle wg rodzaju wprowadzanych innowacji:

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Dla Przedsiębiorstw innowacyjnych województwa śląskiego z sektora usług wg rodzaju wprowadzanych innowacji:

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Zawarta w dokumencie *Regionalna Strategia Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020. Roczny raport monitoringowy za rok 2016* metodologia obliczania wskaźnika KM.9. wymaga drobnych modyfikacji. Zgodnie z metodyką GUS, wskaźniki 1) przedsiębiorstwa innowacyjne w przemyśle wg rodzaju wprowadzonych innowacji oraz 2) przedsiębiorstwa innowacyjne z sektora usług wg rodzaju wprowadzonych innowacji, odnoszą się do sekcji i kategorii PKD 2007: B05-09, C10-33, D35, E36-39 wskaźnik 1 oraz do sekcji oraz kategorii PKD 2007: G46, H49-53, J58-63, K64-66 i M71-73 wskaźnik 2.

Jednocześnie jako finalną wartość wskaźnika KM.9. przyjmuje się *Liczbę przedsiębiorstw wprowadzających innowacje produktowe i usługowe procesowe jako % ogólnej liczby MSP*. Jest to inne podejście do obliczania wskaźników cząstkowych 1 i 2 niż stosowane przez GUS, które odnoszą się do sekcji i działów wskazanych powyżej, a jednocześnie zgodnie z metodyką badania (...) *badaniem innowacji realizowanym przy użyciu formularza PNT-02 objęte były przedsiębiorstwa, w których pracowało więcej niż 9 osób (...)* (źródło: *Działalność innowacyjna przedsiębiorstw 2012-2014, GUS, Urząd Statystyczny w Szczecinie*). Oznacza to, że brana jest do obliczeń inna populacja – populacja przedsiębiorstw, w których pracowało więcej niż 9 osób. W takiej sytuacji należy zweryfikować, czy rzeczywiście wskaźnik KM.9. powinien odnosić liczbę przedsiębiorstw do liczby MŚP. Naszym zdaniem baza powinna być taka sama, jak w przypadku metodologii GUS, czyli przedsiębiorstw, w których pracowało więcej niż dziewięć osób.

Przyjęcie jako danych źródłowych jedynie danych względnych (%) o przedsiębiorstwach innowacyjnych w przemyśle oraz przedsiębiorstwach innowacyjnych sektora usług uniemożliwia prostą agregację tych danych do wskaźnika i odniesienie do ogólnej liczby przedsiębiorstw ze względu na różne bazy porównawcze – raz odnoszące się do przedsiębiorstw innowacyjnych w przemyśle, a w drugim przypadku do przedsiębiorstw innowacyjnych sektora usług. Dlatego też w oparciu o dane dotyczące liczby *przedsiębiorstw innowacyjnych w przemyśle wg rodzaju innowacji* i *liczbę przedsiębiorstw innowacyjnych z sektora usług według rodzaju innowacji* (GUS BDL), bazując na wartości *wprowadzone innowacje*

ogółem przeliczono wartości względne na wartości bezwzględne, a następnie po zsumowaniu liczby przedsiębiorstw innowacyjnych obu grup odniesiono je do ogólnej liczby przedsiębiorstw.

Zastosowano algorytm:
$$KM9 = \frac{P_p * L_p + P_u * L_u}{L_p + L_u}$$

Gdzie:

P_p – przedsiębiorstwa innowacyjne w przemyśle wg rodzaju wprowadzonych innowacji ogółem [%]

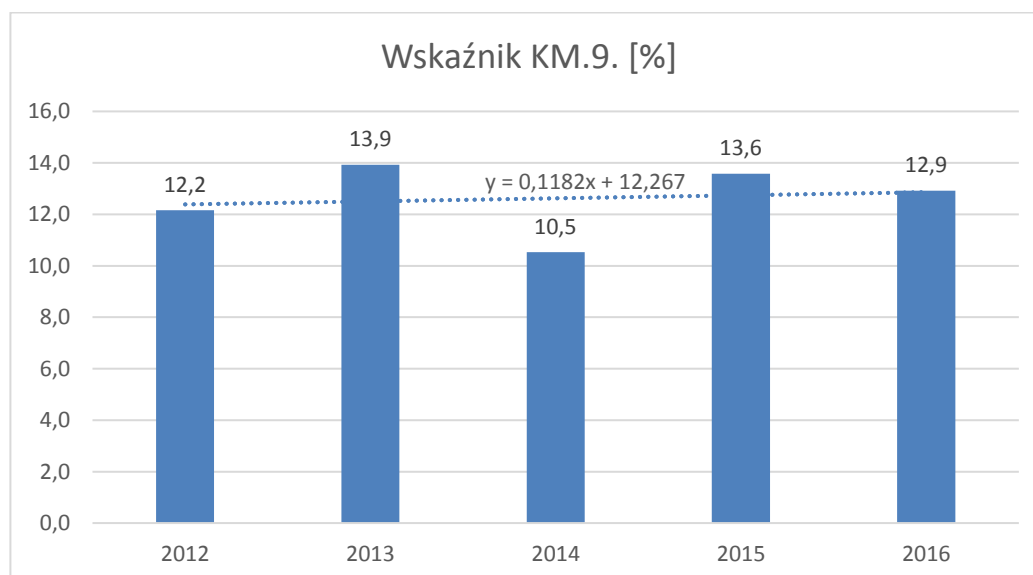
P_u – przedsiębiorstwa innowacyjne z sektora usług wg rodzaju wprowadzonych innowacji ogółem [%]

L_p – Liczba przedsiębiorstwa innowacyjne w przemyśle wg działów PKD

L_u – Liczba przedsiębiorstwa innowacyjne z sektora usług wg działów PKD

W oparciu o ten algorytm powtórnie przeliczono wartość bazową wskaźnika oraz dla lat 2013, 2014. Otrzymana wartość bazowa wynosi 12,2%, zaś wartości dla kolejnych lat prezentuje wykres poniżej.

Wykres. Liczba przedsiębiorstw wprowadzających innowacje w województwie śląskim (KM.9)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Na podstawie obliczeń przeprowadzonych zgodnie z przyjętą metodologią należy stwierdzić, że istnieje ryzyko nieosiągnięcia założonej wartości docelowej przez wskaźnik KM.9. Przyczyną takiej sytuacji jest stosunkowo niewielka innowacyjność sektora usług (na co wskazuje szacunek wartości wskaźnika cząstkowego dla lat 2015-2017).

**Wskaźnik monitoringu wizji rozwoju. Kamień milowy (KM.10). WARTOŚĆ
WSPARCIA DZIAŁAŃ INNOWACYJNYCH**

Wskaźniki monitoringu wizji. Kamienie milowe (KM)	Jednos tka miary	Wartości wskaźnika	Momen t pomiaru	Dynamika zmian wartości wskaźnika
KM.10. Wartość wsparcia działań innowacyjnych	mln zł		2021	planowane badanie ewaluacyjne
	mln zł	512	2020	wartość docelowa, wzrost
	mln zł	6.191	2018	Utrzymano zakładaną wartość docelową wskaźnika Badanie ewaluacyjne (XII 2018)**
	mln zł	6.231	2017	Badanie ewaluacyjne (XII 2017)* Utrzymano zakładaną wartość docelową wskaźnika
	mln zł	6.231	2015	Znaczny wzrost. Osiągnięto zakładaną wartość docelową wskaźnika
	mln zł	0	2012	wartość bazowa

* Wyniki badania ewaluacyjnego zrealizowanego przez Ecorys Sp. z o.o. w grudniu 2017 r.

** Wyniki badania ewaluacyjnego zrealizowanego przez konsorcjum firm ECORYS Polska Spółka z o.o. i SEENDICO Doradcy Radło&Wspólnicy sp. j. w okresie listopad-grudzień 2018 r.

Cechy wskaźnika	Finansowanie działań innowacyjnych.
Definicja wskaźnika	Alokacja w ramach Funduszu Spójności na działania innowacyjne w regionie w latach 2014-2020.
Wpływ interwencji publicznej na poziomie regionalnym	duży
Dostępność danych	wymaga odrębnej ewaluacji i wprowadzenia do regionalnego systemu informacji
Źródła danych	Innoobserwator Silesia, badania ewaluacyjne
Moment pomiaru	Ewaluacja: 2017, 2018, 2021
Wartość bazowa, wartość wyjściowa	nie obliczano
Dynamika zmian wskaźnika, wartość docelowa wskaźnika w 2020 r.	wzrost, wartość docelowa na poziomie min. 512 mln PLN
Sposób pomiaru	analiza danych ze źródeł pierwotnych i wtórnych

Źródła danych dla wskaźnika stanowią:

- dokumenty programowe Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020;
 - dane monitoringowe i sprawozdawcze z realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020;
 - dane monitoringowe i sprawozdawcze z realizacji Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój.
- Do finansowania działań innowacyjnych w ramach RPO WSL 2014-2020 wykorzystywane są poniżej przedstawione osie priorytetowe wraz z przeznaczoną na nie alokacją.

Tabela. Osie priorytetowe RPO WSL związane z działaniami innowacyjnymi (stan na dzień 10 grudnia 2018 r.)

Oś priorytetowa	Alokacja ogółem PLN
I. Nowoczesna gospodarka	867 424 995
II. Cyfrowe Śląskie	411 904 429
III. Konkurencyjność MŚP	1 333 576 515
IV. Efektywność energetyczna, odnawialne źródła energii i gospodarka niskoemisyjna	3 577 827 115
Ogółem alokacja RPO WSL na działania innowacyjne	6 190 733 054

Źródło: LSI 2014 RPO WSL.

W 2018 r. w ramach osi priorytetowych finansujących działania innowacyjne ogłoszono poniżej wskazane nabory.

Tabela. Ogłoszone nabory w osiach priorytetowych finansujących działania innowacyjne (stan na dzień 10 grudnia 2018 r.)

Oś priorytetowa	Alokacja ogółem PLN	Liczba ogłoszonych oraz uruchomionych naborów	Środki zaangażowane (wkład UE) PLN	Procent wykorzystania alokacji
I. Nowoczesna gospodarka	867 424 995	11	1 190 876 409,77	137%
II. Cyfrowe Śląskie	411 904 429	3	298 934 355,12	73%
III. Konkurencyjność MŚP	1 333 576 515	10	1 113 494 675,81	83%
IV. Efektywność energetyczna, odnawialne źródła energii i gospodarka niskoemisyjna	3 577 827 115	51	3 492 220 442,68	98%
Ogółem	6 190 733 054	75	6 095 525 883	97,75 %

Źródło: LSI 2014 RPO WSL.

W 2018 r. w ramach osi priorytetowych finansujących działania innowacyjne realizowano łącznie 1.338 projektów.

Tabela. Wnioski wybrane do dofinansowania (stan na dzień 10 grudnia 2018 r.) w osiach priorytetowych finansujących działania innowacyjne.

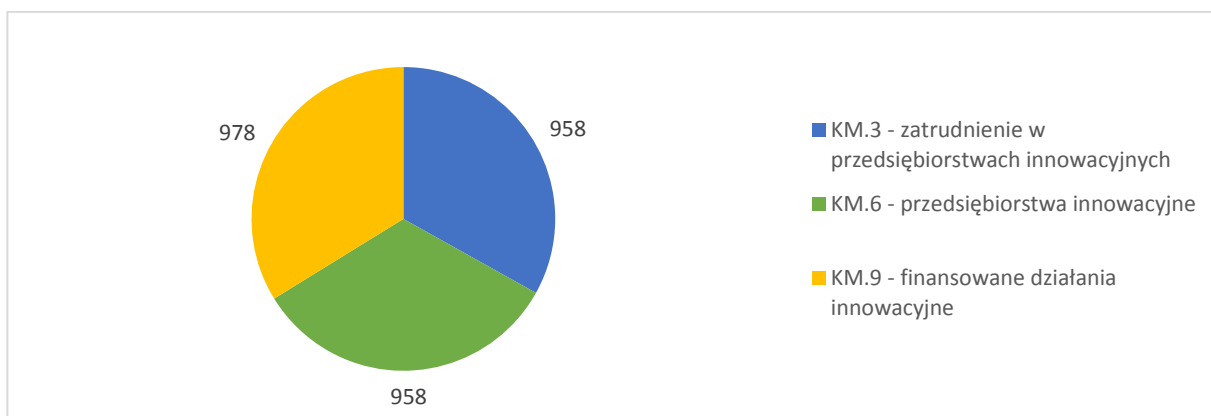
Oś priorytetowa	Liczba wniosków	Wartość wkładu UE PLN	Alokacja ogółem PLN
-----------------	-----------------	-----------------------	---------------------

I. Nowoczesna gospodarka	119	294 647 086	867 424 995
II. Cyfrowe Śląskie	68	361 303 726	411 904 429
III. Konkurencyjność MŚP	682	918 078 933	1 333 576 515
IV. Efektywność energetyczna, odnawialne źródła energii i gospodarka niskoemisyjna	469	2 117 260 997	3 577 827 115
Razem:	1 338	3 691 290 742	6 190 733 054

Źródło: LSI 2014 RPO WSL.

Zarząd Województwa Śląskiego z siedzibą w Katowicach ul. Ligonia 46, 40-037 Katowice jako Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 ogłosił konkurs nr RPSL.01.01.00-IZ.01-24-292/18 w ramach Osi Priorytetowej I Nowoczesna gospodarka, **Działania 1.1 Kluczowa dla regionu infrastruktura badawcza RPO WSL 2014-2020. Termin naboru: 30.11.2018 r. do 28.03.2019 r.** Orientacyjny termin rozstrzygnięcia konkursu to wrzesień 2019 r.⁷.

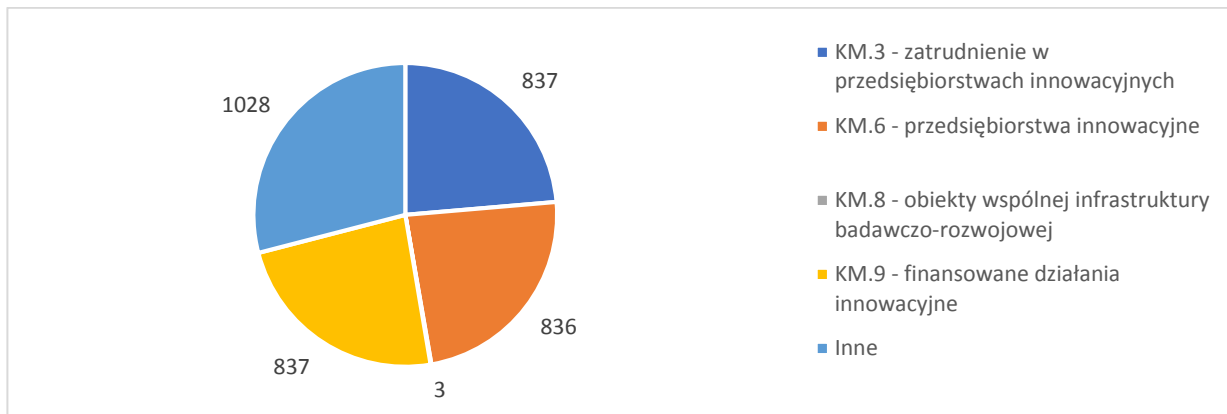
Wykres. Struktura projektów finansowanych w ramach PO IR 2014-2020, których beneficjentami były podmioty z województwa śląskiego – według kamieni milowych

Źródło: Wyniki badania ewaluacyjnego zrealizowanego przez konsorcjum firm ECORYS Polska Spółka z o.o. i SEENDICO Doradcy Radło&Wspólnicy sp. j. w okresie listopad-grudzień 2018 r. Opracowano na podstawie bazy danych projektowych PO IR 2014-2020, n=978.

⁷ Więcej informacji: Rozdział 5.4.1. Metaprzsięwzięcie 1 Akademia Śląska.

Wykres. Struktura projektów finansowanych w ramach RPO WSL 2014-2020, których beneficjentami były podmioty z województwa śląskiego – według kamieni milowych

Źródło: Wyniki badania ewaluacyjnego zrealizowanego przez konsorcjum firm ECORYS Polska Spółka z o.o. i SEENDICO Doradcy Radło&Wspólnicy sp. j. w okresie listopad-grudzień 2018 r. Opracowano na podstawie bazy danych projektowych RPO WSL 2014-2020, n=1868.

Wskaźnik monitoringu wizji rozwoju. Kamień milowy (KM.11). LICZBA MIESZKAŃCÓW REGIONU OBJĘTYCH DZIAŁANAMI Z ZAKRESU KREATYWNOŚCI I INNOWACYJNOŚCI

Wskaźniki monitoringu wizji. Kamienie milowe (KM)	Jednostka miary	Wartości wskaźnika	Moment pomiaru	Dynamika zmian wartości wskaźnika
KM.11. Liczba mieszkańców regionu objętych działaniami z zakresu kreatywności i innowacyjności	osoby		2021	planowane badanie ewaluacyjne
	osoby	1024 tys.	2020	wartość docelowa, wzrost
	osoby	973 219	2018	Wzrost wartości wskaźnika. Badanie ewaluacyjne (XII 2018)**
	osoby	732 345*	2017	Badanie ewaluacyjne (XII 2017)*
	osoby	0	2012	wartość bazowa

* Wyniki badania ewaluacyjnego zrealizowanego przez Ecorys Sp. z o.o. w grudniu 2017 r.

** Wyniki badania ewaluacyjnego zrealizowanego przez konsorcjum firm ECORYS Polska Spółka z o.o. i SEENDICO Doradcy Radło&Wspólnicy sp. j. w okresie listopad-grudzień 2018 r.

Cechy wskaźnika	Wskaźnik rozwoju kultury innowacyjnej w regionie
Definicja wskaźnika	Wskaźnik działań podejmowanych w regionie w zakresie kreowania przedsiębiorczości oraz transferu informacji i wiedzy.
Wpływ interwencji publicznej na poziomie regionalnym	duży
Dostępność danych	wymaga odrębnej ewaluacji i wprowadzenia do regionalnego systemu informacji
Źródła danych	Innobservator Silesia, badania ewaluacyjne
Moment pomiaru	Ewaluacja: 2017, 2018, 2021
Wartość bazowa, wartość wyjściowa	nie obliczano
Dynamika zmian wskaźnika, wartość docelowa wskaźnika w 2020 r.	wzrost, wartość docelowa 1024 tys.
Sposób pomiaru	badania ilościowe na wybranych próbach

Dane uwzględniające źródła rekomendowane:

- wartości wskaźnika dla Priorytetu inwestycyjnego 10a – Inwestycje w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój infrastruktury szkoleniowej i edukacyjnej, Celu szczegółowego 3 – zwiększona liczba osób odwiedzających instytucje paramuzealne;
- liczba uczestników konkursów poświęconych innowacyjności, w tym konkursu Innowator Śląska.

Komentarz:

Wskaźnik obrazuje działania podejmowane w latach 2013-2020 przez instytucje ekosystemu innowacji (w tym: parki naukowo-technologiczne, inkubatory przedsiębiorczości, inkubatory technologiczne, samorząd terytorialny, jednostki naukowe) w regionie w zakresie kreowania przedsiębiorczości oraz transferu informacji i wiedzy poprzez rozpowszechnianie wiedzy i promowanie innowacyjności, kreatywności, nauki.

Przy jego obliczaniu uwzględniono:

- dane sprawozdawcze z działań informacyjno-promocyjnych i szkoleniowych realizowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego 2014-2020 oraz klientów punktów informacyjnych;
- dane dotyczące działań informacyjno-promocyjnych i edukacyjnych podejmowanych przez inne instytucje uczestniczące w systemie finansowania działań innowacyjnych np. Narodowe Centrum Badań i Rozwoju;
- działania informacyjne, promocyjne i edukacyjne realizowane przez podmioty wsparcia innowacyjności – parki naukowo-technologiczne, inkubatory przedsiębiorczości, inkubatory technologiczne;
- odwiedzin stron poświęconych tematyce innowacyjności, liczbę subskrypcji *newslettera* stron;
- liczby uczestników konkursów poświęconych innowacyjności, w tym konkursu Innowator Śląska;
- wartości wskaźnika dla Priorytetu inwestycyjnego 10a – Inwestycje w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój infrastruktury szkoleniowej i edukacyjnej, Celu szczegółowego 3 – zwiększona liczba osób odwiedzających instytucje paramuzealne.

Według danych z Narodowego Centrum Badań i Rozwoju, w latach 2013-2018 NCBR było zaangażowane w następujące wydarzenia:

Tabela 1. Wydarzenia promocyjno-edukacyjne, w których zaangażowane było NCBR

Nr	Tytuł	Szacowana liczba uczestników
1	Nowy Przemysł EXPO 2018	Ponad 2000 uczestników
2	Europejski Kongres Gospodarczy (2013-2018)	Wydarzenie odbywa się co roku, za każdym razem gromadząc ponad 11 tys. uczestników
3	IMPACT Fintech (2017)	Ponad 2000 uczestników
4	IMPACT Electromobility (2018)	Ponad 2000 uczestników
5	Spotkania informacyjne (2017)	Odbyło się 8 spotkań, liczba uczestników każdego wydarzenia wynosiła ok. 50 osób
6	Cykl spotkań w ramach projektu NCBR dla Firm - spotkania w województwie śląskim (2018)	Odbyło się 9 spotkań. Liczba uczestników wyniosła 478/266 osób.
7	Cykl spotkań realizowanych w ramach projektu Innowacyjna Firma (wspólnie z MliR) – spotkania w woj. śląskim (2018)	1 wydarzenie liczące ok. 50 osób
8	Międzynarodowe Targi Wynałazków i Innowacji INTARG (2018)	Ponad 1000 uczestników
9	Europejski Kongres Małych i Średnich Przedsiębiorstw (2018)	Ponad 1000 uczestników
10	Startup Poland Camp – spotkania w woj. śląskim (2018)	2 wydarzenia liczące ok. 100 uczestników

Źródło: Narodowe Centrum Badań i Rozwoju

Dodatkowo, w czasie ewaluacji ustalono liczbę spotkań organizowanych przez Regionalny Punkt Kontaktowy Politechniki Śląskiej i liczbę ich uczestników uczestników:

	liczba spotkań	liczba uczestników
2013	20	676
2014	33	1878
2015	27	1046
2016	21	677
2017	22	510
2018	25	616
razem:		5403

Liczba uczestników konkursu Innowator Śląska przedstawiała się w latach 2013-2017 zgodnie z poniższymi danymi:

	liczba uczestników konkursu <i>Innowator Śląska</i>
2013	24
2014	22
2015	26
2016	27
2017	29
razem:	128

Zgodnie z danymi GUS liczba osób odwiedzających instytucje paramuzealne (w tym młodzież szkolna w zorganizowanych grupach) przedstawiała się w latach 2013-2016 w sposób następujący:

	Liczba osób odwiedzających instytucje paramuzealne (w tym młodzież szkolna w zorganizowanych grupach)
2013	256182
2014	250988
2015	245837
2016	195215
razem	948222

Biorąc pod uwagę wymienione składniki wartości wskaźnika (ich dolne ograniczenia) i zakładając, że dany rodzaj wydarzenia gromadził za każdym razem tych samych uczestników, jego wielkość w roku 2018 należy oszacować na poziomie **973219**.

5.2.2. Monitoring wizji. Wskaźniki horyzontalne

Wskaźniki horyzontalne (WH) „Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020” stanowią stworzone przez region własne, zintegrowane wskaźniki w postaci następujących indeksów:

- Smart Index dla inteligentnych specjalizacji,
- Knowledge Index – KI,
- Indeks kapitału społecznego, w tym szczególnie poziom zaufania,
- Indeks innowacyjności,
- Indeks atrakcyjności inwestycyjnej.

W latach 2014 – 2015 zostały opracowane przez Regionalne Obserwatoria Specjalistyczne: metodologie obliczania wskaźników horyzontalnych oraz wartości dla 2015 roku (pilotaż).

Wskaźnik horyzontalny monitoringu wizji rozwoju (WH.1). SMART INDEX DLA INTELIGENTNYCH SPECJALIZACJI

Wskaźniki horyzontalne monitoringu wizji (WH)	Jednostka miary	Wartości wskaźnika	Moment pomiaru	Dynamika zmian wartości wskaźnika. Uwagi	
WH.1. Smart Index dla inteligentnych specjalizacji:	%	1,248	2020	wartość docelowa (średniorocznie 5% od pierwszego pomiaru)	Planowane badanie ewaluacyjne
	%	1,73	2016	Osiągnięto wartość docelową wskaźnika. Obliczono z uwzględnieniem nowych specjalizacji przyjętych w 2018 r.	Badanie ewaluacyjne (XI-XII 2018)***
	%	0,43	2015	spadek wartości Indeksu	Badanie ewaluacyjne (XII 2017)**
	%	0,96	2014	wzrost wobec wartości bazowej	Badanie pilotażowe*
	%	0	2012	wartość bazowa	

Wskaźniki horyzontalne monitoringu wizji (WH)	Jednostka miary	Wartości wskaźnika	Moment pomiaru	Dynamika zmian wartości wskaźnika. Uwagi
				* Badanie pilotażowe zrealizowane przez Regionalne Obserwatorium Specjalistyczne ICT w latach 2014-2015. ** Wyniki badania ewaluacyjnego zrealizowanego przez Ecorys Sp. z o.o. w grudniu 2017 r. *** Wyniki badania ewaluacyjnego zrealizowanego przez konsorcjum firm ECORYS Polska Spółka z o.o. i SEENDICO Doradcy Radła&Wspólnicy sp. j. w okresie listopad-grudzień 2018 r.

WH.1.1.

Udział w przychodach inteligentnych specjalizacji

Wartość dodana brutto według sekcji PKD 2007	zł	Energetyka			
		2016	2015		
		2 739 000 000	2016		
		2 739 000 000	2015		
		4 158 000 000	2014		
		3 909 000 000	2013		
		ICT			
		4 686 000 000	2016		
		4 549 000 000	2015		
		4 158 000 000	2014		
		3 909 000 000	2013		
		Medycyna			
		8 934 000 000	2016		
		8 769 000 000	2015		
		8 510 000 000	2014		
		8 201 000 000	2013		
		Zielona gospodarka			
		76 448 000 000	2016		
		74 476 000 000	2015		
		63 856 000 000	2014		
		64 426 000 000	2013		
		Przemysły wschodzące			
		87 758 000 000	2016		
		86 129 000 000	2015		
		76 640 000 000	2014		
		78 218 000 000	2013		

WH.1.2.

Średnia liczba zatrudnionych w organizacjach inteligentnych specjalizacji

Średnia liczba pracujących przypadająca na 1 podmiot w inteligentnych specjalizacji	szt.	Energetyka			
		2016	2015		
		107,08	2016		
		122,06	2015		
		134,76	2014		
		139,54	2013		
		ICT			
		3,75	2016		
		3,76	2015		
		3,98	2014		
		3,67	2013		
		Medycyna			
		2,89	2016		
		2,91	2015		
		2,95	2014		
		2,86	2013		
		Zielona gospodarka			
		4,50	2016		
		4,27	2015		
		4,19	2014		
		4,08	2013		

Wskaźniki horyzontalne monitoringu wizji (WH)	Jednostka miary	Wartości wskaźnika	Moment pomiaru	Dynamika zmian wartości wskaźnika. Uwagi	
WH.1.3. Liczba studentów i naukowców w grupie inteligentnych specjalizacji	szt.	9,65	2016		Przemysły wschodzące
		9,64	2015		
		9,93	2014		
		10,07	2013		
	osoby	3794	2017		Energetyka
		3994	2016		
		4589	2015		
		5363	2014		
		5779	2013		
	osoby	9989	2017		ICT
		10070	2016		
		9821	2015		
9558		2014			
osoby	14148	2017		Medycyna	
	16658	2016			
	15830	2015			
	15978	2014			
	14019	2013			
osoby	15306	2017		Zielona gospodarka	
	22337	2016			
	24718	2015			
	26055	2014			
	27916	2013			
WH.1.4. Liczba klastrów w inteligentnych specjalizacjach	osoby	34411	2017		Przemysły wschodzące
		35923	2016		
		37741	2015		
		38755	2014		
		41912	2013		
	szt.	3	2017		Energetyka
		3	2016		
		3	2015		
		3	2014		
		2	2013		
szt.	5	2017		ICT	
	5	2016			
	5	2015			
	5	2014			
	5	2013			
szt.	1	2017		Medycyna	
	1	2016			
	1	2015			
	2	2014			
	3	2013			
szt.	12	2017		Zielona gospodarka	
	12	2016			
	12	2015			
	12	2014			
	11	2013			

Wskaźniki horyzontalne monitoringu wizji (WH)	Jednostka miary	Wartości wskaźnika	Moment pomiaru	Dynamika zmian wartości wskaźnika. Uwagi	
	szt.	21	2017		Przemysł wschodzące
		21	2016		
		21	2015		
		21	2014		
		18	2013		
WH.1.5. Liczba przedsięwzięć i projektów w inteligentnych specjalizacjach	szt.	101	2017		Energetyka
		64	2016		
		16	2015		
		63	2014		
		103	2013		
	szt.	171	2017		ICT
		87	2016		
		37	2015		
		336	2014		
		334	2013		
	szt.	57	2017		Medycyna
		52	2016		
		2	2016		
		59	2014		
		159	2013		
	szt.	116	2017		Zielona gospodarka
		72	2016		
		11	2016		
		60	2014		
		125	2013		
szt.	253	2017		Przemysł wschodzące	
	112	2016			
	57	2016			
	454	2014			
	461	2013			
WH.1.6. Wartość projektów i przedsięwzięć w inteligentnych specjalizacjach	zł	105 182 974,44	2017		Energetyka
		47 692 992,52	2016		
		10 463 878,83	2015		
		100 230 447	2014		
		63 951 600	2013		
	zł	126 466 937,16	2017		ICT
		56 479 519,02	2016		
		25 622 549,31	2015		
		214 729 181,35	2014		
		117 135 159,27	2013		
	zł	81 073 767	2017		Medycyna
		59 411 924	2016		
		1 097 365	2015		
		22 905 246	2014		
		41 245 142	2013		
	zł	121 056 782	2017		Zielona gospodarka
		90 328 216	2016		
		26 578 079	2015		
		132 060 508	2014		

Wskaźniki horyzontalne monitoringu wizji (WH)	Jednostka miary	Wartości wskaźnika	Moment pomiaru	Dynamika zmian wartości wskaźnika. Uwagi
		81 643 508	2013	
	zł	241 543 291	2017	Przemysł wschodzące
		129 136 772	2016	
		42 006 925	2015	
		218 532 791	2014	
		142 080 364	2013	

* Badanie pilotażowe zrealizowane przez Regionalne Obserwatorium Specjalistyczne ICT w latach 2014-2015.

** Badanie ewaluacyjne zrealizowane przez Ecorys Sp. z o.o. w grudniu 2017 r.

*** Wyniki badania ewaluacyjnego zrealizowanego przez konsorcjum firm ECORYS Polska Spółka z o.o. i SEENDICO Doradcy Radło&Wspólnicy sp. j. w okresie listopad-grudzień 2018 r.

Biorąc pod uwagę specyfikę 6 cech smart index-u dla inteligentnych specjalizacji określonych w dokumencie Regionalnej Strategii Innowacji dla Województwa Śląskiego na lata 2013-2020 dokonano kalkulacji poszczególnych subindeksów oraz smart indexu poszerzając listę cech o zapotrzebowanie na wybrany rodzaj patentów w ramach grupy klas PKD tworzących daną specjalizację (relacje IPC-PKD).

W latach 2013-2014 w ramach każdej specjalizacji odnotowano wzrost liczby patentów, a co za tym idzie wzrost wartości iloczynu średniej wagi i liczby patentów w ramach danej podklasy (zmiennej X7). **Największy wzrost dotyczył specjalizacji medycyna (142%), następnie specjalizacji ICT (75%) i specjalizacji energetyka (39%).**

Wartość smart index (przy różnych wagach dla siedmiu cech) w latach 2013-2014 wzrosła o 18%. Subindeks specjalizacji energetyka wzrósł o 13%, specjalizacji ICT wzrósł o 21%, natomiast specjalizacji medycyna wzrósł o 20%.

Dotychczasowa metodologia obliczania wskaźnika Smart Index dla inteligentnych specjalizacji (2014 r.)

Cechy wskaźnika	<p>Metodyka Smart Indeksu dla inteligentnych specjalizacji województwa śląskiego została opracowana w 2014 roku w ramach wieloetapowych prac zespołu badawczego w obserwatorium specjalistycznym ICT przy Parku Naukowo-Technologicznym TECHNOPARK Gliwice Sp. z o.o.</p> <p>W 2014 r. wskaźnik opracowano na podstawie danych wywiadowni gospodarczych, GUS, PARP, uczelni z woj. śląskiego, Portalu Informacyjno-Komunikacyjnego (PIK).</p>
Definicja wskaźnika	<p>Smart Index (SI) jest tzw. indeksem złożonym opartym na trzech subindeksach (specjalizacji energetyka – EI, specjalizacji ICT – ICTI i specjalizacji medycyna – MI) oraz sześciu wskaźnikach cząstkowych dla każdego z tych subindeksów.</p> <p>W 2014 r. subindeksy stanowiły:</p> <ul style="list-style-type: none"> X1 udział w przychodach z inteligentnych specjalizacji, X2 zatrudnienie w organizacjach inteligentnych specjalizacji, X3 liczba studentów i naukowców w grupie inteligentnych specjalizacji, X4 liczba klastrów w inteligentnych specjalizacjach, X5 liczba przedsięwzięć i projektów w inteligentnych specjalizacjach, X6 wartość projektów i przedsięwzięć w inteligentnych specjalizacjach.

	<p>Wskazane w Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020 cechy Smart Indeksu dla inteligentnych specjalizacji determinowały konieczność opracowania kryterium (-ów) klasyfikacji podmiotów i rodzajów działalności do poszczególnych specjalizacji.</p> <p>W wyniku podjętych w 2014 roku prac badawczych:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opracowano klasyfikacje poszczególnych rodzajów działalności dla poziomu czwartego (klas PKD) w ramach trzech specjalizacji – energetyka, ICT i medycyna. - wykorzystano Portal Informacyjno-Komunikacyjny w celu powiązania składowych specjalizacji na poziomie klas PKD z danymi dotyczącymi patentów wg podklas IPC.
Wpływ interwencji publicznej na poziomie regionalnym	wysoki
Dostępność danych	wymaga odrębnej ewaluacji i wprowadzenia do regionalnego systemu informacji
Źródła danych	stworzony przez region własny wskaźnik; GUS, Eurostat, PARP, MR
Moment pomiaru	Ewaluacja: 2018 (grudzień 2017), 2021
Wartość bazowa, wartość wyjściowa	nie wyznaczano
Dynamika zmian wskaźnika, wartość docelowa wskaźnika w 2020 r.	Wzrost (średniorocznie 5% od pierwszego pomiaru)
Sposób pomiaru	ewaluacja tematyczna, metody ilościowe na wybranych próbach, badania bezpośrednie, benchmarking, analizy wskaźnikowe, cykliczne (roczne) badania realizowane przez specjalistyczne obserwatoria
Klasyfikacja poszczególnych rodzajów działalności dla poziomu czwartego (klas PKD) w ramach trzech specjalizacji – energetyka, ICT, medycyna	<p>Wskazane w Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020 cechy Smart Indeksu dla inteligentnych specjalizacji determinowały konieczność opracowania kryterium (-ów) klasyfikacji podmiotów i rodzajów działalności do poszczególnych specjalizacji. Zidentyfikowano w tym kontekście międzynarodowe doświadczenia dotyczące wyodrębnienia sektora ICT na bazie klasyfikacji rodzajów działalności gospodarczej konstytuujących ten sektor. Mając świadomość ograniczeń podejścia sektorowego wykorzystano Polską Klasyfikację Działalności (PKD) na poziomie czwartym (klas).</p> <p>Całość klasyfikacji PKD dla poziomu czwartego liczy 615 grupowań rodzajów działalności dających się wyodrębnić przede wszystkim z punktu widzenia specjalizacji procesu produkcyjnego czy też działalności usługowej.</p> <p>Zespół badawczy odpowiedzialny za stworzenie metodologii i wyliczenie Smart Indeksu dokonał przyporządkowania odpowiednich kodów PKD na poziomie klas do trzech specjalizacji. Następnie te propozycje poddano szerokim konsultacjom merytorycznym w ramach sieci obserwatoriów tematycznych, Śląskiej Rady Innowacji oraz Komitetu Sterującego Regionalnej Strategii Innowacji. W wyniku tych prac opracowano klasyfikacje poszczególnych rodzajów działalności dla poziomu czwartego (klas PKD) w ramach trzech specjalizacji –</p>

energetyka,
ICT i medycyna.

Uszczegółowienie i aktualizacja metodologii pomiaru WH.1. Smart Index dla inteligentnych specjalizacji w latach 2017 – 2018.

Cechy wskaźnika	<p>Metodyka smart index-u dla inteligentnych specjalizacji województwa śląskiego została opracowana w 2014 roku w ramach wieloetapowych prac zespołu badawczego w obserwatorium specjalistycznym ICT przy Parku Naukowo-Technologicznym TECHNOPARK Gliwice Sp. z o.o.</p> <p>W 2014 r. wskaźnik opracowano na podstawie danych wywiadowni gospodarczych, GUS, PARP, uczelni z woj. śląskiego, Portalu Informacyjno-Komunikacyjnego (PIK).</p> <p>W związku z warunkiem dostępności i porównywalności wyników w 2017 r. wskaźnik opracowano na podstawie ogólnodostępnych danych GUS, PARP, danych MR dotyczących realizowanych projektów, Eurostat.</p>
Definicja wskaźnika	<p>Smart index (SI) jest tzw. indeksem złożonym opartym na subindeksach określonych dla poszczególnych inteligentnych specjalizacji (specjalizacji Energetyka, specjalizacji ICT, specjalizacji Medycyna, specjalizacji Zielona gospodarka i specjalizacji Przemysły wschodzące) oraz sześciu wskaźnikach cząstkowych dla każdego z tych subindeksów.</p> <p>W 2018 roku w stosunku do pierwotnych obliczeń wartość Smart Indexu została poszerzona o nowe specjalizacje przyjęte w 2018 roku przez Województwo Śląskie 2014 r. subindeksy stanowiły tj.:</p> <ul style="list-style-type: none"> X1 udział w przychodach z inteligentnych specjalizacji, X2 zatrudnienie w organizacjach inteligentnych specjalizacji, X3 liczba studentów i naukowców w grupie inteligentnych specjalizacji, X4 liczba klastrów w inteligentnych specjalizacjach, X5 liczba przedsięwzięć i projektów w inteligentnych specjalizacjach, X6 wartość projektów i przedsięwzięć w inteligentnych specjalizacjach. <p>Wskazane w Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020 cechy smart index-u dla inteligentnych specjalizacji determinowały konieczność opracowania kryterium (-ów) klasyfikacji podmiotów i rodzajów działalności do poszczególnych specjalizacji.</p> <p>W wyniku podjętych w 2014 roku prac badawczych:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opracowano klasyfikacje poszczególnych rodzajów działalności dla poziomu czwartego (klas PKD) w ramach trzech specjalizacji – energetyka, ICT i medycyna. - wykorzystano Portal Informacyjno-Komunikacyjny w celu powiązania składowych specjalizacji na poziomie klas PKD z danymi dotyczącymi patentów wg podklas IPC. <p>Ze względu na brak dostępnych danych i brak kontynuacji funkcjonowania Portalu Informacyjno-Komunikacyjnego w 2018 r. zrezygnowano podczas badania z opracowania dodatkowego subindeksu, wykorzystanego w 2014 r. i obliczono smart indeks dla 6 subindeksów.</p> <p>Ze względu na konieczność spełnienia warunku dostępności i porównywalności danych w latach subindeksy zostały zmodyfikowane:</p> <ul style="list-style-type: none"> X1 – zgodnie z rekomendacją zawartą w raporcie metodycznym smart indeksu subindeks - udział w przychodach z inteligentnych specjalizacji,

	<p>liczony na podstawie informacji uzyskanych z wywiadowni gospodarczych, został zastąpiony 'Wartością dodaną brutto' dla specjalizacji. Ze względu na dostępność informacji GUS, zostały wykorzystane dane dla sekcji PKD 2007.</p> <p>X2 – do obliczenia wartości zostały wykorzystane dane Eurostat dotyczące pracujących oraz liczby podmiotów wg NACE – na poziomie działu PKD. Dane dostępne z wyłączeniem danych dla sekcji Q – w tym przypadku wykorzystano dane GUS dotyczące liczby przedsiębiorstw i pracujących na poziomie sekcji. Dane dostępne z wyłączeniem danych dla sekcji A – w tym wypadku wykorzystano dane Eurostat dotyczące liczby gospodarstw bez względu na formę prawną oraz dane GUS BDL dotyczące liczby zatrudnionych wg sekcji PKD.</p> <p>X3 – wykorzystano dane dotyczące liczby studentów pochodzące wyłącznie z GUS, dla poziomu 'kierunek', dostępne dla wszystkich specjalizacji.</p> <p>X4 – przeprowadzono analizę dot. funkcjonowania klastrów na podstawie danych PARP; w przypadku braku identyfikacji przez PARP klastra, weryfikowano jego funkcjonowanie na podstawie analizy materiałów internetowych. W przypadku stwierdzenia braku aktywności klastrów nie były brany pod uwagę przy wyliczaniu wartości subindeksu.</p> <p>X5 – wykorzystano dane gromadzone przez w bazach programów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej dotyczące realizowanych projektów w ramach programów w perspektywie 2014-2020.</p> <p>X6 – jak wyżej.</p> <p>X7 – ze względu na brak kontynuowania funkcjonowania Portalu Informacyjno-Komunikacyjnego, stanowiącego podstawę do wyliczenia wskaźnika dodatkowy subindeks nie został wykorzystany.</p>
Wpływ interwencji publicznej na poziomie regionalnym	wysoki
Dostępność danych	wymaga odrębnej ewaluacji i wprowadzenia do regionalnego systemu informacji
Źródła danych	stworzony przez region własny wskaźnik; GUS, Eurostat, PARP, MIIr
Moment pomiaru	Ewaluacja: 2018, 2021 Uwaga: ze względu na charakter wskaźnika indeksu łańcuchowego i opóźnienie w dostępności danych GUS, Eurostat, badania prowadzone w latach 2018, 2019, 2022 będą umożliwiały obliczenie wskaźnika dla lat odpowiednio: 2016, 2017, 2020.
Wartość bazowa, wartość wyjściowa	nie wyznaczano
Dynamika zmian wskaźnika, wartość docelowa wskaźnika w 2020 r.	Wzrost (średniorocznie 5% od pierwszego pomiaru)
Sposób pomiaru	ewaluacja tematyczna, metody ilościowe na wybranych próbach, badania bezpośrednie, benchmarking, analizy wskaźnikowe, cykliczne (roczne) badania realizowane przez specjalistyczne obserwatoria
Klasyfikacja poszczególnych rodzajów	Wskazane w Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020 cechy smart index-u dla inteligentnych specjalizacji

działalności dla poziomu
czwartego (klas PKD) w
ramach trzech specjalizacji
– energetyka, ICT,
medycyna

determinowały konieczność opracowania kryterium (-ów) klasyfikacji podmiotów i rodzajów działalności do poszczególnych specjalizacji. Zidentyfikowano w tym kontekście międzynarodowe doświadczenia dotyczące wyodrębnienia sektora ICT na bazie klasyfikacji rodzajów działalności gospodarczej konstytuujących ten sektor. Mając świadomość ograniczeń podejścia sektorowego wykorzystano Polską Klasyfikację Działalności (PKD) na poziomie czwartym (klas). Całość klasyfikacji PKD dla poziomu czwartego liczy 615 grupowań rodzajów działalności dających się wyodrębnić przede wszystkim z punktu widzenia specjalizacji procesu produkcyjnego, czy też działalności usługowej.

Zespół badawczy odpowiedzialny za stworzenie metodologii i wyliczenie smart index-u dokonał przyporządkowania odpowiednich kodów PKD na poziomie klas do trzech specjalizacji. Następnie te propozycje poddano szerokim konsultacjom merytorycznym w ramach sieci obserwatoriów tematycznych, Śląskiej Rady Innowacji oraz Komitetu Sterującego Regionalnej Strategii Innowacji. W wyniku tych prac opracowano klasyfikacje poszczególnych rodzajów działalności dla poziomu czwartego (klas PKD) w ramach trzech specjalizacji – energetyka, ICT i medycyna. W ramach badania w 2017 r. wykorzystane zostało pierwotnie opracowane przyporządkowanie. Dla inteligentnych specjalizacji województwa śląskiego przyjętych w 2018 r. wykorzystane zostało przyporządkowanie do rodzajów działalności dla poziomu czwartego (klas PKD) zgodnie z opracowaniem *Procesy przedsiębiorczego odkrywania w kontekście rozwoju innowacyjnego województwa śląskiego do roku 2020, Raport końcowy. II etap badania ewaluacyjnego pn. Realizacja procesu przedsiębiorczego odkrywania (PPO) w województwie śląskim w kontekście rozwoju innowacyjnego do roku 2020*, Główny Instytut Górnictwa, Katowice 2017.

Biorąc pod uwagę cechy wskaźnika – porównywalność i dostępność danych – użyteczność przyporządkowania dla celów wykorzystywania i analiz danych pochodzących ze statystyki publicznej jest ograniczona.

Wskaźnik horyzontalny monitoringu wizji rozwoju (WH.2).
KNOWLEDGE INDEX (KI)

Wskaźniki horyzontalne monitoringu wizji	Jednostka miary	Wartości wskaźnika	Moment pomiaru	Dynamika zmian wartości wskaźnika
WH.2. Knowledge Index (KI)			2021	planowane badanie ewaluacyjne
		8,29	2020	wartość docelowa, wzrost
		7,36	2017	Badanie ewaluacyjne (XII 2018)*** Wzrost wartości wskaźnika. 3 lokata w kraju
		7,29	2016	Badanie ewaluacyjne (XII 2017)** Wzrost wartości wskaźnika. 2 lokata w kraju
		6,63	2013	Wartość bazowa. 2 lokata w kraju*
		7,71	2012	2 lokata w kraju*
		8,19	2011	1 lokata w kraju*
		8,40	2010	1 lokata w kraju*
		8,33	2009	1 lokata w kraju*
WH.2.1. Edukacja i zasoby ludzkie		7,29	2017	Badanie ewaluacyjne (XII 2018)*** Utrzymanie wartości wskaźnika. 3 lokata w kraju
		7,08	2016	Badanie ewaluacyjne (XII 2017)** Spadek wartości wskaźnika. 3 lokata w kraju
		8,75	2013	1 lokata w kraju*
		8,75	2012	1 lokata w kraju*
		8,75	2011	1 lokata w kraju*
		8,75	2010	1 lokata w kraju*
		8,75	2009	1 lokata w kraju*
WH.2.2. System innowacji		7,29	2017	Badanie ewaluacyjne (XII 2018)***

Wskaźniki horyzontalne monitoringu wizji	Jednostka miary	Wartości wskaźnika	Moment pomiaru	Dynamika zmian wartości wskaźnika
				Spadek wartości wskaźnika. 3 lokata w kraju
		7,29	2016	Badanie ewaluacyjne (XII 2017)** Utrzymanie wartości wskaźnika. 3 lokata w kraju
		7,92	2012	2 lokata w kraju*
		8,54	2011	1 lokata w kraju*
		8,96	2010	1 lokata w kraju*
		8,75	2009	1 lokata w kraju*
		7,50	2017	Badanie ewaluacyjne (XII 2018)*** Utrzymanie wartości wskaźnika. 3 lokata w kraju
WH.2.3. Technologie informatyczne		7,50	2016	Badanie ewaluacyjne (XII 2017)** Wzrost wartości wskaźnika. 3 lokata w kraju
		6,46	2012	3 lokata w kraju*
		7,29	2011	3 lokata w kraju*
		7,50	2010	3 lokata w kraju*
		7,50	2009	3 lokata w kraju*

* Badanie pilotażowe zrealizowane przez Regionalne Obserwatorium Specjalistyczne ICT w latach 2014-2015.

** Badanie ewaluacyjne zrealizowane przez Ecorys Sp. z o.o. w grudniu 2017 r.

*** Wyniki badania ewaluacyjnego zrealizowanego przez konsorcjum firm ECORYS Polska Spółka z o.o. i SEENDICO Doradcy Radło&Wspólnicy sp. j. w okresie listopad-grudzień 2018 r.

Cechy wskaźnika

Metodologia Banku Światowego, popularyzowana jako KAM (ang. Knowledge Assessment Methodology), prezentuje narzędzie badawcze – Knowledge Economy Index – umożliwiające porównywanie konkurencyjności w zakresie gospodarki wiedzą pomiędzy różnymi obszarami działalności ekonomicznej na podstawie zestawu zmiennych strukturalnych oraz jakościowych.

FILAR I. Edukacja i zasoby ludzkie. Komponenty wskaźnika:

- stopa alfabetyzacji dorosłych,
- udział osób odbierających edukację na poziomie średnim do ogółu populacji w wieku odpowiadającym uczniom szkół średnich,

	<ul style="list-style-type: none"> – udział osób odbierających edukację na poziomie wyższym do ogółu populacji w wieku odpowiadającym studentom dla szkolnictwa wyższego. Knowledge Index (KAM). <p>FILAR II. System innowacji. Komponenty wskaźnika:</p> <ul style="list-style-type: none"> – naukowcy w sektorze B+R, – zgłoszenia patentowe przyznane, – liczba artykułów naukowych w czasopismach naukowych i technicznych na milion obywateli. <p>FILAR III. Technologie informatyczne. Komponenty wskaźnika:</p> <ul style="list-style-type: none"> – telefony na 1.000 osób, – komputery na 1.000 osób, – użytkownicy Internetu na 10.000 osób.
<p>Definicja wskaźnika</p>	<p>Metodologię Banku Światowego – KAM – wykorzystano do pomiaru stopnia konkurencyjności 16 województw w Polsce na przestrzeni lat 2009-2012 za pomocą wskaźnika Knowledge Economy Index (KEI).</p> <p>Knowledge Index (KEI). FILAR I. Edukacja i zasoby ludzkie. Komponenty wskaźnika:</p> <ul style="list-style-type: none"> – liczba uczniów w szkołach podstawowych, – przeciętny udział osób odbierających edukację na poziomie średnim: licea ogólnokształcące (16-18 lat), szkoły zawodowe i ogólnozawodowe (16-18 lat), szkoły policealne (18-21 lat); w stosunku do populacji w danej grupie wiekowej), – ilość osób odbierających edukację na poziomie wyższym: szkoły publiczne oraz niepubliczne. <p>Knowledge Index (KEI). FILAR II. System innowacji. Komponenty wskaźnika:</p> <ul style="list-style-type: none"> – nakłady na działalność innowacyjną w przedsiębiorstwach usługowych oraz w przedsiębiorstwach przemysłowych (w tys. zł.), – przeciętna wartość wskaźnika nowych wdrożeń technologicznych w przedsiębiorstwach usługowych oraz produkcyjnych (w %), – ilość zgłoszonych wynalazków i udzielonych patentów. <p>Knowledge Index (KEI). FILAR III. Technologie informatyczne. Komponenty wskaźnika:</p> <ul style="list-style-type: none"> – odsetek gospodarstw domowych wyposażonych w telefon, – odsetek gospodarstw domowych wyposażonych w komputer, – odsetek gospodarstw domowych wyposażonych w komputer z dostępem do Internetu.
<p>Wpływ interwencji publicznej na poziomie regionalnym</p>	<p>niski</p>

Dostępność danych	wymaga odrębnej ewaluacji i wprowadzenia do regionalnego systemu informacji
Źródła danych	stworzony przez region własny wskaźnik
Moment pomiaru	Ewaluacja: 2017, 2018, 2021
Wartość bazowa, wartość wyjściowa	nie obliczano na poziomie regionalnym; wartości dla kraju: 7,20, Edukacja – 7,76, Innowacje – 7,16, ICT – 6,70
Dynamika zmian wskaźnika, wartość docelowa wskaźnika w 2020 r.	Na poziomie regionalnym wzrost – do wartości 8,29 (połowa dystansu do lidera rankingu – Szwecji)
Sposób pomiaru	benchmarking na podstawie międzynarodowego i krajowego wskaźnika KI w oparciu o badania szczegółowych wskaźników wskazanych w opisie

WH.2. Knowledge Index (KI): nota metodologiczna

W przypadku WH.2. Knowledge Index (KI) posłużono się sposobem obliczania przedstawionym w opracowaniu *Gospodarka oparta na wiedzy. Raport analityczny na przykładzie wojewódzkiego podziału terytorialnego Polski w latach 2009-2012*, Euro-Centrum Park Naukowo-Technologiczny, Katowice 2014, z zastrzeżeniami wynikającymi z *Ewaluacji wdrażania Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020, w tym ocena wskaźników monitoringu wizji*, Ecorys, Warszawa, 2017. Modyfikacje te można sprowadzić do zastąpienia części niegromadzonych już przez GUS zmiennych częściowych ich odpowiednikami uwzględniającymi stan rozwoju społeczno-gospodarczego i konieczność nadążania za nim statystyki publicznej (np. zastąpienie zliczania liczby telefonów stacjonarnych - telefonami komórkowymi).

Tabela. Zmienne częściowe uwzględnione do obliczenia wartości (WH.2.) Knowledge Index (KI)

Filar	Zmienna	Opis	Sposób pozyskania danych z zasobów BDL GUS oraz ew. przekształcenia
Edukacja i zasoby ludzkie	X_1	Liczba uczniów w szkołach podstawowych	Kategoria: Szkolnictwo, Grupa: Szkolnictwo podstawowe, Podgrupa: Szkoły podstawowe ogółem -> uczniowie
	X_2	Przeciętny udział osób odbierających edukację na poziomie średnim: licea ogólnokształcące (16-18 lat), szkoły zawodowe i ogólnozawodowe (16-18 lat), szkoły policealne (18-21 lat); w stosunku do populacji w danej grupie wiekowej)	Kategoria: Szkolnictwo, Grupa: Skolaryzacja, Podgrupa: Współczynniki skolaryzacji (szkolnictwo ponadpodstawowe i ponadgimnazjalne -> Współczynnik skolaryzacji netto; licea ogólnokształcące (wiek 16-18 lat); szkoły zawodowe (bez zasadniczych zawodowych) i ogólnozawodowe (wiek

Filar	Zmienna	Opis	Sposób pozyskania danych z zasobów BDL GUS oraz ew. przekształcenia
			16-18 lat); szkoły policealne (wiek 19-21 lat)
	X_3	Ilość osób odbierających edukację na poziomie wyższym: szkoły publiczne oraz niepubliczne	Kategoria: Szkolnictwo wyższe, Grupa: Szkoły wyższe; Podgrupa: Studenci i absolwenci wg typów szkół i rodzaju studiów -> szkoły wyższe ogółem, studenci, ogółem
Innowacje	X_4	Nakłady na działalność innowacyjną w przedsiębiorstwach usługowych oraz w przedsiębiorstwach przemysłowych (w tys. zł.)	Kategoria: nauka i technika, Grupa: działalność innowacyjna; Podgrupa: Nakłady na działalność innowacyjną w przedsiębiorstwach wg rodzajów działalności innowacyjnej - > przedsiębiorstwa z sektora usług, ogółem PLUS Kategoria: nauka i technika, Grupa: działalność innowacyjna; Podgrupa: Nakłady na działalność innowacyjną w przedsiębiorstwach wg rodzajów działalności innowacyjnej - > przedsiębiorstwa z przemysłowe, ogółem
	X_5	Przeciętna wartość wskaźnika nowych wdrożeń technologicznych w przedsiębiorstwach usługowych oraz produkcyjnych (w %)	Kategoria: nauka i technika; Grupa: działalność innowacyjna; Podgrupa: Przedsiębiorstwa innowacyjne wg rodzajów wprowadzonych innowacji -> przedsiębiorstwa z sektora usług, nowe lub istotnie ulepszone procesy PLUS Kategoria: nauka i technika; Grupa: działalność innowacyjna; Podgrupa: Przedsiębiorstwa innowacyjne wg rodzajów wprowadzonych innowacji -> przedsiębiorstwa przemysłowe, nowe lub istotnie ulepszone procesy
	X_6	Ilość zgłoszonych wynalazków i udzielonych patentów	Kategoria: nauka i technika; Grupa: Ochrona własności przemysłowej w Polsce; Podgrupa: Wynalazki -> zgłoszenia w URP PLUS Kategoria: nauka i technika; Grupa: Ochrona własności przemysłowej w Polsce; Podgrupa: Wynalazki -> patenty udzielone przez URP

Filar	Zmienna	Opis	Sposób pozyskania danych z zasobów BDL GUS oraz ew. przekształcenia
Technologie informatyczne i komunikacyjne	χ_7	Odsetek gospodarstw domowych wyposażonych w telefon <i>komórkowy</i>	Kategoria: Ludność; Grupa: Gospodarstwa domowe; Podgrupa: Wyposażenie w niektóre przedmioty trwałego użytkowania w % ogółu gospodarstw domowych -> telefon komórkowy
	χ_8	Odsetek gospodarstw domowych wyposażonych w komputer	Kategoria: Ludność; Grupa: Gospodarstwa domowe; Podgrupa: Wyposażenie w niektóre przedmioty trwałego użytkowania w % ogółu gospodarstw domowych -> Komputer osobisty ogółem
	χ_9	Odsetek gospodarstw domowych wyposażonych w komputer z dostępem do Internetu	Kategoria: Ludność; Grupa: Gospodarstwa domowe; Podgrupa: Wyposażenie w niektóre przedmioty trwałego użytkowania w % ogółu gospodarstw domowych -> Komputer osobisty z dostępem do Internetu

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Analogicznie, podobnie jak w badaniu ewaluacyjnym z 2017 r., dla wyznaczenia wskaźnika KEI dla badanych obszarów obliczenia wykonano dla dwóch rodzajów średnich rangowanych zmiennych wejściowych: arytmetycznej oraz arytmetycznej ważonej. W pierwotnym opisie wskazano, iż wyznaczenie wskaźnika KEI dla badanych obszarów sprowadza się do obliczenia średniej arytmetycznej ważonej rangowanych zmiennych wejściowych. Zaproponowana metodologia nie precyzuje jednak wag, jakie należy przypisać każdej ze zmiennych wejściowych. Przegląd literatury nie pozwala również jednoznacznie wskazać, która jest ważniejsza – co powinno znaleźć przełożenie w sformułowanych wagach. Z tego względu zastąpiono średnią arytmetyczną ważoną rangowanymi zmiennymi wejściowych dla wyliczania wartości KEI dla Filarów I-III.

Tabela 2. Propozycja aktualizacji w zakresie sposobu wyliczania wartości KEI dla Filarów I-III

Wariant II	wyznaczenie wskaźnika KEI dla badanych obszarów	Zagregowany wskaźnik Knowledge Economy Index, będący średnią arytmetyczną ważoną rangowanych zmiennych wejściowych.
Wariant I	wyznaczenie wskaźnika KEI dla badanych obszarów	Zagregowany wskaźnik Knowledge Economy Index, będący średnią arytmetyczną rangowanych zmiennych wejściowych.

Źródło: opracowanie własne.

WH.2. Knowledge Index (KI): oszacowanie wartości oraz ocena

Poniżej zaprezentowano wyniki wyliczenia wartości wskaźnika KEI zgodnie z zaproponowaną, zaktualizowaną metodologią.

Tabela 3. Wartości KEI dla Filaru I

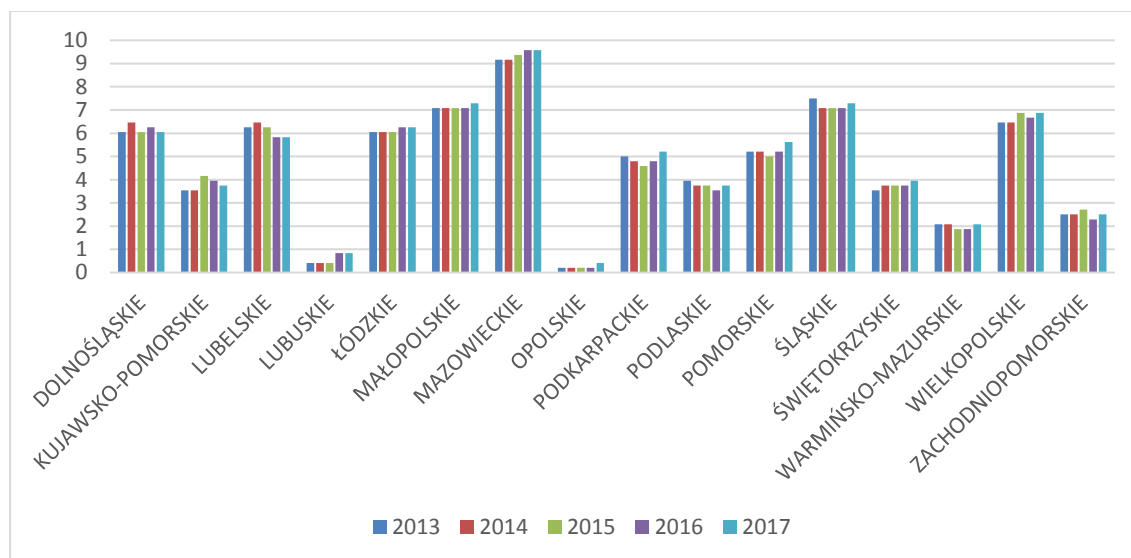
Województwo	FILAR I									
	2013		2014		2015		2016		2017	
	wartość	ranking	wartość	ranking	wartość	ranking	wartość	ranking	wartość	ranking
Dolnośląskie	6,04	7	6,46	6	6,04	7	6,25	6	6,04	5
Kujawsko-pomorskie	3,54	12	3,54	12	4,17	10	3,96	10	3,75	10
Lubelskie	6,25	5	6,46	6	6,25	5	5,83	7	5,83	6
Lubuskie	0,42	15	0,42	15	0,42	15	0,83	15	0,83	13
Łódzkie	6,04	7	6,04	7	6,04	7	6,25	6	6,25	4
Małopolskie	7,08	3	7,08	3	7,08	3	7,08	3	7,29	2
Mazowieckie	9,17	1	9,17	1	9,17	1	9,38	1	9,58	1
Opolskie	0,21	16	0,21	16	0,21	16	0,21	16	0,42	14
Podkarpackie	5,00	9	4,79	9	4,58	9	4,79	9	5,21	8
Podlaskie	3,96	10	3,75	11	3,75	12	3,54	12	3,75	10
Pomorskie	5,21	8	5,21	8	5,00	8	5,21	8	5,63	7
Śląskie	7,50	2	7,08	3	7,08	3	7,08	3	7,29	2
Świętokrzyskie	3,54	12	3,75	11	3,75	12	3,75	11	3,96	9
Warmińsko-mazurskie	2,08	14	2,08	14	1,88	14	1,88	14	2,08	12
Wielkopolskie	6,46	4	6,46	6	6,88	4	6,67	4	6,88	3

Zachodniopomorskie	2,50	13	2,50	13	2,71	13	2,29	13	2,50	11
--------------------	------	----	------	----	------	----	------	----	------	----

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

W obszarze Filaru I pozycja regionu od 2013 r. jest mocna i stabilna, chociaż lepsze rezultaty od Śląska uzyskują przede wszystkim Mazowsze i Małopolsk – regiony, na terenie których położone są odpowiednio Warszawa (największy ośrodek akademicki w kraju) oraz Kraków (drugi takiż w Polsce). Niewiele gorszą sytuację obserwuje się również w Wielkopolsce oraz województwach dolnośląskim, lubelskim i łódzkim (dwa ostatnie wydają się zmieniać swoje pozycje w rankingu na korzyść łódzkiego). W analizowanym tu obszarze, podobnie jak dla 2016 r., zdecydowanie najgorzej prezentują się dane dla województw opolskiego i lubuskiego.

Wykres 1. Wartości KEI dla Filaru I

Źródło: Wyniki badania ewaluacyjnego zrealizowanego przez konsorcjum firm ECORYS Polska Spółka z o.o. i SEENDICO Doradcy Rado&Wspólnicy sp. j. w okresie listopad-grudzień 2018 r. Opracowano na podstawie danych BDL GUS.

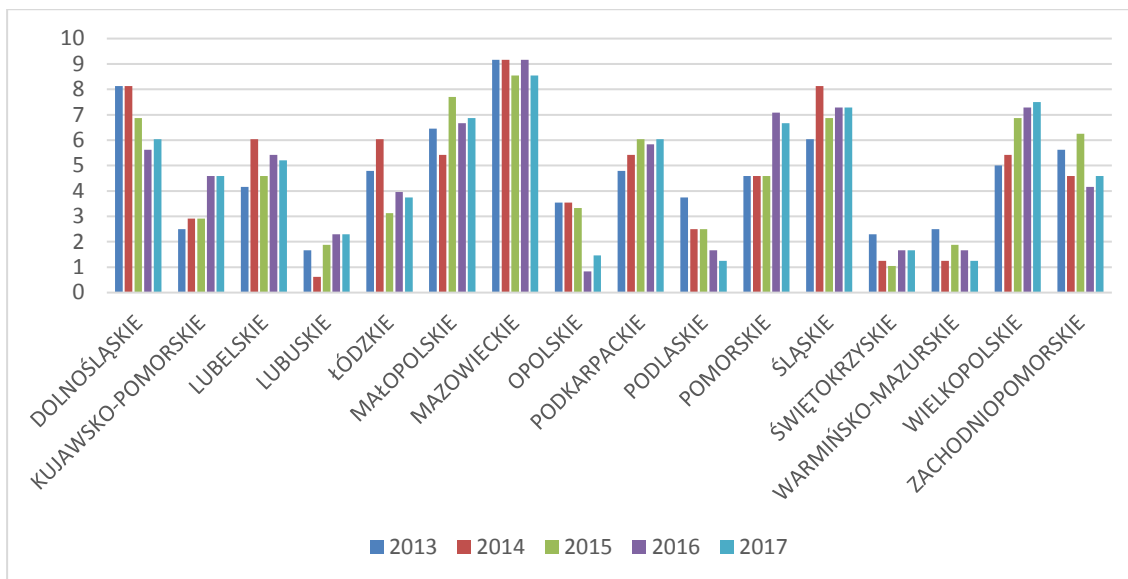
Tabela 4. Wartości KEI dla Filaru II

Województwo	FILAR II									
	2013		2014		2015		2016		2017	
	wartość	ranking	wartość	ranking	wartość	ranking	wartość	ranking	wartość	ranking
Dolnośląskie	8,13	2	8,13	3	6,88	5	5,63	7	6,04	6
Kujawsko-pomorskie	2,50	14	2,92	12	2,92	12	4,58	9	4,58	8
Lubelskie	4,17	10	6,04	5	4,58	9	5,42	8	5,21	7
Lubuskie	1,67	16	0,63	16	1,88	15	2,29	12	2,29	10
Łódzkie	4,79	8	6,04	5	3,13	11	3,96	11	3,75	9
Małopolskie	6,46	3	5,42	8	7,71	2	6,67	5	6,88	4
Mazowieckie	9,17	1	9,17	1	8,54	1	9,17	1	8,54	1
Opolskie	3,54	12	3,54	11	3,33	10	0,83	16	1,46	12
Podkarpackie	4,79	8	5,42	8	6,04	7	5,83	6	6,04	6
Podlaskie	3,75	11	2,50	13	2,50	13	1,67	15	1,25	13
Pomorskie	4,58	9	4,58	10	4,58	9	7,08	4	6,67	5
Śląskie	6,04	4	8,13	3	6,88	5	7,29	3	7,29	3
Świętokrzyskie	2,29	15	1,25	15	1,04	16	1,67	15	1,67	11
Warmińsko-mazurskie	2,50	14	1,25	15	1,88	15	1,67	15	1,25	13
Wielkopolskie	5,00	6	5,42	8	6,88	5	7,29	3	7,50	2
Zachodniopomorskie	5,63	5	4,58	10	6,25	6	4,17	10	4,58	8

Źródło: Wyniki badania ewaluacyjnego zrealizowanego przez konsorcjum firm ECORYS Polska Spółka z o.o. i SEENDICO Doradcy Rado&Wspólnicy sp. j. w okresie listopad-grudzień 2018 r. Opracowano na podstawie danych BDL GUS.

W 2017 r. Śląskie było 3. regionem w kraju w zakresie osiągniętej wartości KEI dla Filaru II. W obszarze innowacji silnym, krajowym liderem jest Mazowsze, które od lat zajmuje pierwsze miejsce w analizowanym zestawieniu. Wysokie miejsca zajmują również Wielkopolska (wrażny trend rosnący na przestrzeni lat), Dolny Śląsk (trend spadkowy), a także Małopolska i Pomorze. Z kolei o niskiej wartości subindeksu można mówić w przypadku województw: podlaskiego i warmińsko-mazurskiego.

Wykres 2. Wartości KEI dla Filaru II

Źródło: Wyniki badania ewaluacyjnego zrealizowanego przez konsorcjum firm ECORYS Polska Spółka z o.o. i SEENDICO Doradcy Radło&Wspólnicy sp. j. w okresie listopad-grudzień 2018 r. Opracowano na podstawie danych BDL GUS.

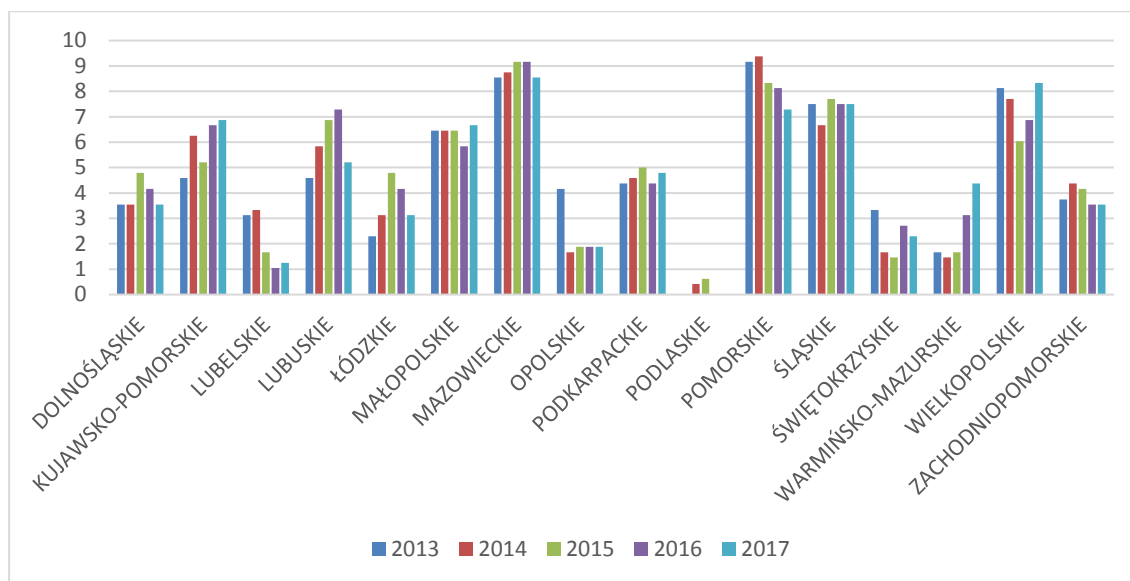
Tabela 5. Wartości KEI dla Filaru III

Województwo	FILAR III									
	2013		2014		2015		2016		2017	
	wartość	ranking	wartość	ranking	wartość	ranking	wartość	ranking	wartość	ranking
Dolnośląskie	3,54	11	3,54	10	4,79	10	4,17	10	3,54	10
Kujawsko-pomorskie	4,58	7	6,25	6	5,21	7	6,67	6	6,88	5
Lubelskie	3,13	13	3,33	11	1,67	14	1,04	15	1,25	14
Lubuskie	4,58	7	5,83	7	6,88	4	7,29	4	5,21	7
Łódzkie	2,29	14	3,13	12	4,79	10	4,17	10	3,13	11
Małopolskie	6,46	5	6,46	5	6,46	5	5,83	7	6,67	6
Mazowieckie	8,54	2	8,75	2	9,17	1	9,17	1	8,54	1
Opolskie	4,17	9	1,67	14	1,88	12	1,88	14	1,88	13
Podkarpackie	4,38	8	4,58	8	5,00	8	4,38	8	4,79	8
Podlaskie	0,00	16	0,42	16	0,63	16	0,00	16	0,00	15
Pomorskie	9,17	1	9,38	1	8,33	2	8,13	2	7,29	4
Śląskie	7,50	4	6,67	4	7,71	3	7,50	3	7,50	3
Świętokrzyskie	3,33	12	1,67	14	1,46	15	2,71	13	2,29	12
Warmińsko-mazurskie	1,67	15	1,46	15	1,67	14	3,13	12	4,38	9
Wielkopolskie	8,13	3	7,71	3	6,04	6	6,88	5	8,33	2
Zachodniopomorskie	3,75	10	4,38	9	4,17	11	3,54	11	3,54	10

Źródło: Wyniki badania ewaluacyjnego zrealizowanego przez konsorcjum firm ECORYS Polska Spółka z o.o. i SEENDICO Doradcy Radło&Wspólnicy sp. j. w okresie listopad-grudzień 2018 r. Opracowano na podstawie danych BDL GUS.

Analogenicznie jak w 2016 r., w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych w 2017 r. województwo śląskie ustępowało jedynie dwóm regionom: Mazowszu (1 lokata, utrzymanie pozycji z 2016 r.) oraz Wielkopolsce (2 lokata, awans z pozycji 5 w 2016 r.). W analizowanym okresie zbliżone wartości subindeksu osiągały również województwa pomorskie i kujawsko-pomorskie. Najniższe wartości KEI dla Filaru III osiąga zdecydowanie Podlasie, choć niekorzystna sytuacja jest również w województwach lubelskim, opolskim i świętokrzyskim.

Wykres 3. Wartości KEI dla Filaru III

Źródło: Wyniki badania ewaluacyjnego zrealizowanego przez konsorcjum firm ECORYS Polska Spółka z o.o. i SEENDICO Doradcy Radło&Wspólnicy sp. j. w okresie listopad-grudzień 2018 r. Opracowano na podstawie danych BDL GUS.

Tabela 6. Wartości KEI dla wariantu I (średnia arytmetyczna KEI dla poszczególnych Filarów)

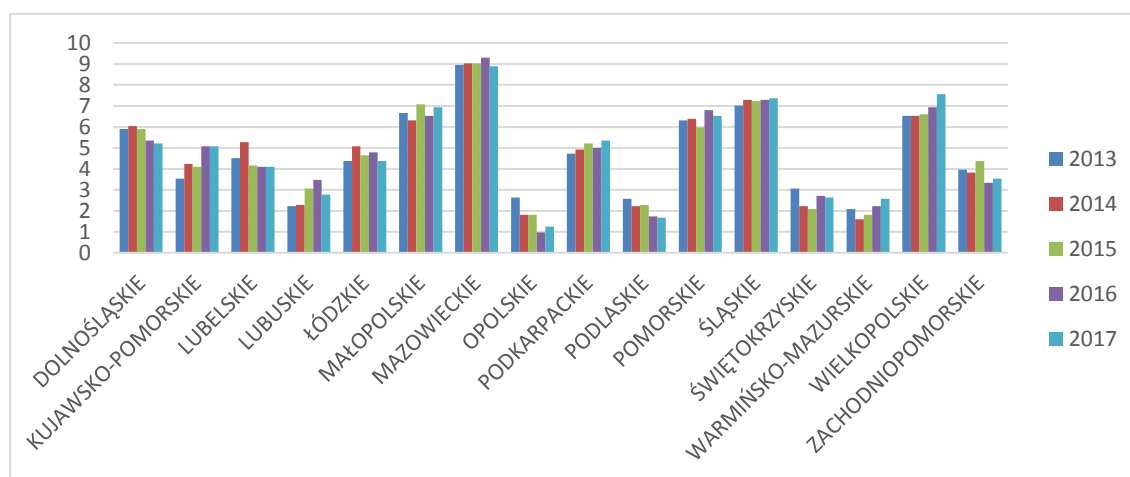
Województwo	KEI - I wariant									
	2013		2014		2015		2016		2017	
	wartość	ranking	wartość	ranking	wartość	ranking	wartość	ranking	wartość	ranking
Dolnośląskie	5,90	6	6,04	6	5,90	6	5,35	6	5,21	7
Kujawsko-pomorskie	3,54	11	4,24	10	4,10	11	5,07	7	5,07	8
Lubelskie	4,51	8	5,28	7	4,17	10	4,10	10	4,10	10
Lubuskie	2,22	15	2,29	12	3,06	12	3,47	11	2,78	12
Łódzkie	4,38	9	5,07	8	4,65	8	4,79	9	4,38	9
Małopolskie	6,67	3	6,32	5	7,08	3	6,53	5	6,94	4
Mazowieckie	8,96	1	9,03	1	8,96	1	9,24	1	8,89	1
Opolskie	2,64	13	1,81	15	1,81	16	0,97	16	1,25	16
Podkarpackie	4,72	7	4,93	9	5,21	7	5,00	8	5,35	6
Podlaskie	2,57	14	2,22	14	2,29	13	1,74	15	1,67	15
Pomorskie	6,32	5	6,39	4	5,97	5	6,81	4	6,53	5
Śląskie	7,01	2	7,29	2	7,22	2	7,29	2	7,36	3

Świętokrzyskie	3,06	12	2,22	14	2,08	14	2,71	13	2,64	13
Warmińsko-mazurskie	2,08	16	1,60	16	1,81	16	2,22	14	2,57	14
Wielkopolskie	6,53	4	6,53	3	6,60	4	6,94	3	7,57	2
Zachodniopomorskie	3,96	10	3,82	11	4,38	9	3,33	12	3,54	11

Źródło: Wyniki badania ewaluacyjnego zrealizowanego przez konsorcjum firm ECORYS Polska Spółka z o.o. i SEENDICO Doradcy Radło&Wspólnicy sp. j. w okresie listopad-grudzień 2018 r. Opracowano na podstawie danych BDL GUS.

Przy wyliczaniu wartości KEI w wariantcie pierwszym, Śląskie w latach 2013-2016 zajmowało cały czas drugą lokatę, aby w 2017 r. ustąpić nie tylko Mazowszu, ale i Wielkopolsce - i tym samym spaść na trzecią pozycję w kraju. Regionami o dużym potencjale w obszarze KEI były również Małopolska i Pomorze, z kolei najniższej - lecz identycznie jak w 2016 r. - prezentuje się sytuacja na Opolszczyźnie, Podlasiu oraz Warmii i Mazurach.

Wykres 4. Wartości KEI dla wariantu I (średnia arytmetyczna KEI dla poszczególnych Filarów)

Źródło: Wyniki badania ewaluacyjnego zrealizowanego przez konsorcjum firm ECORYS Polska Spółka z o.o. i SEENDICO Doradcy Radło&Wspólnicy sp. j. w okresie listopad-grudzień 2018 r. Opracowano na podstawie danych BDL GUS.

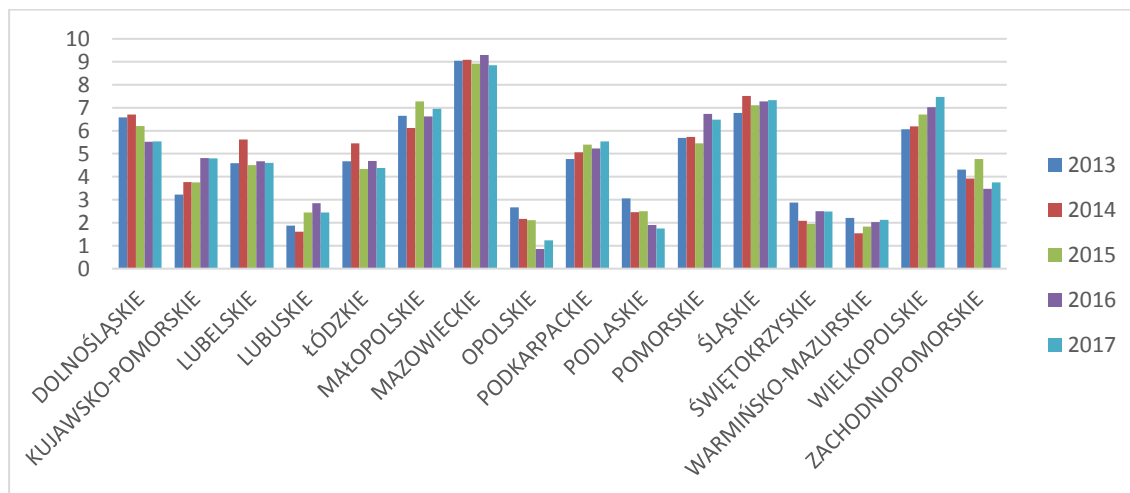
Tabela 7. Wartości KEI dla wariantu II (średnia arytmetyczna ważona KEI dla poszczególnych Filarów)

Województwo	KEI - II wariant									
	2013		2014		2015		2016		2017	
	wartość	ranking	wartość	ranking	wartość	ranking	wartość	ranking	wartość	ranking
Dolnośląskie	6,58	4	6,71	3	6,21	5	5,52	6	5,54	6
Kujawsko-pomorskie	3,23	11	3,77	11	3,75	11	4,81	8	4,79	7
Lubelskie	4,58	9	5,63	7	4,50	9	4,67	10	4,60	8
Lubuskie	1,88	16	1,60	15	2,44	13	2,85	12	2,44	12
Łódzkie	4,67	8	5,46	8	4,33	10	4,69	9	4,38	9
Małopolskie	6,65	3	6,13	5	7,27	2	6,63	5	6,96	4
Mazowieckie	9,04	1	9,08	1	8,85	1	9,23	1	8,85	1
Opolskie	2,67	14	2,17	13	2,10	14	0,85	16	1,23	14
Podkarpackie	4,77	7	5,06	9	5,40	7	5,23	7	5,54	6
Podlaskie	3,06	12	2,46	12	2,50	12	1,90	15	1,75	13
Pomorskie	5,69	6	5,73	6	5,46	6	6,73	4	6,48	5
Śląskie	6,77	2	7,52	2	7,10	3	7,27	2	7,33	3
Świętokrzyskie	2,88	13	2,08	14	1,94	15	2,50	13	2,48	11
Warmińsko-mazurskie	2,21	15	1,54	16	1,83	16	2,02	14	2,13	13
Wielkopolskie	6,06	5	6,19	4	6,71	4	7,02	3	7,48	2
Zachodniopomorskie	4,31	10	3,92	10	4,77	8	3,48	11	3,75	10

Źródło: Wyniki badania ewaluacyjnego zrealizowanego przez konsorcjum firm ECORYS Polska Spółka z o.o. i SEENDICO Doradcy Radło&Wspólnicy sp. j. w okresie listopad-grudzień 2018 r. Opracowano na podstawie danych BDL GUS.

W przypadku wyliczenia wartości KEI w wariantcie II, zmiana wag nie powoduje kompletnego zmodyfikowania rankingu. Śląskie ma w tym przypadku w 2017 r. 3. lokatę, podobnie jak w wariantcie I. Liderami rankingu są Mazowsze, Wielkopolska i - zajmująca pozycję za Śląskiem - Małopolska, z kolei stawkę zamykają województwa: opolskie, podlaskie i warmińsko-mazurskie.

Wykres 5. Wartości KEI dla wariantu II (średnia arytmetyczna ważona KEI dla poszczególnych Filarów)

Źródło: Wyniki badania ewaluacyjnego zrealizowanego przez konsorcjum firm ECORYS Polska Spółka z o.o. i SEENDICO Doradcy Radło&Wspólnicy sp. j. w okresie listopad-grudzień 2018 r. Opracowano na podstawie danych BDL GUS.

**Wskaźnik horyzontalny monitoringu wizji rozwoju (WH.3). INDEKS KAPITAŁU
SPOŁECZNEGO, W TYM SZCZEGÓLNIIE POZIOM ZAUFANIA**

Wskaźniki horyzontalne monitoringu wizji	Jednostka miary	Wartości wskaźnika	Moment pomiaru	Dynamika zmian wartości wskaźnika
WH.3. Indeks kapitału społecznego			2021	planowane badanie ewaluacyjne
		1,162	2017	Wzrost wartości wskaźnika wobec 2016r., jednak poniżej wartości bazowej. Badanie ewaluacyjne (XII 2018)****
		1,147	2016	Spadek wartości wskaźnika. Badanie ewaluacyjne (XII 2017)***
		1,171	2012	Wartość bazowa. Wyniki badania pilotażowego*
		1,150	2011	Jak wyżej*
		1,220	2010	Jak wyżej*
WH.3.1.1. Zaufanie w sieciach współpracy (klastry, konsorcja naukowo-badawcze, naukowo-biznesowe itp.).		0,62	2017	Wzrost wartości wskaźnika wobec 2016r. Badanie ewaluacyjne (XII 2018)****
		0,42	2016	Utrzymanie wartości wskaźnika. Badanie ewaluacyjne (XII 2017)***
		0,42	2015	Spadek wartości wskaźnika. Badanie ewaluacyjne (XII 2017)***
		0,74	2014	Wzrost wartości wskaźnika. Badanie ewaluacyjne (XII 2017)***
		0,52	2013	Wyniki badania pilotażowego**
		0,53	2012	Jak wyżej**
		0,83	2011	Jak wyżej**
		0,63	2010	Jak wyżej**
		0,87	2009	Jak wyżej**
		0,84	2008	Jak wyżej**
	60 % poziomu		2020	Wartość docelowa, wzrost

Wskaźniki horyzontalne monitoringu wizji	Jednostka miary	Wartości wskaźnika	Moment pomiaru	Dynamika zmian wartości wskaźnika
WH.3.1.2. Zaufanie do administracji publicznej		krajowego zaufania do administracji publicznej		
		-0,14	2017	Spadek wartości wskaźnika. Badanie ewaluacyjne (XII 2018)****
		1,64	2016	Wzrost wartości wskaźnika. Badanie ewaluacyjne (XII 2017)***
		0,79	2015	Badanie pilotażowe **
		0	2012	Wartość bazowa odniesiona do wskaźników krajowych tj. 0% w 2012 r. oraz 50% poziomu krajowego zaufania do administracji publicznej w 2015 r.

* Wyniki badania pilotażowego zrealizowanego przez Regionalne Obserwatorium Specjalistyczne w obszarze Środowiska , Główny Instytut Górnictwa.

** Wyniki badania pilotażowego zrealizowanego przez Regionalne Obserwatorium Specjalistyczne w obszarze Medycyny w latach 2014-2015 (GAPR Gliwice).

***Wyniki badania ewaluacyjnego zrealizowanego przez Ecorys Sp. z o.o. w grudniu 2017 r.

****Wyniki badania ewaluacyjnego zrealizowanego przez konsorcjum firm ECORYS Polska Spółka z o.o. i SEENDICO Doradcy Radło&Wspólnicy sp. j. w okresie listopad-grudzień 2018 r.

Cechy wskaźnika

Kapitał społeczny jest obok wskaźników inwestycyjnych istotną składową oceny skuteczności realizacji regionalnej polityki społeczno-gospodarczej i elementem oceny interwencji publicznej.

Istotą kapitału społecznego jest konkurencyjność zespołowa oparta na wzajemnych relacjach członków grupy. Powszechnie wykorzystywanymi w badaniach miarami kapitału społecznego są zaufanie interpersonalne i dobrowolna przynależność do organizacji społecznych. Metodologia pomiaru wskaźników została opracowana w 2014 r. przez Regionalne Obserwatorium Specjalistyczne w obszarze Środowiska (Główny Instytut Górnictwa w Katowicach) w ramach projektu „Sieć Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych”.

Opracowanie metodyczne na potrzeby obliczenia indeksu kapitału społecznego regionu wymagało:

- przeglądu i wyboru obszarów odzwierciedlających związek kapitału społecznego z priorytetami rozwojowymi regionu,
- przedstawienia zmian w wybranych obszarach za pomocą celowo dobranych danych ilościowych (statystycznych), w tym analizy i interpretacji zjawisk opisywanych przez dane ilościowe w kontekście regionalnym i krajowym,

- skonstruowania formuły łączącej wybrane dane ilościowe, w tym metody agregowania różnych danych,
- opracowanie narzędzia dla prowadzenia obliczeń i jego testowanie,
- wykonanie modelu matematycznego dla prognozowania przyszłych wartości indeksu,
- opracowanie sposobu wnioskowania i interpretacji dla uzyskanych wartości indeksu w kontekście realizacji polityk regionalnych,
- przygotowanie analizy symulacyjnej opisującej wrażliwość indeksu na zmiany w poszczególnych składowych oraz wnioskowania.

Definicja wskaźnika

Kapitał społeczny według Roberta Putnama (2000, 2003) jest zjawiskiem kulturowym, stanowi zasób wspólnoty, a nie tworzących ją jednostek. Obejmuje obywatelskie nastawienie członków społeczeństwa, normy wspierające współdziałanie oraz zaufanie interpersonalne i zaufanie obywateli do instytucji publicznych. Zasadniczym elementem kapitału społecznego jest zaufanie, gwarantujące najlepsze dla całej wspólnoty, choć niekoniecznie najbardziej korzystne dla każdego z jej członków rozwiązanie dylematu więźnia: maksymalizację dobra wspólnego zamiast.

Kapitał społeczny (definicja według Francis Fukuyama (1997, 2000)) – zestaw nieformalnych wartości i norm etycznych wspólnych dla członków określonej grupy i umożliwiających im skuteczne współdziałanie. Podstawą współdziałania na rzecz dobra publicznego jest wzajemne zaufanie członków grupy. Zasady, które tworzą kapitał społeczny, rozciągają się od normy wzajemności między dwójgim przyjaciół aż po bardzo złożone i skodyfikowane doktryny, takie jak chrześcijaństwo czy konfucjanizm.

Pierre Bourdieu (1986, 1993) definiuje kapitał społeczny jako indywidualne inwestycje w sieci związków społecznych. Według niego kapitał społeczny jest dobrem prywatnym, a nie publicznym, i może owocować zamożnością, albo „kapitałem symbolicznym”, czyli oznakami statusu społecznego. Kapitał społeczny jednostki jest według tego badacza zasadniczym elementem jej pozycji społecznej.

Definicja wg Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego 2020 (Załącznik do uchwały nr 61 Rady Ministrów z dnia 26 marca 2013 r.)

Kapitał społeczny rozumiany jest jako wynikająca z zaufania oraz obowiązujących norm i wzorów postępowania zdolność do mobilizacji i łączenia zasobów, która sprzyja kreatywności oraz wzmacnia wolę współpracy i porozumienia w osiągnięciu wspólnych celów.

Dla określenia kapitału społecznego wybrano następujące główne obszary:

1. Obszar I Postawy i kompetencje społeczne
 - Edukacja formalna
 - Edukacja pozaszkolna/nieformalna i obywatelska
2. Obszar II Współdziałanie i partycypacja społeczna
 - Zagrożenie wykluczeniem społecznym
 - Zaangażowanie / wpływ na życie publiczne
 - Non-profit / partycypacja społeczna
3. Obszar III Komunikacja społeczna
 - Zwiększenie dostępności komunikacji
 - Współpraca, wymiana wiedzy
4. Obszar IV Potencjał kulturowy i kreatywny
 - Udział w kulturze

	<ul style="list-style-type: none"> – Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego – Sport. <p>Powyższe obszary korespondują z celami szczegółowymi Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego 2020 (Załącznik do uchwały nr 61 Rady Ministrów z dnia 26 marca 2013 r.)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kształtowanie postaw sprzyjających kooperacji, kreatywności oraz komunikacji, 2. Poprawa mechanizmów partycypacji społecznej i wpływu obywateli na życie publiczne, 3. Usprawnienie procesów komunikacji społecznej oraz wymiany wiedzy, 4. Rozwój i efektywne wykorzystanie potencjału kulturowego i kreatywnego.
Wpływ interwencji publicznej na poziomie regionalnym	wysoki
Dostępność danych	wymaga odrębnej ewaluacji i wprowadzenie do regionalnego systemu informacji
Źródła danych	stworzony przez region własny wskaźnik, CBOS, GUS
Moment pomiaru	Ewaluacja: 2018 (XII 2017r.), 2021
Wartość bazowa, wartość wyjściowa	nie obliczano na poziomie regionalnym;
Dynamika zmian wskaźnika, wartość docelowa wskaźnika w 2020 r.	wzrost;
Sposób pomiaru	ewaluacja tematyczna; benchmarking na podstawie międzynarodowego i krajowego wskaźnika European Social Survey, dane CBOS oraz GUS

Cechy wskaźnika

Indeks Kapitału Społecznego – Poziom zaufania

Metodologia pomiaru wskaźników została opracowana w 2014 r. przez Regionalne Obserwatorium Specjalistyczne Technologie dla Medycyny w ramach projektu „Sieć Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych”. Obserwatorium tworzy konsorcjum w składzie: Górnośląska Agencja Przedsiębiorczości i Rozwoju sp. z o. o. (Lider Obserwatorium), Fundacja Rozwoju Kardiologii im. prof. Zbigniewa Religi oraz Instytut Techniki i Aparatury Medycznej ITAM. W obszarze usług medycznych konsorcjum reprezentuje Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach.

Metodologia ma charakter nowatorski, wykorzystuje ilościowe i jakościowe metody pomiaru wskaźnika. W rezultacie pionierskich prac w kraju podjętych na poziomie regionalnym, opracowano odrębną i niezależną metodę pomiaru, która koncentruje się na współpracy międzyinstytucjonalnej i zaufaniu międzyorganizacyjnym.

Definicja wskaźnika

Zaufanie według Roberta Putnama jest zasadniczym (podstawowym) składnikiem kapitału społecznego, ponieważ napędza współpracę. Stąd też istotnym rezultatem występowania tego zaufania będzie podejmowane przez podmioty współdziałanie. Szczególnym typem zaufania, wg typologii Piotra Sztompki jest zaufanie publiczne, kierowane do organizacji, w obrębie których zachodzą działania i interakcje.

	<p>Wskaźnik WH.3.1.1.: Zaufanie w sieciach współpracy (klastry, konsorcja naukowo-badawcze, naukowo-biznesowe itp.), tj. Wskaźnik współdziałania:</p> <p>Charakterystyka składowych wskaźnika (badanie ilościowe):</p> <p>(X1) Przedsiębiorstwa przemysłowe, które współpracowały w zakresie działalności innowacyjnej w % ogółu przedsiębiorstw,</p> <p>(X2) Przedsiębiorstwa usługowe, które współpracowały w zakresie działalności innowacyjnej w % ogółu przedsiębiorstw,</p> <p>(X3) Przedsiębiorstwa przemysłowe sektora MŚP współpracujące w ramach inicjatywy klastrowej lub innej sformalizowanej współpracy w % przedsiębiorstw aktywnych innowacyjnie,</p> <p>(X4) Projekty naukowo-badawcze realizowane przez co najmniej dwa różne podmioty w % ogółu projektów (wg siedziby pierwszej instytucji realizującej),</p> <p>(X5) Zgłoszenia patentowe do UPRP przez co najmniej dwa współuprawnione podmioty w % ogółu patentów (wg siedziby pierwszego współuprawnionego).</p> <p>Zgodnie z opracowaną metodyką obliczono wartość wskaźnika współdziałania dla lat 2008-2013.</p> <p>Wskaźnik WH.3.1.2.: Zaufanie do administracji publicznej, tj. Wskaźnik zaufania instytucjonalnego w regionie:</p> <p>Wskaźnik opiera się na autorskim narzędziu badawczym (kwestionariusze, badanie jakościowe)) służące określeniu dynamiki kształtowania się zaufania do instytucji regionalnego systemu innowacji w województwie śląskim.</p> <p>Kwestionariusz ankiety w ramach badań pilotażowych rozdystrybuowano głównie drogą elektroniczną i listową do przedstawicieli instytucji naukowych oraz instytucji otoczenia biznesu zlokalizowanych w województwie śląskim.</p> <p>Charakterystyka składowych wskaźnika (badanie jakościowe):</p> <p>(X1) Czynne zaufanie instytucji naukowo-badawczych do pozostałych aktorów,</p> <p>(X2) Bierne zaufanie względem instytucji naukowo-badawczych,</p> <p>(X3) Czynne zaufanie instytucji otoczenia biznesu do pozostałych aktorów,</p> <p>(X4) Bierne zaufanie względem instytucji otoczenia biznesu. Wskaźnik ma postać średniej ważonej, powyższych czterech zmiennych, mieszczącej się w przedziale <-2,0;2,0>.</p> <p>Zgodnie z opracowaną metodyką obliczono wartość wskaźnika współdziałania dla roku 2015.</p>
Wpływ interwencji publicznej na poziomie regionalnym	wysoki
Dostępność danych	wymaga odrębnej ewaluacji i wprowadzenie do regionalnego systemu informacji
Źródła danych	stworzony przez region własny wskaźnik, CBOS, GUS

Moment pomiaru	Ewaluacja 2017, 2018, 2021
Wartość bazowa, wartość wyjściowa	nie obliczano na poziomie regionalnym, na poziomie krajowym wskaźnik zaufania do administracji publicznej wynosił w 2010 – 42%, w 2012 – 45%.
Dynamika zmian wskaźnika, wartość docelowa wskaźnika w 2020 r.	wzrost; na poziomie krajowym wzrost zaufania do administracji publicznej planuje się na poziomie 50% (w 2015) – w regionie należy dążyć do 50% w 2015 roku i 60% w 2020
Sposób pomiaru	ewaluacja tematyczna; benchmarking na podstawie międzynarodowego i krajowego wskaźnika European Social Survey, dane CBOS oraz GUS

W przypadku WH.3. Indeks kapitału społecznego posłużono się metodologią obliczania opracowaną przez Główny Instytut Górnictwa z zastrzeżeniami wynikającymi z *Ewaluacji wdrażania Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020, w tym ocena wskaźników monitoringu wizji*, Ecorys, Warszawa, 2017.

Indeks kapitału społecznego

WH.3. Indeks kapitału społecznego: nota metodologiczna

- odsetek dzieci w wieku 3-6 lat objętych wychowaniem przedszkolnym (%) – brak danych dla 2015 r. (dla 2016 r. i 2017 r. – ponownie dostępne), posłużono się ostatnim okresem referencyjnym (tj. danymi za 2014 r. w 2015 r.);
- liczba podmiotów zaliczanych do III sektora (fundacje, stowarzyszenia, organizacje społeczne) na 10 tys. mieszkańców – zaktualizowane niedostępne w badaniu z 2017 r. dane za 2016 r., w sytuacji braku danych za 2017 r. - analogicznie jak w minionym roku, posłużono się ostatnim okresem referencyjnym;
- odsetek przedsiębiorstw otrzymujących zamówienia poprzez sieci komputerowe (%) – zaktualizowane niedostępne w badaniu z 2017 r. dane z 2016 r., posłużono się ostatnim okresem referencyjnym;
- liczba uczniów szkół podstawowych i gimnazjów przypadająca na 1 komputer z szerokopasmowym dostępem do Internetu – dana obecnie nie jest zbierana; posłużono się ostatnim okresem referencyjnym;
- Komputeryzacja bibliotek (liczba komputerów podłączonych do Internetu w placówkach bibliotecznych) – z uwagi na brak pomiaru stosowanego wskaźnika, użyto miernika „Komputery użytkowane w bibliotece ogółem” (analogicznie z badaniem z 2017 r.).

WH.3. Indeks kapitału społecznego: oszacowanie wartości oraz ocena

Tabela 8. Wartości indeksu kapitału społecznego

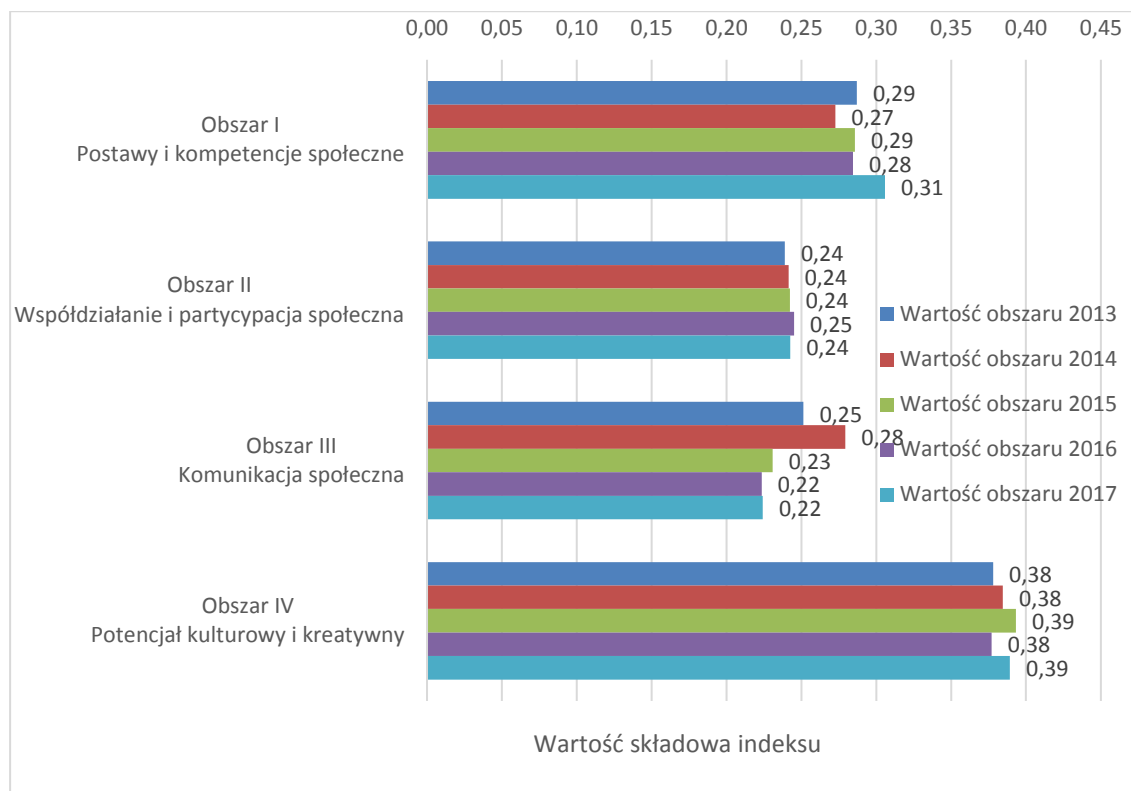
2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
1,232	1,120	1,192	1,155	1,192	1,166	1,147	1,162

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS (BDL i STRATEG).

Od 2014 r. do 2016 r. obserwowane było konsekwentne, choć nieznaczne obniżanie się wartości wskaźnika indeksu kapitału społecznego. W 2017 r. trend ten uległ zahamowaniu, zaś wartość indeksu wzrosła, osiągając wartość 1,162 - tj. zbliżoną do tej z 2015 r.

W porównaniu do roku poprzedniego, największy postęp dokonał się w zakresie Obszaru I. Postawy i kompetencje społeczne oraz Obszaru IV. Potencjał kulturowy i kreatywny. Z kolei w odniesieniu do Obszaru II. Współdziałanie i partycypacja społeczna, obserwuje się nieznaczny spadek względem 2017 r.

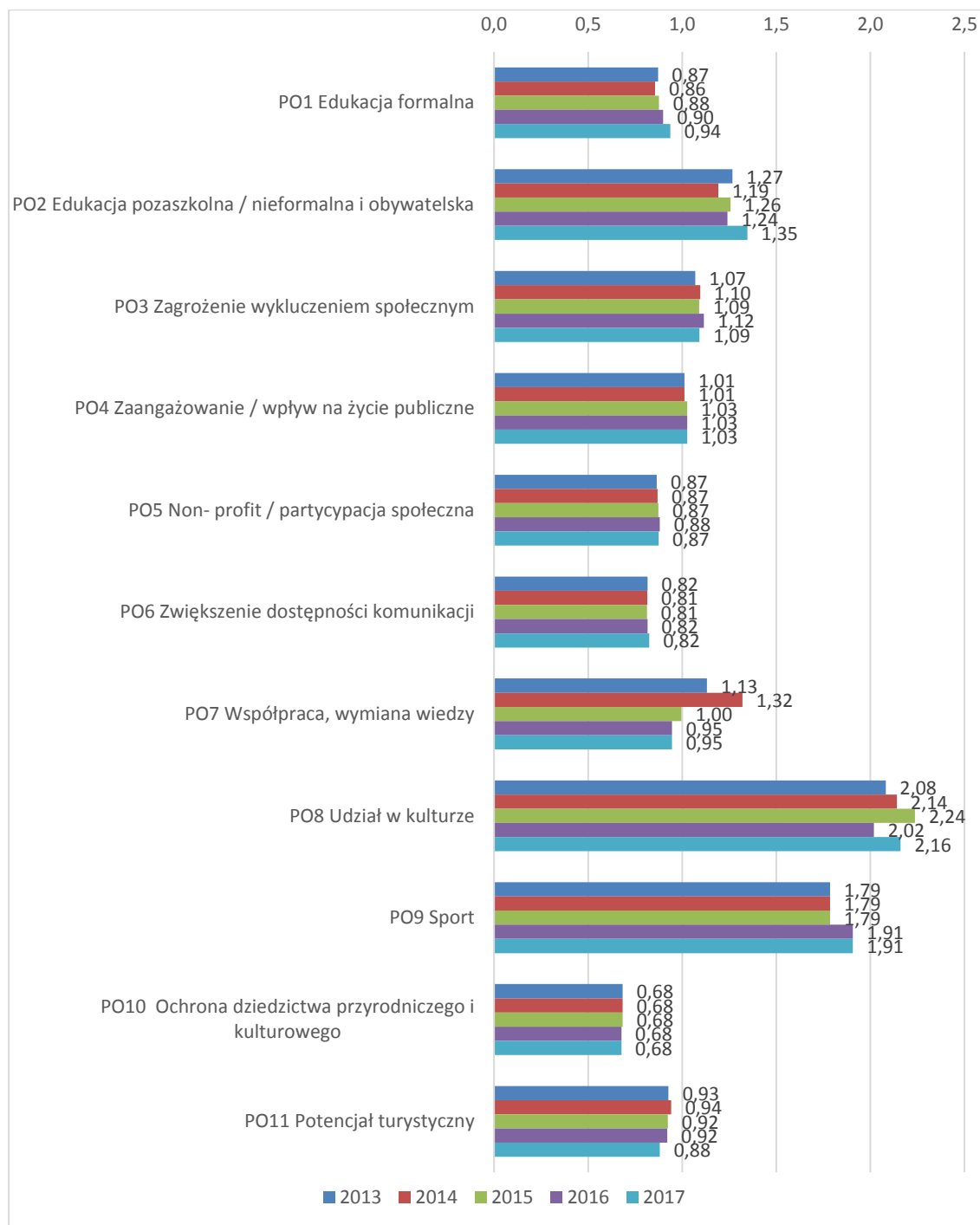
Wykres 6. Wskaźnik poszczególnych obszarów indeksu kapitału społecznego w latach 2013-2017

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS (BDL i STRATEG).

Schodząc na jeszcze niższy poziom dezagregacji wskaźnika, widać znaczącą poprawę względem roku 2016 r. w ramach Podobszarów: PO2. Edukacja pozaszkolna/nieformalna i obywatelska oraz PO8. Udział w kulturze. Zaobserwowane spadki są zdecydowanie mniej znaczące; relatywnie największy miał miejsce w odniesieniu do PO11. Potencjał turystyczny.

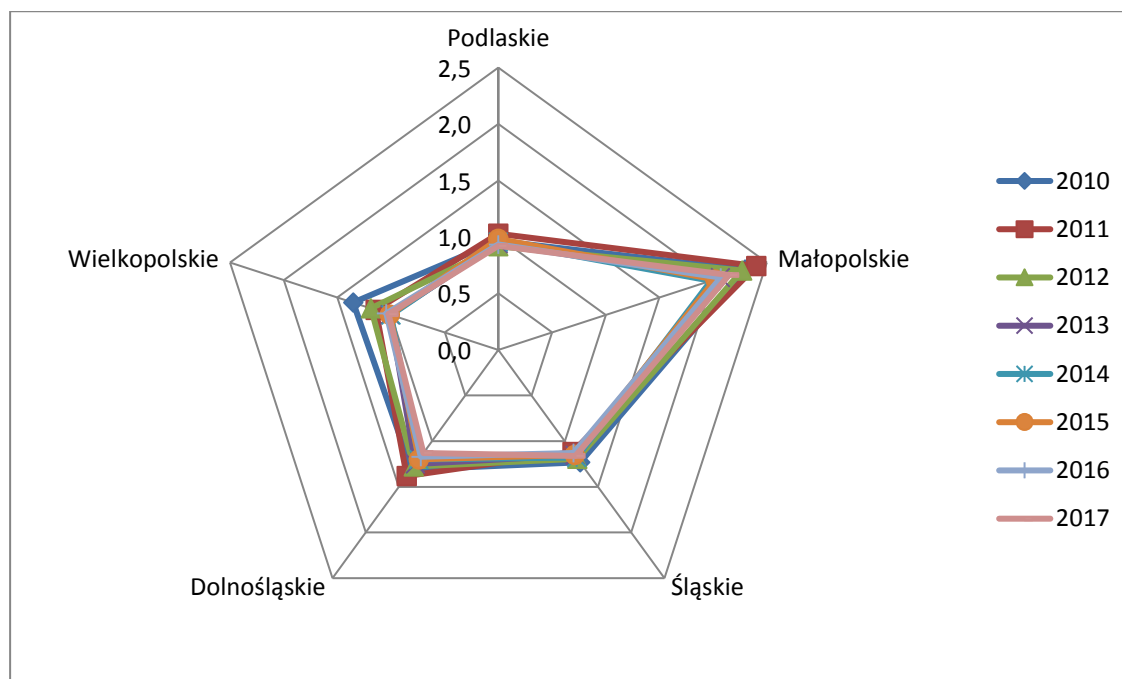
Wykres 7. Wskaźnik poszczególnych obszarów indeksu kapitału społecznego w latach 2013-2017

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS (BDL i STRATEG).

Porównując Śląsk względem innych regionów, należy zauważyć dużą stabilność jego indeksu kapitału społecznego. Choć spośród pięciu analizowanych województw, Śląskie w 2017 r. zajmowało drugą lokatę (za Małopolską), to jednak na przestrzeni lat wariancja wartości indeksu jest relatywnie najniższa, zaś Małopolska ma tę miarę najwyższą. Oznaczać to może, iż podstawy dla wartości wskaźnika na Śląsku są trwałe, a tym samym wzrost - choć wolniejszy - powinien być również utrzymujący się w czasie.

Rysunek 1. Zmiany wartości indeksu kapitału społecznego w wybranych regionach w latach 2010-2016

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS/STRATEG

Zaufanie w sieciach współpracy (klastry, konsorcja naukowo-badawcze, naukowo-biznesowe itp.)

WH.3.1.1. Zaufanie w sieciach współpracy (klastry, konsorcja naukowo-badawcze, naukowo-biznesowe, itp.): nota metodologiczna

Sposób obliczania wskaźnika bazuje na metodologii opisanej w wynikach badania pilotażowego zrealizowanego przez Regionalne Obserwatorium Specjalistyczne w obszarze Medycyny w latach 2014-2015, z zastrzeżeniem modyfikacji rekomendowanych w ramach badania ewaluacyjnego zrealizowanego przez Ecorys Sp. z o.o. w grudniu 2017 r.. Modyfikacje te sprowadzają się do:

- Usunięcia zmiennej „Projekty naukowo-badawcze realizowane przez co najmniej dwa różne podmioty w % ogółu projektów (wg siedziby pierwszej instytucji realizującej)”;
- Zastąpienia zmiennej „Zgłoszenia patentowe do UPRP przez co najmniej 2 współuprawnione podmioty w % ogółu patentów (wg siedziby pierwszego współuprawnionego)” zmienną „Zgłoszenia wynalazków i wzorów użytkowych dokonane w UPRP przez podmioty krajowe według siedziby pierwszego zgłaszającego”;
- Użycia zaktualizowanych wag zmiennych wskaźnika współdziałania, jak w tabeli poniżej.

Tabela 9. Zaktualizowane wagi zmiennych wskaźnika współdziałania

Zmienna	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄
Waga	W ₁ =0,30	W ₂ =0,30	W ₃ =0,15	W ₄ =0,25

Źródło: opracowanie własne.

- Dodatkowo, w przypadku zmiennych, dla których GUS nie dysponuje jeszcze wartością dla 2017 r., w obliczeniach wykorzystano estymowane ich wartości (regresja liniowa, MNK).

**WH.3.1.1. Zaufanie w sieciach współpracy (klastry, konsorcja naukowo-badawcze, naukowo-biznesowe, itp.):
uszczegółowienie i aktualizacja: oszacowanie wartości oraz ocena**

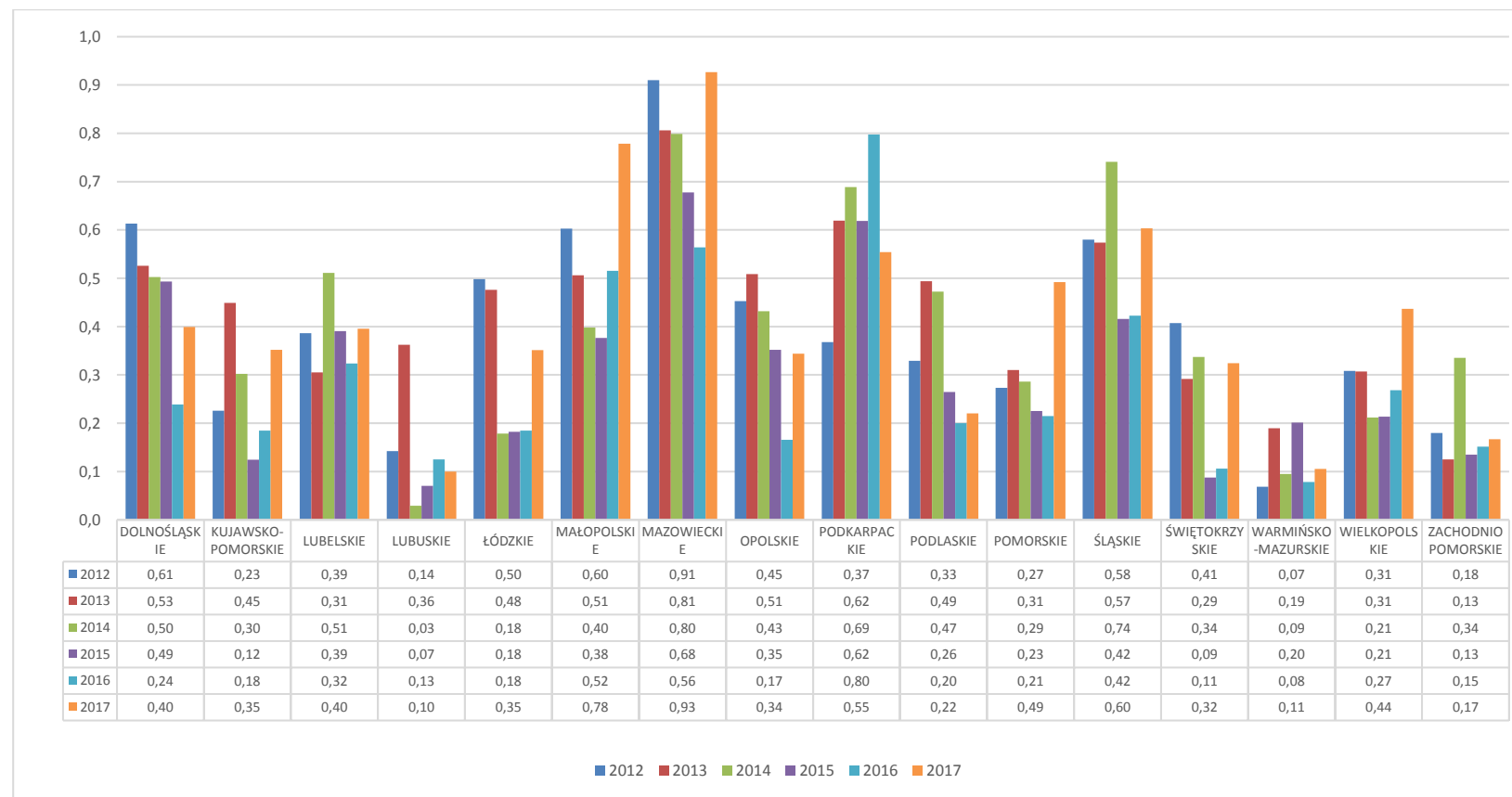
Tabela 10. Wskaźnik współdziałania w latach 2012-2017

Województwo	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Dolnośląskie	0,61	0,53	0,50	0,49	0,24	0,40
Kujawsko-pomorskie	0,23	0,45	0,30	0,12	0,18	0,35
Lubelskie	0,39	0,31	0,51	0,39	0,32	0,40
Lubuskie	0,14	0,36	0,03	0,07	0,13	0,10
Łódzkie	0,50	0,48	0,18	0,18	0,18	0,35
Małopolskie	0,60	0,51	0,40	0,38	0,52	0,78
Mazowieckie	0,91	0,81	0,80	0,68	0,56	0,93
Opolskie	0,45	0,51	0,43	0,35	0,17	0,34
Podkarpackie	0,37	0,62	0,69	0,62	0,80	0,55
Podlaskie	0,33	0,49	0,47	0,26	0,20	0,22
Pomorskie	0,27	0,31	0,29	0,23	0,21	0,49
Śląskie	0,58	0,57	0,74	0,42	0,42	0,60
Świętokrzyskie	0,41	0,29	0,34	0,09	0,11	0,32
Warmińsko-mazurskie	0,07	0,19	0,09	0,20	0,08	0,11
Wielkopolskie	0,31	0,31	0,21	0,21	0,27	0,44
Zachodniopomorskie	0,18	0,13	0,34	0,13	0,15	0,17

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS/Raportów rocznych UPRP.

W 2017 r. liderem rankingu w zakresie wskaźnika współdziałania były Mazowsze i Małopolska, zaś Śląskie zajmowało trzecią lokatę. Estymowana wartość wskaźnika dla Śląska w 2017 r. wyniosła 0,60. Z kolei regiony o najniższej pozycji w zestawieniu to: lubuskie, warmińsko-mazurskie i zachodniopomorskie.

Wykres 8. Wskaźnik współdziałania w latach 2012-2017

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS/Raportów rocznych UP

Zaufanie do administracji publicznej

WH.3.1.2. Zaufanie do administracji publicznej: nota metodologiczna

Dotychczasowa metodologia obliczania wartości zaufania do administracji publicznej obejmowała diagnozę poziomu zaufania w 2 perspektywach:

- **czynnej** → ocena poziomu zaufania IOB/institucji naukowo-badawczych względem pozostałych aktorów (z wyłączeniem podmiotów tego samego typu: tj. dla IOB – innych IOB, dla instytucji naukowo-badawczych – innych instytucji naukowo-badawczych; włączane są tu natomiast zagraniczne instytucje naukowo-badawcze, które są traktowane jako pozostali aktorzy, gdyż nie wchodzą w skład instytucji reprezentujących ogniwa RSI);
- **biernej** → ocena poziomu zaufania pozostałych aktorów względem IOB/institucji naukowo-badawczych.

Poziom zaufania to miara centralna ocen dla danej kategorii podmiotu przy uwzględnieniu skalowania odpowiedzi („nie” –2 pkt; „raczej nie” –1 pkt; „raczej tak” +1 pkt; „tak” +2 pkt; „trudno powiedzieć” 0 pkt.).

Dla każdego z typów instytucji obliczono odrębny wskaźnik zaufania bazujący na uśrednionych wynikach dla każdej z kategorii odpowiedzi.

Tabela 11. Przyjęte wagi zmiennych wskaźnika zaufania instytucjonalnego w oryginalnej metodologii

Zmienna	Waga
Czynne zaufanie instytucji naukowo-badawczych do pozostałych aktorów	$W_1=0,25$
Bierne zaufanie względem instytucji naukowo-badawczych	$W_2=0,25$
Czynne zaufanie instytucji otoczenia biznesu do pozostałych aktorów	$W_3=0,25$
Bierne zaufanie względem instytucji otoczenia biznesu	$W_4=0,25$

Źródło: GAPR, Gliwice.

Wskaźnik zaufania instytucjonalnego (WZ) ma postać średniej ważonej wskazanych zmiennych, mieszczącej się w przedziale <-2,0;2,0>.

$$WZ = \frac{\sum_{i=1}^n W_i X_i}{\sum_{i=1}^n W_i}, \text{ gdzie } i = 1, 2, \dots, n$$

WH.3.1.2. Zaufanie do administracji publicznej: oszacowanie wartości oraz ocena

Tabela 12. Subindeksy wskaźnika zaufania instytucjonalnego

Zmienna	Wartość wskaźnika
Czynne zaufanie instytucji naukowo-badawczych do pozostałych aktorów	0,41
Bierne zaufanie względem instytucji naukowo-badawczych	-0,42
Czynne zaufanie instytucji otoczenia biznesu do pozostałych aktorów	0,34
Bierne zaufanie względem instytucji otoczenia biznesu	-0,87

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania CATI.

Zaufanie do administracji publicznej = -0,14

Wartość wskaźnika obliczona dla 2017 r. wynosi -0,14. Co istotne, wskaźniki czynnego zaufania osiągają znacząco wyższe wartości, aniżeli zmienne dotyczące zaufania biernego. Najmniejszym zaufaniem pozostałych aktorów systemu innowacji cieszą się IOB.

**Wskaźnik horyzontalny monitoringu wizji rozwoju (WH.4). INDEKS
INNOWACYJNOŚCI**

Wskaźniki horyzontalne monitoringu wizji (WH)	Jednostka miary	Wartości wskaźnika	Moment pomiaru	Dynamika zmian wartości wskaźnika
WH.4. Indeks innowacyjności (<i>European Regional Innovation Scoreboard ERIS</i>)	ERIS 2020	3 miejsce w kraju	2020	wartość docelowa, wzrost – docelowo w pierwszej trójce wśród regionów w Polsce
	ERIS 2019	śląskie w grupie 6 regionów kraju, 8 miejsce w kraju (202 miejsce w Europie)	2019	spadek pozycji w kraju, woj. śląskie w grupie Regional Moderate Innovators (-) (Regionalni Umiarkowani Innowatorzy minus)
	ERIS 2017	śląskie w grupie 6 regionów kraju, 4 miejsce w kraju (198 miejsce w Europie)	2017	utrzymanie pozycji, woj. śląskie w grupie Regional Moderate Innovators (-) (Regionalni Umiarkowani Innowatorzy minus)
	ERIS 2016	śląskie w grupie 5 regionów kraju	2016	utrzymanie pozycji, woj. śląskie w grupie Regional Moderate Innovators (Regionalni Umiarkowani Innowatorzy)
	ERIS 2014	śląskie w grupie 5 regionów kraju	2014	utrzymanie pozycji, woj. śląskie w grupie Regional Moderate Innovators (Regionalni Umiarkowani Innowatorzy)
	ERIS 2012	śląskie w grupie 5 regionów kraju	2012	podwyższenie pozycji, woj. śląskie w grupie Regional Modest Innovators (Regionalni Słabi Innowatorzy):
	ERIS 2009	4 miejsce w kraju	2009	wartość bazowa, woj. śląskie w grupie Regional Moderate Innovators (Regionalni Umiarkowani Innowatorzy)

Cechy wskaźnika

Pozycja województwa śląskiego wśród regionów europejskich o najwyższej innowacyjności

Definicja wskaźnika	<p>Europejska Regionalna Tablica Wyników Innowacyjności (<i>European Regional Innovation Scoreboard</i>) jest częścią Europejskiej Tablicy Wyników (<i>Innovation Union Scoreboard</i>) i stanowi źródło informacji nt. działalności innowacyjnej gospodarek regionalnych UE.</p> <p>Indeks złożony wyliczany w oparciu o następujące składowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Udział (%) osób z wyższym wykształceniem w grupie wiekowej 30-34 – Udział (%) osób w kształceniu ustawicznym w grupie wiekowej 25-64 – Liczba międzynarodowych publikacji naukowych na 1 mln ludności – Udział publikacji naukowych powstających w regionie wśród 10% najczęściej cytowanych publikacji na świecie (w %) – Udział wydatków sektora publicznego na B+R w PKB (w %) – Udział wydatków przedsiębiorstw na B+R w PKB (w %) – Wydatki na innowacje nie związane z pracami B+R w firmach sektora MŚP (% obrotów) – Udział MŚP wprowadzających innowacje produktowe lub procesowe (w %) – Udział MŚP wprowadzających innowacje marketingowe lub organizacyjne (w %) – Udział MŚP wprowadzających własne innowacje (w %) – Udział MŚP kooperujących w zakresie innowacji (w %) – Publikacje w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego na 1 mln ludności – Liczba wynalazków zgłoszonych do EPO w przeliczeniu na 1 mld regionalnego PKB – Liczba zgłoszeń wspólnotowych znaków towarowych w przeliczeniu na 1 mld regionalnego PKB – Liczba zgłoszeń wspólnotowych wzorów przemysłowych w przeliczeniu na 1 mld regionalnego PKB – Udział zatrudnionych w sektorach średnio-wysokiej i wysokiej techniki i usługach wiodących (w %) – Udział eksportu wyrobów średnio-wysokiej i wysokiej techniki (w %) – Udział sprzedaży nowych lub zmodernizowanych wyrobów dla rynku i dla przedsiębiorstw (w %)
Wpływ interwencji publicznej na poziomie regionalnym	niski
Dostępność danych	wyniki European Regional Innovation Scoreboard prezentowane przez Komisję Europejską
Źródła danych	wyniki European Regional Innovation Scoreboard – dane pochodzące głównie z Eurostatu (przede wszystkim z badania Community Innovation Survey), a w mniejszym zakresie także ze statystyki regionalnej, Web of Science (dane zamawiane przez DG Research and Innovation), danych European Union Intellectual Property Office, badania ewaluacyjnego zlecanego przez DG GROW
Moment pomiaru	zgodnie z cyklem prac Komisji Europejskiej (orientacyjnie w cyklu dwuletnim)
Wartość bazowa, wartość wyjściowa	4. miejsce wśród regionów Polski w 2009 roku
Dynamika zmian wskaźnika, wartość docelowa wskaźnika w 2020 r.	wzrost – docelowo w pierwszej trójce wśród regionów w Polsce

Sposób pomiaru

dane pochodzące bezpośrednio z wyników publikowanych w ramach European Regional Innovation Scoreboard

Uwagi metodologiczne

Założona metodologia/metodyka pomiaru wartości wskaźnika umożliwia uzyskanie powtarzalności badania i porównywalności międzyregionalnej w oparciu o rzetelne dane. Wskaźnik nie wymaga zmian.

Tabela. European Regional Innovation Scoreboard (Europejska Tablica Wyników Innowacji). Pozycja województwa śląskiego w układzie polskich regionów.

NUTS	POLSKA/ REGIONY	2004	2006	2008	2010	2012	2014	2016	2017	2019
PL11	łódzkie									
PL12	Mazowiecki stołeczny									
PL21	Małopolskie									
PL22	Śląskie									
PL31	Lubelskie									
PL32	Podkarpackie									
PL33	Świętokrzyskie									
PL34	Podlaskie									
PL41	Wielkopolskie									
PL42	Zachodniopomorskie									
PL 43	Lubuskie									
PL51	Dolnośląskie									
PL52	Opolskie									
PL61	Kujawsko-Pomorskie									
PL62	Warmińsko-Mazurskie									
PL63	Pomorskie									

Źródło: Jednostka Koordynująca Wdrażanie RIS na podstawie European Regional Innovation Scoreboard

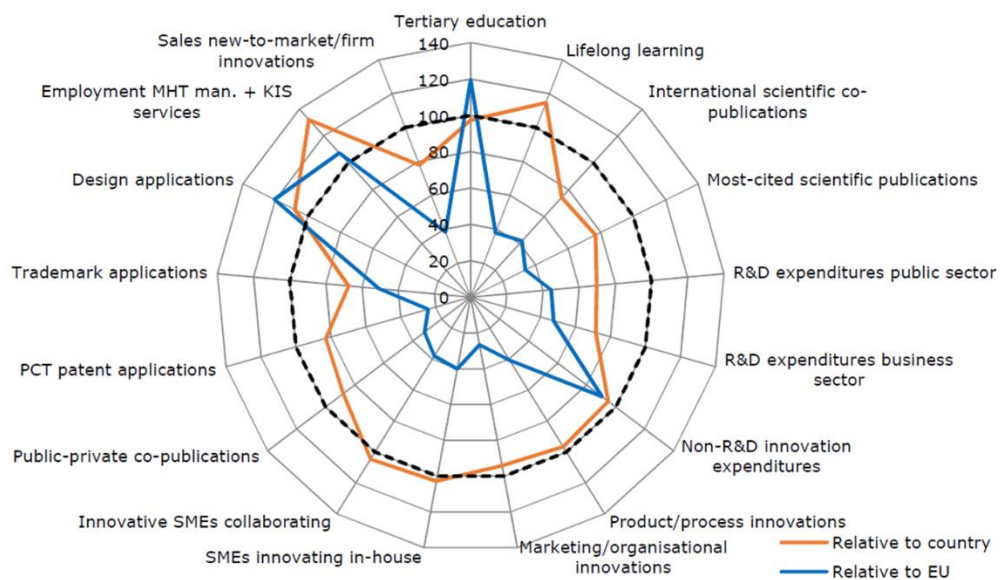
 Regionalni Umiarkowani Innowatorzy
 Regionalni Słabi Innowatorzy

Tabela. European Regional Innovation Scoreboard 2019. Pozycja województwa śląskiego.

Źródło: Raport Komisji Europejskiej

Wskaźnik horyzontalny monitoringu wizji rozwoju (WH.5). INDEKS
ATRAKCYJNOŚCI INWESTYCYJNEJ

Wskaźniki horyzontalne monitoringu wizji (WH)	Jednostka miary	Wartości wskaźnika	Moment pomiaru	Dynamika zmian wartości wskaźnika
WH.5. Indeks atrakcyjności inwestycyjnej	miejsce w rankingu		2021	Planowane badanie ewaluacyjne
		1	2020	Wartość docelowa, utrzymanie pozycji lidera
		1	2016	Utrzymanie pozycji lidera w kraju, badanie IBnGR. Badanie ewaluacyjne (XII 2017)***
		1	2015	Utrzymanie pozycji lidera w kraju, badanie IBnGR
		1	2014	Utrzymanie pozycji lidera w kraju, badanie IBnGR
		1	2013	Wartość bazowa, utrzymanie pozycji lidera w kraju, badanie IBnGR
		1	2008-2012	Dane IBnGR
		śląskie/kraj	1,471	2017
	1,659*		2015	Spadek wartości wskaźnika. Badanie ewaluacyjne (XII 2017)*** Obliczenia na podstawie GUS
	2,387		2014	Dane IBnGR
	2,568		2013	jw.
	2,911		2012	jw.
	3,456		2011	jw.
	2,822		2010	jw.
	2,824		2009	jw.
1,848	2008	jw.		

		2,820	2007	jw.
		3,214	2006	jw.
		2,601	2005	jw.
WH.5.1. Indeks Ratingowy Regionu		6,94	2017	Spadek wartości wskaźnika. Badanie ewaluacyjne (XII 2018)**** Obliczenia na podstawie GUS
		7,84	2015	Spadek wartości wskaźnika. Badanie ewaluacyjne (XII 2017)*** Obliczenia na podstawie GUS
		10,72	2014	Dane IBnGR
		11,62	2013	jw.
	śląskie/kraj	13,16	2012	jw.
		15,69	2011	jw.
		12,56	2010	jw.
		12,56	2009	jw.
		8,47	2008	jw.
	w tym:	12,23	2007	jw.
		14,17	2006	jw.
		11,50	2005	jw.
		1,50	2017	Spadek wartości wskaźnika. Badanie ewaluacyjne (XII 2018)**** Obliczenia na podstawie GUS
		1,53	2015	Spadek wartości wskaźnika. Badanie ewaluacyjne (XII 2017)*** Obliczenia na podstawie GUS
		1,81	2014	Dane IBnGR
		1,42	2013	jw.
	śląskie/kraj	1,84	2012	jw.
		1,95	2011	jw.
		1,83	2010	jw.
		2,01	2009	jw.
		1,78	2008	jw.
		1,96	2007	jw.
		1,98	2006	jw.
		1,77	2005	jw.
WH.5.1.1. Usieciowienie				

WH.5.1.2. Występowanie obszarów atrakcyjnych inwestycyjnie (OA)	śląskie/kraj	1,23	2017	Spadek wartości wskaźnika. Badanie ewaluacyjne (XII 2018)**** Obliczenia na podstawie GUS
		2,51	2015	Spadek wartości wskaźnika. Badanie ewaluacyjne (XII 2017)*** Obliczenia na podstawie GUS
		3,26	2014	Dane IBnGR
		4,56	2013	jw.
		5,57	2012	jw.
		8,48	2011	jw.
		4,43	2010	jw.
		3,30	2009	jw.
		1,26	2008	jw.
		2,47	2007	jw.
		5,69	2006	jw.
		3,84	2005	jw.
WH.5.1.3. Innowacyjność (IN)	śląskie/kraj	1,34	2017	Wzrost wartości wskaźnika. Badanie ewaluacyjne (XII 2018)**** Obliczenia na podstawie GUS
		1,02	2015	Spadek wartości wskaźnika. Badanie ewaluacyjne (XII 2017)*** Obliczenia na podstawie GUS
		2,71	2014	Dane IBnGR
		1,53	2013	jw.
		1,69	2012	jw.
		1,21	2011	jw.
		2,84	2010	jw.
		2,40	2009	jw.
		1,68	2008	jw.
		4,47	2007	jw.
		3,86	2006	jw.
		3,84	2005	jw.
WH.5.1.4. Nakłady inwestycyjne (NA)	śląskie/kraj	1,93	2017	Wzrost wartości wskaźnika. Badanie ewaluacyjne (XII 2018)**** Obliczenia na podstawie GUS

		1,85	2015	Badanie ewaluacyjne (XII 2017)*** Spadek wartości wskaźnika. Obliczenia na podstawie GUS
		2,00	2014	Dane IBnGR
		3,18	2013	jw.
		2,46	2012	jw.
		2,36	2011	jw.
		1,77	2010	jw.
		2,77	2009	jw.
		2,05	2008	jw.
		2,40	2007	jw.
		1,70	2006	jw.
		1,11	2005	jw.
		0,94	2017	Wzrost wartości wskaźnika. Badanie ewaluacyjne (XII 2018)**** Obliczenia na podstawie GUS
		0,93	2015	Badanie ewaluacyjne (XII 2017)*** Utrzymanie wartości wskaźnika. Obliczenia na podstawie GUS
		0,94	2014	Dane IBnGR
		0,93	2013	jw.
		0,93	2012	jw.
		0,93	2011	jw.
		0,93	2010	jw.
		0,93	2009	jw.
		0,93	2008	jw.
		0,93	2007	jw.
		0,93	2006	jw.
		0,94	2005	jw.
WH.5.1.5. Demografia (DE)	śląskie/kraj			

* przy założeniu braku zmian w zakresie subindeksu Demografia, który w latach 2005-2014 wykazywał niski poziom zmienności i kształtował się w przedziale 0,93 – 0,94 (brak danych za 2015 rok dla zmiennej „saldo migracji zagranicznych”).

** brak danych GUS dot. salda migracji zewnętrznych za 2015 rok; do obliczeń przyjęto ostatnie dostępne dane.

*** Wyniki badania ewaluacyjnego zrealizowanego przez Ecorys Sp. z o.o. w grudniu 2017 r.

**** Wyniki badania ewaluacyjnego zrealizowanego przez konsorcjum firm ECORYS Polska Spółka z o.o. i SEENDICO Doradcy Radło&Wspólnicy sp. j. w okresie listopad-grudzień 2018 r.

Cechy wskaźnika

Indeks atrakcyjności inwestycyjnej regionu określa pozycję poszczególnych województw Polski pod względem atrakcyjności inwestycyjnej. Konstrukcja wskaźnika bazuje na dotychczasowym dorobku w zakresie badania atrakcyjności inwestycyjnej regionów, w szczególności na corocznie publikowanych przez Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową raportach. Dopełnieniem wskaźnika jest Indeks ratingowy, który uwzględnia specyficzne uwarunkowania regionu śląskiego i bazuje na wytycznych dokumentów strategicznych województwa śląskiego, w tym zwłaszcza Regionalnej Strategii Innowacji.

Definicja wskaźnika

Indeks atrakcyjności inwestycyjnej (WH.5.) uwzględnia szereg czynników:

- dostępność transportowa,
- koszty pracy,
- wielkość i jakość zasobów pracy
- chłonność rynku zbytu
- poziom rozwoju infrastruktury gospodarczej
- poziom rozwoju infrastruktury społecznej
- poziom rozwoju gospodarczego
- stopień ochrony i stan środowiska przyrodniczego
- poziom bezpieczeństwa powszechnego
- aktywność regionów wobec inwestorów

Indeks Ratingowy Regionu (WH.5.1.) jest wyliczany w oparciu o następujące składowe:

- usieciowienie
- występowanie obszarów atrakcyjnych inwestycyjnie
- innowacyjność
- nakłady inwestycyjne
- demografia

Wskaźnik Usieciowienie (WH.5.1.1.) jest wyliczany w oparciu o następujące składowe:

- podmioty z udziałem kapitału zagranicznego na 10 tys. mieszkańców
- przedsiębiorstwa, które współpracowały w zakresie działalności innowacyjnej w % ogółu przedsiębiorstw
- wydatki, przychody i koszty podmiotów z udziałem kapitału zagranicznego (przychody z całokształtu działalności)

Wskaźnik Występowanie obszarów atrakcyjnych inwestycyjnie (OA) (WH.5.1.2.) jest wyliczany w oparciu o następujące składowe:

- wskaźnik urbanizacji
- wskaźnik terenów zrewitalizowanych (procent powierzchni gruntów zrekultywowanych i zagospodarowanych w ogólnej powierzchni gruntów zdewastowane i zdegradowane)
- drogi publiczne
- linie kolejowe
- kanalizacja
- długość czynnej sieci rozdzielczej

Wskaźnik Innowacyjność (WH.5.1.3.) jest wyliczany w oparciu o następujące składowe:

- nakłady na działalność innowacyjną w przedsiębiorstwach przemysłowych wg rodzajów działalności innowacyjnej

	<ul style="list-style-type: none"> – nakłady na działalność innowacyjną w przedsiębiorstwach usługowych wg rodzajów działalności innowacyjnej – udział przedsiębiorstw innowacyjnych w ogóle przedsiębiorstw przemysłowych – udział przedsiębiorstw innowacyjnych w ogóle przedsiębiorstw usługowych – udział produkcji sprzedanej wyrobów nowych/istotnie ulepszonych w przedsiębiorstwach przemysłowych w wartości sprzedaży wyrobów ogółem <p>Wskaźnik Nakłady inwestycyjne (WH.5.1.4.) jest wyliczany w oparciu o następujące składowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> – nakłady na działalność B+R – nakłady inwestycyjne na 1 mieszkańca – nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach <p>Wskaźnik Demografia (WH.5.1.5.) jest wyliczany w oparciu o następujące składowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> – saldo migracji – udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem (w wieku przedprodukcyjnym) – udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem (w wieku produkcyjnym)
Wpływ interwencji publicznej na poziomie regionalnym	niski
Dostępność danych	wskaźnik dostępny mierzony na poziomie regionów
Źródła danych	badanie IBnGR atrakcyjności inwestycyjnej regionu oraz ogólnodostępne dane statystyki publicznej (bazy Banku Danych Lokalnych i Stratega)
Moment pomiaru	corocznie
Wartość bazowa, wartość wyjściowa	1. miejsce w latach 2008-2012
Dynamika zmian wskaźnika, wartość docelowa wskaźnika w 2020 r.	utrzymanie pozycji lidera
Sposób pomiaru	dane przeliczane automatycznie po zasileniu wynikami badania IBnGR atrakcyjności inwestycyjnej regionu oraz baz Banku Danych Lokalnych i Stratega

Od 2012 roku notowany jest systematyczny spadek wartości indeksu atrakcyjności inwestycyjnej. Największy wpływ na kształtowanie się wartości tego indeksu w ostatnich pięciu latach miał subindeks „Występowanie Obszarów Atrakcyjnych Inwestycyjnie”, który rokrocznie zmniejszał się. Należy przy tym podkreślić, że jedyną jego składową, która uległa w tym okresie istotnej zmianie, była zmienna „Wskaźnik terenów zrehabilitowanych”. Wpływ tego czynnika na kształtowanie się całego indeksu należy uznać za mocno przeszacowany, jeśli dodatkowo uwzględnić korzystny trend zmniejszenia się w województwie śląskim powierzchni gruntów zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji. Dokonujące się w tym zakresie zmiany wskazują, że tej determinancie atrakcyjności inwestycyjnej jest przypisywana należyta uwaga ze strony władz województwa.

Jednocześnie warto podkreślić wyhamowanie niekorzystnego trendu w zakresie subindeksu „Innowacyjność”, subindeksu „Nakłady Inwestycyjne” oraz subindeksu „Usieciowienie” i ustabilizowanie ich wartości w latach 2015-2017.

Wskaźnik horyzontalny monitoringu wizji rozwoju (WH.6). GREEN ENERGY INDEX

Wskaźniki horyzontalne monitoringu wizji (WH)	Jednostka miary	Wartości wskaźnika	Moment pomiaru	Dynamika zmian wartości wskaźnika
WH. 6. Green Energy Index (GEI) (Wskaźnik obliczony dodatkowo dla RIS 2013-2020)	miejsce w rankingu		2020	Planowane badanie ewaluacyjne, wartość docelowa
			2018	Planowane badanie ewaluacyjne
		1,99	2013	Wartość bazowa, 14 miejsce w kraju*
		5,06	2012	5 miejsce w kraju*
		4,68	2011	4 miejsce w kraju*
		4,47	2010	3 miejsce w kraju*
		4,42	2009	6 miejsce w kraju*
		3,42	2008	9 miejsce w kraju*

* Wyniki badania pilotażowego realizowanego w latach 2014-2015 przez Regionalne Obserwatorium Specjalistyczne Technologie dla Energetyki (Park Naukowo-Technologiczny Euro-Centrum w Katowicach).

Cechy wskaźnika	Dodatkowy indeks opracowany na potrzeby RIS 2013-2020 przez Regionalne Obserwatorium Specjalistyczne Technologie dla Energetyki (Park Naukowo-Technologiczny Euro-Centrum w Katowicach). Metodologia badawcza została zweryfikowana w ramach badania pilotażowego w latach 2014-2015.
Definicja wskaźnika	Green Energy Index to nowatorskie narzędzie umożliwiające porównanie wybranych obszarów oraz obserwację rozwoju wybranej jednostki terytorialnej na przełomie lat, w zakresie stopnia oraz efektywności wykorzystania odnawialnych źródeł energii. Elementami składowymi indeksu są cztery wskaźniki, które odpowiednio zagregowane tworzą wartość miernika Green Energy Index. Są to kolejno: <ol style="list-style-type: none"> 1) Udział produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych w produkcji energii elektrycznej (%) 2) Produkcja energii elektrycznej z odnawialnych nośników energii (GWh) 3) Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych (t/r) 4) Zużycie energii elektrycznej (TWh) Metodologię wskaźnika zastosowano do stworzenia rankingu obejmującego 16 województw w Polsce.
Wpływ interwencji publicznej na poziomie regionalnym	wysoki
Dostępność danych	wskaźnik dostępny mierzony na poziomie regionów

Źródła danych	stworzony przez region własny wskaźnik; obserwatoria tematyczne
Moment pomiaru	Ewaluacja 2018, 2021
Wartość bazowa, wartość wyjściowa	nie wyznaczano
Dynamika zmian wskaźnika, wartość docelowa wskaźnika w 2020 r.	
Sposób pomiaru	Ewaluacja tematyczna

Biorąc pod uwagę powyższe składowe Indeksu, wyniki dla poszczególnych województw w Polsce kształtują się następująco:

Województwa	2011		2012		2013	
	GEI	Ranking	GEI	Ranking	GEI	Ranking
Warmińsko-Mazurskie	5,53	2	5,56	3	7,07	1
Pomorskie	4,97	3	5,17	4	7,06	2
Kujawsko-Pomorskie	7,32	1	6,57	1	4,24	3
Zachodniopomorskie	4,65	6	5,72	2	3,97	4
Lubelskie	2,46	14	2,60	13	3,96	5
Łódzkie	1,89	16	2,19	15	3,69	6
Wielkopolskie	3,88	9	4,12	9	3,67	7
Mazowieckie	4,46	7	5,00	6	3,58	8
Lubuskie	2,92	13	3,08	12	3,01	9
Podlaskie	4,66	5	4,95	7	2,88	10
Podkarpackie	3,31	12	3,33	11	2,75	11
Dolnośląskie	3,67	10	3,82	10	2,66	12
Opolskie	2,30	15	2,44	14	2,15	13
Śląskie	4,68	4	5,06	5	1,99	14
Świętokrzyskie	3,36	11	3,82	10	1,71	15
Małopolskie	4,42	8	4,29	8	1,54	16

Źródło: Regionalne Obserwatorium Specjalistyczne Technologie dla Energetyki (Park Naukowo-Technologiczny Euro-Centrum w Katowicach).

Dzięki rankingom GEI można ocenić pozycję danego miasta, województwa czy państwa na tle konkurencyjnych jednostek terytorialnych, tym samym przedsięwziąć działania mające na celu zwiększenie udziału wykorzystywanej energii ze źródeł odnawialnych.

5.3. Rezultaty. Efekty średniokresowe

5.3.1. Monitoring realizacji Priorytetu I. Powiększanie i wewnętrzna integracja potencjału innowacyjnego regionu

Wskaźnik realizacji Priorytetu I. 1.1. UDZIAŁ WYDATKÓW PUBLICZNYCH NA B+R W PKB (GOVERD+HERD)

Wskaźniki monitoringu priorytetów (P)	Jednostka miary	Wartości wskaźnika	Moment pomiaru	Dynamika zmian wartości wskaźnika
	%	min 1,5%	2020	Wartość docelowa wskaźnika, wzrost
P.1.1.	%	#* 0,02**	2016	Wskaźnik krajowy (0,33%)
Udział wydatków publicznych na B+R w PKB (GOVERD+HERD)	%	0,50*	2015	Wzrost wobec wartości bazowej
	%	b.d.	2014	wskaźnik krajowy (0,50%)
**Nakłady wewnętrzne sektora rządowego na B+R w relacji do PKB (GOVERD/PKB) w województwie śląskim.	%	b.d.	2013	wskaźnik krajowy (0,49%)
* Nakłady sektora rządowego i szkolnictwa wyższego na działalność B+R w relacji do PKB.	%	0,29	2012	Spadek wartości wskaźnika
	%	0,32	2011	Utrzymana wartość wskaźnika
	%	0,32	2010	Wartość bazowa wskaźnika
	%	0,27	2009	

Cechy wskaźnika	Wskaźnik liczony wg metodyki GUS uwzględniający nakłady finansowane przez NCN, NCBIR, MNiSW, UE
Definicja wskaźnika	Nakłady wewnętrzne sektora rządowego na B+R w relacji do PKB (GOVERD/HERD) w województwie śląskim.
Wpływ interwencji publicznej na poziomie regionalnym	niski
Dostępność danych	wskaźnik dostępny mierzony na poziomie regionów
Źródła danych	GUS – Nauka i Technika w Polsce, US Katowice
Moment pomiaru	corocznie
Wartość bazowa, wartość wyjściowa	0,32 (2010)
Dynamika zmian wskaźnika, wartość docelowa wskaźnika w 2020 r.	wzrost, do poziomu min 1,5%

Sposób pomiaru

wskaźnik liczony wg metodyki GUS

Wskaźnik realizacji Priorytetu I. 1.2. UDZIAŁ WYDATKÓW PRZEDSIĘBIORSTW NA B+R W PKB (BERD/PKB)

Wskaźniki monitoringu priorytetów (P)	Jednostka miary	Wartości wskaźnika	Moment pomiaru	Dynamika zmian wartości wskaźnika
P.1.2. Udział wydatków przedsiębiorstw na B+R w PKB (BERD/PKB)	%	wzrost o dynamice większej niż przy wydatkach publicznych	2020	Wartość docelowa wskaźnika,
	%	0,41	2017	Utrzymano wartość docelową wskaźnika (wydatki publiczne 0.02%).
	%	0,35	2016	Osiągnięta wartość docelowa wskaźnika (wydatki publiczne 0.02%). Wzrost do wartości bazowej
	%	0,33	2015	wzrost do wartości bazowej
	%	0,27	2014	Spadek do wartości z 2013r.
	%	0,32	2013	wzrost do wartości bazowej
	%	0,34	2012	wzrost do wartości bazowej
	%	0,20	2011	wzrost do wartości bazowej
	%	0,14 0,13 (a)	2010	wartość bazowa (a)- wartość wskaźnika według GUS
	Cechy wskaźnika	Wskaźnik liczony wg metodyki GUS		
Definicja wskaźnika	Udział wydatków przedsiębiorstw na B+R w PKB (BERD/PKB)			

	<p><i>Działalność badawcza i rozwojowa (B+R)</i> to systematycznie prowadzone prace twórcze, podjęte dla zwiększenia zasobu wiedzy, w tym wiedzy o człowieku, kulturze i społeczeństwie, jak również dla znalezienia nowych zastosowań dla tej wiedzy. Obejmuje ona trzy rodzaje badań, a mianowicie badania podstawowe, stosowane (łącznie z przemysłowymi) oraz prace rozwojowe.</p> <p>Działalność B+R odróżnia od innych rodzajów działalności dostrzegalny element nowości i eliminacja niepewności naukowej i/lub technicznej, czyli rozwiązanie problemu niewypływające w sposób oczywisty z dotychczasowego stanu wiedzy.</p> <p>Źródło: GUS</p>
Wpływ interwencji publicznej na poziomie regionalnym	niski
Dostępność danych	wskaźnik dostępny mierzony na poziomie regionów
Źródła danych	GUS – Nauka i Technika w Polsce
Moment pomiaru	corocznie
Wartość bazowa, wartość wyjściowa	0,14 (2010) – wartość wskaźnika zgodnie z zapisami RIS 2013-2020 obliczona w 2012 r. 0,13 (2010) - aktualna wartość wskaźnika
Dynamika zmian wskaźnika, wartość docelowa wskaźnika w 2020 r.	Wzrost o dynamice większej niż przy wydatkach publicznych
Sposób pomiaru	wskaźnik liczony wg metodyki GUS

**Wskaźnik realizacji Priorytetu I. 1.3. LICZBA UDZIELONYCH PATENTÓW DLA
PODMIOTÓW Z WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO**

Wskaźniki monitoringu priorytetów (P)	Jednostka miary	Wartości wskaźnika	Moment pomiaru	Dynamika zmian wartości wskaźnika
P.1.3. Liczba udzielonych patentów dla podmiotów z województwa śląskiego	szt.	min. 2 miejsce w kraju	2020r.	Wartość docelowa. Wzrost liczby patentów, co najmniej utrzymanie pozycji
	szt.	378	2018	Utrzymana wartość docelowa wskaźnika. Spadek liczby patentów, 2 miejsce w kraju
	szt.	351	2017	Utrzymana wartość docelowa wskaźnika. Spadek liczby patentów, 2 miejsce w kraju
	szt.	477	2016	Utrzymana wartość docelowa wskaźnika. Wzrost liczby patentów, 2 miejsce w kraju
	szt.	299	2015	Utrzymana wartość docelowa wskaźnika. Spadek liczby patentów, 2 miejsce w kraju
	szt.	373	2014	Osiągnięto zakładaną wartość docelową wskaźnika. Wzrost liczby patentów, 2 miejsce w kraju
	szt.	296	2013	Wzrost liczby patentów, 3 miejsce w kraju
	szt.	213	2012	Spadek liczby patentów, 3 miejsce w kraju
	szt.	321	2011	Wzrost liczby patentów, 2 miejsce w kraju
	szt.	233	2010	Wartość bazowa- 2 miejsce w kraju
	szt.	274	2009	2 miejsce w kraju
	Cechy wskaźnika	Wskaźnik liczony wg metodyki GUS		
Definicja wskaźnika	Suma patentów udzielonych na wynalazki krajowe przez Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej w danym roku w danym województwie według siedziby pierwszego (głównego) wnioskodawcy. Źródło: GUS			

Wpływ interwencji publicznej na poziomie regionalnym	niski
Dostępność danych	wskaźnik dostępny mierzony na poziomie regionów
Źródła danych	GUS – Nauka i Technika w Polsce
Moment pomiaru	corocznie
Wartość bazowa, wartość wyjściowa	233 (2009), 2 miejsce w Polsce
Dynamika zmian wskaźnika, wartość docelowa wskaźnika w 2020 r.	Wzrost liczby patentów, co najmniej utrzymanie pozycji
Sposób pomiaru	wskaźnik liczony wg metodyki GUS

Wskaźnik realizacji Priorytetu I. 1.4. PRZEDSIĘBIORSTWA PRZEMYSŁOWE, KTÓRE WSPÓŁPRACOWAŁY W ZAKRESIE DZIAŁALNOŚCI INNOWACYJNEJ W RAMACH INICJATYWY KLASTROWEJ, W % OGÓŁU PRZEDSIĘBIORSTW

Wskaźniki monitoringu priorytetów (P)	Jednostka miary	Wartości wskaźnika	Moment pomiaru	Dynamika zmian wartości wskaźnika
P.1.4. Przedsiębiorstwa przemysłowe, które współpracowały w zakresie działalności innowacyjnej w ramach inicjatywy klastrowej, w % ogółu przedsiębiorstw *Dane dotyczące liczbie pracujących 10-249 osób	%	wzrost	2020r.	wartość docelowa: wzrost, miejsce 1-3 w kraju
	%	20**	2015-2017	8 miejsce w kraju
	%	1,1	2014-2016	8 miejsce w kraju
	%	1,2	2013-2015	5 miejsce w kraju
	%	0,8	2012-2014	5 miejsce w kraju
	%	0,9	2011-2013	3 miejsce w kraju
	%	1,6	2010-2012	1 miejsce w kraju
	%	0,8	2009-2011	b.d.
	%	0,9	2008-2010	wartość bazowa, 4 miejsce w kraju

**Przedsiębiorstwa przemysłowe, które współpracowały w ramach inicjatywy klastrowej w latach 2015-2017 w % przedsiębiorstw przemysłowych współpracujących w zakresie działalności Innowacyjnej.

Cechy wskaźnika	GUS/ Działalność innowacyjna przedsiębiorstw
Definicja wskaźnika	Udział przedsiębiorstw przemysłowych o liczbie pracujących 10-249 osób, współpracujących w ramach inicjatywy klastrowej lub w innych sformalizowanych rodzajach współpracy w zakresie działalności innowacyjnej w ogólnej liczbie przedsiębiorstw przemysłowych aktywnych innowacyjnie o liczbie pracujących 10-249 osób, wyrażony w %. Źródło: GUS
Wpływ interwencji publicznej na poziomie regionalnym	wysoki
Dostępność danych	wskaźnik dostępny mierzony na poziomie regionów
Źródła danych	GUS/ Działalność innowacyjna przedsiębiorstw
Moment pomiaru	corocznie
Wartość bazowa, wartość wyjściowa	0,9 (2008-2010) – 4 miejsce
Dynamika zmian wskaźnika, wartość docelowa wskaźnika w 2020 r.	wzrost – miejsce w pierwszej trójce
Sposób pomiaru	wskaźnik liczony wg metodyki GUS

**Wskaźnik realizacji Priorytetu I. 1.5. PRZEDSIĘBIORSTWA Z SEKTORA USŁUG,
KTÓRE WSPÓŁPRACOWAŁY W ZAKRESIE DZIAŁALNOŚCI INNOWACYJNEJ W
RAMACH INICJATYWY KLASTROWEJ, W % OGÓŁU PRZEDSIĘBIORSTW**

Wskaźniki monitoringu priorytetów (P)	Jednostka miary	Wartości wskaźnika	Moment pomiaru	Dynamika zmian wartości wskaźnika
P.1.5. Przedsiębiorstwa z sektora usług, które współpracowały w zakresie działalności innowacyjnej w ramach inicjatywy klastrowej, w % ogółu przedsiębiorstw*	%	wzrost	2020	wartość docelowa wskaźnika: wzrost, miejsce 1-3 w kraju
	%	28,2**	2015-2017	9 miejsce w kraju
	%	0,9	2014-2016	Utrzymana zakładana wartość docelowa wskaźnika. 2 miejsce w kraju
	%	0,8	2013-2015	Osiągnięto zakładaną wartość docelową wskaźnika. 2 miejsce w kraju
	%	0,3	2012-2014	9 miejsce w kraju
	%	0,3	2011-2013	7 miejsce w kraju
	%	0,7	2010-2012	6 miejsce w kraju
	%	0,8	2009-2011	b.d.
	%	0,4	2008-2010	wartość bazowa, 7 miejsce w kraju
	*Dane dotyczące liczbie pracujących 10-249 osób			

**Przedsiębiorstwa usługowe, które współpracowały w ramach inicjatywy klastrowej w latach 2015-2017 w % przedsiębiorstw usługowych współpracujących w zakresie działalności innowacyjnej według województw.

Cechy wskaźnika	GUS/ Działalność innowacyjna przedsiębiorstw
Definicja wskaźnika	Udział przedsiębiorstw przemysłowych o liczbie pracujących 10 osób i więcej, współpracujących w ramach inicjatywy klastrowej w zakresie działalności innowacyjnej w ogólnej liczbie przedsiębiorstw przemysłowych współpracujących w zakresie działalności innowacyjnej o liczbie pracujących 10 osób i więcej, wyrażony w %.
Wpływ interwencji publicznej na poziomie regionalnym	wysoki
Dostępność danych	wskaźnik dostępny mierzony na poziomie regionów
Źródła danych	GUS/ Działalność innowacyjna przedsiębiorstw
Moment pomiaru	corocznie
Wartość bazowa, wartość wyjściowa	0,4 (2008-2010) – 7 miejsce

Dynamika zmian wskaźnika, wartość docelowa wskaźnika w 2020 r.	wzrost – miejsce w pierwszej trójce
Sposób pomiaru	wskaźnik liczony wg metodyki GUS

5.3.2. Monitoring realizacji Priorytetu II. Kreowanie inteligentnych rynków dla technologii przyszłości

Wskaźnik realizacji Priorytetu II. 2.1. WYDATKI NA TECHNOLOGIE INFORMACYJNE I TELEKOMUNIKACYJNE JAKO % PKB

Wskaźniki monitoringu priorytetów (P)	Jednostka miary	Wartości wskaźnika	Moment pomiaru	Dynamika zmian wartości wskaźnika
P.2.1. Wydatki na technologie informacyjne i telekomunikacyjne, jako % PKB	%	wzrost	2020r.	Wartość docelowa: wzrost do poziomu o 25% powyżej średniej krajowej
	%	0,2**	2017	Relacja nakładów na ICT/PKB
	%	4,5*	2010r.	Wartość bazowa na poziomie krajowym
Wydatki na technologie informacyjne, jako % PKB	%	1,7*	2010r.	
	%	1,9*	2009r.	
Wydatki na technologie telekomunikacyjne, jako % PKB	%	2,8*	2010r.	
	%	3,2*	2009r.	

*- wartości krajowe, **- wartości dla woj. śląskiego

Cechy wskaźnika	Wydatki na technologie informacyjne (sprzęt komputerowy, oprogramowanie) i technologie telekomunikacyjne (sieci teleinformatyczne, sprzęt telefoniczny, aparatura radiowa, telewizyjna lub sygnalizacyjna) w procentach PKB regionu.
Definicja wskaźnika	Relacja wydatków poniesionych na technologie informacyjne (sprzęt komputerowy, oprogramowanie) w danym roku do PKB, wyrażona w %. Źródło: GUS
Wpływ interwencji publicznej na poziomie regionalnym	niski
Dostępność danych	wskaźnik określany na poziomie krajowym
Źródła danych	Eurostat/ EITO
Moment pomiaru	corocznie

Wartość bazowa, wartość wyjściowa	na poziomie krajowym 2010 – 4,5% PKB
Dynamika zmian wskaźnika, wartość docelowa w 2020 r.	poziom o 25% powyżej średniej krajowej
Sposób pomiaru	Wymaga pomiaru przez GUS na poziomie regionu, wskaźnik określony dla GUS jako monitorujący dla Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia (NSRO).

Wskaźnik realizacji Priorytetu II. 2.2. UDZIAŁ EKSPORTU WYROBÓW WYSOKIEJ TECHNIKI W PRODUKCJI SPRZEDANEJ WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

Wskaźniki monitoringu priorytetów (P)	Jednostka miary	Wartości wskaźnika	Moment pomiaru	Dynamika zmian wartości wskaźnika
P.2.2. Udział eksportu wyrobów wysokiej techniki w produkcji sprzedanej województwa śląskiego	%	1 miejsce w kraju	2020	Wartość docelowa, utrzymanie 1 pozycji w kraju
	%	20,6 1 miejsce w kraju	2009	wartość bazowa, 1 pozycja w kraju
Udział produkcji sprzedanej na eksport w przedsiębiorstwach przetwórstwa przemysłowego zaklasyfikowanych do sektora wysokiej techniki w produkcji sprzedanej na eksport ogółem w przetwórstwie przemysłowym w województwie śląskim	%	1,09*	2017	Wzrost wartości w stosunku do 2013 r.
	%	1,03*	2016	Wzrost wartości w stosunku do 2013 r.
	%	1,02*	2015	Utrzymanie pozycji z 2013 r.
	%	1,04*	2014	Wzrost wartości w stosunku do 2013 r.
	%	1,02*	2013	Wartość wyjściowa w 2013 r.
	* Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.			

Definicja wskaźnika	Udział produkcji sprzedanej na eksport w przedsiębiorstwach przetwórstwa przemysłowego zaklasyfikowanych do sektora wysokiej techniki w produkcji sprzedanej na eksport ogółem w przetwórstwie przemysłowym w województwie śląskim. Źródło: GUS
Wpływ interwencji publicznej na poziomie regionalnym	niski
Dostępność danych	dostępne
Źródła danych	GUS, Nauka i Technika
Moment pomiaru	corocznie
Wartość bazowa, wartość wyjściowa	20,6 (2009) 1 miejsce w kraju

Dynamika zmian wskaźnika, wartość docelowa wskaźnika w 2020 r.	utrzymanie 1 pozycji w kraju
Sposób pomiaru	wskaźnik liczony wg metodyki GUS

Wskaźnik realizacji Priorytetu II. 2.3. NAPŁYW BEZPOŚREDNICH INWESTYCJI ZAGRANICZNYCH (BIZ)

Wskaźniki monitoringu priorytetów (P)	Jednostka miary	Wartości wskaźnika	Moment pomiaru	Dynamika zmian wartości wskaźnika
P.2.3. Napływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych (BIZ)	dol. USA	10 mld dol. USA w 2015** ⁸ , 790 mln USD**	2020	wartość docelowa,
	euro/dol. USA	8 147,5 mln euro*/ 9,2 mld dol. USA* b.d.**	2017	Spadek wartości krajowej Dane Narodowego Banku Polski
	euro/ dol. USA	14 180,6 mln euro*/ 15,7* mld dol. USA b.d.**	2016	Wzrost wartości krajowej Dane Narodowego Banku Polski
	euro/ dol. USA	13 758,3 mln euro*/ 15,3 mld dol. USA* b.d.**	2015	Wzrost wartości krajowej Dane Narodowego Banku Polski
	euro/ dol. USA	10 754,9 mln euro*/ 14,3 mld dol. USA* b.d.**	2014	Znaczny wzrost wartości krajowej Dane Narodowego Banku Polski
	euro/ dol. USA	2 058,7 mln euro*/ 2,7 mld dol. USA*, -481,9 mln dol. USA**	2013	Znaczny spadek wartości krajowych i regionalnych Dane Narodowego Banku Polski
	euro/ dol. USA	4 715,6 mln euro*/ 6,1 mld USD*, 481,9 ml USD**	2012	Spadek wartości wskaźnika tj. 61% wartości docelowej** Dane Narodowego Banku Polski

⁸ Według danych monitorujących Strategii Rozwoju Kraju, www.stat.gov.pl, stan na lipiec 2013

Wskaźniki monitoringu priorytetów (P)	Jednostka miary	Wartości wskaźnika	Moment pomiaru	Dynamika zmian wartości wskaźnika
	euro/ dol. USA	14 831,8 mln euro*/ 20,6mld USD*, 1.635,3 mln USD**	2011	Utrzymanie wartości wskaźnika tj. 207 % wartości docelowej** Dane Narodowego Banku Polski
	euro/ dol. USA	10.473,0 mln euro*/ 13,9 mld USD*, 1.098,1 mln USD**	2010	Osiągnięcie wartości docelowej tj. 139 % wartości docelowej** Dane Narodowego Banku Polski
	euro	568 mln euro** (2.264 mln zł, 7,8 % wartości krajowych)	szacunek dla 2010 roku ⁹ ;	wartość bazowa,
	euro	1.029 mln euro** (3.975 mln zł)	szacunek dla lat 2007-2010*	wartość bazowa,

*- wartości krajowe

** - wartości dla woj. śląskiego

Cechy wskaźnika	Roczny napływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych (BIZ) w regionie wyrażony w mln EUR/ USD. Budowa wskaźnika: suma sald należności i zobowiązań w zakresie kapitału własnego, reinwestowanych zysków oraz pozostałych inwestycji.
Definicja wskaźnika	Suma funduszy ulokowanych w danym roku przez inwestora zagranicznego w przedsiębiorstwo krajowe, wyrażona w mln EUR/ USD. <i>Bezpośrednie inwestycje zagraniczne</i> to inaczej przepływy kapitału przez granice państw polegające na zakupie istniejącego przedsiębiorstwa lub na utworzeniu nowej firmy przez inwestora zagranicznego, co oznacza, że inwestor zagraniczny staje się współwłaścicielem lub właścicielem przedsiębiorstwa funkcjonującego w danym kraju. Bezpośrednie inwestycje zagraniczne oznaczają długotrwałą współpracę, będącą odzwierciedleniem trwałego zainteresowania inwestora. <i>Inwestycje</i> to aktywa finansowe, nieruchomości lub wartości niematerialne i prawne, które nie są użytkowane przez daną jednostkę, lecz zostały nabyte w celu osiągnięcia korzyści ekonomicznych. Oznaczają one wydatki ponoszone w celu zwiększenia zasobów kapitału produkcyjnego, którym dysponuje jednostka. Inwestycje realizowane są zazwyczaj w drodze

⁹ Szacunek PKB per capita i bezpośrednich inwestycji zagranicznych w województwach oraz wskaźniki wyprzedzające koniunktury. Ekspertyza wykonana na zlecenie MRR, Biuro Inwestycji i Cykli Zagranicznych, Warszawa, maj 2011.

	zakupów towarów i usług przez przedsiębiorstwa, a w mniejszym stopniu przez gospodarstwa domowe i instytucje państwowe. (Źródło: GUS).
Wpływ interwencji publicznej na poziomie regionalnym	przeciętny
Dostępność danych	Dostępny na poziomie krajowym
Źródła danych	NBP
Moment pomiaru	corocznie
Wartość bazowa, wartość wyjściowa	568 mln euro (2.264 mln zł, 7,8 % wartości krajowych) szacunek dla 2010 roku ¹⁰ ; 1.029 mln euro (3.975 mln zł) szacunek dla lat 2007-2010*
Dynamika zmian wskaźnika, wartość docelowa wskaźnika w 2020 r.	Wzrost, na poziomie krajowym 10 mld USD w 2015 ¹¹ , w woj. śląskim 790 mln USD
Sposób pomiaru	wskaźnik określany na poziomie krajowym wg metodyki NBP, wymaga pomiaru przez NBP na poziomie regionu

¹⁰ Szacunek PKB per capita i bezpośrednich inwestycji zagranicznych w województwach oraz wskaźniki wyprzedzające koniunktury. Ekspertyza wykonana na zlecenie MRR, Biuro Inwestycji i Cykli Zagranicznych, Warszawa, maj 2011.

¹¹ Według danych monitorujących Strategii Rozwoju Kraju, www.stat.gov.pl, stan na lipiec 2013

5.4. Produkty. Metaprzedsiewzięcia, projekty

5.4.1. Metaprzedsiewzięcie 1. Akademia Śląska.

Zarząd Województwa Śląskiego z siedzibą w Katowicach ul. Ligonia 46, 40-037 Katowice jako Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 ogłosił konkurs nr RPSL.01.01.00-IZ.01-24-292/18 w ramach Osi Priorytetowej I Nowoczesna gospodarka, **Działania 1.1 Kluczowa dla regionu infrastruktura badawcza RPO WSL 2014-2020. Termin naboru: 30.11.2018 r. do 28.03.2019 r.** Orientacyjny termin rozstrzygnięcia konkursu to wrzesień 2019 r.

Projekty jednostek naukowych w zakresie infrastruktury muszą w pierwszej kolejności uzyskać pozytywną opinię ministra właściwego ds. nauki i szkolnictwa wyższego oraz ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego a następnie znaleźć się na liście przedsięwzięć ujętych w Kontrakcie Terytorialnym. W związku z powyższym Województwo Śląskie przystąpiło do prac nad aktualizacją listy przedsięwzięć ujętych w załączniku 5b Kontraktu Terytorialnego, poprzez nabór nowych przedsięwzięć. Jednostki naukowe regionu zostały zaproszone do złożenia fiszki projektowej dot. infrastruktury badawczej w ramach działania 1.1 Kluczowa dla regionu Infrastruktura badawcza celem aktualizacji listy przedsięwzięć Kontraktu Terytorialnego. Proces ten umożliwi formalny udział Państwa projektu w planowanym konkursie.

Podstawowe informacje o konkursie:

- celem szczegółowym do osiągnięcia poprzez realizację projektów dofinansowanych w ramach Działania 1.1 jest zwiększone urynkowanie działalności badawczo-rozwojowej,
- w ramach konkursu przewiduje się realizację następującego typu projektu: budowa, wyposażenie w aparaturę naukowo-badawczą kluczowej infrastruktury badawczej, służącej **realizacji badań naukowych zgodnych z regionalnymi inteligentnymi specjalizacjami**,
- projekty dofinansowane będą w ramach środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego,
- maksymalny poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu wynosi 80 %, w tym, zgodnie z zasadami pomocy publicznej (dla części gospodarczej: intensywność udzielanej pomocy publicznej i pomocy de minimis wynosi maksymalnie 50 % oraz dla części niegospodarczej 100 %),
- wnioskodawca przedstawi dokumenty potwierdzające zabezpieczenie środków na pokrycie minimum wkładu własnego do kosztów kwalifikowanych (zgodnie z wymogami określonymi w regulaminie konkursu).
- przedsięwzięcie charakteryzuje możliwie wysoki stopień współfinansowania ze źródeł prywatnych.
- projekt w zakresie infrastruktury B+R po uzgodnieniu ze stroną rządową, znajduje się w Kontrakcie Terytorialnym (zał. nr 5b).
- projekt wpisuje się w Regionalną Strategię Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020 i służy pracom badawczo-rozwojowym w obszarze regionalnych inteligentnych specjalizacji:
 1. Energetyka,
 2. Medycyna,
 3. Technologie informacyjne i komunikacyjne,
 4. Zielona gospodarka,
 5. Przemysły wschodzące.

Przykładowe wydarzenia zorganizowane w 2018 roku w ramach realizacji Metaprzedsiewzięcia 1. Akademia Śląska.

Data	Wydarzenie	Organizator i miejsce wydarzenia
2018-05-09	Spotkanie „Nauka dla Biznesu – Biznes dla Nauki – RAZEM DLA INNOWACYJNEJ GOSPODARKI”	Organizator: Górnośląska Agencja Przedsiębiorczości i Rozwoju sp. z o.o., jako lider konsorcjum Obserwatorium Specjalistycznego w obszarze Technologii dla Medycyny. Miejsce: Katowice, Park Hotel Diament, ul. Wita Stwosza 37. Więcej informacji
2018-05-14 – 2018-05-16	X Jubileuszowy Europejski Kongres Gospodarczy	Organizator: Grupa PTWP Miejsce: Międzynarodowe Centrum Kongresowe w Katowicach.
<p>Jubileuszowa edycja największej imprezy gospodarczej Europy Centralnej - Europejskiego Kongresu Gospodarczego - odbyła się w dniach 14-16 maja 2018 r. w Spodku oraz w Międzynarodowym Centrum Kongresowym w Katowicach.</p> <p>Otwartość Kongresu na różne opcje i poglądy to jego stała cecha. W ciągu niespełna dekady gruntownie zmieniała się europejska, a w jej ramach, polska gospodarka. Kongres konsekwentnie realizował swoją ambicję - wskazywał trendy i zjawiska, które zmieniają obraz życia gospodarczego. Dorobek dotychczasowych edycji przekonuje, że Europejski Kongres Gospodarczy znalazł swoje stałe miejsce na mapie największych gospodarczych wydarzeń w Europie. W roku 2018 nie zabrakło akcentów związanych z jubileuszem. Spojrzenie w przyszłość, by świadomie i odpowiedzialnie mierzyć się z nowymi wyzwaniami, pozostało jednak główną ideą Kongresu.</p> <p>Jubileuszowa X edycja Europejskiego Kongresu Gospodarczego zgromadziła rekordową liczbę ponad 11,5 tys. uczestników. Odbywające się równolegle w Spodku European Start-up Days odwiedziło ponad 2,5 tys. osób, a w Projekcie EEC – Liderzy Przyszłości uczestniczyło 2 tys. studentów.</p> <p>Więcej informacji</p>		
2018-05-18	Panel dyskusyjny. Technologie dla ochrony środowiska – systemy wspomaganie w gospodarce wodno-ściekowej	Organizator: Obserwatorium – Technologie dla Ochrony Środowiska, działającego przy Głównym Instytucie Górnictwa w Katowicach. Miejsce: Katowice, Główny Instytut Górnictwa przy Placu Gwarków 1 (Sala Górnicza). Więcej informacji
2018-05-25	VIII edycja Dnia Nauki i Przemysłu	Organizator: Park Naukowo-Technologiczny „TECHNOPARK GLIWICE” Miejsce: ul. Konarskiego 18C, 44-100 Gliwice.
<p>Wydarzenie to doskonała okazja dla miłośników nauki i technologii do zapoznania się z osiągnięciami innowacyjnych firm i jednostek naukowych z regionu. Dzień Nauki i Przemysłu już od lat gromadzi firmy, instytucje, koła naukowe oraz wszystkie osoby zainteresowane innowacyjnymi rozwiązaniami. W tym roku swoją ofertę zaprezentowało niemalże 50 Wystawców. Odwiedzający mogli zobaczyć, a nawet usiąść za kółkiem bolidu w nowej odsłonie, wykorzystującego nowoczesne technologie m.in. pneumatyki.</p> <p>Nowością wśród tegorocznych ekspozycji był prototyp bezzałogowego pojazdu UGV, prezentowany również podczas jednych z największych targów zbrojeniowych w Europie-MSPO 2016, a także rower z napędem hybrydowym wykonany w całości na drukarkach 3d, nominowany do prestiżowej nagrody „Soczewki Focusa 2017”.</p> <p>Nie zabrakło nowości ze świata wirtualnej rzeczywistości, zaprezentowano m.in. autorskie rozwiązania symulatora lotni. Wśród ekspozycji znalazły się też samoloty bezzałogowe oraz różnego rodzaju roboty m.in. do rehabilitacji, czy zastosowania w przemyśle. Jednym z nich był TELERESCURER - robot do wspomaganie pracy ratowników górniczych. Zaprezentowany został również system wirtualnej teleportacji ratowników górniczych w obszarach po katastrofach górniczych w kopalniach.</p> <p>W programie przewidziano szereg atrakcji dla młodszych odwiedzających – roboty z klocków lego, bezpłatne warsztaty „programowanie gier” oraz konkursy z nagrodami.</p> <p>Więcej informacji</p>		

Data	Wydarzenie	Organizator i miejsce wydarzenia
2018-05-29	Warsztaty. Wprowadzenie do współczesnej teorii rozwiązywania innowacyjnych zadań	Organizator: Fundacja Wspierania Nanonauk i Nanotechnologii NANONET oraz Śląski Klaster NANO we współpracy z Agencją Rozwoju Przemysłu. Miejsce: Katowice, Hotel Courtyard by Marriott. Więcej informacji
2018-06-08	XIV Forum Nowej Gospodarki w Katowicach	Organizator: Marszałek Województwa Śląskiego, Park Naukowo-Technologiczny Euro-Centrum, DAGNUS Sp. z o.o., Uniwersytet Śląski w Katowicach, Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach, Politechnika Śląska w Gliwicach, Stowarzyszenie Krajowego Forum Parków Przemysłowych i Parków Technologicznych. Miejsce: Katowice, Park Naukowo-Technologiczny Euro-Centrum, ul. Ligocka 103.
<p>Forum Nowej Gospodarki jest to makroregionalna idea skupiająca się na rozwoju innowacyjnych technologii w województwach śląskim i małopolskim poprzez spotkania, dyskusje panelowe i wymianę doświadczeń pomiędzy liderami gospodarki, nauki oraz administracji. Forum służy określeniu skutecznych dróg wspierania najbardziej obiecujących kierunków rozwoju technologicznego i gospodarczego kraju, tak by Polska mogła skutecznie konkurować na rynku globalnym.</p> <p>XIV edycja Forum Nowej Gospodarki odbyła się pod hasłem „Śląskie w drodze na Szczyt Klimatyczny COP 24.”. Przedstawiciele administracji, nauki oraz biznesu wskazywali możliwości do realizacji wspólnych projektów z konkretnych obszarów tematycznych, w tym: gospodarki zasobooszczędnej i energooszczędnej, zielonej gospodarki, gospodarki niskoemisyjnej czy rewitalizacji terenów zdegradowanych.</p> <p>Organizacja XIV Forum Nowej Gospodarki oraz VI Pikniku Nauki i Kultury odbyła się przy wsparciu z budżetu Samorządu Województwa Śląskiego.</p> <p>Obrady Forum, w tym Living Lab, spotkanie B2B oraz spotkanie branżowe zorganizowano w ramach projektu „Sieć Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych w Procesie Przedsiębiorczego Odkrywania”, który jest realizowany w ramach Działania 1.3 „Profesjonalizacja IOB” Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014 – 2020.</p> <p>Więcej informacji</p>		
2018-06-20	XI edycja Międzynarodowych Targów Wynalazków i Innowacji INTARG 2018	Organizator: Firma Eurobusiness-Haller Katowice. Miejsce: Międzynarodowe Centrum Kongresowe w Katowicach.
<p>Międzynarodowe Targi Wynalazków i Innowacji INTARG, są narzędziem prorynkowej promocji innowacyjnych produktów, technologii i usług o poziomie gotowości technicznej TRL od 4 do 9, jak również innowacji, które weszły już na rynek i rozpoczęła się ich komercjalizacja. Targi są też platformą bezpośredniego kontaktu i spotkań przedstawicieli nauki, innowacyjnych przedsiębiorstw, przemysłu i otoczenia biznesu oraz podmiotów wspomagających i finansujących badania i rozwój. Stanowią połączenie imprez promujących innowacyjność, tj. targów INTARG i konferencji w jednym miejscu i terminie w następujących obszarach tematycznych: energia, transport, zrównoważona gospodarka, rolnictwo, leśnictwo, budownictwo/architektura, gospodarka odpadami i recykling, żywność, kosmetyka, audyty/operaty środowiskowe oraz design.</p> <p>W ramach XI. edycji Międzynarodowych Targów Wynalazków i Innowacji INTARG 2018 zorganizowano specjalną strefę EKO (CITY, TRANSPORT, INDUSTRY, LIFE-STYLE).</p> <p>Więcej informacji</p>		
2018-07-13	Warsztaty branżowe. Obrazowanie medyczne	Organizator: Górnośląska Agencja Przedsiębiorczości i Rozwoju sp. z o.o., jako lider konsorcjum Obserwatorium Specjalistyczne w obszarze Technologie dla Medycyny,

Data	Wydarzenie	Organizator i miejsce wydarzenia
		Miejsce: Future Processing, Gliwice, ul. Bojkowska 37A Więcej informacji
2018-09-12 – 2018-09-13	III InterNanoPoland 2018	Organizator: Fundacja Wspierania Nanonauk i Nanotechnologii NANONET oraz Śląski Klaster NANO. Organizatorów wspiera Miasto Katowice, będące współgospodarzem wydarzenia, Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia oraz Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna. Miejsce: Katowice, Hotel Novotel.
<p>Organizatorami wydarzenia są Fundacja Wspierania Nanonauk i Nanotechnologii Nanonet oraz Śląski Klaster Nano, a oficjalnym współgospodarzem imprezy jest Miasto Katowice. Konferencja została objęta patronatem Rektora Uniwersytetu Śląskiego.</p> <p>InterNanoPoland 2018 to największa w Polsce konferencja naukowo-biznesowa poświęcona wyłącznie nanotechnologii oraz międzynarodowe forum dla naukowców, przedsiębiorców oraz instytucji z otoczenia biznesu, którzy kształtują przyszłość krajowego i światowego sektora nanotechnologii.</p> <p>Konferencja oferuje możliwość prezentacji projektów B+R, a także przedstawienia własnych osiągnięć i podzielenia się wynikami prac przez młodych naukowców przed mediami oraz zaproszonymi gośćmi kształtującymi rozwój nanotechnologii w kraju i zagranicą. Przygotowano niezwykle interesujące, rozwojowe i interdyscyplinarne tematy sesji:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Nanotechnologia – Business to Science – Materiały 2D w przemyśle – Fabrykacja, wytwarzanie, zaawansowane przetwarzanie materiałów – Nanotechnologia w medycynie – Prawo i legislacja – Sesja plakatowa: Badania i technologie dla rozwoju przemysłu nanotechnologicznego. <p>W czasie trwania konferencji odbył się też po raz drugi, jedyny w Polsce, dedykowany nanotechnologii konkurs startupowy – Nano Startup Challenge: http://nanonet.pl/kato-startup-city-nanostartup-challenge/.</p> <p>Misją konferencji jest stworzenie platformy współpracy przedsiębiorców, instytucji naukowych, administracji publicznej i organizacji wsparcia biznesu na rzecz zwiększenia znaczenia nanotechnologii w kształtowaniu przyszłego wymiaru gospodarczego innowacyjnego na Śląsku i w Polsce.</p> <p>Więcej informacji</p>		
2018-09-13	Nanotechnologia w medycynie w ramach Forum Nauka – Biznes	Organizator: Centrum Materiałów Polimerowych i Węglowych PAN, Uniwersytet Śląski w Katowicach, Instytut Metali Nieżelaznych wraz z Fundacją Wspierania Nanonauk i Nanotechnologii NANONET, tworzącymi konsorcjum Regionalne Specjalistyczne Obserwatorium Nanotechnologii i Nanomateriałów. Miejsce: Katowice, Hotel Novotel.
<p>Forum ma na celu zainicjowanie współpracy jednostek badawczo-naukowych z przedsiębiorcami w obszarze nanotechnologii i nanomateriałów oraz popularyzację wiedzy na temat potencjału nanotechnologii na Śląsku. Obecna edycja Forum Nauka-Biznes będzie dotyczyła medycyny. Moderatorem Forum będzie prof. dr hab. Andrzej Dworak, dyrektor Centrum Materiałów Polimerowych i Węglowych PAN. Prezentowane podczas Forum treści będą miały charakter zarówno naukowy, jak i biznesowy, a przede wszystkim praktyczny i zorientowany na współpracę tych dwóch środowisk.</p> <p>Forum odbywa się w ramach konferencji naukowo-biznesowej InterNanoPoland, która jest międzynarodowym forum dla naukowców, przedsiębiorców, instytucji otoczenia biznesu oraz studentów pracujących w obszarach związanych z nanomateriałami oraz nanotechnologią. Na konferencji poruszona zostanie tematyka zastosowania nauki w przemyśle, funkcjonalizacji materiałów i ich użyteczności w medycynie, nowości w</p>		

Data	Wydarzenie	Organizator i miejsce wydarzenia
2018-09-14 -2018-09-15	III Festiwal Innowacji i Technologii, w tym Piknik Naukowo-Technologiczny PIK TECH	Organizator: Górnośląska Agencja Przedsiębiorczości i Rozwoju sp. z o.o. we współpracy z Miastem Gliwice oraz Politechniką Śląską. Miejsce: Centrum Edukacji i Biznesu „Nowe Gliwice” przy ul. Bojkowskiej 37 w Gliwicach.

Organizatorem Festiwalu jest Górnośląska Agencja Przedsiębiorczości i Rozwoju sp. z o.o. we współpracy z Miastem Gliwice oraz Politechniką Śląską. Wydarzenie objęte było honorowym patronatem Ministerstwo Przedsiębiorczości i Technologii, Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju. Jest to jedno z wydarzeń, wspierających współpracę biznesu z nauką, a także stwarzających przestrzeń do debaty na temat transportu przyszłości, innowacyjnych rozwiązań lotniczych, perspektyw rozwoju sektora kosmicznego oraz przyszłości medycyny spersonalizowanej w Polsce. Wydarzeniu towarzyszył Piknik Naukowo-Technologiczny PIK TECH zorganizowany w dniu 15 września 2018 r. z okazji X-lecia Centrum Edukacji i Biznesu „Nowe Gliwice”. Gościem specjalnym wydarzenia był Sebastian Kawa – utytułowany pilot szybowcowy, zdobywca 26 medali mistrzostw świata i Europy.

W programie tegorocznej edycji przewidziano m.in.:

- Spotkania MedicaSilesia czyli spotkania ekspertów, praktyków, dyskusje o światowych trendach w obszarze technologii medycznych i możliwości, szans na udział regionu szczególnie przedsiębiorstw w globalnych łańcuchach wartości. Oprócz dyskusji przykłady wdrożeń oraz omówienie innowacyjnych projektów w obszarze inżynierii medycznej.
- Panel dyskusyjny Future of the Mobility z udziałem naukowców i przedstawicieli przemysłu motoryzacyjnego na temat innowacji technologicznych i społecznych w transporcie przyszłości.
- Forum Aerospace czyli panele dyskusyjne z udziałem przedstawicieli świata nauki, przemysłu lotniczego województw śląskiego i podkarpackiego oraz sektora kosmicznego na temat rozwoju technologii lotniczych, innowacyjnych rozwiązań w lotnictwie, barier i perspektyw rozwoju przemysłu lotniczego oraz sektora kosmicznego w Polsce.
- Innowator Śląska- panel podsumowujący realizowaną już od dziesięciu lat Inicjatywę promującą innowacyjność w regionie województwa Śląskiego. Tematyka spotkania będzie poruszać zagadnienia związane z tym co dzisiaj nazywamy innowacją, jakie korzyści uzyskały podmioty z wdrożenia rozwiązań innowacyjnych, jaki były problemy z ich wdrażaniem, jakie są perspektywy dla rozwoju firm innowacyjnych, czy innowacje wspierają rozwój, czy raczej są ciężarem dla przedsiębiorstw, oraz tego jakie są ich realne koszty.
- Gala rozdania nagród konkursu Innowator Śląska 2017 realizowanego w ramach projektu Enterprise Europe Network dla najbardziej innowacyjnych podmiotów, w czterech kategoriach: mikroprzedsiębiorca, mały przedsiębiorca, średni przedsiębiorca oraz instytucje sektora badawczo-rozwojowego, za innowacyjny produkt, technologię bądź usługę.

Wydarzeniu towarzyszyły:

- Wystawa innowacyjnych rozwiązań- prezentacja rozwiązań i oferty współpracy jednostek sektora badawczo-rozwojowego oraz uczelni, a także innowacyjnych rozwiązań, które tworzone są przez przedsiębiorstwa w województwie Śląskim.
- Sesja posterowa przedstawiająca efekty prac trzech projektów realizowanych przez naukowców z Politechniki Śląskiej w kooperacji z międzynarodowymi partnerami.
- Sesja Biznes MIXER - to nie tylko ciekawy wykład „7 grzechów głównych, które popełniasz w startupie”, ale w trakcie sesji przewidziane będą panele Pitch Contest – dotyczące innowacyjnych

Data	Wydarzenie	Organizator i miejsce wydarzenia
	<p>pomysłów w obszarze medycyny, które prezentowane będą przez start-upy, studentów lub firmy poszukujące partnerów do współpracy.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Spotkania eksperckie- bezpłatne konsultacje z ekspertami z zakresu ochrony własności intelektualnej, oznakowania CE, komercjalizacji wyników badań i technologii przedsiębiorstw oraz jednostek B+R. – Matchmaking, Spotkania networkingowe- spotkania dające możliwość zaprezentowania swojej oferty współpracy i sprzyjające efektywnej wymianie kontaktów. 	
2018-09-17 – 2018-09-19	<p>VIII Europejski Kongres Małych i Średnich Przedsiębiorstw w Katowicach</p>	<p>Organizator: Regionalna Izba Gospodarcza w Katowicach. Miejsce: Międzynarodowe Centrum Kongresowe w Katowicach.</p>

[Więcej informacji](#)

Wydarzenie to jest już na stałe zapisane jest w tradycji europejskich wydarzeń gospodarczych. W ciągu trzech dni Kongresu zaplanowano kilkadziesiąt sesji panelowych oraz szereg warsztatów i spotkań, w których udział wzięli eksperci z kraju i zagranicy. Siedem ubiegłych edycji zgromadziło liczne grono przedstawicieli świata biznesu, nauki, polityki i środowisk gospodarczych, którzy dyskutowali o szansach i barierach stojących przed mikro, małymi i średnimi przedsiębiorstwami.

Ponad 7500 zarejestrowanych uczestników 115 wystawców na Targach Biznes Expo, 12 ścieżek tematycznych w ramach których odbyło się 110 paneli dyskusyjnych i warsztatów. W 2018 r. roku zadebiutowała również Strefa Innowacji i Wiedzy – autorski projekt warsztatów i prezentacji najnowszych rozwiązań cyfrowych. Goście Kongresu nie tylko nawiązali kontakty biznesowe i zdobyli praktyczną wiedzę, ale i nabrali zapału do prowadzenia i rozwoju firm.

8. Europejski Kongres rozpoczęły go Targi Biznes Expo, na które składały się Strefa Prezentacji, Strefa Warsztatów, Forum Dobrych Praktyk, Strefa Eksperta oraz Strefa Networkingu. W każdej z nich zainteresowani mogli m.in. zainspirować się prowadzonymi przez innych biznesami, czy porozmawiać z ekspertami z instytucji, które są istotne dla funkcjonowania MŚP. Można było dowiedzieć się także jak świadomie wykorzystać wiedzę związaną z budowaniem wizerunku, marki i dobrym designem oraz nawiązać kontakt z nowymi klientami i partnerami.

Tegoroczne hasło „Technologie, człowiek, odpowiedzialność” przejawiało się w wielu sesjach, w których mówiono o m.in. o najnowszych rozwiązaniach w branży IT, jak np. wykorzystanie sztucznej inteligencji w procesach biznesowych.

Panel poświęcony branży automotive był jednym z tych, który ostatniego dnia Kongresu zarówno przyciągnął duże grono zainteresowanych, jak i w którym aktywnie uczestniczyły znane osoby ze świata polityki, biznesu i nauki. Zaproszeni eksperci, m.in. minister Jerzy Kwieciński, komisarz UE Elżbieta Bieńkowska, przedstawiali zagadnienia związane z wyzwaniami, jakie stoją przed branżą motoryzacyjną. W dyskusji pojawiły się także tematy roli regulacji unijnych w rozwoju branży czy zmian, które przynosi czwarta rewolucja przemysłowa, nie tylko jeśli chodzi o technologię, ale także zmiany związane z charakterem pracy i nowymi kompetencjami, których będą potrzebować pracownicy. Elżbieta Bieńkowska, Komisarz UE ds. Rynku Wewnętrznego i Usług – Sektor motoryzacji jest w naszych czasach chyba najbardziej fascynujący (...), branża motoryzacyjna powinna być w forpoczcie różnych zmian: technologicznych, środowiskowych, społecznych. Jerzy Kwieciński, Minister Inwestycji i Rozwoju – Widzimy wielką szansę w transporcie publicznym. Nasze dzieci nie chcą jeździć samochodami, to jest absolutna zmiana. W transporcie publicznym mamy już prawie 1% pojazdów elektrycznych, za kilka lat liczymy na 10%. Jens Hanefeld, Head of International and European Politics, Volkswagen AG – Widzimy wiele wyzwań związanych z szybką zmianą technologiczną w branży (...). Ale to jest także wspaniała możliwość, musimy zdefiniować się na nowo, przemyśleć nasz model biznesowy, ale jednocześnie mamy szansę, żeby kreować przyszłość.

Data	Wydarzenie	Organizator i miejsce wydarzenia
<p>Panel, którego dyskusja również obejmowała branżę motoryzacyjną było spotkanie „Elektromobilność. Przyszłość to elektryczność”. Eksperci debatowali o futurystycznych możliwościach rozwoju branży motoryzacyjnej opartej o energię elektryczną i potencjalnych szansach z nią związanych. Żywą dyskusję wśród ekspertów wywołała technologia wodorowa oraz koszty związane z zakupem oraz utrzymaniem aut elektrycznych. – W 2020 r. Volkswagen wprowadzi do sprzedaży najnowszy model. Będzie to samochód elektryczny, zbudowany na całkowicie nowej platformie, dedykowanej tylko autom elektrycznym. Co istotne – cena tego samochodu będzie porównywalna do ceny golfa z silnikiem diesla.</p> <p>W sesji „Cała Polska specjalną strefą ekonomiczną” eksperci wyjaśniali, co dla przedsiębiorców oznacza wejście w życie Ustawy o wspieraniu nowych inwestycji. Nowe przepisy znoszą konieczność lokowania nowych przedsięwzięć wyłącznie w specjalnych strefach ekonomicznych, co warunkowało skorzystanie z ulg podatkowych. Eksperci zgodnie zauważyli, że nowe zasady pozwolą zdecydowanie większej liczbie przedsiębiorców skorzystać z preferencyjnych warunków, niż miało to miejsce do tej pory. Sesję poprzedziło podpisanie listu intencyjnego pomiędzy Katowicką Specjalną Strefą Ekonomiczną a Polskim Instytutem Geologicznym. Na mocy pierwszego tego typu porozumienia, PIG stworzy mapy geologiczne pod przyszłe inwestycje w strefie, która w dużej mierze obejmuje tereny, gdzie mogą występować złoża kopalin. – Współpraca z PIG daje tę pewność, że wydawane przez nas decyzje dla przedsiębiorców będą oparte na rzetelnych badaniach. Ten pilotażowy program, KSSE chce implementować nie tylko w naszym regionie, ale także w całej Polsce.</p> <p>Sukces frekwencyjny oraz bogaty, wielowątkowy program trzech dni potwierdził, że Kongres jest ważnym i wyczekiwany przez cały sektor MŚP wydarzeniem.</p> <p>Więcej informacji</p>		
2018-11-07	Forum Biznes – Nauka. Nano-POWER	<p>Organizator: Uniwersytet Śląski w Katowicach wraz z Fundacją NANONET, Instytutem Metali Nieżelaznych oraz Centrum Materiałów Polimerowych i Węglowych PAN tworzących konsorcjum Regionalne Specjalistyczne Obserwatorium Nanotechnologii i Nanomateriałów. Miejsce: Śląskie Międzyuczelniane Centrum Edukacji i Badań Interdyscyplinarnych w Chorzowie (ul. 75 Pułku Piechoty 1A).</p>
<p>Celem Forum jest prezentacja dobrych praktyk dotyczących implementowania nanotechnologii i nanomateriałów w energetyce, budownictwie, ciepłownictwie. Wśród głównych tematów Forum były między innymi: wykorzystanie nanotechnologii w optoelektronice, produktach termoizolacyjnych, bateriach i akumulatorach oraz katalizatorach dla energetyki i odnawialnych źródeł energii. Oprócz osiągnięć naukowych prezentowane były również utylitarne aspekty wykorzystania nanotechnologii w działalności gospodarczej. Organizatorem Forum jest Uniwersytet Śląski w Katowicach wraz z Fundacją NANONET, Instytutem Metali Nieżelaznych oraz Centrum Materiałów Polimerowych i Węglowych PAN tworzących konsorcjum Regionalne Specjalistyczne Obserwatorium Nanotechnologii i Nanomateriałów.</p> <p>W ramach Forum odbyły się również warsztaty „Badania Materiałów dla Przemysłu” organizowane przez Wirtualne Centrum Nano- i Mikroskopii Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach oraz firmy Technolutions, PIK Instruments oraz Anton Paar Poland. W ramach warsztatów udostępniono urządzenia wykorzystywane między innymi do wyznaczania parametrów fizykochemicznych materiałów w nanoskali.</p> <p>Spotkanie zostało zrealizowane w ramach projektu „Sieć Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych w Procesie Przedsiębiorczego Odkrywania” (SO RIS w PPO) współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Działania 1.3. Profesjonalizacja IOB Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020.</p> <p>Więcej informacji</p>		
2018-11-26 – 2018-11-27	Kongres „NOWE SPECJALIZACJE, NOWE MOŻLIWOŚCI. Zielona	<p>Organizator: Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego oraz Stowarzyszenie Biznes – Nauka – Samorząd „Pro Silesia”, Dom Polski Południowej, we</p>

Data	Wydarzenie	Organizator i miejsce wydarzenia
	Gospodarka. Przemysł Kreatywne	współpracy z Akademią Sztuk Pięknych w Katowicach oraz Zamkiem Cieszyn Miejsce: Katowice, Akademia Sztuk Pięknych w Katowicach przy ulicy Raciborskiej 50.

Organizatorami Kongresu był Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego oraz Dom Polski Południowej w Brukseli (wspólna inicjatywa województw małopolskiego, opolskiego i śląskiego) – od 2018 roku koordynowany przez Stowarzyszenie "Pro Silesia".

Wydarzenie otworzyli wspólnie: Dariusz Starzycki – Wicemarszałek Województwa Śląskiego, prof. Wiesław Banyś – Prezes Stowarzyszenia Biznes-Nauka-Samorząd „Pro Silesia”, Kazimierz Karolczak – Przewodniczący Zarządu Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii.

To dwudniowe wydarzenie stanowiło doskonałą okazję do dyskusji o nowych kierunkach rozwoju, a także było miejscem spotkań i nawiązywania kontaktów między światem nauki, przedsiębiorczości i Samorządu.

Pierwszy dzień w całości poświęcony był tematowi zielonej gospodarki. Zielona gospodarka – nowa inteligentna specjalizacja – to odpowiedź na potrzeby regionu, który znajduje się w ciągłej transformacji od gospodarki wysokochłonnej do regionu przemysłu, w którym zużycie energii będzie mało. To specjalizacja, której celem jest wdrażanie i promowanie innowacyjnych rozwiązań środowiskowych. W dłuższej perspektywie czasu przedsięwzięcia i projekty realizowane w ramach tej specjalizacji wpłyną na poprawę jakości życia mieszkańców regionu.

Drugi dzień Kongresu poświęcony był tematyce związanej z przemysłami kreatywnymi. Uczestnicy mieli okazję zapoznać się z rolą przemysłów kreatywnych w kształtowaniu rozwoju społeczno-gospodarczego w Europie i w Polsce z perspektywy międzynarodowej, krajowej i regionalnej. Ważnym elementem Kongresu było zapoznanie się z doświadczeniami województwa małopolskiego oraz wielkopolskiego. Zaprezentowane zostały wyniki badań wskazujące na mocną pozycję naszego regionu w sektorze przemysłów kreatywnych. Został również poruszony temat inkluzji społecznej jako wyzwania dla miast i regionu w kontekście projektowania produktów i usług. Goście mogli zapoznać się z doświadczeniami województwa śląskiego w zakresie procesów rewitalizacji społecznej, gospodarczej, ale przede wszystkim z perspektywy przedsiębiorstw, menadżerów kultury i przez branżę kreatywną.

Kongres był współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach projektu Sieci Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych w Procesie Przedsiębiorczego Odkrywania realizowanego w ramach Działania 1.3 Profesjonalizacja IOB Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020.

[Więcej informacji](#)

Źródło: Innoobservator Silesia

5.4.2. Metaprzsięwzięcie 2. Kooperacja inicjatyw klastrowych i środowisk innowacyjnych

Rozwój klastrow umacnia regionalne specjalizacje i jest ściśle związany z regionalną strategią innowacji województwa. Obecnie posiadanie specjalizacji decyduje o przewadze konkurencyjnej przedsiębiorstw i regionów, a sytuacja taka z pewnością pogłębi się w przyszłości. Tworzenie efektywnie działających klastrow powinno opierać się na wiedzy kształtowanej we współpracy biznes-nauka-samorząd.

Szczegółowe informacje dotyczące realizowanych przez struktury klastrowe działań znajdują się w Raportach Sieci Obserwatoriów Specjalistycznych (Załączniki do niniejszego dokumentu). Poniżej znajdują się przykładowe wydarzenia zorganizowane w 2018 roku w ramach realizacji Metaprzsięwzięcia 2. Kooperacja inicjatyw klastrowych i środowisk innowacyjnych.

Data	Wydarzenie	Organizator i miejsce wydarzenia
2018-05-22	Śląski Klaster NANO. Spotkanie informacyjne & networkingowe	Organizator: Śląski Klaster Nano. Miejsce: Katowice, Pałacu Goldsteinów, plac Wolności 12 A.
<p>Podczas spotkania odbyła się prelekcja dotycząca założeń i korzyści dla firm obszaru nanotechnologii z Przemysłu 4.0, a także spotkanie informacyjne o projektach europejskich. Przedstawiono dwie nowe firmy klastra – Paks'd oraz Asklepios. Spotkanie było doskonałą okazją, do nawiązania i umocnienia nowych relacji oraz wspólnych projektów.</p> <p>Więcej informacji</p>		
2018-05-29	Warsztaty. Wprowadzenie do współczesnej teorii rozwiązywania innowacyjnych zadań	Organizator: Fundacja Wspierania Nanonauk i Nanotechnologii NANONET oraz Śląski Klaster NANO we współpracy z Agencją Rozwoju Przemysłu. Miejsce: Katowice, Hotel Courtyard by Marriott. Więcej informacji
2018-06-05	Warsztat. Nowoczesna polityka klastrowa w UE	Organizator: Dom Polski Południowej, podczas tegorocznej edycji Małopolskiego Festiwalu Innowacji w Krakowie. Miejsce: Kraków, CricoCafe w ośrodku Dokumentacji Sztuki Tadeusza Kantora.
<p>Ekspertami warsztatu byli: Jose Freitas z Komisji Europejskiej oraz Justyna Choińska-Jackiewicz z Ministerstwa Przedsiębiorczości i Technologii. Izabela Czeremcha z klastra MedSilesia oraz Przemysław Mistur z firmy 2KMM, zaprezentowali dobre praktyki w zakresie pozyskiwania finansowania ze środków UE oraz wymienią się swoimi doświadczeniami.</p> <p>Więcej informacji</p>		
2018-07-13	Warsztaty branżowe. Obrazowanie medyczne	Organizator: Górnośląska Agencja Przedsiębiorczości i Rozwoju sp. z o.o., jako lider konsorcjum Obserwatorium Specjalistyczne w obszarze Technologie dla Medycyny, Miejsce: Future Processing, Gliwice, ul. Bojkowska 37A
<p>Profesjonalna diagnostyka medyczna, to już nie analogowe klisze i negatoskop, ale wysokiej klasy rozwiązania rewolucjonizujące pracę lekarzy radiologów, techników czy klinicystów. Warsztaty były okazją do poznania innowacyjnych rozwiązań, które tworzone są w naszym regionie, dyskusji z ekspertami, zapoznania się z trendami w obszarze obrazowania medycznego oraz działań prowadzonych przez Obserwatorium Medyczne.</p> <p>Więcej informacji</p>		
2018-09-12 – 2018-09-13	III InterNanoPoland 2018	Organizator: Fundacja Wspierania Nanonauk i Nanotechnologii NANONET oraz Śląski Klaster NANO. Organizatorów wspiera Miasto Katowice, będące współgospodarzem wydarzenia, Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia oraz Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna. Miejsce: Katowice, Hotel Novotel.
<p>Organizatorami wydarzenia są Fundacja Wspierania Nanonauk i Nanotechnologii Nanonet oraz Śląski Klaster Nano, a oficjalnym współgospodarzem imprezy jest Miasto Katowice. Konferencja została objęta patronatem Rektora Uniwersytetu Śląskiego.</p> <p>InterNanoPoland 2018 to największa w Polsce konferencja naukowo-biznesowa poświęcona wyłącznie nanotechnologii oraz międzynarodowe forum dla naukowców, przedsiębiorców oraz instytucji z otoczenia biznesu, którzy kształtują przyszłość krajowego i światowego sektora nanotechnologii.</p> <p>Konferencja oferuje możliwość prezentacji projektów B+R, a także przedstawienia własnych osiągnięć i podzielenia się wynikami prac przez młodych naukowców przed mediami oraz zaproszonymi gośćmi</p>		

Data	Wydarzenie	Organizator i miejsce wydarzenia
<p>kształtującymi rozwój nanotechnologii w kraju i zagranicą. Przygotowano niezwykle interesujące, rozwojowe i interdyscyplinarne tematy sesji:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Nanotechnologia – Business to Science – Materiały 2D w przemyśle – Fabrykacja, wytwarzanie, zaawansowane przetwarzanie materiałów – Nanotechnologia w medycynie – Prawo i legislacja – Sesja plakatowa: Badania i technologie dla rozwoju przemysłu nanotechnologicznego. <p>W czasie trwania konferencji odbył się też po raz drugi, jedyny w Polsce, dedykowany nanotechnologii konkurs startupowy – Nano Startup Challenge: http://nanonet.pl/kato-startup-city-nanostartup-challenge/. Misją konferencji jest stworzenie platformy współpracy przedsiębiorców, instytucji naukowych, administracji publicznej i organizacji wsparcia biznesu na rzecz zwiększenia znaczenia nanotechnologii w kształtowaniu przyszłego wymiaru gospodarczego innowacyjnego na Śląsku i w Polsce.</p> <p>Więcej informacji</p>		
2018-09-13	Nanotechnologia w medycynie w ramach Forum Nauka – Biznes	Organizator: Centrum Materiałów Polimerowych i Węglowych PAN, Uniwersytet Śląski w Katowicach, Instytut Metali Nieżelaznych wraz z Fundacją Wspierania Nanonauk i Nanotechnologii NANONET, tworzącymi konsorcjum Regionalne Specjalistyczne Obserwatorium Nanotechnologii i Nanomateriałów. Miejsce: Katowice, Hotel Novotel.
<p>Forum ma na celu zainicjowanie współpracy jednostek badawczo-naukowych z przedsiębiorcami w obszarze nanotechnologii i nanomateriałów oraz popularyzację wiedzy na temat potencjału nanotechnologii na Śląsku. Obecna edycja Forum Nauka-Biznes będzie dotyczyła medycyny. Moderatorem Forum będzie prof. dr hab. Andrzej Dworak, dyrektor Centrum Materiałów Polimerowych i Węglowych PAN. Prezentowane podczas Forum treści będą miały charakter zarówno naukowy, jak i biznesowy, a przede wszystkim praktyczny i zorientowany na współpracę tych dwóch środowisk.</p> <p>Forum odbywa się w ramach konferencji naukowo-biznesowej InterNanoPoland, która jest międzynarodowym forum dla naukowców, przedsiębiorców, instytucji otoczenia biznesu oraz studentów pracujących w obszarach związanych z nanomateriałami oraz nanotechnologią. Na konferencji poruszona zostanie tematyka zastosowania nauki w przemyśle, funkcjonalizacji materiałów i ich użyteczności w medycynie, nowości w dziedzinach prawno-etycznych, najnowszej aparatury badawczej oraz możliwości rozwoju projektów badawczo-rozwojowych.</p> <p>Forum Nauka-Biznes organizowane jest w ramach projektu Sieć Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych w Procesie Przedsiębiorczego Odkrywania (SO RIS w PPO).</p> <p>Więcej informacji</p>		
2018-11-07	Forum Biznes – Nauka. Nano-POWER	Organizator: Uniwersytet Śląski w Katowicach wraz z Fundacją NANONET, Instytutem Metali Nieżelaznych oraz Centrum Materiałów Polimerowych i Węglowych PAN tworzących konsorcjum Regionalne Specjalistyczne Obserwatorium Nanotechnologii i Nanomateriałów. Miejsce: Śląskie Międzyuczelniane Centrum Edukacji i Badań Interdyscyplinarnych w Chorzowie (ul. 75 Pułku Piechoty 1A).
<p>Celem Forum jest prezentacja dobrych praktyk dotyczących implementowania nanotechnologii i nanomateriałów w energetyce, budownictwie, ciepłownictwie. Wśród głównych tematów Forum były między innymi: wykorzystanie nanotechnologii w optoelektronice, produktach termoizolacyjnych, bateriach i akumulatorach oraz katalizatorach dla energetyki i odnawialnych źródeł energii. Oprócz osiągnięć naukowych prezentowane były również użyteczne aspekty wykorzystania nanotechnologii w działalności gospodarczej.</p>		

Data	Wydarzenie	Organizator i miejsce wydarzenia
	<p>W ramach Forum odbyły się również warsztaty „Badania Materiałów dla Przemysłu” organizowane przez Wirtualne Centrum Nano- i Mikroskopii Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach oraz firmy Technolutions, PIK Instruments oraz Anton Paar Poland. W ramach warsztatów udostępniono urządzenia wykorzystywane między innymi do wyznaczania parametrów fizykochemicznych materiałów w nanoskali. Spotkanie zostało zrealizowane w ramach projektu „Sieć Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych w Procesie Przedsiębiorczego Odkrywania” (SO RIS w PPO)” współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Działania 1.3. Profesjonalizacja IOB Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020.</p> <p>Więcej informacji</p>	
2018-11-13	Warsztaty. Zarządzanie ryzykiem wyrobu medycznego	<p>Organizator: Górnośląska Agencja Przedsiębiorczości i Rozwoju sp. z o.o. w ramach projektu SMART_watch CE1063 SMART_watch „Regional branch observatories of intelligent markets in Central Europe monitoring technology trends and market developments in the area of smart specializations” współfinansowanego w ramach Programu Interreg Central Europe.</p> <p>Miejsce: Zabrze, Instytut Techniki i Aparatury Medycznej ITAM, ul. Roosevelta 118.</p>

Ze względu na duży stopień ryzyka dla życia, zdrowia lub bezpieczeństwa pacjentów, związanego z zastosowaniem każdego wyrobu medycznego, obowiązkowe jest przeprowadzenie oceny ryzyka, zgodnie z zasadniczymi wymaganiami unijnych i krajowych przepisów prawnych. Jakże są wymagania prawne z tym związane, a także jak wygląda to w praktyce można było dowiedzieć się podczas warsztatów regionalnych w Zabrzu. Warsztaty zostały realizowane w ramach projektu SMART_watch CE1063 SMART_watch „Regional branch observatories of intelligent markets in Central Europe monitoring technology trends and market developments in the area of smart specializations” współfinansowanego w ramach Programu Interreg Central Europe.

[Więcej informacji](#)

Źródło: Innobservator Silesia

Poniżej przedstawiono klastry i inicjatywy klastrowe województwa śląskiego w obszarach regionalnych specjalizacji regionu tj. w priorytetowych obszarach technologicznych regionu zgodnie z Programem Rozwoju Technologii Województwa Śląskiego na lata 2010-2020. Klastry w obszarach inteligentnych specjalizacji regionu zostały zaprezentowane w rozdziale 4.

5.4.3. Metaprzedsiewzięcie 3. Realizacja działań pilotażowych w ramach specjalizacji regionalnych

Data	Wydarzenie	Organizator i miejsce wydarzenia
2018-01-17	Seminarium „Praktyczne Wykorzystanie Rozwiązań Telemedycznych”	Organizator: Śląski Park Technologii Medycznych Kardio-Med Silesia oraz Śląskie Centrum Chorób Serca w Zabrze. Miejsce: Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, ul. Ligonia 46, Katowice, Sala Sejmu Śląskiego
<p>Seminarium „Praktyczne Wykorzystanie Rozwiązań Telemedycznych” jest kontynuacją konferencji "E-zdrowie Naszą Przyszłości - Szanse i Zagrożenia", która odbyła się w Katowicach w lutym 2017 roku. Główną ideą spotkania była prezentacja dobrych praktyk telemedycznych przedstawionych przez lekarzy klinicystów i użytkowników tego typu systemów, dedykowanych dla: kardiologii, onkologii, neurologii oraz chorób wieku podeszłego:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Rozwiązanie do długoterminowego monitoringu EKG - prof. Zbigniew Kalarus, – Telemonitoring Pacjentów z urządzeniami wysokoenergetycznymi - prof. Lech Poloński, – Miasto Zdrowia dla Zabrze: kardiologia, diabetologia i pulmonologia - prof. Beata Średniawa, – Rehabilitacja hybrydowa w kardiologii - praktyka kliniczna - prof. Ryszard Piotrowicz, – Certyfikowane rozwiązania telemedyczne kolejnej generacji (SmartWatch, Nokia, Samsung, Apple, Biotronik, Medtronic i inne), – Systemy wspomaganie teleradiologii w praktyce – lek. Paweł Brożek, – Elektroniczna Dokumentacja Medyczna (EDM) z perspektywy lekarza praktyka. <p>Patronat Honorowy nad Seminarium „Praktyczne Wykorzystanie Rozwiązań Telemedycznych” objął Wicemarszałek Województwa Śląskiego Pan Michał Gramatyka.</p> <p>Więcej informacji</p>		
2018-04-20 – 2018-04-21	Smart City Katowice - Hackathon 2018	Organizator: Ogrody przedsiębiorczości, Urząd Miasta Katowice Miejsce: Katowice, Rondo Sztuki, Rondo im. gen. Jerzego Ziętka
<p>Smart City Katowice to wydarzenie łączące ideę smart city z potencjałem startupów. Celem projektu jest wypracowanie rozwiązań i technologii, które przyczynią się do rozwoju miast i pozytywnie wpłyną na życie jego mieszkańców. W tej edycji uczestnicy zmierzali się z problemem niskiej emisji, zmianami klimatycznymi i mobilnością miejską oraz oszczędzaniem energii. W efekcie powstały rozwiązania mające na celu polepszenie jakości powietrza w Katowicach i Metropolii. Na zakończenie wydarzenia Smart City Katowice odbyła się prezentacja wypracowanych pomysłów i rozwiązań. Jury oceniało będą przede wszystkim INNOWACYJNOŚĆ i MOŻLIWOŚĆ WDROŻENIA rozwiązania. Po wydarzeniu nastąpi wybór kilku najlepszych projektów. Najlepsze projekty trafią do dalszego rozwoju we współpracy z Partnerami.</p> <p>Więcej informacji</p>		
2018-05-08	Panel dyskusyjny o technologiach energetycznych przyszłości w ramach SO RIS	Organizator: Polsko-Niemiecka Izba Przemysłowo-Handlowa (AHK Polska) oraz Park Naukowo-Technologiczny „Euro-Centrum”. Miejsce: Park Naukowo-Technologiczny „Euro-Centrum” w Katowicach, przy ul. Ligockiej 103, budynek nr 8.
<p>Polsko-Niemiecka Izba Przemysłowo-Handlowa (AHK Polska) oraz Park Naukowo-Technologiczny „Euro-Centrum” zorganizowała panel dyskusyjny połączony z warsztatem na temat technologii energetycznych przyszłości (rozproszonych, zero- i niskoemisyjnych źródeł energii) w ramach projektu „Sieć Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych w Procesie Przedsiębiorczego Odkrywania” finansowanego z Działania 1.3 „Profesjonalizacja IOB” Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020.</p> <p>Spotkanie, w którym wzięli udział przedstawiciele świata biznesu oraz nauki, miało na celu wspólne wypracowanie wizji rozwoju energetyki w regionie. Moderatorem panelu i warsztatów był dr Christian Schnell, radca prawny i Rechtsanwalt (adwokat niemiecki), od 15 lat doradzający w projektach energetycznych związanych zarówno z konwencjonalnymi, jak i odnawialnymi źródłami energii.</p> <p>Więcej informacji</p>		
2018-05-09	Spotkanie „Nauka dla Biznesu – Biznes dla Nauki – RAZEM DLA INNOWACYJNEJ GOSPODARKI”	Organizator: Górnośląska Agencja Przedsiębiorczości i Rozwoju sp. z o.o., jako lider konsorcjum Obserwatorium Specjalistycznego w obszarze Technologii dla Medycyny.

Data	Wydarzenie	Organizator i miejsce wydarzenia
		Miejsce: Katowice, Park Hotel Diament, ul. Wita Stwosza 37. Więcej informacji
2018-05-14 – 2018-05-16	X Jubileuszowy Europejski Kongres Gospodarczy	Organizator: Grupa PTWP Miejsce: Międzynarodowe Centrum Kongresowe w Katowicach oraz Spodek
<p>Jubileuszowa edycja największej imprezy gospodarczej Europy Centralnej - Europejskiego Kongresu Gospodarczego - odbyła się w dniach 14-16 maja 2018 r. w Spodku oraz w Międzynarodowym Centrum Kongresowym w Katowicach. Otwartość Kongresu na różne opcje i poglądy to jego stała cecha. W ciągu niespełna dekady gruntownie zmieniła się europejska, a w jej ramach, polska gospodarka. Kongres konsekwentnie realizował swoją ambicję - wskazywał trendy i zjawiska, które zmieniają obraz życia gospodarczego. Dorobek dotychczasowych edycji przekonuje, że Europejski Kongres Gospodarczy znalazł swoje stałe miejsce na mapie największych gospodarczych wydarzeń w Europie. W roku 2018 nie zabrakło akcentów związanych z jubileuszem. Spojrzenie w przyszłość, by świadomie i odpowiedzialnie mierzyć się z nowymi wyzwaniami, pozostało jednak główną ideą Kongresu.</p> <p>Jubileuszowa X edycja Europejskiego Kongresu Gospodarczego zgromadziła rekordową liczbę ponad 11,5 tys. uczestników. Odbywające się równolegle w Spodku European Start-up Days odwiedziło ponad 2,5 tys. osób, a w Projekcie EEC – Liderzy Przyszłości uczestniczyło 2 tys. studentów.</p> <p>Więcej informacji</p>		
2018-05-17	Smart Lab. Wykorzystanie technologii stosowanych w grach video do stymulowania rozwoju społeczno-gospodarczego (I)	Organizator: PARP Miejsce: Warszawa
<p>W ramach projektu pozakonkursowego pn. Monitoring Krajowej Inteligentnej Specjalizacji prowadzone są działania, mające na celu zwiększenie zaangażowania przedstawicieli przedsiębiorstw i jednostek naukowych w proces przedsiębiorczego odkrywania. Jednym z tych działań są organizowane spotkania focusowe (Smart Labs) w ramach obszarów tematycznych zidentyfikowanych w wywiadach.</p> <p>Więcej informacji</p>		
2018-05-18	Panel dyskusyjny. Technologie dla ochrony środowiska – systemy wspomaganie w gospodarce wodno-ściekowej	Organizator: Obserwatorium – Technologie dla Ochrony Środowiska, działającego przy Głównym Instytucie Górnictwa w Katowicach. Miejsce: Katowice, Główny Instytut Górnictwa przy Placu Gwarków 1 (Sala Górnicza).
<p>W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele świata biznesu oraz nauki. Spotkanie miało charakter panelowy i seminaryjny, a jego celem było wspólne wypracowanie kierunków rozwoju w obszarze Technologii dla Ochrony Środowiska w województwie śląskim. Spotkanie zorganizowano w ramach projektu „Sieć Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych w Procesie Przedsiębiorczego Odkrywania” finansowanego w ramach Działania 1.3 „Profesjonalizacja IOB” Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020.</p> <p>Więcej informacji</p>		
2018-05-22	Śląski Klaster NANO. Spotkanie informacyjne & networkingowe	Organizator: Śląski Klaster Nano. Miejsce: Katowice, Pałacu Goldsteinów, plac Wolności 12 A. Więcej informacji
<p>Podczas spotkania odbyła się prelekcja dotycząca założeń i korzyści dla firm obszaru nanotechnologii z Przemysłu 4.0, a także spotkanie informacyjne o projektach europejskich. Przedstawiono dwie nowe firmy klastra – Paks’d oraz Asklepios. Spotkanie było doskonałą okazją, do nawiązania i umocnienia nowych relacji oraz wspólnych projektów.</p> <p>Więcej informacji</p>		
2018-05-22	XXVII Forum Energia w Gminie - Katowice	Organizator: czasopismo branżowe GLOBEnergia. Miejsce: Katowice, Górnośląski Park Przemysłowy, ul. Konduktorska 33.
<p>Energia w Gminie to ogólnopolski program spotkań branżowych skierowany do przedstawicieli władz lokalnych: burmistrzów, wójtów, prezydentów miast, działów ochrony środowiska, zamówień publicznych i inwestycji. Program obejmował tematy dotyczące szeroko pojętej efektywności energetycznej, niskiej emisji, inwestycji energooszczędnych oraz źródeł finansowania. Ustawa o efektywności energetycznej, ustawa o elektromobilności, ustawa o odnawialnych źródłach energii, finansowanie inwestycji oraz szanse jakie dają programy na wsparcie termomodernizacji to nie teoria, ale wyzwania przed jakimi obecnie stają samorządy. W prosty i przejrzysty, a jednocześnie profesjonalny sposób pokazano jak wykorzystać możliwości otwierające się przed inwestorem samorządowym. Forum stanowi przekaz wiedzy, połączenie teorii z praktyką, m.in. poprzez:</p>		

Data	Wydarzenie	Organizator i miejsce wydarzenia
	<ul style="list-style-type: none"> – Seminarium tematyczne, w tym tematyka elektromobilności tak istotna z punktu widzenia zarządzania infrastrukturą gminną. – Wizytę studyjną w biurcu energooszczędnym. – Praktyczny pokaz obsługi stacji ładowania samochodów elektrycznych. <p>Eksperti podzielili się dobrymi praktykami, ale też wskazywali jakich błędów się wystrzegać i nie wpaść w pułapkę nietrafionych inwestycji.</p> <p>Więcej informacji</p>	
2018-05-24	Smart Lab. Wykorzystanie technologii stosowanych w grach video do stymulowania rozwoju społeczno-gospodarczego (II)	Organizator: PARP Miejsce: Warszawa
<p>W ramach projektu pozakonkursowego pn. Monitoring Krajowej Inteligentnej Specjalizacji prowadzone są działania, mające na celu zwiększenie zaangażowania przedstawicieli przedsiębiorstw i jednostek naukowych w proces przedsiębiorczego odkrywania. Jednym z tych działań są organizowane spotkania focusowe (Smart Labs) w ramach obszarów tematycznych zidentyfikowanych w wywiadach.</p> <p>Więcej informacji</p>		
2018-05-25	VIII edycja Dnia Nauki i Przemysłu	Organizator: Park Naukowo-Technologiczny „TECHNOPARK GLIWICE” Miejsce: ul. Konarskiego 18C, 44-100 Gliwice
<p>Wydarzenie to doskonała okazja dla miłośników nauki i technologii do zapoznania się z osiągnięciami innowacyjnych firm i jednostek naukowych z regionu. Dzień Nauki i Przemysłu już od lat gromadzi firmy, instytucje, koła naukowe oraz wszystkie osoby zainteresowane innowacyjnymi rozwiązaniami. W tym roku swoją ofertę zaprezentowało niemalże 50 Wystawców. Odwiedzający mogli zobaczyć, a nawet usiąść za kółkiem bolida w nowej odsłonie, wykorzystującego nowoczesne technologie m.in. pneumatyki.</p> <p>Nowością wśród tegorocznych ekspozycji był prototyp bezałogowego pojazdu UGV, prezentowany również podczas jednych z największych targów zbrojeniowych w Europie-MSPO 2016, a także rower z napędem hybrydowym wykonany w całości na drukarkach 3d, nominowany do prestiżowej nagrody „Soczewki Focusa 2017”.</p> <p>Nie zabrakło nowości ze świata wirtualnej rzeczywistości, zaprezentowano m.in. autorskie rozwiązania symulatora lotni. Wśród ekspozycji znalazły się też samoloty bezałogowe oraz różnego rodzaju roboty m.in. do rehabilitacji, czy zastosowania w przemyśle. Jednym z nich był TELERESCURER - robot do wspomagania pracy ratowników górniczych. Zaprezentowany został również system wirtualnej teleportacji ratowników górniczych w obszarach po katastrofach górniczych w kopalniach.</p> <p>W programie przewidziano szereg atrakcji dla młodszych odwiedzających – roboty z klocków lego, bezpłatne warsztaty „programowanie gier” oraz konkursy z nagrodami.</p> <p>Więcej informacji</p>		
2018-06-08	XIV Forum Nowej Gospodarki w Katowicach	Organizator: Marszałek Województwa Śląskiego, Park Naukowo-Technologiczny Euro-Centrum, DAGNUS Sp. z o.o., Uniwersytet Śląski w Katowicach, Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach, Politechnika Śląska w Gliwicach, Stowarzyszenie Krajowego Forum Parków Przemysłowych i Parków Technologicznych. Miejsce: Katowice, Park Naukowo-Technologiczny Euro-Centrum, ul. Ligocka 103.
<p>Forum Nowej Gospodarki jest to makroregionalna idea skupiająca się na rozwoju innowacyjnych technologii w województwach śląskim i małopolskim poprzez spotkania, dyskusje panelowe i wymianę doświadczeń pomiędzy liderami gospodarki, nauki oraz administracji. Forum służy określeniu skutecznych dróg wspierania najbardziej obiecujących kierunków rozwoju technologicznego i gospodarczego kraju, tak by Polska mogła skutecznie konkurować na rynku globalnym.</p> <p>XIV edycja Forum Nowej Gospodarki odbyła się pod hasłem „Śląskie w drodze na Szczyt Klimatyczny COP 24.”. Przedstawiciele administracji, nauki oraz biznesu wskazywali możliwości do realizacji wspólnych projektów z konkretnych obszarów tematycznych, w tym: gospodarki zasobooszczędnej i energooszczędnej, zielonej gospodarki, gospodarki niskoemisyjnej czy rewitalizacji terenów zdegradowanych.</p> <p>Organizacja XIV Forum Nowej Gospodarki oraz VI Pikniku Nauki i Kultury odbyła się przy wsparciu z budżetu Samorządu Województwa Śląskiego.</p> <p>Obrazy Forum, w tym Living Lab, spotkanie B2B oraz spotkanie branżowe zorganizowano w ramach projektu „Sieć Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych w Procesie Przedsiębiorczego Odkrywania”, który jest realizowany w ramach Działania 1.3 „Profesjonalizacja IOB” Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-</p>		

Data	Wydarzenie	Organizator i miejsce wydarzenia
2020 współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014 – 2020.		
Więcej informacji		
2018-06-20	Klub Przedsiębiorcy. Spotkanie Networkingowe w Cieszynie	Organizator: Zamek Cieszyn, Klub Przedsiębiorcy Miejsce: Cieszyn, „Karczma Pod Dębem”, Aleja Łyska 24.
Spotkanie stanowiło szansę na promocję firm i nawiązanie nowych kontaktów oraz podjęcie współpracy biznesowej z nowymi partnerami z regionu. Spotkanie składało się z dwóch części. W pierwszej Michał Kucharski ze Stowarzyszenia Przedsiębiorcy z Wyboru opowiedział o skutecznym budowaniu relacji w biznesie. Rozmawiano również o tym jak zachować się na spotkaniu biznesowym, jakie są najczęstsze błędy popełniane przez (nie tylko początkujących) przedsiębiorców. Zasada jest jedna – „zero tematu tabu, obalamy wszelkie mity dot. wizerunku i relacji w biznesie”. Drugą część stanowiło spotkanie networkingowe, na którym można było praktycznie wykorzystać wiedzę i umiejętności z pierwszej części.		
Więcej informacji		
2018-06-29	Technologie dla ochrony środowiska – innowacyjne materiały w ochronie środowiska (SO RIS)	Organizator: Obserwatorium Technologii dla Ochrony Środowiska (Główny Instytut Górnictwa). Miejsce: Główny Instytut Górnictwa przy placu Gwarków 1 w Katowicach.
Spotkanie miało charakter panelowy i seminaryjny, a jego celem było wspólne wypracowanie kierunków rozwoju w obszarze Technologii dla Ochrony Środowiska w województwie śląskim. Spotkanie zorganizowano w ramach projektu „Sieć Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych w Procesie Przedsiębiorczego Odkrywania” finansowanego w ramach Działania 1.3 „Profesjonalizacja IOB” Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020.		
Więcej informacji		
2018-07-13	Warsztaty branżowe. Obrazowanie medyczne	Organizator: Górnośląska Agencja Przedsiębiorczości i Rozwoju sp. z o.o., jako lider konsorcjum Obserwatorium Specjalistyczne w obszarze Technologii dla Medycyny, Miejsce: Future Processing, Gliwice, ul. Bojkowska 37A
Profesjonalna diagnostyka medyczna, to już nie analogowe klisze i negatoskop, ale wysokiej klasy rozwiązania rewolucjonizujące pracę lekarzy radiologów, techników czy klinicystów. Warsztaty były okazją do poznania innowacyjnych rozwiązań, które tworzone są w naszym regionie, dyskusji z ekspertami, zapoznania się z trendami w obszarze obrazowania medycznego oraz działań prowadzonych przez Obserwatorium Medyczne.		
Więcej informacji		
2018-09-12 – 2018-09-13	Impact mobility rEvolution’18! Katowice	Organizator: Fundacja IMPACT, partnerem wydarzenia jest Uniwersytet Śląski. Miejsce: Międzynarodowe Centrum Kongresowe w Katowicach, Plac Sławika i Antalla 1.
Kongres poświęcony jest kształtowaniu inteligentnej mobilności. Partnerem wydarzenia jest Uniwersytet Śląski. Spotkania adresowane są do osób, które chcą od praktyków dowiedzieć się, w jaki sposób inteligentna mobilność zrewolucjonizuje życie ludzi na świecie. Uczestnicy kongresu będą mówić m.in. na temat: projektowania wspomaganego komputerowo, e-mobilności i elektrycznych pojazdów, mobilności miejskiej czy nowych systemów transportowych. W programie wydarzenia zaplanowano spotkania z inwestorami oraz przedstawicielami nauki, biznesu i administracji, rozmowy ze specjalistami reprezentującymi wiele dziedzin, a także wystąpienia ponad 150 ekspertów. Jednym z prelegentów będzie prorektor ds. współpracy międzynarodowej i krajowej dr hab. prof. UŚ Tomasz Pietrzykowski. Konferencji towarzyszyć będą takie wydarzenia, jak:		
<ul style="list-style-type: none"> – Challenger Arena – przestrzeń zaaranżowana na potrzeby wystąpień start-upów i firm prezentujących swoje produkty w strefie EXPO, – Workshop Stage – miejsce, w którym partnerzy wydarzenia organizować będą warsztaty tematyczne, – Impact Link – przeznaczony na spotkania inwestorów z twórcami start-upów, – EduHackaton – ekspercka sesja kreatywna z udziałem przedstawicieli biznesu z branży automotive, start-upów mobility, instytucji administracyjnych oraz środowiska akademickiego, – Business Buster – który umożliwi każdemu uczestnikowi kongresu konsultowanie swoich rozwiązań z ekspertami, – S4E – sesja pitchingowa odbywająca, podczas której kilka wyselekcjonowanych start-upów przeprowadzi kilkuminutową prezentację swojego projektu przed jury oraz zgromadzoną publicznością. Po zakończeniu sesji i naradzie jury wybrany zostanie zwycięski start-up, – Roundtables – zamknięte spotkania eksperckie mające na celu znalezienie korzystnych rozwiązań wybranych problemów, – B2n Zone – strefa adresowana partnerom komercyjnym, w której odbywać się będą spotkania „jeden na jeden”. 		
Więcej informacji		

Data	Wydarzenie	Organizator i miejsce wydarzenia
2018-09-12 – 2018-09-13	III InterNanoPoland 2018	Organizator: Fundacja Wspierania Nanonauk i Nanotechnologii NANONET oraz Śląski Klaster NANO. Organizatorów wspiera Miasto Katowice, będące współgospodarzem wydarzenia, Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia oraz Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna. Miejsce: Katowice, Hotel Novotel

Organizatorami wydarzenia są Fundacja Wspierania Nanonauk i Nanotechnologii Nanonet oraz Śląski Klaster Nano, a oficjalnym współgospodarzem imprezy jest Miasto Katowice. Konferencja została objęta patronatem Rektora Uniwersytetu Śląskiego.

InterNanoPoland 2018 to największa w Polsce konferencja naukowo-biznesowa poświęcona wyłącznie nanotechnologii oraz międzynarodowe forum dla naukowców, przedsiębiorców oraz instytucji z otoczenia biznesu, którzy kształtują przyszłość krajowego i światowego sektora nanotechnologii.

Konferencja oferuje możliwość prezentacji projektów B+R, a także przedstawienia własnych osiągnięć i podzielenia się wynikami prac przez młodych naukowców przed mediami oraz zaproszonymi gośćmi kształtującymi rozwój nanotechnologii w kraju i zagranicą. Przygotowano niezwykle interesujące, rozwojowe i interdyscyplinarne tematy sesji:

- Nanotechnologia – Business to Science
- Materiały 2D w przemyśle
- Fabrykacja, wytwarzanie, zaawansowane przetwarzanie materiałów
- Nanotechnologia w medycynie
- Prawo i legislacja
- Sesja plakatowa: Badania i technologie dla rozwoju przemysłu nanotechnologicznego.

W czasie trwania konferencji odbył się też po raz drugi, jedyny w Polsce, dedykowany nanotechnologii konkurs startupowy – Nano Startup Challenge: <http://nanonet.pl/kato-startup-city-nanostartup-challenge/>.

Misją konferencji jest stworzenie platformy współpracy przedsiębiorców, instytucji naukowych, administracji publicznej i organizacji wsparcia biznesu na rzecz zwiększenia znaczenia nanotechnologii w kształtowaniu przyszłego wymiaru gospodarczego innowacyjnego na Śląsku i w Polsce.

[Więcej informacji](#)

2018-09-13	Nanotechnologia w medycynie w ramach Forum Nauka – Biznes	Organizator: Centrum Materiałów Polimerowych i Węglowych PAN, Uniwersytet Śląski w Katowicach, Instytut Metali Nieżelaznych wraz z Fundacją Wspierania Nanonauk i Nanotechnologii NANONET, tworzącymi konsorcjum Regionalne Specjalistyczne Obserwatorium Nanotechnologii i Nanomateriałów. Miejsce: Katowice, Hotel Novotel.
------------	--	--

Forum ma na celu zainicjowanie współpracy jednostek badawczo-naukowych z przedsiębiorcami w obszarze nanotechnologii i nanomateriałów oraz popularyzację wiedzy na temat potencjału nanotechnologii na Śląsku. Obecna edycja Forum Nauka-Biznes będzie dotyczyła medycyny. Moderatorem Forum będzie prof. dr hab. Andrzej Dworak, dyrektor Centrum Materiałów Polimerowych i Węglowych PAN. Prezentowane podczas Forum treści będą miały charakter zarówno naukowy, jak i biznesowy, a przede wszystkim praktyczny i zorientowany na współpracę tych dwóch środowisk. Forum odbywa się w ramach konferencji naukowo-biznesowej InterNanoPoland, która jest międzynarodowym forum dla naukowców, przedsiębiorców, instytucji otoczenia biznesu oraz studentów pracujących w obszarach związanych z nanomateriałami oraz nanotechnologią. Na konferencji poruszona zostanie tematyka zastosowania nauki w przemyśle, funkcjonalizacji materiałów i ich użyteczności w medycynie, nowości w dziedzinach prawno-etycznych, najnowszej aparatury badawczej oraz możliwości rozwoju projektów badawczo-rozwojowych.

Forum Nauka-Biznes organizowane jest w ramach projektu Sieć Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych w Procesie Przedsiębiorczego Odkrywania (SO RIS w PPO).

[Więcej informacji](#)

2018-09-14 – 2018-09-15	III Festiwal Innowacji i Technologii, w tym Piknik Naukowo-Technologiczny PIK TECH	Organizator: Górnośląska Agencja Przedsiębiorczości i Rozwoju sp. z o.o. we współpracy z Miastem Gliwice oraz Politechniką Śląską. Miejsce: Centrum Edukacji i Biznesu „Nowe Gliwice” przy ul. Bojkowskiej 37 w Gliwicach.
----------------------------	---	---

Organizatorem Festiwalu jest Górnośląska Agencja Przedsiębiorczości i Rozwoju sp. z o.o. we współpracy z Miastem Gliwice oraz Politechniką Śląską. Wydarzenie objęte było honorowym patronatem Ministerstwo Przedsiębiorczości i Technologii, Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju. Jest to jedno z wydarzeń, wspierających współpracę biznesu z nauką, a także stwarzających przestrzeń do debaty na temat transportu przyszłości,

Data	Wydarzenie	Organizator i miejsce wydarzenia
------	------------	----------------------------------

innowacyjnych rozwiązań lotniczych, perspektyw rozwoju sektora kosmicznego oraz przyszłości medycyny personalizowanej w Polsce. Wydarzeniu towarzyszył Piknik Naukowo-Technologiczny PIK TECH zorganizowany w dniu 15 września 2018 r. z okazji X-lecia Centrum Edukacji i Biznesu „Nowe Gliwice”. Gościem specjalnym wydarzenia był Sebastian Kawa – utytułowany pilot szybowcowy, zdobywca 26 medali mistrzostw świata i Europy.

W programie tegorocznej edycji przewidziano m.in.:

- Spotkania MedicaSilesia czyli spotkania ekspertów, praktyków, dyskusje o światowych trendach w obszarze technologii medycznych i możliwości, szans na udział regionu szczególnie przedsiębiorstw w globalnych łańcuchach wartości. Oprócz dyskusji przykłady wdrożeń oraz omówienie innowacyjnych projektów w obszarze inżynierii medycznej.
- Panel dyskusyjny Future of the Mobility z udziałem naukowców i przedstawicieli przemysłu motoryzacyjnego na temat innowacji technologicznych i społecznych w transporcie przyszłości.
- Forum Aerospace czyli panele dyskusyjne z udziałem przedstawicieli świata nauki, przemysłu lotniczego województwa śląskiego i podkarpackiego oraz sektora kosmicznego na temat rozwoju technologii lotniczych, innowacyjnych rozwiązań w lotnictwie, barier i perspektyw rozwoju przemysłu lotniczego oraz sektora kosmicznego w Polsce.
- Innowator Śląska- panel podsumowujący realizowaną już od dziesięciu lat Inicjatywę promującą innowacyjność w regionie województwa Śląskiego. Tematyka spotkania będzie poruszać zagadnienia związane z tym co dzisiaj nazywamy innowacją, jakie korzyści uzyskały podmioty z wdrożenia rozwiązań innowacyjnych, jaki były problemy z ich wdrażaniem, jakie są perspektywy dla rozwoju firm innowacyjnych, czy innowacje wspierają rozwój, czy raczej są ciężarem dla przedsiębiorstw, oraz tego jakie są ich realne koszty.
- Gala rozdania nagród konkursu Innowator Śląska 2017 realizowanego w ramach projektu Enterprise Europe Network dla najbardziej innowacyjnych podmiotów, w czterech kategoriach: mikroprzedsiębiorca, mały przedsiębiorca, średni przedsiębiorca oraz instytucje sektora badawczo-rozwojowego, za innowacyjny produkt, technologię bądź usługę.

Wydarzeniu towarzyszyły:

- Wystawa innowacyjnych rozwiązań- prezentacja rozwiązań i oferty współpracy jednostek sektora badawczo-rozwojowego oraz uczelni, a także innowacyjnych rozwiązań, które tworzone są przez przedsiębiorstwa w województwie Śląskim.
- Sesja posterowa przedstawiająca efekty prac trzech projektów realizowanych przez naukowców z Politechniki Śląskiej w kooperacji z międzynarodowymi partnerami.
- Sesja Biznes MIXER - to nie tylko ciekawy wykład „7 grzechów głównych, które popełniasz w startupie”, ale w trakcie sesji przewidziane będą panele Pitch Contest – dotyczące innowacyjnych pomysłów w obszarze medycyny, które prezentowane będą przez start-upy, studentów lub firmy poszukujące partnerów do współpracy.
- Spotkania eksperckie- bezpłatne konsultacje z ekspertami z zakresu ochrony własności intelektualnej, oznakowania CE, komercjalizacji wyników badań i technologii przedsiębiorstw oraz jednostek B+R.
- Matchmaking, Spotkania networkingowe- spotkania dające możliwość zaprezentowania swojej oferty współpracy i sprzyjające efektywnej wymianie kontaktów.

Drugiego dnia Festiwalu, odbył się Piknik Naukowo – Technologiczny PIK TECH. Poprzez prezentację ciekawych doświadczeń i eksperymentów, wydarzenie ma pomóc najmłodszym w zrozumieniu skomplikowanych teorii naukowych i technologicznych. W ramach atrakcji piknikowych nie zabrakło pokazów naukowych z udziałem Politechniki Śląskiej, Biblioteki Miejskiej oraz firm sektora wysokich technologii stacjonujących na Nowych Gliwicach, a także aktywności sportowych i dobrej rozrywki.

[Więcej informacji](#)

2018-09-17 – 2018-09-19	VIII Europejski Kongres Małych i Średnich Przedsiębiorstw w Katowicach	Organizator: Regionalna Izba Gospodarcza w Katowicach. Miejsce: Międzynarodowe Centrum Kongresowe w Katowicach.
----------------------------	---	--

Wydarzenie to jest już na stałe zapisane jest w tradycji europejskich wydarzeń gospodarczych. W ciągu trzech dni Kongresu zaplanowano kilkadziesiąt sesji panelowych oraz szereg warsztatów i spotkań, w których udział wzięli eksperci z kraju i zagranicy. Siedem ubiegłych edycji zgromadziło liczne grono przedstawicieli świata biznesu, nauki, polityki i środowisk gospodarczych, którzy dyskutowali o szansach i barierach stojących przed mikro, małymi i średnimi przedsiębiorstwami. Ponad 7500 zarejestrowanych uczestników 115 wystawców na Targach Biznes Expo, 12 ścieżek tematycznych w ramach których odbyło się 110 paneli dyskusyjnych i warsztatów. W 2018 r. roku zadebiutowała również Strefa Innowacji i Wiedzy – autorski projekt warsztatów i prezentacji najnowszych rozwiązań cyfrowych. Goście Kongresu nie tylko nawiązały kontakty biznesowe i zdobyli praktyczną wiedzę, ale i nabrali zapału do prowadzenia i rozwoju firm.

8. Europejski Kongres rozpoczęły go Targi Biznes Expo, na które składały się Strefa Prezentacji, Strefa Warsztatów, Forum Dobrych Praktyk, Strefa Eksperta oraz Strefa Networkingu. W każdej z nich zainteresowani mogli m.in. zainspirować się

Data	Wydarzenie	Organizator i miejsce wydarzenia
<p>prowadzonymi przez innych biznesami, czy porozmawiać z ekspertami z instytucji, które są istotne dla funkcjonowania MŚP. Można było dowiedzieć się także jak świadomie wykorzystać wiedzę związaną z budowaniem wizerunku, marki i dobrym designem oraz nawiązać kontakt z nowymi klientami i partnerami.</p> <p>Tegoroczne hasło „Technologie, człowiek, odpowiedzialność” przejawiało się w wielu sesjach, w których mówiono o m.in. o najnowszych rozwiązaniach w branży IT, jak np. wykorzystanie sztucznej inteligencji w procesach biznesowych.</p> <p>Panel poświęcony branży automotive był jednym z tych, który ostatniego dnia Kongresu zarówno przyciągnął duże grono zainteresowanych, jak i w którym aktywnie uczestniczyły znane osoby ze świata polityki, biznesu i nauki. Zaproszeni eksperci, m.in. minister Jerzy Kwieciński, komisarz UE Elżbieta Bieńkowska, przedstawiali zagadnienia związane z wyzwaniem, jakie stoją przed branżą motoryzacyjną. W dyskusji pojawiły się także tematy roli regulacji unijnych w rozwoju branży czy zmian, które przynosi czwarta rewolucja przemysłowa, nie tylko jeśli chodzi o technologię, ale także zmiany związane z charakterem pracy i nowymi kompetencjami, których będą potrzebować pracownicy. Elżbieta Bieńkowska, Komisarz UE ds. Rynku Wewnętrznego i Usług – Sektor motoryzacji jest w naszych czasach chyba najbardziej fascynujący (...), branża motoryzacyjna powinna być w forpoczcie różnych zmian: technologicznych, środowiskowych, społecznych. Jerzy Kwieciński, Minister Inwestycji i Rozwoju – Widzimy wielką szansę w transporcie publicznym. Nasze dzieci nie chcą jeździć samochodami, to jest absolutna zmiana. W transporcie publicznym mamy już prawie 1% pojazdów elektrycznych, za kilka lat liczymy na 10%. Jens Hanefeld, Head of International and European Politics, Volkswagen AG – Widzimy wiele wyzwań związanych z szybką zmianą technologiczną w branży (...). Ale to jest także wspaniała możliwość, musimy zdefiniować się na nowo, przemyśleć nasz model biznesowy, ale jednocześnie mamy szansę, żeby kreować przyszłość.</p> <p>Panellem, którego dyskusja również obejmowała branżę motoryzacyjną było spotkanie „Elektromobilność. Przyszłość to elektryczność”. Eksperci debatowali o futurystycznych możliwościach rozwoju branży motoryzacyjnej opartej o energię elektryczną i potencjalnych szansach z nią związanych. Żywą dyskusję wśród ekspertów wywołała technologia wodorowa oraz koszty związane z zakupem oraz utrzymaniem aut elektrycznych. – W 2020 r. Volkswagen wprowadzi do sprzedaży najnowszy model. Będzie to samochód elektryczny, zbudowany na całkowicie nowej platformie, dedykowanej tylko autom elektrycznym. Co istotne – cena tego samochodu będzie porównywalna do ceny golfa z silnikiem diesla.</p> <p>W sesji „Cała Polska specjalną strefą ekonomiczną” eksperci wyjaśniali, co dla przedsiębiorców oznacza wejście w życie Ustawy o wspieraniu nowych inwestycji. Nowe przepisy znoszą konieczność lokowania nowych przedsięwzięć wyłącznie w specjalnych strefach ekonomicznych, co warunkowało skorzystanie z ulg podatkowych. Eksperci zgodnie zauważyli, że nowe zasady pozwolą zdecydowanie większej liczbie przedsiębiorców skorzystać z preferencyjnych warunków, niż miało to miejsce do tej pory. Sesję poprzedziło podpisanie listu intencyjnego pomiędzy Katowicką Specjalną Strefą Ekonomiczną a Polskim Instytutem Geologicznym. Na mocy pierwszego tego typu porozumienia, PiG stworzy mapy geologiczne pod przyszłe inwestycje w strefie, która w dużej mierze obejmuje tereny, gdzie mogą występować złoża kopalin. – Współpraca z PiG daje tę pewność, że wydawane przez nas decyzje dla przedsiębiorców będą oparte na rzetelnych badaniach. Ten pilotażowy program, KSSE chce implementować nie tylko w naszym regionie, ale także w całej Polsce.</p> <p>Sukces frekwencyjny oraz bogaty, wielowątkowy program trzech dni potwierdził, że Kongres jest ważnym i wyczekiwany przez cały sektor MŚP wydarzeniem.</p>		
2018-09-28	Design dla przedsiębiorców (2.3.5 POIR 2014-2020)	Organizator: Zamek Cieszyn, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości (PARP). Miejsce: Zamek Cieszyn Więcej informacji
2018-10-05	Bezpłatne spotkanie informacyjne pt. "Fundusze europejskie na Design dla przedsiębiorców – szansa na efektywną i efektywną komercjalizację"	Organizator: Obserwatorium Specjalistyczne ICT działające przy Parku Naukowo-Technologicznym "Technopark Gliwice" Sp. z o.o. Miejsce: Katowice, Hotel Silesian, ul. Szybowcowa 1a.
<p>Mikro-, małe lub średnie przedsiębiorstwo, mogą uzyskać wsparcie finansowe na profesjonalną pomoc projektanta m.in. na następujące usługi: identyfikację potencjału wzorniczego firmy, opracowanie funkcjonalnych rozwiązań produktowych wraz z optymalną technologią ich wytworzenia. Program przewiduje także dofinansowanie inwestycji, które umożliwią wprowadzenie produktów na rynek (również zakup środków trwałych). Szczegółowy katalog kosztów znajduje się w regulaminie konkursu do poddziałania 2.3.5 POIR. Maksymalne dofinansowanie to 1,125 mln zł. Posiadanie własnego, kojarzonego przez klientów produktu lub designu to niewątpliwym atutem przedsiębiorstwa. Żeby nie pozostawać w tyle za konkurencją, firmy powinny zwracać uwagę na oczekiwania klientów wobec produktów firm. Dzięki procesom wzorniczym można opracować oryginalny design i zoptymalizować koszty produkcji. Strategia polega na śledzeniu na bieżąco trendów i wyróżnianiu się w swojej branży.</p>		
2018-11-07	Forum Biznes – Nauka. Nano-POWER	Organizator: Uniwersytet Śląski w Katowicach wraz z Fundacją NANONET, Instytutem Metali Nieżelaznych oraz

Data	Wydarzenie	Organizator i miejsce wydarzenia
		<p>Centrum Materiałów Polimerowych i Węglowych PAN tworzących konsorcjum Regionalne Specjalistyczne Obserwatorium Nanotechnologii i Nanomateriałów. Miejsce: Śląskie Międzyuczelniane Centrum Edukacji i Badań Interdyscyplinarnych w Chorzowie (ul. 75 Pułku Piechoty 1A).</p>
<p>Celem Forum jest prezentacja dobrych praktyk dotyczących implementowania nanotechnologii i nanomateriałów w energetyce, budownictwie, ciepłownictwie. Wśród głównych tematów Forum były między innymi: wykorzystanie nanotechnologii w optoelektronice, produktach termoizolacyjnych, bateriach i akumulatorach oraz katalizatorach dla energetyki i odnawialnych źródeł energii. Oprócz osiągnięć naukowych prezentowane były również użytkowe aspekty wykorzystania nanotechnologii w działalności gospodarczej.</p> <p>Organizatorem Forum jest Uniwersytet Śląski w Katowicach wraz z Fundacją NANONET, Instytutem Metali Nieżelaznych oraz Centrum Materiałów Polimerowych i Węglowych PAN tworzących konsorcjum Regionalne Specjalistyczne Obserwatorium Nanotechnologii i Nanomateriałów.</p> <p>W ramach Forum odbyły się również warsztaty „Badania Materiałów dla Przemysłu” organizowane przez Wirtualne Centrum Nano- i Mikroskopii Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach oraz firmy Technolutions, PIK Instruments oraz Anton Paar Poland. W ramach warsztatów udostępnione zostały urządzenia wykorzystywane między innymi do wyznaczania parametrów fizykochemicznych materiałów w nanoskali.</p> <p>Spotkanie zostało zrealizowane w ramach projektu „Sieć Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych w Procesie Przedsiębiorczego Odkrywania” (SO RIS w PPO) współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Działania 1.3. Profesjonalizacja IOB Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020.</p> <p>Więcej informacji</p>		
2018-11-13	Warsztaty. Zarządzanie ryzykiem wyrobu medycznego	<p>Organizator: Górnośląska Agencja Przedsiębiorczości i Rozwoju sp. z o.o. w ramach projektu SMART_watch CE1063 SMART_watch „Regional branch observatories of intelligent markets in Central Europe monitoring technology trends and market developments in the area of smart specializations” współfinansowanego w ramach Programu Interreg Central Europe.</p> <p>Miejsce: Zabrze, Instytut Techniki i Aparatury Medycznej ITAM, ul. Roosevelta 118.</p>
<p>Ze względu na duży stopień ryzyka dla życia, zdrowia lub bezpieczeństwa pacjentów, związanego z zastosowaniem każdego wyrobu medycznego, obowiązkowe jest przeprowadzenie oceny ryzyka, zgodnie z zasadniczymi wymaganiami unijnych i krajowych przepisów prawnych. Jakie są wymagania prawne z tym związane, a także jak wygląda to w praktyce można było dowiedzieć się podczas warsztatów regionalnych w Zabrzu. Warsztaty zostały realizowane w ramach projektu SMART_watch CE1063 SMART_watch „Regional branch observatories of intelligent markets in Central Europe monitoring technology trends and market developments in the area of smart specializations” współfinansowanego w ramach Programu Interreg Central Europe.</p> <p>Więcej informacji</p>		
2018-11-20	Perspektywy dynamicznego rozwoju województwa śląskiego. Dzisiaj i jutro	<p>Organizator: Stowarzyszenie Biznes - Nauka - Samorząd "Pro Silesia" oraz Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia. Miejsce: Katowice, Aula im. Kazimierza Lepszego w Rektoracie Uniwersytetu Śląskiego.</p> <p>Więcej informacji</p>
2018-11-26 – 2018-11-27	Kongres „NOWE SPECJALIZACJE, NOWE MOŻLIWOŚCI. Zielona Gospodarka. Przemysł Kreatywny”	<p>Organizator: Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego oraz Stowarzyszenie Biznes – Nauka – Samorząd „Pro Silesia”, Dom Polski Południowej, we współpracy z Akademią Sztuk Pięknych w Katowicach oraz Zamkiem Cieszyn</p> <p>Miejsce: Katowice, Akademia Sztuk Pięknych w Katowicach przy ulicy Raciborskiej 50.</p> <p>Więcej informacji</p>
<p>Organizatorami Kongresu był Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego oraz Dom Polski Południowej w Brukseli (wspólna inicjatywa województw małopolskiego, opolskiego i śląskiego) – od 2018 roku koordynowany przez Stowarzyszenie "Pro Silesia".</p>		

Data	Wydarzenie	Organizator i miejsce wydarzenia
	<p>Wydarzenie otworzyli wspólnie: Dariusz Starzycki – Wicemarszałek Województwa Śląskiego, prof. Wiesław Banyś – Prezes Stowarzyszenia Biznes-Nauka-Samorząd „Pro Silesia”, Kazimierz Karolczak – Przewodniczący Zarządu Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii.</p> <p>To dwudniowe wydarzenie stanowiło doskonałą okazję do dyskusji o nowych kierunkach rozwoju, a także było miejscem spotkań i nawiązywania kontaktów między światem nauki, przedsiębiorczości i Samorządu.</p> <p>Pierwszy dzień w całości poświęcony był tematowi zielonej gospodarki. Zielona gospodarka – nowa inteligentna specjalizacja – to odpowiedź na potrzeby regionu, który znajduje się w ciągłej transformacji od gospodarki wysokochłonnej do regionu przemysłu, w którym zużycie energii będzie małe. To specjalizacja, której celem jest wdrażanie i promowanie innowacyjnych rozwiązań środowiskowych. W dłuższej perspektywie czasu przedsięwzięcia i projekty realizowane w ramach tej specjalizacji wpłyną na poprawę jakości życia mieszkańców regionu.</p> <p>Drugi dzień Kongresu poświęcony był tematyce związanej z przemysłami kreatywnymi. Uczestnicy mieli okazję zapoznać się z rolą przemysłów kreatywnych w kształtowaniu rozwoju społeczno-gospodarczego w Europie i w Polsce z perspektywy międzynarodowej, krajowej i regionalnej. Ważnym elementem Kongresu było zapoznanie się z doświadczeniami województwa małopolskiego oraz wielkopolskiego. Zaprezentowane zostały wyniki badań wskazujące na mocną pozycję naszego regionu w sektorze przemysłów kreatywnych. Został również poruszony temat inkluzji społecznej jako wyzwania dla miast i regionu w kontekście projektowania produktów i usług. Goście mogli zapoznać się z doświadczeniami województwa śląskiego w zakresie procesów rewitalizacji społecznej, gospodarczej, ale przede wszystkim z perspektywy przedsiębiorstw, menadżerów kultury i przez branżę kreatywną.</p> <p>Kongres był współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach projektu Sieci Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych w Procesie Przedsiębiorczego Odkrywania realizowanego w ramach Działania 1.3 Profesjonalizacja IOB Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020.</p> <p>Wiecej informacji</p>	

DOBRE PRAKTYKI:

Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego Liderem Innowacji 2018

W dniu 20 czerwca 2018 roku Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego otrzymał statuetkę oraz tytuł Lider Innowacji 2018 w kategorii instytucja podczas uroczystej gali organizowanej w ramach XI Międzynarodowych Targów Wynalazków i Innowacji INTARG 2018 odbywających się w dniach 20-21 czerwca 2018 r. Katowice w Międzynarodowym Centrum Kongresowym. W czasie Targów zostały ogłoszone wyniki dwóch krajowych konkursów: Lider innowacji® 2018 oraz Młody wynalazca 2018.

Nagroda Lider Innowacji 2018 dla Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego jest drugą taką nagrodą w Polsce dla instytucji publicznej¹². Nagroda jest uhonorowaniem działań na rzecz rozwoju gospodarki Województwa Śląskiego w oparciu o badania i innowacje przyczyniające się do transferu technologii, wspierania międzynarodowych inicjatyw proinnowacyjnych oraz wzmocnienia potencjału i wizerunku Województwa Śląskiego w kraju i na arenie międzynarodowej. Nagrodę w imieniu Marszałka Województwa odebrała Barbara Szafir – Zastępca dyrektora Wydziału Rozwoju Regionalnego.

SUKCESY

Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach notowany w Rankingu Szanghajskim

Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach, jako jedyna medyczna uczelnia z Polski, został uwzględniony w tegorocznym zestawieniu Academic Ranking of World Universities (ARWU)- znanym jako Lista Szanghajska. W rankingu znalazło się sześć polskich uczelni: Uniwersytet Warszawski i Uniwersytet Jagielloński w pierwszej pięćsetce uczelni, natomiast w przedziale miejsc od 500 do 800 (ARWU World Top 500 Candidates 2017) – obok

¹² Patrz Rozdział 5.2.1.

Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach są także: Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie, Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu oraz Uniwersytet Wrocławski.

SUM został także ujęty w zestawieniu ShanghaiRanking's Global Ranking of Academic Subjects 2017 w dziedzinie „medycyna kliniczna” w przedziale miejsc 401-500. Oprócz SUM w rankingu znalazł się także Uniwersytet Jagielloński, Gdański Uniwersytet Medyczny, Uniwersytet Medyczny w Łodzi oraz Warszawski Uniwersytet Medyczny.

Twórcy zestawienia pod uwagę biorą liczbę absolwentów czy pracowników, którzy otrzymali Nagrodę Nobla lub Medal Fieldsa, liczbę najczęściej cytowanych naukowców (wybranych przez Thomson Reuters), liczbę publikacji w czasopiśmie "Nature" czy "Science", liczbę publikacji wymienionych w wybranych indeksach cytowań (Science Citation Index - Expanded oraz Social Sciences Citation Index). W zestawieniu uwzględnia się też wielkość osiągnięć w stosunku do wielkości uczelni.

Niedawno Śląski Uniwersytet Medyczny otrzymał również prestiżowe Logo HR Excellence in Research, nadawane przez Komisję Europejską instytucjom prowadzącym działalność badawczo-rozwojową.

Aby uzyskać Logo HR należy przejść szczegółową procedurę i spełnić określone przez Komisję Europejską warunki. Jednym z nich jest wdrożenie w Uczelni zasad Europejskiej Karty Naukowca.

Instytucje otrzymując Logo są zobowiązane także do wdrożenia „Kodeksu postępowania przy rekrutacji pracowników naukowych”, którego zasady zapewniają przyjazne środowisko pracy naukowej oraz transparentne zasady rekrutacji pracowników naukowych.

Dokumenty te opisują prawa i obowiązki, jakim podlegają zarówno naukowcy, jak i instytucje ich zatrudniające. Oba dokumenty zwracają uwagę na potrzebę tworzenia dobrych i stabilnych warunków pracy dla uczonych na każdym etapie ich ścieżki zawodowej.

W ocenie Komisji Europejskiej Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach spełnił wymagania stawiane instytucjom w zakresie wdrażania zasad Europejskiej Karty Naukowca oraz Kodeksu Postępowania przy rekrutacji pracowników naukowych.

Źródło: [Innobservator Silesia](#)

5.4.4. Metaprzedsiewzięcie 4. Foresight rynku pracy

W omawianym okresie sprawozdawczym, uwagę zwracają szkolenia ukierunkowane na wzrost kompetencji w obszarach specjalizacji regionalnych i inteligentnych województwa śląskiego.

Data	Wydarzenie	Organizator i miejsce wydarzenia
2018-01-17	Seminarium „Praktyczne Wykorzystanie Rozwiązań Telemedycznych”	Organizator: Śląski Park Technologii Medycznych Kardio-Med Silesia oraz Śląskie Centrum Chorób Serca w Zabrzu. Miejsce: Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, ul. Ligonía 46, Katowice, Sala Sejmu Śląskiego
<p>Seminarium „Praktyczne Wykorzystanie Rozwiązań Telemedycznych” jest kontynuacją konferencji "E-zdrowie Nasza Przyszłością - Szanse i Zagrożenia", która odbyła się w Katowicach w lutym 2017 roku. Główną ideą spotkania była prezentacja dobrych praktyk telemedycznych przedstawionych przez lekarzy klinycystów i użytkowników tego typu systemów, dedykowanych dla: kardiologii, onkologii, neurologii oraz chorób wieku podeszłego:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Rozwiązanie do długoterminowego monitoringu EKG - prof. Zbigniew Kalarus, – Telemonitoring Pacjentów z urządzeniami wysokoenergetycznymi - prof. Lech Poloński, – Miasto Zdrowia dla Zabrza: kardiologia, diabetologia i pulmonologia - prof. Beata Średniawa, – Rehabilitacja hybrydowa w kardiologii - praktyka kliniczna - prof. Ryszard Piotrowicz, – Certyfikowane rozwiązana telemedyczne kolejnej generacji (SmartWatch, Nokia, Samsung, Apple. Biotronik, Medtronic i inne), – Systemy wspomagania teleradiologii w praktyce – lek. Paweł Brożek, – Elektroniczna Dokumentacja Medyczna (EDM) z perspektywy lekarza praktyka. <p>Patronat Honorowy nad Seminarium „Praktyczne Wykorzystanie Rozwiązań Telemedycznych” objął Wicemarszałek Województwa Śląskiego Pan Michał Gramatyka.</p> <p>Więcej informacji</p>		
2018-04-20 – 2018-04-21	Smart City Katowice - Hackathon 2018	Organizator: Ogrody przedsiębiorczości, Urząd Miasta Katowice Miejsce: Katowice, Rondo Sztuki, Rondo im. gen. Jerzego Ziętka
<p>Smart City Katowice to wydarzenie łączące ideę smart city z potencjałem startupów. Celem projektu jest wypracowanie rozwiązań i technologii, które przyczynią się do rozwoju miast i pozytywnie wpłyną na życie jego mieszkańców. W tej edycji uczestnicy zmierzali się z problemem niskiej emisji, zmianami klimatycznymi i mobilnością miejską oraz oszczędzaniem energii. W efekcie powstały rozwiązania mające na celu polepszenie jakości powietrza w Katowicach i Metropolii. Na zakończenie wydarzenia Smart City Katowice odbyła się prezentacja wypracowanych pomysłów i rozwiązań. Jury oceniało będą przede wszystkim INNOWACYJNOŚĆ i MOŻLIWOŚĆ WDROŻENIA rozwiązania. Po wydarzeniu nastąpi wybór kilku najlepszych projektów. Najlepsze projekty trafią do dalszego rozwoju we współpracy z Partnerami.</p> <p>Więcej informacji</p>		
2018-05-14	Nowe wyzwania w związku z reformą przepisów w zakresie ochrony danych osobowych wynikających z RODO. Bielsko-Biała	Organizator: Obserwatorium Specjalistyczne ICT działające przy Parku Naukowo-Technologicznym "Technopark Gliwice" Sp. z o.o. Miejsce: Bielsko-Biała, Hotel BIT, ul. I Dywizji Pancernej 45, Sala Konferencyjna „letnia”, parter. Więcej informacji
2018-05-17	Smart Lab. Wykorzystanie technologii stosowanych w grach video do stymulowania rozwoju społeczno-gospodarczego (I)	Organizator: PARP Miejsce: Warszawa
<p>W ramach projektu pozakonkursowego pn. Monitoring Krajowej Inteligentnej Specjalizacji prowadzone są działania, mające na celu zwiększenie zaangażowania przedstawicieli przedsiębiorstw i jednostek naukowych w proces przedsiębiorczego odkrywania. Jednym z tych działań są organizowane spotkania focusowe (Smart Labs) w ramach obszarów tematycznych zidentyfikowanych w wywiadach.</p> <p>Więcej informacji</p>		
2018-05-18	Panel dyskusyjny. Technologie dla ochrony środowiska – systemy	Organizator: Obserwatorium – Technologie dla Ochrony Środowiska, działającego przy Głównym Instytucie Górnictwa w Katowicach.

Data	Wydarzenie	Organizator i miejsce wydarzenia
	wspomagania w gospodarce wodno-ściekowej	Miejsce: Katowice, Główny Instytut Górnictwa przy Placu Gwarków 1 (Sala Górnicza).
<p>W spotkaniu realizowanym w ramach projektu uczestniczyli przedstawiciele świata biznesu oraz nauki. Spotkanie miało charakter panelowy i seminaryjny, a jego celem było wspólne wypracowanie kierunków rozwoju w obszarze Technologii dla Ochrony Środowiska w województwie śląskim. Spotkanie zorganizowano w ramach projektu „Sieć Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych w Procesie Przedsiębiorczego Odkrywania” finansowanego w ramach Działania 1.3 „Profesjonalizacja IOB” Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020.</p> <p>Więcej informacji</p>		
2018-05-22	Śląski Klaster NANO. Spotkanie informacyjne & networkingowe	Organizator: Śląski Klaster Nano. Miejsce: Katowice, Pałacu Goldsteinów, plac Wolności 12 A.
<p>Podczas spotkania odbyła się prelekcja dotycząca założeń i korzyści dla firm obszaru nanotechnologii z Przemysłu 4.0, a także spotkanie informacyjne o projektach europejskich. Przedstawiono dwie nowe firmy klastra – Paks’d oraz Asklepios. Spotkanie było doskonałą okazją, do nawiązania i umocnienia nowych relacji oraz wspólnych projektów.</p> <p>Więcej informacji</p>		
2018-05-22	XXVII Forum Energia w Gminie - Katowice	Organizator: czasopismo branżowe GLOBEnergia. Miejsce: Katowice, Górnośląski Park Przemysłowy, ul. Konduktorska 33.
<p>Energia w Gminie to ogólnopolski program spotkań branżowych skierowany do przedstawicieli władz lokalnych: burmistrzów, wójtów, prezydentów miast, działów ochrony środowiska, zamówień publicznych i inwestycji. Program obejmował tematy dotyczące szeroko pojętej efektywności energetycznej, niskiej emisji, inwestycji energooszczędnych oraz źródeł finansowania. Ustawa o efektywności energetycznej, ustawa o elektromobilności, ustawa o odnawialnych źródłach energii, finansowanie inwestycji oraz szanse jakie dają programy na wsparcie termomodernizacji to nie teoria, ale wyzwania przed jakimi obecnie stoją samorządy. W prosty i przejrzysty, a jednocześnie profesjonalny sposób pokazano jak wykorzystać możliwości otwierające się przed inwestorem samorządowym. Forum stanowi przekaz wiedzy, połączenie teorii z praktyką, m.in. poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Seminarium tematyczne, w tym tematyka elektromobilności tak istotna z punktu widzenia zarządzania infrastrukturą gminną. – Wizytę studyjną w biurcu energooszczędnym. – Praktyczny pokaz obsługi stacji ładowania samochodów elektrycznych. <p>Eksperti podzielili się dobrymi praktykami, ale też wskazywali jakich błędów się wystrzegać i nie wpaść w pułapkę nietrafionych inwestycji.</p> <p>Więcej informacji</p>		
2018-05-24	Smart Lab. Wykorzystanie technologii stosowanych w grach video do stymulowania rozwoju społeczno-gospodarczego (II)	Organizator: PARP Miejsce: Warszawa
<p>W ramach projektu pozakonkursowego pn. Monitoring Krajowej Inteligentnej Specjalizacji prowadzone są działania, mające na celu zwiększenie zaangażowania przedstawicieli przedsiębiorstw i jednostek naukowych w proces przedsiębiorczego odkrywania. Jednym z tych działań są organizowane spotkania focusowe (Smart Labs) w ramach obszarów tematycznych zidentyfikowanych w wywiadach.</p> <p>Więcej informacji</p>		
2018-05-29	Warsztaty. Wprowadzenie do współczesnej teorii rozwiązywania innowacyjnych zadań	Organizator: Fundacja Wspierania Nanonauk i Nanotechnologii NANONET oraz Śląski Klaster NANO we współpracy z Agencją Rozwoju Przemysłu. Miejsce: Katowice, Hotel Courtyard by Marriott.
<p>Celem seminarium było zapoznanie jego uczestników z obszarami, narzędziami i technikami zastosowania TRIZ jako metodyki strategicznego zarządzania innowacjami, a także przedstawienie możliwości dalszej współpracy względem absorpcji i transferu wiedzy wspomnianej metodyki w podmiotach reprezentowanych przez uczestników seminarium. TRIZ jako szkoła zarządzania procesem innowacji i rozwoju technologii jest skutecznie inkorporowana do kultury organizacyjnej światowych gigantów takich jak Siemens, Samsung, General Electrics oraz wielu innych.</p> <p>Więcej informacji</p>		
2018-06-05	Warsztat. Nowoczesna polityka klastrowa w UE	Organizator: Dom Polski Południowej, podczas tegorocznej edycji Małopolskiego Festiwalu Innowacji w Krakowie.

Data	Wydarzenie	Organizator i miejsce wydarzenia
		Miejsce: Kraków, CricoCafe w ośrodku Dokumentacji Sztuki Tadeusza Kantora.
		Ekspertami warsztatu byli: Jose Freitas z Komisji Europejskiej oraz Justyna Choińska-Jackiewicz z Ministerstwa Przedsiębiorczości i Technologii. Izabela Czeremcha z klastra MedSilesia oraz Przemysław Mistur z firmy 2KMM, zaprezentowali dobre praktyki w zakresie pozyskiwania finansowania ze środków UE oraz wymienia się swoimi doświadczeniami. Więcej informacji
2018-06-07	5. "Start IT Up"	Organizator: PNT Technopark Gliwice, Politechnika Śląska oraz Akcelerator Technologiczny Gliwice. Miejsce: Park Naukowo-Technologiczny „TECHNOPARK GLIWICE”, ul. Konarskiego 18C, 44-100 Gliwice. Więcej informacji
2018-06-20	Klub Przedsiębiorcy. Spotkanie Networkingowe w Cieszynie	Organizator: Zamek Cieszyn, Klub Przedsiębiorcy Miejsce: Cieszyn, „Karczma Pod Dębem”, Aleja Łyska 24.
		Spotkanie stanowiło szansę na promocję firm i nawiązanie nowych kontaktów oraz podjęcie współpracy biznesowej z nowymi partnerami z regionu. Spotkanie składało się z dwóch części. W pierwszej Michał Kucharski ze Stowarzyszenia Przedsiębiorcy z Wyboru opowiedział o skutecznym budowaniu relacji w biznesie. Rozmawiano również o tym jak zachować się na spotkaniu biznesowym, jakie są najczęstsze błędy popełniane przez (nie tylko początkujących) przedsiębiorców. Zasada jest jedna – „zero tematu tabu, obalamy wszelkie mity dot. wizerunku i relacji w biznesie”. Drugą część stanowiło spotkanie networkingowe, na którym można było praktycznie wykorzystać wiedzę i umiejętności z pierwszej części. Więcej informacji
2018-06-29	Technologie dla ochrony środowiska – innowacyjne materiały w ochronie środowiska (SO RIS)	Organizator: Obserwatorium Technologii dla Ochrony Środowiska (Główny Instytut Górnictwa). Miejsce: Główny Instytut Górnictwa przy placu Gwarków 1 w Katowicach.
		Spotkanie zorganizowano w ramach projektu „Sieć Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych w Procesie Przedsiębiorczego Odkrywania” finansowanego z Działania 1.3 „Profesjonalizacja IOB” Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020. Spotkania, realizowane w ramach projektu, mają charakter panelowy i seminaryjny. Biorą w nich udział przedstawiciele świata biznesu oraz nauki. Mają na celu wspólne wypracowanie kierunków rozwoju dla obserwatorium Technologii dla Ochrony Środowiska w regionie. Więcej informacji
2018-07-13	Warsztaty branżowe. Obrazowanie medyczne	Organizator: Górnośląska Agencja Przedsiębiorczości i Rozwoju sp. z o.o., jako lider konsorcjum Obserwatorium Specjalistyczne w obszarze Technologie dla Medycyny, Miejsce: Future Processing, Gliwice, ul. Bojkowska 37A
		Profesjonalna diagnostyka medyczna, to już nie analogowe klisze i negatoskop, ale wysokiej klasy rozwiązania rewolucjonizujące pracę lekarzy radiologów, techników czy klinicystów. Warsztaty były okazją do poznania innowacyjnych rozwiązań, które tworzone są w naszym regionie, dyskusji z ekspertami, zapoznania się z trendami w obszarze obrazowania medycznego oraz działań prowadzonych przez Obserwatorium Medyczne. Więcej informacji
2018-08-09	Letnia Akademia Biznesu 2018, spotkanie IV	Organizator: Ośrodek Enterprise Europe Network przy Funduszu Górnośląskim S.A. Oddział w Katowicach. Miejsce: Katowice, Centrum Konferencyjne Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Śląskiego przy ul. Jordana 18.
		Tematyka spotkania obejmowała zagadnienia związane z wdrażaniem, stosowaniem i interpretacją zapisów dyrektyw oraz przepisów polskiego ustawodawstwa w tym zakresie, ze szczególnym uwzględnieniem dyrektywy maszynowej oraz niskonapięciowej LVD. Konferencja została zorganizowana dla producentów (również ich upoważnionych przedstawicieli), eksporterów, importerów artykułów objętych Dyrektywami Nowego Podejścia - osób odpowiedzialnych za spełnianie wymagań oznakowania CE, osób odpowiedzialnych za przebudowę maszyn, technologów i inżynierów produkcji, pracowników służb utrzymania ruchu i kontroli jakości oraz inspektorów BHP i ochrony środowiska. Konferencja powstała również z myślą o producentach wyrobów elektrycznych, maszyn, w tym również producentów kotłów na paliwa stałe. Seminarium poprowadził ekspert z Zakładów Badań i Atestacji „ZETOM” w Katowicach, posiadający wieloletnie doświadczenie w zakresie systemu oceny zgodności, branżowych systemów zarządzania i Zakładowej Kontroli Produkcji. Więcej informacji

Data	Wydarzenie	Organizator i miejsce wydarzenia
2018-09-19	Metoda Bonzai - skuteczna strategia planistyczna	Organizator: Klub Przedsiębiorcy Zamek Cieszyn. Miejsce: Zamek Cieszyn. Więcej informacji
2018-09-28	Design dla przedsiębiorców (2.3.5 POIR 2014-2020)	Organizator: Zamek Cieszyn, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości (PARP). Miejsce: Zamek Cieszyn
<p>Zamek Cieszyn zorganizował spotkanie dotyczące możliwości zdobycia grantów na współpracę z projektantami. Spotkanie było adresowane do przedsiębiorców zainteresowanych aplikowaniem o dofinansowanie w ramach poddziałania 2.3.5 "Design dla przedsiębiorców" Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój (POIR 2014-2020). Granty te mają pomóc mikro, małym i średnim firmom podążać za nowymi trendami. A dzięki pozyskanym środkom przedsiębiorcy mogą sfinansować współpracę z projektantem i opracować nowe produkty i usługi, aż po wdrożenie. O tym, jakie warunki trzeba spełnić, jaki jest maksymalny poziom dofinansowania informowali przedsiębiorców eksperci z Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości (PARP).</p> <p>Więcej informacji</p>		
2018-10-03	Warsztaty. Wypełnianie i składanie wniosku o dofinansowanie w ramach Działania 1.2 RPO WSL 2014-2020	Organizator: Śląskie Centrum Przedsiębiorczości. Miejsce: Śląskie Centrum Przedsiębiorczości, Chorzów, ul. Katowicka 47, parter, sala nr 6
<p>W trakcie warsztatu omówiono procedurę wypełniania i składania wniosku o dofinansowanie w ramach Działania 1.2 RPO WSL 2014-2020 oraz procedury przeprowadzania panelu eksperckiego w ramach oceny projektów.</p> <p>Więcej informacji</p>		
2018-10-05	Bezpłatne spotkanie informacyjne pt. "Fundusze europejskie na Design dla przedsiębiorców – szansa na efektywną i efektowną komercjalizację"	Organizator: Obserwatorium Specjalistyczne ICT działające przy Parku Naukowo-Technologicznym "Technopark Gliwice" Sp. z o.o. Miejsce: Katowice, Hotel Silesian, ul. Szybowcowa 1a.
<p>Mikro-, małe lub średnie przedsiębiorstwo, mogą uzyskać wsparcie finansowe na profesjonalną pomoc projektanta m.in. na następujące usługi: identyfikację potencjału wzorniczego firmy, opracowanie funkcjonalnych rozwiązań produktowych wraz z optymalną technologią ich wytworzenia. Program przewiduje także dofinansowanie inwestycji, które umożliwią wprowadzenie produktów na rynek (również zakup środków trwałych). Szczegółowy katalog kosztów znajduje się w regulaminie konkursu do poddziałania 2.3.5 POIR. Maksymalne dofinansowanie to 1,125 mln zł. Posiadanie własnego, kojarzonego przez klientów produktu lub designu to niewątpliwym atutem przedsiębiorstwa. Żeby nie pozostawać w tyle za konkurencją, firmy powinny zwracać uwagę na oczekiwania klientów wobec produktów firm. Dzięki procesom wzorniczym można opracować oryginalny design i zoptymalizować koszty produkcji. Strategia polega na śledzeniu na bieżąco trendów i wyróżnianiu się w swojej branży.</p> <p>Więcej informacji</p>		
2018-11-12	Światowy Tydzień Przedsiębiorczości (ŚTP) w Polsce	Organizator: Koordynatorem regionalnym tego wydarzenia w regionie jest Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego (Wydział Gospodarki, Turystyki i Sportu). Miejsce: wszystkie regiony.
<p>Światowy Tydzień Przedsiębiorczości to międzynarodowy projekt promujący świadomy rozwój, aktywną postawę wobec życia i podejmowanie biznesowych inicjatyw. Organizowany od 2008 roku, w 160 krajach świata. Każdego listopada organizacje, instytucje i firmy, którym zależy na rozwijaniu przedsiębiorczości, organizują bezpłatne szkolenia, warsztaty, debaty i konkursy pomagające zdobyć wiedzę z zakresu zakładania i rozwijania własnej działalności gospodarczej, budowania sieci kontaktów, rozwijania start-upów, powrotu na rynek pracy, negocjowania z pracodawcą, budowania własnej marki i wielu innych.</p> <p>Pomysłodawcami Światowego Tygodnia Przedsiębiorczości są premier Wielkiej Brytanii Gordon Brown, prezes amerykańskiej Fundacji Kauffmana - Carl Schramm i brytyjska rządowo-biznesowa organizacja Make Your Mark. Ogólnopolskim koordynatorem ŚTP w Polsce jest Fundacja Światowego Tygodnia Przedsiębiorczości, która dąży do stworzenia jak najszerzej koalicji organizacji, instytucji i osób, które zaangażują się w organizację tego przedsięwzięcia i popularyzację idei, jakie mu przyświecają.</p> <p>Więcej informacji</p>		
2018-11-13	Warsztaty. Zarządzanie ryzykiem wyrobu medycznego	Organizator: Górnośląska Agencja Przedsiębiorczości i Rozwoju sp. z o.o. w ramach projektu SMART_watch CE1063 SMART_watch „Regional branch observatories of intelligent markets in Central Europe monitoring

Data	Wydarzenie	Organizator i miejsce wydarzenia
		<p>technology trends and market developments in the area of smart specializations” współfinansowanego w ramach Programu Interreg Central Europe. Miejsce: Zabrze, Instytut Techniki i Aparatury Medycznej ITAM, ul. Roosevelta 118. Więcej informacji</p>
<p>Ze względu na duży stopień ryzyka dla życia, zdrowia lub bezpieczeństwa pacjentów, związanego z zastosowaniem każdego wyrobu medycznego, obowiązkowe jest przeprowadzenie oceny ryzyka, zgodnie z zasadniczymi wymaganiami unijnych i krajowych przepisów prawnych. Jakie są wymagania prawne z tym związane, a także jak wygląda to w praktyce można było dowiedzieć się podczas warsztatów regionalnych w Zabrzu. Warsztaty zostały realizowane w ramach projektu SMART_watch CE1063 SMART_watch „Regional branch observatories of intelligent markets in Central Europe monitoring technology trends and market developments in the area of smart specializations” współfinansowanego w ramach Programu Interreg Central Europe.</p> <p>Więcej informacji</p>		
<p>2018-11-22</p>	<p>Jak być skutecznym w kraju niemieckojęzycznym. Dlaczego tylko niektórzy odnoszą sukces?</p>	<p>Organizator: Ośrodek Enterprise Europe Network przy Funduszu Górnośląskim S.A. we współpracy z Federacją BVMW i firmą DREBERIS. Miejsce: Wydział Teologiczny Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, ul. Jordana 18, sala nr 407.</p>
<p>Celem konferencji było zapoznanie ich uczestników ze specyfiką poruszania się na rynku niemieckim oraz możliwościami wsparcia działań polskich firm przez partnerów niemieckich. Zaproszenie skierowane było przede wszystkim do przedsiębiorców z sektora MŚP (bez względu na branżę) , w tym do firm, które mają w swej ofercie produkty innowacyjne.</p> <p>Więcej informacji</p>		

5.4.5. Metaprzedsiewzięcie 5. Regionalny fundusz proinnowacyjny

Regionalny fundusz proinnowacyjny zapisany został jako metaprzedsiewzięcie w Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020, mające na celu wspieranie przedsięwzięć innowacyjnych w przedsiębiorstwach. Mowa jest o wsparciu ryzykownych projektów i aktywności związanych z: zabezpieczeniem własności intelektualnej, badaniami i ekspertyzami pilotażowymi i pracami badawczo-wdrożeniowymi.

Fundusz ma wspierać pośredników finansowych, którzy angażują własny kapitał prywatny lub zapewniają kapitał z rynku. Oczekuje się, iż efektem udzielanego przez fundusz wsparcia będzie intensyfikacja procesów transferu technologii i komercjalizacji wyników badań oraz przyspieszenie wdrożenia gotowych rozwiązań.

Należy mieć jednak na uwadze, iż:¹³

- w województwie śląskim już działa szereg instytucji oferujących różne instrumenty finansowe,
- linia demarkacyjna w jasny sposób pokazuje, że tematy związane z kapitałem wysokiego ryzyka leżą w gestii agend rządowych,
- różne środowiska eksperckie wspierają takie stanowisko rządu, podkreślając istotę dbania o jakość i utrzymanie wysokich standardów usług finansowych na bardzo specyficznym rynku, którym jest rynek inwestycyjny.

Jednocześnie należy zwrócić uwagę na rozmiar tego przedsięwzięcia w kontekście procesów inwestycyjnych, które odbywają się w przedsiębiorstwach prowadzących innowacje. Innymi słowy, należy odpowiedzieć na pytanie: „Czy wielkość środków do dyspozycji pozwoli uruchomić instrument, który jest w stanie spełnić założone cele?”. Teoretycznie można stwierdzić, że regionalny fundusz innowacyjny miałby możliwość spełnienia swoich celów w przypadku gdy dysponowałby około 500 mln złotych. Przy istnieniu dużego prawdopodobieństwa, że środki europejskie związane ze wsparciem wejść kapitałowych i kredytów technologicznych nadal będą w gestii agend rządowych na szczeblu krajowym, w gestii Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego pozostaje możliwość dokapitalizowania funduszy pożyczkowych i poręczeń kredytowych. Jednak, tak jak podkreślili autorzy opracowania „Ocena realizacji instrumentów inżynierii finansowej w ramach NSRO 2007-2013”, fundusze pożyczkowe i poręczeniowe w znikomym stopniu wspierały innowacyjne – czytaj ryzykowne – projekty w ostatnich latach.¹⁴

Ponadto mało realnym wydaje się rozwijanie w krótkim okresie czasu niezbędnych kompetencji w strukturach Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego dla uruchomienia i obsługiwanego tego typu funduszy. W okresie 2007-2013 Urząd Marszałkowski realizował Poddziałanie 1.1.1. „Infrastruktura rozwoju gospodarczego” RPO WSL na dokapitalizowanie zewnętrznych źródeł dofinansowania przedsiębiorczości w wysokości około 70 mln zł. Możliwe jest powtórzenie tego zabiegu w okresie 2014-2020 dokapitalizując fundusze pożyczkowe i poręczeń kredytowych o kolejne 50-90 mln zł.¹⁵

Obserwując debatę na temat uruchomienia bazy podmiotów akredytowanych dla krajowego systemu bonów/voucherów, a także inicjatywy podjęte w województwie dolnośląskim. Można przedstawić następujące rekomendacje dla województwa śląskiego:

- Dopracować model Regionalnego Funduszu Proinnowacyjnego jako systemu bonów/voucherów przeznaczonych na dofinansowanie usług specjalistycznych w procesach zmian i rozwoju innowacji.¹⁶

5.4.6. Metaprzedsiewzięcie 6. Design dla innowacji

¹³ Palmen L., Opinia ekspercka Śląskiej Rady Innowacji pt. Model finansowania działalności innowacyjnej przedsiębiorstw w ramach funduszu proinnowacyjnego współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w latach 2014 – 2020”, InnoCo, Katowice, październik 2013 r.

¹⁴ Tamże

¹⁵ Tamże

¹⁶ Tamże

Przykładowe wydarzenia zorganizowane w 2018 roku w ramach realizacji Metaprzedsiewzięcia 6. Design dla innowacji.

Data	Wydarzenie	Organizator i miejsce wydarzenia
2018-02-15 – 2018-02-18	3. edycja 4 Design Days	Organizator: Wydarzenie realizowane w ramach projektu Design4Innovation Miejsce: Spodek oraz Międzynarodowe Centrum Kongresowe w Katowicach
<p>To jedno z ważniejszych wydarzeń z architekturą, designem i nieruchomościami w roli głównej. Przez cztery dni światowej sławy architekci, designerzy oraz inwestorzy, deweloperzy, producenci i samorządowcy dyskutowali o wyzwaniach, trendach i kierunkach rozwoju współczesnej architektury i projektowania.</p> <p>Ivan Blasi, Ondrej Chybik, Pete Kercher, Rainer Mahlamäki, Axel Meise, Jimi Ogden - jak co roku 4 Design Days, stawia na mocne nazwiska oraz merytoryczną, wielowątkową i międzynarodową dyskusję o trendach we współczesnej architekturze, projektowaniu i w nieruchomościach.</p> <p>Ideą 4 Design Days jest stworzenie platformy wymiany poglądów o roli architektury i wzornictwa w rozwoju współczesnych miast, biznesu i rynku nieruchomości, tj. mówić o tym, jak tworzyć nową jakość i obiektów i przestrzeni, ale również o misji społecznej związanej z budowaniem tkanki miejskiej przyjaznej ludziom. Stąd staranie o wielu cennych, międzynarodowych prelegentów w dyskusji, jaka przez cztery dni toczyła się w Katowicach.</p> <p>Podsumowując, na 12 100 m² powierzchni ekspozycyjnej Spodka i Międzynarodowego Centrum Kongresowego spotkało się ponad 300 prelegentów, 9 tys. profesjonalistów, 300 wystawców, 5 000 gości biznesowych i 25 000 zwiedzających. Wydarzenie kolejny raz przybrało sprawdzoną formułę dwóch dni dla przedstawicieli branży oraz dwóch dni otwartych dla każdego, kto zechce uczestniczyć w spotkaniu z żywą architekturą i designem. Równolegle z debatami odbywały się targi mebli i materiałów do wystroju wnętrz na których można było odwiedzić stoiska ponad 300 wystawców.</p> <p>Więcej informacji</p>		
2018-05-09 – 2018-06-10	13. Urodziny Zamku Cieszyn	Organizator: Zamek Cieszyn Miejsce: Zamek Cieszyn, ul. Zamkowa 3, 43-400 Cieszyn
<p>To już była 13. edycja konkursu Śląska Rzecz. Zamek Cieszyn przekonuje nas, że produkty, projekty graficzne i usługi mogą być nowatorskie, funkcjonalne, dostępne, dobrze przemyślane i stworzone z myślą o użytkownikach. Jednym słowem – powinny poprawiać jakość codziennego życia każdego z nas.</p> <p>Laureaci konkursu oraz projekty nominowane do ekspozycji są prezentowane na pokonkursowej wystawie, która w tym roku była pokazywana w Zamku Cieszyn, Dobrotece w Dobrodzieniu, Galerii StrefArt w Katowickiej Strefie Ekonomicznej S.A. Podstrefa Tyska, Muzeum Górnośląskim w Bytomiu oraz Międzynarodowym Centrum Kongresowym w Katowicach podczas VIII Europejskiego Kongresu Małych i Średnich Przedsiębiorstw. Każdej edycji towarzyszą dwujęzyczne katalogi, prezentujące nagrodzonych i wyróżnionych projektantów, firmy oraz organizacje.</p> <p>Kategorie konkursowe: produkt, grafika użytkowa oraz usługa.</p> <p>Do udziału w Konkursie zapraszane są: firmy, projektanci, organizacje pozarządowe, instytucje publiczne.</p> <p>Zgłaszane projekty muszą być wdrożone w życie w 2017 roku w woj. Śląskim i/lub opolskim.</p> <p>Kategorie ocen:</p> <ul style="list-style-type: none"> – funkcjonalność i ergonomia, – innowacyjność rozwiązań, – jakość wykonania i użytych materiałów, – dostrzeżenie potrzeb użytkowników, – proces projektowy, – estetyka. <p>„Śląska Rzecz” to jedyny w Polsce regionalny konkurs doceniający wysoką jakość wzorniczą oraz funkcjonalne i innowacyjne rozwiązania projektowe. Nagradzane produkty, projekty graficzne oraz usługi wyróżniają się na rynku i są doceniane przez użytkowników.</p> <p>Więcej informacji</p>		
2018-06-20	Klub Przedsiębiorcy. Spotkanie Networkingowe w Cieszynie	Organizator: Zamek Cieszyn, Klub Przedsiębiorcy Miejsce: Cieszyn, „Karczma Pod Dębem”, Aleja Łyska 24.
<p>Spotkanie stanowiło szansę na promocję firm i nawiązanie nowych kontaktów oraz podjęcie współpracy biznesowej z nowymi partnerami z regionu. Spotkanie składało się z dwóch części. W pierwszej Michał Kucharski ze Stowarzyszenia Przedsiębiorcy z Wyboru opowiedział o skutecznym budowaniu relacji w biznesie. Rozmawiano również o tym jak zachować się na spotkaniu biznesowym, jakie są najczęstsze błędy popełniane przez (nie tylko początkujących)</p>		

Data	Wydarzenie	Organizator i miejsce wydarzenia
		przedsiębiorców. Zasada jest jedna – „zero tematu tabu, obalamy wszelkie mity dot. wizerunku i relacji w biznesie”. Drugą część stanowiło spotkanie networkingowe, na którym można było praktycznie wykorzystać wiedzę i umiejętności z pierwszej części. Więcej informacji
2018-10-05	Bezpłatne spotkanie informacyjne pt. "Fundusze europejskie na Design dla przedsiębiorców – szansa na efektywną i efektywną komercjalizację"	Organizator: Obserwatorium Specjalistyczne ICT działające przy Parku Naukowo-Technologicznym "Technopark Gliwice" Sp. z o.o. Miejsce: Katowice, Hotel Silesian, ul. Szybowcowa 1a.
		Mikro-, małe lub średnie przedsiębiorstwo, mogą uzyskać wsparcie finansowe na profesjonalną pomoc projektanta m.in. na następujące usługi: identyfikację potencjału wzorniczego firmy, opracowanie funkcjonalnych rozwiązań produktowych wraz z optymalną technologią ich wytworzenia. Program przewiduje także dofinansowanie inwestycji, które umożliwią wprowadzenie produktów na rynek (również zakup środków trwałych). Szczegółowy katalog kosztów znajduje się w regulaminie konkursu do poddziałania 2.3.5 POIR. Maksymalne dofinansowanie to 1,125 mln zł. Posiadanie własnego, kojarzonego przez klientów produktu lub designu to niewątpliwym atutem przedsiębiorstwa. Żeby nie pozostawać w tyle za konkurencją, firmy powinny zwracać uwagę na oczekiwania klientów wobec produktów firm. Dzięki procesom wzorniczym można opracować oryginalny design i zoptymalizować koszty produkcji. Strategia polega na śledzeniu na bieżąco trendów i wyróżnieniu się w swojej branży. Więcej informacji
2018-10-09 – 2018-10-10	Kurs projektowania usług w praktyce	Organizator: Zamek Cieszyn Miejsce: Zamek Cieszyn, ul. Zamkowa 3, 43-400 Cieszyn.
		Zamek Cieszyn zorganizował wyjątkowy, mocno osadzony w rzeczywistości kurs projektowania usług. Podczas kursu uczestnicy pracowali w grupie kilkunastu osób i zmagali się z realnym wyzwaniem, jakie stoi przed jedną z największych firm informatycznych Śląska Cieszyńskiego. Podczas warsztatów prototypowano i testowano rozwiązania w realnym świecie i z żywymi ludźmi, dzięki czemu wypracowane rozwiązanie nie trafiły do szuflady. Po wdrożeniu rozwiązania uczestnicy otrzymali informację zwrotną na temat jego jakości. W trakcie kursu można było: - nauczyć się prowadzenia badań na potrzeby projektowania (design research), - poznać w praktyce sposoby efektywnej pracy na zgromadzonych danych, - poznać i przećwiczyć kreatywne metody pracy w grupie, - tworzyć i testować prototypy, - w efekcie (w grupach, ale wspólnie) przekazano firmie projekt usprawniającej jej działanie usługi, - zobaczyć, poznać i zrozumieć jak działa firma IT. Więcej informacji
2018-11-26 – 2018-11-27	Kongres „NOWE SPECJALIZACJE, NOWE MOŻLIWOŚCI. Zielona Gospodarka. Przemysły Kreatywne”	Organizator: Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego oraz Stowarzyszenie Biznes – Nauka – Samorząd „Pro Silesia”, Dom Polski Południowej, we współpracy z Akademią Sztuk Pięknych w Katowicach oraz Zamkiem Cieszyn Miejsce: Katowice, Akademia Sztuk Pięknych w Katowicach przy ulicy Raciborskiej 50. Więcej informacji
		Organizatorami Kongresu był Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego oraz Dom Polski Południowej w Brukseli (wspólna inicjatywa województw małopolskiego, opolskiego i śląskiego) – od 2018 roku koordynowany przez Stowarzyszenie "Pro Silesia". Wydarzenie otworzyli wspólnie: Dariusz Starzycki – Wicemarszałek Województwa Śląskiego, prof. Wiesław Banyś – Prezes Stowarzyszenia Biznes-Nauka-Samorząd „Pro Silesia”, Kazimierz Karolczak – Przewodniczący Zarządu Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii. To dwudniowe wydarzenie stanowiło doskonałą okazję do dyskusji o nowych kierunkach rozwoju, a także było miejscem spotkań i nawiązywania kontaktów między światem nauki, przedsiębiorczości i Samorządu. Pierwszy dzień w całości poświęcony był tematowi zielonej gospodarki. Zielona gospodarka – nowa inteligentna specjalizacja – to odpowiedź na potrzeby regionu, który znajduje się w ciągłej transformacji od gospodarki wysokochłonnej

Data	Wydarzenie	Organizator i miejsce wydarzenia
	<p>do regionu przemysłu, w którym zużycie energii będzie malało. To specjalizacja, której celem jest wdrażanie i promowanie innowacyjnych rozwiązań środowiskowych. W dłuższej perspektywie czasu przedsięwzięcia i projekty realizowane w ramach tej specjalizacji wpłyną na poprawę jakości życia mieszkańców regionu.</p> <p>Drugi dzień Kongresu poświęcony był tematyce związanej z przemysłami kreatywnymi. Uczestnicy mieli okazję zapoznać się z rolą przemysłów kreatywnych w kształtowaniu rozwoju społeczno-gospodarczego w Europie i w Polsce z perspektywy międzynarodowej, krajowej i regionalnej. Ważnym elementem Kongresu było zapoznanie się z doświadczeniami województwa małopolskiego oraz wielkopolskiego. Zaprezentowane zostały wyniki badań wskazujące na mocną pozycję naszego regionu w sektorze przemysłów kreatywnych. Został również poruszony temat inkluzji społecznej jako wyzwania dla miast i regionu w kontekście projektowania produktów i usług. Goście mogli zapoznać się z doświadczeniami województwa śląskiego w zakresie procesów rewitalizacji społecznej, gospodarczej, ale przede wszystkim z perspektywy przedsiębiorstw, menadżerów kultury i przez branżę kreatywną.</p> <p>Kongres był współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach projektu Sieci Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych w Procesie Przedsiębiorczego Odkrywania realizowanego w ramach Działania 1.3 Profesjonalizacja IOB Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020.</p> <p>Więcej informacji</p>	

Źródło: Innobservator Silesia

DOBRE PRAKTYKI:

D4I- Design for Innovation -Design i Innowacje – co mają wspólnego?

W 2013 roku Komisja Europejska uruchomiła „Plan działań na rzecz innowacji stymulowanych przez design” w którym określiła : „Lepiej usystematyzowane użycie designu jako narzędzia wsparcia innowacji zorientowanych na odbiorcę końcowego oraz potrzeby rynkowe we wszystkich sektorach gospodarki, uzupełniane pracami badawczo – rozwojowymi wzmocni europejską konkurencyjność. Badania pokazują, że przedsiębiorstwa inwestujące w design przynoszą większe zyski i szybciej się rozwijają”. Zgodnie z twierdzeniem Design Council na każdy zainwestowany w design 1 funt, przedsiębiorstwa mogą oczekiwać 20 funtów przychodu i ponad 5 funtów zwrotu z działalności eksportowej.

Design to podejście zorientowane na rozwiązywanie problemów, które może być stosowane powszechnie w sektorze prywatnym w celu wdrożenia innowacji produktowych i organizacyjnych poprzez umieszczenie w centrum zainteresowania odbiorcy końcowego. Komisja Europejska zachęca wszystkie Państwa członkowskie i regiony do tworzenia Planów Działania na rzecz designu.

Jednak droga do wzmocnienia kompetencji i konkurencyjności w sektorze MSP w zakresie innowacji stymulowanej designem nie jest oczywista, dlatego też, projekt Design4Innovation ma na celu wsparcie samorządów i administracji rządowej w procesie włączania designu w politykę zarządzania rozwojem regionalnym, w szczególności w zakresie obszarów wsparcia Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Śląski design na rzecz innowacji

Województwo śląskie to region, który rozwija się dzięki innowacjom, a ich inicjatorami są zarówno firmy, instytucje publiczne oraz jednostki badawczo-rozwojowe. Także poprzez inteligentne specjalizacje realizowane są projekty badawczo-rozwojowe, które mają na celu podniesienie konkurencyjności i innowacyjności regionu.

Ponieważ innowacje dotyczą nie tylko rozwiązań technologicznych, ale także zmian na poziomie organizacji i zarządzania, powszechnie stosowanym narzędziem wdrażania innowacji w Europie jest design, rozumiany jako sposób na budowanie lepszej jakości życia. Poprzez promowanie zasad dobrego projektowania opartego na użytkownikach możliwe jest tworzenie bardziej pożądaných przez odbiorców produktów i usług, co wpływa na zwiększenie konkurencyjności i zysków MŚP, a tym samym przyspiesza ich rozwój.

Taki cel przyświecał założeniom projektu **Design for Innovation** realizowanego od 1 stycznia 2017 roku przez Referat Regionalnej Strategii Innowacji Urzędu Marszałkowskiego we współpracy z PDR Cardiff Metropolitan University z Walii oraz 6 partnerami z europejskich krajów, wśród których znalazły się wiodące ośrodki innowacji i designu z Europy takie jak KEPA z Grecji czy Centrum Designu z Barcelony. Ponadto działania w obszarze

budowania polityki opartej o design to kontynuacja dotychczasowej aktywności Samorząd Województwa w formule Design Silesia.

Celem projektu jest integracja partnerów na rzecz realizacji założeń polityki innowacyjnej i wdrażania programów funduszy strukturalnych oraz budowanie zdolności w zakresie projektowania innowacyjnej polityki regionalnej zgodnie z metodą projektowania -design-driven innovation. Efektem działań partnerów będzie identyfikacja, wymiana i upowszechnienie dobrych praktyk w zakresie wdrażania innowacji związanych z inteligentnymi specjalizacjami. Przede wszystkim jednak Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego podjął inicjatywę mającą na celu stworzenie Planu Działań na rzecz designu dla innowacji w regionie, aby jak najszerszej wykorzystać dobre projektowanie zorientowane na użytkownika (user-centered).

Co wyróżnia projekt Design4Innovation?

Założeniem projektu jest zaangażowanie regionów w rozwijanie planów działań w zakresie designu wzmocniając tym samym politykę innowacyjną, natomiast mierzalnym celem jest integrowanie innowacji stymulowanej przez design dla wzmocnienia konkurencyjności MŚP w ramach programów operacyjnych współfinansowanych ze środków EFRR w ośmiu krajach, tak aby w 2021 roku: 2000 przedsiębiorstw skorzystało z narzędzi wsparcia, z czego 80% wprowadziło nowe produkty i/lub usługi, 80% zwiększyło swoje obroty i 50% utworzyło nowe miejsca pracy.

Design jako element systemu wsparcia innowacji został również uwzględniony w Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013 – 2020 poprzez tzw. metaprzedsiewzięcie „Design dla innowacji”, które zakłada wsparcie działań innowacyjnych w regionie przez wyposażenie podmiotów sektora prywatnego i publicznego w kompetencje związane z projektowaniem, co ma na celu podniesienie jakości usług publicznych i prywatnych, a także wprowadzenia lepszych i bardziej innowacyjnych produktów. Tym bardziej Plan działań w zakresie designu w województwie śląskim powinien być świadomym narzędziem wsparcia przedsiębiorstw i ich otoczenia w najbliższych latach w zakresie polityki innowacyjnej RIS3 oraz Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014 -2020.

Więcej o projekcie na stronie : <https://www.interregeurope.eu/design4innovation/>

5.4.7. Metaprzedsiewzięcie 7. Współpraca z regionami sąsiedzkimi na rzecz innowacji

Przykładowe wydarzenia zorganizowane w 2018 roku w ramach realizacji Metaprzedsiewzięcia 7. Współpraca z regionami sąsiedzkimi na rzecz innowacji. Tabela przedstawia również działania podejmowane wspólnie z innymi regionami Europy i świata.

Data	Wydarzenie	Organizator i miejsce wydarzenia
2018-05-08	Panel dyskusyjny o technologiach energetycznych przyszłości w ramach SO RIS	Organizator: Polsko-Niemiecka Izba Przemysłowo-Handlowa (AHK Polska) oraz Park Naukowo-Technologiczny „Euro-Centrum”. Miejsce: Park Naukowo-Technologiczny „Euro-Centrum” w Katowicach, przy ul. Ligockiej 103, budynek nr 8.
Polsko-Niemiecka Izba Przemysłowo-Handlowa (AHK Polska) oraz Park Naukowo-Technologiczny „Euro-Centrum” zorganizowała panel dyskusyjny połączony z warsztatem na temat technologii energetycznych przyszłości (rozproszonych, zero- i niskoemisyjnych źródeł energii) w ramach projektu „Sieć Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych w Procesie Przedsiębiorczego Odkrywania” finansowanego z Działania 1.3 „Profesjonalizacja IOB” Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020. Spotkanie, w którym wzięli udział przedstawiciele świata biznesu oraz nauki, miało na celu wspólne wypracowanie wizji rozwoju energetyki w regionie. Moderatorem panelu i warsztatów był dr Christian Schnell, radca prawny i Rechtsanwalt (adwokat niemiecki), od 15 lat doradzający w projektach energetycznych związanych zarówno z konwencjonalnymi, jak i odnawialnymi źródłami energii.		
2018-05-14 – 2018-05-16	X Jubileuszowy Europejski Kongres Gospodarczy	Organizator: Grupa PTWP

[Więcej informacji](#)

Data	Wydarzenie	Organizator i miejsce wydarzenia
Miejsce: Międzynarodowe Centrum Kongresowe w Katowicach.		
<p>Jubileuszowa edycja największej imprezy gospodarczej Europy Centralnej - Europejskiego Kongresu Gospodarczego - odbyła się w dniach 14-16 maja 2018 r. w Spodku oraz w Międzynarodowym Centrum Kongresowym w Katowicach. Otwartość Kongresu na różne opcje i poglądy to jego stała cecha. W ciągu niespełna dekady gruntownie zmieniała się europejska, a w jej ramach, polska gospodarka. Kongres konsekwentnie realizował swoją ambicję - wskazywał trendy i zjawiska, które zmieniają obraz życia gospodarczego. Dorobek dotychczasowych edycji przekonuje, że Europejski Kongres Gospodarczy znalazł swoje stałe miejsce na mapie największych gospodarczych wydarzeń w Europie. W roku 2018 nie zabrakło akcentów związanych z jubileuszem. Spojrzenie w przyszłość, by świadomie i odpowiedzialnie mierzyć się z nowymi wyzwaniami, pozostało jednak główną ideą Kongresu.</p> <p>Jubileuszowa X edycja Europejskiego Kongresu Gospodarczego zgromadziła rekordową liczbę ponad 11,5 tys. uczestników. Odbywające się równolegle w Spodku European Start-up Days odwiedziło ponad 2,5 tys. osób, a w Projekcie EEC – Liderzy Przyszłości uczestniczyło 2 tys. studentów.</p> <p>Więcej informacji</p>		
2018-06-20	XI edycja Międzynarodowych Targów Wynalazków i Innowacji INTARG 2018	Organizator: Firma Eurobusiness-Haller Katowice. Miejsce: Międzynarodowe Centrum Kongresowe w Katowicach.
<p>Międzynarodowe Targi Wynalazków i Innowacji INTARG, są narzędziem prorynkowej promocji innowacyjnych produktów, technologii i usług o poziomie gotowości technicznej TRL od 4 do 9, jak również innowacji, które weszły już na rynek i rozpoczęła się ich komercjalizacja. Targi są też platformą bezpośredniego kontaktu i spotkań przedstawicieli nauki, innowacyjnych przedsiębiorstw, przemysłu i otoczenia biznesu oraz podmiotów wspomagających i finansujących badania i rozwój. Stanowią połączenie imprez promujących innowacyjność, tj. targów INTARG i konferencji w jednym miejscu i terminie w następujących obszarach tematycznych: energia, transport, zrównoważona gospodarka, rolnictwo, leśnictwo, budownictwo/architektura, gospodarka odpadami i recykling, żywność, kosmetyka, audyty/operaty środowiskowe oraz design.</p> <p>W ramach XI. edycji Międzynarodowych Targów Wynalazków i Innowacji INTARG 2018 zorganizowano specjalną strefę EKO (CITY, TRANSPORT, INDUSTRY, LIFE-STYLE).</p> <p>Więcej informacji</p>		
2018-06-21	Ogólnopolska konferencja w Katowicach podsumowująca Inicjatywę Komisji Europejskiej „Catching-up regions	Organizator: Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju. Miejsce: Katowice, Muzeum Śląskie
<p>Inicjatywa Catching-up regions została powołana przez Komisję Europejską, w imieniu której działa Bank Światowy. Jest instrumentem, który pomaga regionom państw UE, które pomimo wysokiego poziomu rozwoju gospodarczego borykają się z różnymi wyzwaniami. W Polsce w realizację inicjatywy Catching-up regions jest zaangażowane również Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju. Polska była jednym z pierwszych państw, które dołączyło do Inicjatywy jeszcze w 2016 roku. Pierwotnie do współpracy włączyły się 2 polskie województwa – świętokrzyskie i podkarpackie. Następnie zaangażowały się również województwa: małopolskie, śląskie i lubelskie.</p> <p>Krajowi i zagraniczni fachowcy doradzali regionom w kwestiach budowania i rozwijania współpracy pomiędzy nauką i biznesem, wspierania szkolnictwa zawodowego, pobudzania i rozwijania lokalnej przedsiębiorczości. Województwo śląskie i małopolskie do włączenia się w Inicjatywę skłonił problem, którego wspólnym mianownikiem jest walka z zanieczyszczeniem powietrza. Ekspertki z Komisji Europejskiej i Banku Światowego pomagali więc w doborze efektywnych i jak najszerszych sposobów walki z niską emisją.</p> <p>21 czerwca 2018r. podczas konferencji w Muzeum Śląskim, Marszałkowie zaangażowanych województw podzielili się wnioskami jakie płyną z dotychczasowej współpracy w ramach Inicjatywy.</p> <p>Więcej informacji</p>		
2018-09-12 – 2018-09-13	III InterNanoPoland 2018	Organizator: Fundacja Wspierania Nanonauk i Nanotechnologii NANONET oraz Śląski Klaster NANO. Organizatorów wspiera Miasto Katowice, będące współgospodarzem wydarzenia, Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia oraz Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna. Miejsce: Katowice, Hotel Novotel.
<p>Organizatorami wydarzenia są Fundacja Wspierania Nanonauk i Nanotechnologii Nanonet oraz Śląski Klaster Nano, a oficjalnym współgospodarzem imprezy jest Miasto Katowice. Konferencja została objęta patronatem Rektora Uniwersytetu Śląskiego.</p>		

Data	Wydarzenie	Organizator i miejsce wydarzenia
	<p>InterNanoPoland 2018 to największa w Polsce konferencja naukowo-biznesowa poświęcona wyłącznie nanotechnologii oraz międzynarodowe forum dla naukowców, przedsiębiorców oraz instytucji z otoczenia biznesu, którzy kształtują przyszłość krajowego i światowego sektora nanotechnologii.</p> <p>Konferencja oferuje możliwość prezentacji projektów B+R, a także przedstawienia własnych osiągnięć i podzielenia się wynikami prac przez młodych naukowców przed mediami oraz zaproszonymi gośćmi kształtującymi rozwój nanotechnologii w kraju i zagranicą. Przygotowano niezwykle interesujące, rozwojowe i interdyscyplinarne tematy sesji:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Nanotechnologia – Business to Science – Materiały 2D w przemyśle – Fabrykacja, wytwarzanie, zaawansowane przetwarzanie materiałów – Nanotechnologia w medycynie – Prawo i legislacja – Sesja plakatowa: Badania i technologie dla rozwoju przemysłu nanotechnologicznego. <p>W czasie trwania konferencji odbył się też po raz drugi, jedyny w Polsce, dedykowany nanotechnologii konkurs startupowy – Nano Startup Challenge: http://nanonet.pl/kato-startup-city-nanostartup-challenge/.</p> <p>Misją konferencji jest stworzenie platformy współpracy przedsiębiorców, instytucji naukowych, administracji publicznej i organizacji wsparcia biznesu na rzecz zwiększenia znaczenia nanotechnologii w kształtowaniu przyszłego wymiaru gospodarczego innowacyjnego na Śląsku i w Polsce.</p> <p>Więcej informacji</p>	
2018-09-17 – 2018-09-19	<p>VIII Europejski Kongres Małych i Średnich Przedsiębiorstw w Katowicach</p>	<p>Organizator: Regionalna Izba Gospodarcza w Katowicach. Miejsce: Międzynarodowe Centrum Kongresowe w Katowicach.</p> <p>Więcej informacji</p>
<p>Wydarzenie to jest już na stałe zapisane jest w tradycji europejskich wydarzeń gospodarczych. W ciągu trzech dni Kongresu zaplanowano kilkadziesiąt sesji panelowych oraz szereg warsztatów i spotkań, w których udział wzięli eksperci z kraju i zagranicy. Siedem ubiegłych edycji zgromadziło liczne grono przedstawicieli świata biznesu, nauki, polityki i środowisk gospodarczych, którzy dyskutowali o szansach i barierach stojących przed mikro, małymi i średnimi przedsiębiorstwami. Ponad 7500 zarejestrowanych uczestników 115 wystawców na Targach Biznes Expo, 12 ścieżek tematycznych w ramach których odbyło się 110 paneli dyskusyjnych i warsztatów. W 2018 r. roku zadebiutowała również Strefa Innowacji i Wiedzy – autorski projekt warsztatów i prezentacji najnowszych rozwiązań cyfrowych. Goście Kongresu nie tylko nawiązały kontakty biznesowe i zdobyli praktyczną wiedzę, ale i nabrali zapału do prowadzenia i rozwoju firm.</p> <p>8. Europejski Kongres rozpoczęły go Targi Biznes Expo, na które składały się Strefa Prezentacji, Strefa Warsztatów, Forum Dobrych Praktyk, Strefa Eksperta oraz Strefa Networkingu. W każdej z nich zainteresowani mogli m.in. zainspirować się prowadzonymi przez innych biznesami, czy porozmawiać z ekspertami z instytucji, które są istotne dla funkcjonowania MŚP. Można było dowiedzieć się także jak świadomie wykorzystywać wiedzę związaną z budowaniem wizerunku, marki i dobrym designem oraz nawiązać kontakt z nowymi klientami i partnerami.</p> <p>Tegoroczne hasło „Technologie, człowiek, odpowiedzialność” przejawiało się w wielu sesjach, w których mówiono o m.in. o najnowszych rozwiązaniach w branży IT, jak np. wykorzystanie sztucznej inteligencji w procesach biznesowych. Panel poświęcony branży automotive był jednym z tych, który ostatniego dnia Kongresu zarówno przyciągnął duże grono zainteresowanych, jak i w którym aktywnie uczestniczyły znane osoby ze świata polityki, biznesu i nauki. Zaproszeni eksperci, m.in. minister Jerzy Kwieciński, komisarz UE Elżbieta Bieńkowska, przedstawiali zagadnienia związane z wyzwaniem, jakie stoją przed branżą motoryzacyjną. W dyskusji pojawiły się także tematy roli regulacji unijnych w rozwoju branży czy zmian, które przynosi czwarta rewolucja przemysłowa, nie tylko jeśli chodzi o technologię, ale także zmiany związane z charakterem pracy i nowymi kompetencjami, których będą potrzebować pracownicy. Elżbieta Bieńkowska, Komisarz UE ds. Rynku Wewnętrznego i Usług – Sektor motoryzacji jest w naszych czasach chyba najbardziej fascynujący (...), branża motoryzacyjna powinna być w forpoczcie różnych zmian: technologicznych, środowiskowych, społecznych. Jerzy Kwieciński, Minister Inwestycji i Rozwoju – Widzimy wielką szansę w transporcie publicznym. Nasze dzieci nie chcą jeździć samochodami, to jest absolutna zmiana. W transporcie publicznym mamy już prawie 1% pojazdów elektrycznych, za kilka lat liczymy na 10%. Jens Hanefeld, Head of International and European Politics, Volkswagen AG – Widzimy wiele wyzwań związanych z szybką zmianą technologiczną w branży (...). Ale to jest także wspaniała możliwość, musimy zdefiniować się na nowo, przemyśleć nasz model biznesowy, ale jednocześnie mamy szansę, żeby kreować przyszłość. Panelem, którego dyskusja również obejmowała branżę motoryzacyjną było spotkanie „Elektromobilność. Przyszłość to elektryczność”. Eksperti debatowali o futurystycznych możliwościach rozwoju branży motoryzacyjnej opartej o energię elektryczną i potencjalnych szansach z nią związanych. Żywą dyskusję wśród ekspertów wywołała technologia wodorowa oraz koszty związane z zakupem oraz utrzymaniem aut elektrycznych. – W 2020 r. Volkswagen wprowadzi do sprzedaży najnowszy model. Będzie to samochód elektryczny, zbudowany na całkowicie nowej platformie, dedykowanej tylko autom elektrycznym. Co istotne – cena tego samochodu będzie porównywalna do ceny golfa z silnikiem diesla.</p>		

Data	Wydarzenie	Organizator i miejsce wydarzenia
	<p>W sesji „Cała Polska specjalną strefą ekonomiczną” eksperci wyjaśniali, co dla przedsiębiorców oznacza wejście w życie Ustawy o wspieraniu nowych inwestycji. Nowe przepisy znoszą konieczność lokowania nowych przedsięwzięć wyłącznie w specjalnych strefach ekonomicznych, co warunkowało skorzystanie z ulg podatkowych. Eksperci zgodnie zauważyli, że nowe zasady pozwolą zdecydowanie większej liczbie przedsiębiorców skorzystać z preferencyjnych warunków, niż miało to miejsce do tej pory. Sesję poprzedziło podpisanie listu intencyjnego pomiędzy Katowicką Specjalną Strefą Ekonomiczną a Polskim Instytutem Geologicznym. Na mocy pierwszego tego typu porozumienia, PiG stworzy mapy geologiczne pod przyszłe inwestycje w strefie, która w dużej mierze obejmuje tereny, gdzie mogą występować złoża kopaliny. – Współpraca z PiG daje tę pewność, że wydawane przez nas decyzje dla przedsiębiorców będą oparte na rzetelnych badaniach. Ten pilotażowy program, KSSE chce implementować nie tylko w naszym regionie, ale także w całej Polsce. Sukces frekwencyjny oraz bogaty, wielowątkowy program trzech dni potwierdził, że Kongres jest ważnym i wyczekiwany przez cały sektor MŚP wydarzeniem międzynarodowym.</p> <p>Więcej informacji</p>	
2018-11-22	<p>Jak być skutecznym w kraju niemieckojęzycznym. Dlaczego tylko niektórzy odnoszą sukces?</p>	<p>Organizator: Ośrodek Enterprise Europe Network przy Funduszu Górnośląskim S.A. we współpracy z Federacją BVMW i firmą DREBERIS. Miejsce: Wydział Teologiczny Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, ul. Jordana 18, sala nr 407.</p>
	<p>Celem konferencji było zapoznanie ich uczestników ze specyfiką poruszania się na rynku niemieckim oraz możliwościami wsparcia działań polskich firm przez partnerów niemieckich. Zaproszenie skierowane było przede wszystkim do przedsiębiorców z sektora MŚP (bez względu na branżę), w tym do firm, które mają w swej ofercie produkty innowacyjne.</p> <p>Więcej informacji</p>	

Źródło: Innobservator Silesia

DOBRE PRAKTYKI:

„Regional branch observatories of intelligent markets in Central Europe monitoring technology trends and market developments in the area of smart specializations. SMART WATCH”

Głównym celem projektu jest opracowanie modelu działania regionalnych obserwatoriów, wyposażenie sieci obserwatoriów w zestaw narzędzi monitorowania i analizy porównawczej, a także wypracowanie katalogu zestandaryzowanych usług rozwojowych, które mogłyby być świadczone przez Obserwatoria w Europie Centralnej.

Realizacja projektu została podzielona na pakiety zadaniowe, w ramach których zaplanowano realizację szeregu działań mających na celu osiągnięcie zakładanego celu projektu.

W ramach SMART_watch chcemy rozwinąć i przekazać dobre praktyki wynikające z realizacji projektu Sieci Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych, w których GAPR sp. z o.o. odpowiada za Obserwatorium Medyczne na poziom międzynarodowy.

Celem projektu jest wypracowanie modelu działania oraz stworzenie międzynarodowej sieci Regionalnych Obserwatoriów inteligentnych rynków w Europie Środkowej, monitorujących trendy technologiczne i rozwój rynku w obszarach inteligentnych specjalizacji.

Większość regionów CE boryka się dziś z brakiem skutecznego systemu monitorowania RIS (poziomu implementacji, realizacji założeń, rzeczywistego wykorzystania zapisów strategicznych przez użytkowników i rynek). Brak dziś metodologicznego wsparcia na poziomie narodowym jak również narzędzi do benchmarkingu.

SMART_watch pozwoli na zniwelowanie tej luki i stworzenie powiązań pomiędzy monitorowaniem Regionalnych Inteligentnych Specjalizacji (RIS), a rzeczywistymi potrzebami użytkowników końcowych inteligentnych specjalizacji.

[Więcej informacji](#)

DOBRE PRAKTYKI:

D4I- Design for Innovation -Design i Innowacje – co mają wspólnego?

W 2013 roku Komisja Europejska uruchomiła „Plan działań na rzecz innowacji stymulowanych przez design” w którym określiła : „Lepiej usystematyzowane użycie designu jako narzędzia wsparcia innowacji zorientowanych na odbiorcę końcowego oraz potrzeby rynkowe we wszystkich sektorach gospodarki, uzupełniane pracami badawczo – rozwojowymi wzmocni europejską konkurencyjność. Badania pokazują, że przedsiębiorstwa inwestujące w design przynoszą większe zyski i szybciej się rozwijają”. Zgodnie z twierdzeniem Design Council na każdy zainwestowany w design 1 funt, przedsiębiorstwa mogą oczekiwać 20 funtów przychodu i ponad 5 funtów zwrotu z działalności eksportowej.

Design to podejście zorientowane na rozwiązywanie problemów, które może być stosowane powszechnie w sektorze prywatnym w celu wdrożenia innowacji produktowych i organizacyjnych poprzez umieszczenie w centrum zainteresowania odbiorcy końcowego. Komisja Europejska zachęca wszystkie Państwa członkowskie i regiony do tworzenia Planów Działania na rzecz designu.

Jednak droga do wzmocnienia kompetencji i konkurencyjności w sektorze MSP w zakresie innowacji stymulowanej designem nie jest oczywista, dlatego też, projekt Design4Innovation ma na celu wsparcie samorządów i administracji rządowej w procesie włączania designu w politykę zarządzania rozwojem regionalnym, w szczególności w zakresie obszarów wsparcia Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Śląski design na rzecz innowacji

Województwo śląskie to region, który rozwija się dzięki innowacjom, a ich inicjatorami są zarówno firmy, instytucje publiczne oraz jednostki badawczo-rozwojowe. Także poprzez inteligentne specjalizacje realizowane są projekty badawczo-rozwojowe, które mają na celu podniesienie konkurencyjności i innowacyjności regionu.

Ponieważ innowacje dotyczą nie tylko rozwiązań technologicznych, ale także zmian na poziomie organizacji i zarządzania, powszechnie stosowanym narzędziem wdrażania innowacji w Europie jest design, rozumiany jako sposób na budowanie lepszej jakości życia. Poprzez promowanie zasad dobrego projektowania opartego na użytkownikach możliwe jest tworzenie bardziej pożądaných przez odbiorców produktów i usług, co wpływa na zwiększenie konkurencyjności i zysków MŚP, a tym samym przyspiesza ich rozwój.

Taki cel przyświecał założeniom projektu **Design for Innovation** realizowanego od 1 stycznia 2017 roku przez Referat Regionalnej Strategii Innowacji Urzędu Marszałkowskiego we współpracy z PDR Cardiff Metropolitan University z Walii oraz 6 partnerami z europejskich krajów, wśród których znalazły się wiodące ośrodki innowacji i designu z Europy takie jak KEPA z Grecji czy Centrum Designu z Barcelony. Ponadto działania w obszarze budowania polityki opartej o design to kontynuacja dotychczasowej aktywności Samorząd Województwa w formule Design Silesia.

Celem projektu jest integracja partnerów na rzecz realizacji założeń polityki innowacyjnej i wdrażania programów funduszy strukturalnych oraz budowanie zdolności w zakresie projektowania innowacyjnej polityki regionalnej zgodnie z metodą projektowania -design-driven innovation. Efektem działań partnerów będzie identyfikacja, wymiana i upowszechnienie dobrych praktyk w zakresie wdrażania innowacji związanych z inteligentnymi specjalizacjami. Przede wszystkim jednak Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego podjął inicjatywę mającą na celu stworzenie Planu Działania na rzecz designu dla innowacji w regionie, aby jak najszerzej wykorzystać dobre projektowanie zorientowane na użytkownika (user-centered).

Co wyróżnia projekt Design4Innovation?

Założeniem projektu jest zaangażowanie regionów w rozwijanie planów działań w zakresie designu wzmocniając tym samym politykę innowacyjną, natomiast mierzalnym celem jest integrowanie innowacji stymulowanej przez design dla wzmocnienia konkurencyjności MŚP w ramach programów operacyjnych współfinansowanych ze środków EFRR w ośmiu krajach, tak aby w 2021 roku: 2000 przedsiębiorstw skorzystało z narzędzi wsparcia, z czego 80% wprowadziło nowe produkty i/lub usługi, 80% zwiększyło swoje obroty i 50% utworzyło nowe miejsca pracy.

Design jako element systemu wsparcia innowacji został również uwzględniony w Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013 – 2020 poprzez tzw. metaprzsięwzięcie „Design dla innowacji”, które zakłada wsparcie działań innowacyjnych w regionie przez wyposażenie podmiotów sektora prywatnego i publicznego w kompetencje związane z projektowaniem, co ma na celu podniesienie jakości usług publicznych i prywatnych, a także wprowadzenia lepszych i bardziej innowacyjnych produktów. Tym bardziej Plan działań w zakresie designu w województwie śląskim powinien być świadomym narzędziem wsparcia przedsiębiorstw i ich otoczenia w najbliższych latach w zakresie polityki innowacyjnej RIS3 oraz Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014 -2020.

Więcej o projekcie na stronie : <https://www.interregeurope.eu/design4innovation/>

6.

**Finansowanie
wdrażania
Regionalnej Strategii
Innowacji
Województwa
Śląskiego na lata
2013-2020**

6. Finansowanie wdrażania Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020

Źródła danych dla wskaźnika stanowią:

- dokumenty programowe Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020;
- dane monitoringowe i sprawozdawcze z realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020;
- dane monitoringowe i sprawozdawcze z realizacji Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój.

Do finansowania działań innowacyjnych w ramach RPO WSL 2014-2020 wykorzystywane są poniżej przedstawione osie priorytetowe wraz z przeznaczoną na nie alokacją.

Tabela. Osie priorytetowe RPO WSL związane z działaniami innowacyjnymi (stan na dzień 10 grudnia 2018 r.)

Oś priorytetowa	Alokacja ogółem PLN
I. Nowoczesna gospodarka	867 424 995
II. Cyfrowe Śląskie	411 904 429
III. Konkurencyjność MŚP	1 333 576 515
IV. Efektywność energetyczna, odnawialne źródła energii i gospodarka niskoemisyjna	3 577 827 115
Ogółem alokacja RPO WSL na działania innowacyjne	6 190 733 054

Źródło: LSI 2014 RPO WSL.

W 2018 r. w ramach osi priorytetowych finansujących działania innowacyjne ogłoszono poniżej wskazane nabory.

Tabela. Ogłoszone nabory w osiach priorytetowych finansujących działania innowacyjne (stan na dzień 10 grudnia 2018 r.)

Oś priorytetowa	Alokacja ogółem PLN	Liczba ogłoszonych oraz uruchomionych naborów	Środki zaangażowane (wkład UE) PLN	Procent wykorzystania alokacji
I. Nowoczesna gospodarka	867 424 995	11	1 190 876 409,77	137%
II. Cyfrowe Śląskie	411 904 429	3	298 934 355,12	73%
III. Konkurencyjność MŚP	1 333 576 515	10	1 113 494 675,81	83%
IV. Efektywność energetyczna, odnawialne źródła energii i gospodarka niskoemisyjna	3 577 827 115	51	3 492 220 442,68	98%
Ogółem	6 190 733 054	75	6 095 525 883	97,75 %

Źródło: LSI 2014 RPO WSL.

W 2018 r. w ramach osi priorytetowych finansujących działania innowacyjne realizowano łącznie 1.338 projektów.

Tabela. Wnioski wybrane do dofinansowania (stan na dzień 10 grudnia 2018 r.) w osiach priorytetowych finansujących działania innowacyjne.

Oś priorytetowa	Liczba wniosków	Wartość wkładu UE	Alokacja ogółem
-----------------	-----------------	-------------------	-----------------

250

		PLN	PLN
I. Nowoczesna gospodarka	119	294 647 086	867 424 995
II. Cyfrowe Śląskie	68	361 303 726	411 904 429
III. Konkurencyjność MŚP	682	918 078 933	1 333 576 515
IV. Efektywność energetyczna, odnawialne źródła energii i gospodarka niskoemisyjna	469	2 117 260 997	3 577 827 115
Razem:	1 338	3 691 290 742	6 190 733 054

Źródło: LSI 2014 RPO WSL.

Zarząd Województwa Śląskiego z siedzibą w Katowicach ul. Ligonia 46, 40-037 Katowice jako Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 ogłosił konkurs nr RPSL.01.01.00-IZ.01-24-292/18 w ramach Osi Priorytetowej I Nowoczesna gospodarka, **Działania 1.1 Kluczowa dla regionu infrastruktura badawcza RPO WSL 2014-2020. Termin naboru: 30.11.2018 r. do 28.03.2019 r.** Orientacyjny termin rozstrzygnięcia konkursu to wrzesień 2019 r¹⁷.

Wdrażanie RPO WSL 2014-2020 w obszarach inteligentnych specjalizacji województwa śląskiego zostało przedstawione w punkcie 4.5. obecnego Raportu.

Szczegółowe informacje dotyczące projektów finansowanych w ramach RPO WSL 2014-2020 oraz PO IR 2014-2020, których beneficjentami były podmioty z województwa śląskiego – według inteligentnych specjalizacji, znajdują się w poszczególnych Raportach Rocznych Sieci Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych (SO RIS), stanowiące załączniki do niniejszego Raportu.

¹⁷ Więcej informacji: Rozdział 5.4.1. Metaprzedsiewzięcie 1 Akademia Śląska.

1

ZAŁĄCZNIK 1

Sieć Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych. Raporty Roczne

Załącznik 1. Sieć Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych. Raporty Roczne

Roczne Raporty Sieci Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych znajdują się w załączniku do niniejszego Raportu Monitoringowego.

2

ZAŁĄCZNIK 2

Przykładowe działania
instytucji i
przedsiębiorstw z
województwa
śląskiego

w 2017 roku w
zakresie kreatywności
i innowacyjności

Załącznik 2. Przykładowe działania instytucji i przedsiębiorstw województwa śląskiego w 2018 roku w zakresie kreatywności i innowacyjności

Lp.	Data wydarzenia	Tytuł	Organizator i miejsce wydarzenia
Styczeń			
1.	2018-01-12	Noc Biologów 2018 na Uniwersytecie Śląskim	Organizator: Uniwersytet Śląski Miejsce: WBiOŚ UŚ przy ul. Bankowej 9 oraz przy ul. Jagiellońskiej 26–28 w Katowicach
2.	2018-01-17	Seminarium „Praktyczne Wykorzystanie Rozwiązań Telemedycznych”	Organizator: Śląski Park Technologii Medycznych Kardio-Med Silesia oraz Śląskie Centrum Chorób Serca w Zabrze. Miejsce: Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, ul. Ligonja 46, Katowice, Sala Sejmu Śląskiego Więcej informacji
Luty			
3.	2018-02-15 – 2018-02-18	3. edycja 4 Design Days	Organizator: Wydarzenie realizowane w ramach projektu Design4Innovation Miejsce: Spodek oraz Międzynarodowe Centrum Kongresowe w Katowicach Więcej informacji
Kwiecień			
4.	2018-04-20 – 2018-04-21	Smart City Katowice - Hackathon 2018	Organizator: Ogrody przedsiębiorczości, Urząd Miasta Katowice Miejsce: Katowice, Rondo Sztuki, Rondo im. gen. Jerzego Ziętka Więcej informacji
Maj			
5.	2018-05-08	Panel dyskusyjny o technologiach energetycznych przyszłości w ramach SO RIS	Organizator: Polsko-Niemiecka Izba Przemysłowo-Handlowa (AHK Polska) oraz Park Naukowo-Technologiczny „Euro-Centrum”. Miejsce: Park Naukowo-Technologiczny „Euro-Centrum” w Katowicach, przy ul. Ligockiej 103, budynek nr 8. Więcej informacji
6.	2018-05-09	Spotkanie „Nauka dla Biznesu – Biznes dla Nauki – RAZEM DLA INNOWACYJNEJ GOSPODARKI”	Organizator: Górnośląska Agencja Przedsiębiorczości i Rozwoju sp. z o.o., jako lider konsorcjum Obserwatorium Specjalistycznego w obszarze Technologie dla Medycyny. Miejsce: Katowice, Park Hotel Diament, ul. Wita Stwosza 37. Więcej informacji
7.	2018-05-09 – 2018-06-10	13. Urodziny Zamku Cieszyn	Organizator: Zamek Cieszyn Miejsce: Zamek Cieszyn, ul. Zamkowa 3, 43-400 Cieszyn Więcej informacji

Lp.	Data wydarzenia	Tytuł	Organizator i miejsce wydarzenia
8.	2018-05-14	Nowe wyzwania w związku z reformą przepisów w zakresie ochrony danych osobowych wynikających z RODO. Bielsko-Biała	Organizator: Obserwatorium Specjalistyczne ICT działające przy Parku Naukowo-Technologicznym "Technopark Gliwice" Sp. z o.o. Miejsce: Bielsko-Biała, Hotel BIT, ul. I Dywizji Pancерnej 45, Sala Konferencyjna „letnia”, parter. Więcej informacji
9.	2018-05-14 – 2018-05-16	X Jubileuszowy Europejski Kongres Gospodarczy	Organizator: Grupa PTWP Miejsce: Międzynarodowe Centrum Kongresowe w Katowicach. Więcej informacji
10.	2018-05-17	Smart Lab. Wykorzystanie technologii stosowanych w grach video do stymulowania rozwoju społeczno-gospodarczego (I)	Organizator: PARP Miejsce: Warszawa Więcej informacji
11.	2018-05-18	Panel dyskusyjny. Technologie dla ochrony środowiska – systemy wspomagania w gospodarce wodno-ściekowej	Organizator: Obserwatorium – Technologie dla Ochrony Środowiska, działającego przy Głównym Instytucie Górnictwa w Katowicach. Miejsce: Katowice, Główny Instytut Górnictwa przy Placu Gwarków 1 (Sala Górnicza). Więcej informacji
12.	2018-05-22	Śląski Klaster NANO. Spotkanie informacyjne & networkingowe	Organizator: Śląski Klaster Nano. Miejsce: Katowice, Pałacu Goldsteinów, plac Wolności 12 A. Więcej informacji
13.	2018-05-22	XXVII Forum Energia w Gminie - Katowice	Organizator: czasopismo branżowe GLOBEnergia. Miejsce: Katowice, Górnośląski Park Przemysłowy, ul. Konduktorska 33. Więcej informacji
14.	2018-05-24	Smart Lab. Wykorzystanie technologii stosowanych w grach video do stymulowania rozwoju społeczno-gospodarczego (II)	Organizator: PARP Miejsce: Warszawa Więcej informacji
15.	2018-05-25	VIII edycja Dnia Nauki i Przemysłu	Organizator: Park Naukowo-Technologiczny „TECHNOPARK GLIWICE” Miejsce: ul. Konarskiego 18C, 44-100 Gliwice. Więcej informacji
16.	2018-05-29	Warsztaty. Wprowadzenie do współczesnej teorii rozwiązywania innowacyjnych zadań	Organizator: Fundacja Wspierania Nanonauk i Nanotechnologii NANONET oraz Śląski Klaster NANO we współpracy z Agencją Rozwoju Przemysłu. Miejsce: Katowice, Hotel Courtyard by Marriott. Więcej informacji
Czerwiec			
17.	2018-06-05	Warsztat. Nowoczesna polityka klastrowa w UE	Organizator: Dom Polski Południowej, podczas tegorocznej edycji Małopolskiego Festiwalu Innowacji w Krakowie. Miejsce: Kraków, CricoCafe w ośrodku Dokumentacji Sztuki Tadeusza Kantora. Więcej informacji

Lp.	Data wydarzenia	Tytuł	Organizator i miejsce wydarzenia
18.	2018-06-07	5. "Start IT Up"	Organizator: PNT Technopark Gliwice, Politechnika Śląska oraz Akcelerator Technologiczny Gliwice. Miejsce: Park Naukowo-Technologiczny „TECHNOPARK GLIWICE”, ul. Konarskiego 18C, 44-100 Gliwice. Więcej informacji
19.	2018-06-08	XIV Forum Nowej Gospodarki w Katowicach	Organizator: Marszałek Województwa Śląskiego, Park Naukowo-Technologiczny Euro-Centrum, DAGNUS Sp. z o.o., Uniwersytet Śląski w Katowicach, Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach, Politechnika Śląska w Gliwicach, Stowarzyszenie Krajowego Forum Parków Przemysłowych i Parków Technologicznych. Miejsce: Katowice, Park Naukowo-Technologiczny Euro-Centrum, ul. Ligocka 103. Więcej informacji
20.	2018-06-20	Klub Przedsiębiorcy. Spotkanie Networkingowe w Cieszynie	Organizator: Zamek Cieszyn, Klub Przedsiębiorcy Miejsce: Cieszyn, „Karczma Pod Dębem”, Aleja Łyska 24. Więcej informacji
21.	2018-06-20	XI edycja Międzynarodowych Targów Wynalazków i Innowacji INTARG 2018	Organizator: Firma Eurobusiness-Haller Katowice. Miejsce: Międzynarodowe Centrum Kongresowe w Katowicach. Więcej informacji
22.	2018-06-21	Ogólnopolska konferencja w Katowicach podsumowująca Inicjatywę Komisji Europejskiej „Catching-up regions	Organizator: Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju. Miejsce: Katowice, Muzeum Śląskie Więcej informacji
23.	2018-06-29	Technologie dla ochrony środowiska – innowacyjne materiały w ochronie środowiska (SO RIS)	Organizator: Obserwatorium Technologii dla Ochrony Środowiska (Główny Instytut Górnictwa). Miejsce: Główny Instytut Górnictwa przy placu Gwarków 1 w Katowicach. Więcej informacji
Lipiec			
24.	2018-07-13	Warsztaty branżowe. Obrazowanie medyczne	Organizator: Górnośląska Agencja Przedsiębiorczości i Rozwoju sp. z o.o., jako lider konsorcjum Obserwatorium Specjalistyczne w obszarze Technologii dla Medycyny, Miejsce: Future Processing, Gliwice, ul. Bojkowska 37A Więcej informacji
Sierpień			
25.	2018-08-09	Letnia Akademia Biznesu 2018, spotkanie IV	Organizator: Ośrodek Enterprise Europe Network przy Funduszu Górnośląskim S.A. Oddział w Katowicach. Miejsce: Katowice, Centrum Konferencyjne Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Śląskiego przy ul. Jordana 18. Więcej informacji

Lp.	Data wydarzenia	Tytuł	Organizator i miejsce wydarzenia
Wrzesień			
26.	2018-09-12 -2018-09-13	Impact mobility rEvolution'18! Katowice	Organizator: Fundacja IMPACT, partnerem wydarzenia jest Uniwersytet Śląski. Miejsce: Międzynarodowe Centrum Kongresowe w Katowicach, Plac Sławika i Antalla 1. Więcej informacji
27.	2018-09-12 – 2018-09-13	III InterNanoPoland 2018	Organizator: Fundacja Wspierania Nanonauk i Nanotechnologii NANONET oraz Śląski Klaster NANO. Organizatorów wspiera Miasto Katowice, będące współgospodarzem wydarzenia, Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia oraz Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna. Miejsce: Katowice, Hotel Novotel. Więcej informacji
28.	2018-09-13	Nanotechnologia w medycynie w ramach Forum Nauka – Biznes	Organizator: Centrum Materiałów Polimerowych i Węglowych PAN, Uniwersytet Śląski w Katowicach, Instytut Metali Nieżelaznych wraz z Fundacją Wspierania Nanonauk i Nanotechnologii NANONET, tworzącymi konsorcjum Regionalne Specjalistyczne Obserwatorium Nanotechnologii i Nanomateriałów. Miejsce: Katowice, Hotel Novotel. Więcej informacji
29.	2018-09-14 -2018-09-15	III Festiwal Innowacji i Technologii, w tym Piknik Naukowo-Technologiczny PIK TECH	Organizator: Górnośląska Agencja Przedsiębiorczości i Rozwoju sp. z o.o. we współpracy z Miastem Gliwice oraz Politechniką Śląską. Miejsce: Centrum Edukacji i Biznesu „Nowe Gliwice” przy ul. Bojkowskiej 37 w Gliwicach. Więcej informacji
30.	2018-09-17 – 2018-09-19	VIII Europejski Kongres Małych i Średnich Przedsiębiorstw w Katowicach	Organizator: Regionalna Izba Gospodarcza w Katowicach. Miejsce: Międzynarodowe Centrum Kongresowe w Katowicach. Więcej informacji
31.	2018-09-19	Metoda Bonzai - skuteczna strategia planistyczna	Organizator: Klub Przedsiębiorcy Zamek Cieszyn. Miejsce: Zamek Cieszyn. Więcej informacji
32.	2018-09-26 – 2018-09-28	Nowy Przemysł Expo	Organizator: Grupa PTWP. Miejsce: Międzynarodowe Centrum Kongresowe w Katowicach. Więcej informacji
33.	2018-09-28	Design dla przedsiębiorców (2.3.5 POIR 2014-2020)	Organizator: Zamek Cieszyn, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości (PARP). Miejsce: Zamek Cieszyn Więcej informacji
Październik			
34.	2018-10-03	Warsztaty. Wypełnianie i składanie wniosku o dofinansowanie w ramach	Organizator: Śląskie Centrum Przedsiębiorczości.

Lp.	Data wydarzenia	Tytuł	Organizator i miejsce wydarzenia
		Działania 1.2 RPO WSL 2014-2020	Miejsce: Śląskie Centrum Przedsiębiorczości, Chorzów, ul. Katowicka 47, parter, sala nr 6 Więcej informacji
35.	2018-10-05	Bezpłatne spotkanie informacyjne pt. "Fundusze europejskie na Design dla przedsiębiorców – szansa na efektywną i efektowną komercjalizację"	Organizator: Obserwatorium Specjalistyczne ICT działające przy Parku Naukowo-Technologicznym "Technopark Gliwice" Sp. z o.o. Miejsce: Katowice, Hotel Silesian, ul. Szybowcowa 1a. Więcej informacji
36.	2018-10-09 – 2018-10-10	Kurs projektowania usług w praktyce	Organizator: Zamek Cieszyn Miejsce: Zamek Cieszyn, ul. Zamkowa 3, 43-400 Cieszyn. Więcej informacji
Listopad			
37.	2018-11-07	Forum Biznes – Nauka. Nano-POWER	Organizator: Uniwersytet Śląski w Katowicach wraz z Fundacją NANONET, Instytutem Metali Nieżelaznych oraz Centrum Materiałów Polimerowych i Węglowych PAN tworzących konsorcjum Regionalne Specjalistyczne Obserwatorium Nanotechnologii i Nanomateriałów. Miejsce: Śląskie Międzyuczelniane Centrum Edukacji i Badań Interdyscyplinarnych w Chorzowie (ul. 75 Pułku Piechoty 1A). Więcej informacji
38.	2018-11-12	Światowy Tydzień Przedsiębiorczości (ŚTP) w Polsce	Organizator: Koordynatorem regionalnym tego wydarzenia w regionie jest Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego (Wydział Gospodarki, Turystyki i Sportu). Miejsce: wszystkie regiony. Więcej informacji
39.	2018-11-13	Warsztaty. Zarządzanie ryzykiem wyrobu medycznego	Organizator: Górnośląska Agencja Przedsiębiorczości i Rozwoju sp. z o.o. w ramach projektu SMART_watch CE1063 SMART_watch „Regional branch observatories of intelligent markets in Central Europe monitoring technology trends and market developments in the area of smart specializations” współfinansowanego w ramach Programu Interreg Central Europe. Miejsce: Zabrze, Instytut Techniki i Aparatury Medycznej ITAM, ul. Roosevelta 118. Więcej informacji
40.	2018-11-20	Perspektywy dynamicznego rozwoju województwa śląskiego. Dziś i jutro	Organizator: Stowarzyszenie Biznes - Nauka - Samorząd "Pro Silesia" oraz Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia. Miejsce: Katowice, Aula im. Kazimierza Lepszego w Rektoracie Uniwersytetu Śląskiego. Więcej informacji
41.	2018-11-22	Jak być skutecznym w kraju niemieckojęzycznym. Dlaczego tylko niektórzy odnoszą sukcesy?	Organizator: Ośrodek Enterprise Europe Network przy Funduszu Górnośląskim S.A. we współpracy z Federacją BVMW i firmą DREBERIS.

Lp.	Data wydarzenia	Tytuł	Organizator i miejsce wydarzenia
			Miejsce: Wydział Teologiczny Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, ul. Jordana 18, sala nr 407. Więcej informacji
42.	2018-11-26 – 2018-11-27	Kongres „NOWE SPECJALIZACJE, NOWE MOŻLIWOŚCI. Zielona Gospodarka. Przemysł Kreatywny”	Organizator: Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego oraz Stowarzyszenie Biznes – Nauka – Samorząd „Pro Silesia”, Dom Polski Południowej, we współpracy z Akademią Sztuk Pięknych w Katowicach oraz Zamkiem Cieszyn Miejsce: Katowice, Akademia Sztuk Pięknych w Katowicach przy ulicy Raciborskiej 50. Więcej informacji

Projekt graficzny okładek i stron tytułowych przygotowała firma Musk we współpracy z M. Berger (www.musk.pl)

